

- în sectorul agricol, nivelul productivității se înscrie cu mult sub cel național (cu 25% sub media pe țară, față de 21% în 2012), Regiunea Nord-Vest aflându-se la coada clasamentului (ocupă doar locul 8);
- productivitatea muncii la nivel regional în sectoarele Agricultură, silvicultură și pescuit a crescut cu peste 80% în perioada 2012-2017, fiind urmată de Activitățile profesionale și tehnice, Intermedieri financiare și asigurări, Comerț și Informații și comunicații (cu o creștere de 76%, 62%, 61%, respectiv 53%);
- între sectoarele regiunii, agricultura înscrie nivelul cel mai redus al productivității, de peste 5 ori mai mică decât media celorlalte sectoare din regiune, înregistrând însă și cea mai mare creștere în cei 5 ani analizați.

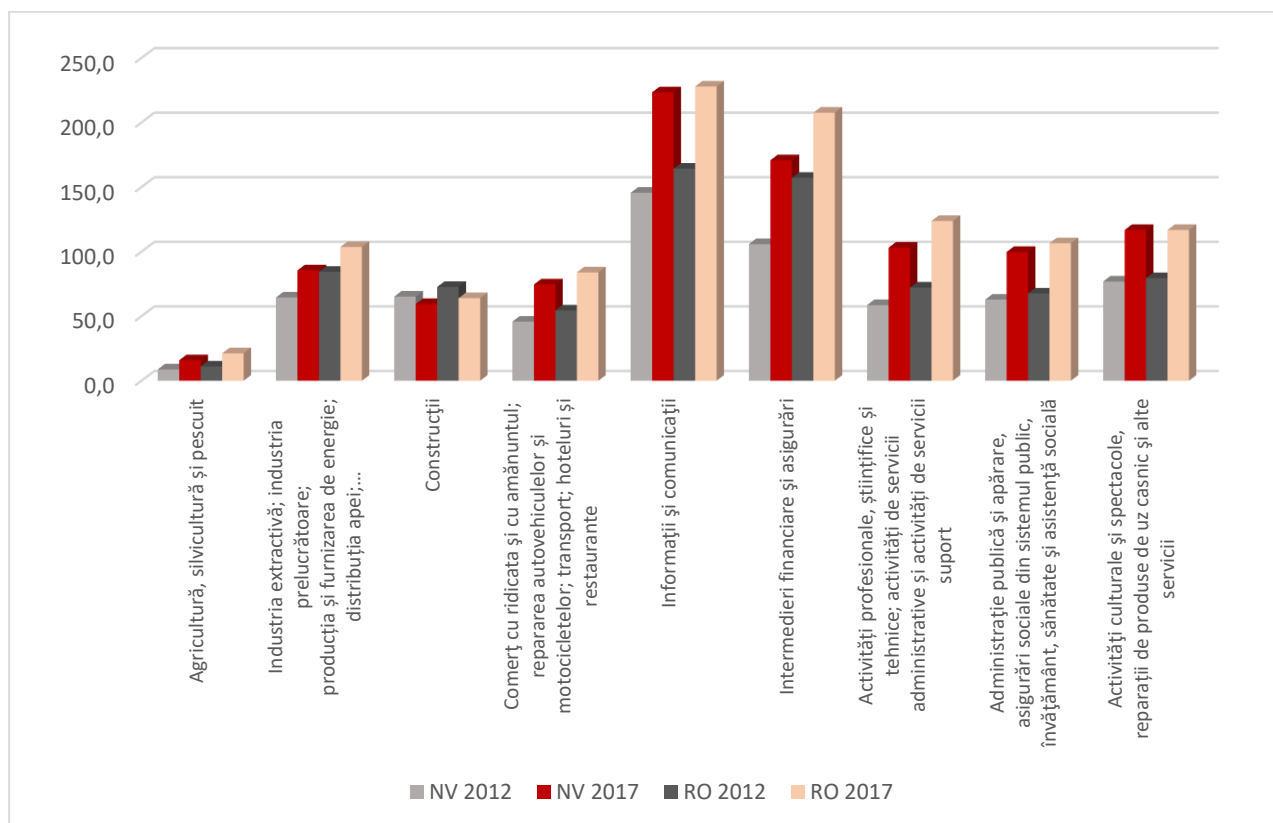


Figura 36. Evoluția productivității muncii în principalele sectoare ale economiei regionale și naționale în perioada anii 2012-2016 [mii lei/persoană ocupată/an]

Sursa: INSSE: Conturi naționale regionale 2013-2017. Baza de date Tempo Online, Calcule proprii

Raportat la media europeană, Regiunea Nord-Vest se află la mare distanță în toate activitățile economice: înregistrează o valoare a productivității muncii de 6 ori mai mică în agricultură, de 3 ori mai mică în industrie, de 2 ori mai mică în construcții și, respectiv de 4 ori mai mică în servicii.

conținut tehnologic redus, dezvoltarea bazându-se de regulă pe costul ieftin al muncii și pe materiale importate. Pentru o creștere a productivității, este imperios necesară creșterea gradului de automatizare în industrie.

b) Profil economic regional

În continuare sunt analizați principalii indicatori de performanță ai întreprinderilor din Regiunea Nord-Vest (cifra de afaceri, investițiile inclusiv cele străine, fluxurile comerciale în special cele externe) cu o raportare continuă atât la media națională și la alte regiuni din țară cât și cu aplecare spre parametrii diferiți înregistrați între județele regiunii, pentru a reliefa atât discrepanțele, cât mai ales specializarea teritorială și sectorială.

Între 2012 și 2017, **cifra de afaceri** a unităților locale active din Regiunea Nord-Vest a înregistrat creșteri semnificative, ajungând în 2017 să reprezinte 153.245.000 mii lei, contribuind cu aproximativ 11% la cifra de afaceri totală din România (cu o valoare mai mare cu aproape 39.44% față de anul 2012). În perioada 2012-2017, la nivelul regiunii, cifra de afaceri a înregistrat o creștere mai însemnată decât cea înregistrată la nivel național (26,52%). La nivel comparativ, în anul 2017, cifra de afaceri medie (per întreprindere) provenită de la unitățile locale active din Regiunea Nord-Vest se află cu 25% sub media națională (care în anul 2017 era de 2.435.052 lei), valoarea totală a cifrei de afaceri realizată la nivel național distribuindu-se relativ inegal între regiunile de dezvoltare, marcând astfel diferențele interregionale zonale tot mai accentuate.

În anul 2017, din perspectiva cifrei de afaceri, în Regiunea Nord-Vest sectorul IMM contribuie cu 73,75% la cifra de afaceri totală realizată la nivelul regiunii, cu un nivel al contribuției peste media națională (69,45%), în condițiile în care asigură ocuparea a 74,93% din forța de muncă și 70,66% din investițiile nete din regiune. În anul 2017 ponderea cea mai mare a cifrei de afaceri în Regiunea Nord-Vest a fost generată de întreprinderile mici (27,97%), urmate de întreprinderile mari (26,24%), care în ciuda faptului că la nivel regional nu sunt atât de numeroase, contribuie semnificativ la crearea cifrei de afaceri. În tabelul de mai jos sunt reflectate performanțele întreprinderilor pe clase de mărime.

Indicator	U.M.	Total	Clase de mărime			
			0-9	10-49	50-249	250 și peste
Cifra de afaceri	mil. lei	153.245	34.465	42.866	35.692	40.225
Efectivul de personal	pers.	596.584	161.189	152.595	133.251	149.549
Investiții nete	mil. lei	8.312	2.422	1.899	1.552	2.004

Tabelul 42. Principalii indicatori ai întreprinderilor din Regiunea Nord-Vest, pe clase de mărime, 2017

Sursa: INS Tempo Online, 2019

Din perspectiva **aportului sectoarelor la cifra de afaceri**, comerțul contribuie cel mai mult la economia regiunii, reprezentând 36,47% din cifra de afaceri totală a regiunii (cu 23.787 firme active în domeniul comercial, care antrenau un număr de 119.996 angajați și realizau o cifră de afaceri de 55.890 milioane lei) urmat îndeaproape de industria prelucrătoare cu 31,39%. Construcțiile au un aport de 7,41% iar firmele din domeniul Transport și depozitare contribuie cu 8,46% la formarea cifrei de afaceri a Regiunii Nord-Vest în anul 2017.

Sectorul	Număr de unități locale active	Cifra de afaceri (mil. Lei)	Salariați
Industrie	9.774	52.645	202.511
Construcții	10.092	12.820	56.839
Servicii	64.490	96.281	313.150
Agricultură	3.034	2.838	12.636

Tabelul 43. Corelarea principalilor indicatori ai întreprinderilor din Regiunea Nord-Vest, pe principalele sectoare de activitate, în anul 2017

Sursa: INS Tempo Online 2019

Industria din Regiunea Nord-Vest contribuie peste medie la formarea cifrei de afaceri din Industrie în România (cu 31,4%). În Regiunea Nord-Vest, în anul 2017, contribuția cea mai mare la cifra de afaceri din Industrie⁴¹, a avut-o județul Cluj (14.023 milioane lei, în creștere cu aproape 80% față de anul 2012), urmat la mare diferență de județul Bihor (10.000 milioane lei, în creștere cu doar 12% față de anul 2012). Pe ultimul loc se situează județul Sălaj care a înregistrat o cifră de afaceri a unităților locale active din industrie mai mică de aproximativ 3,5 ori decât cea a județului Cluj.

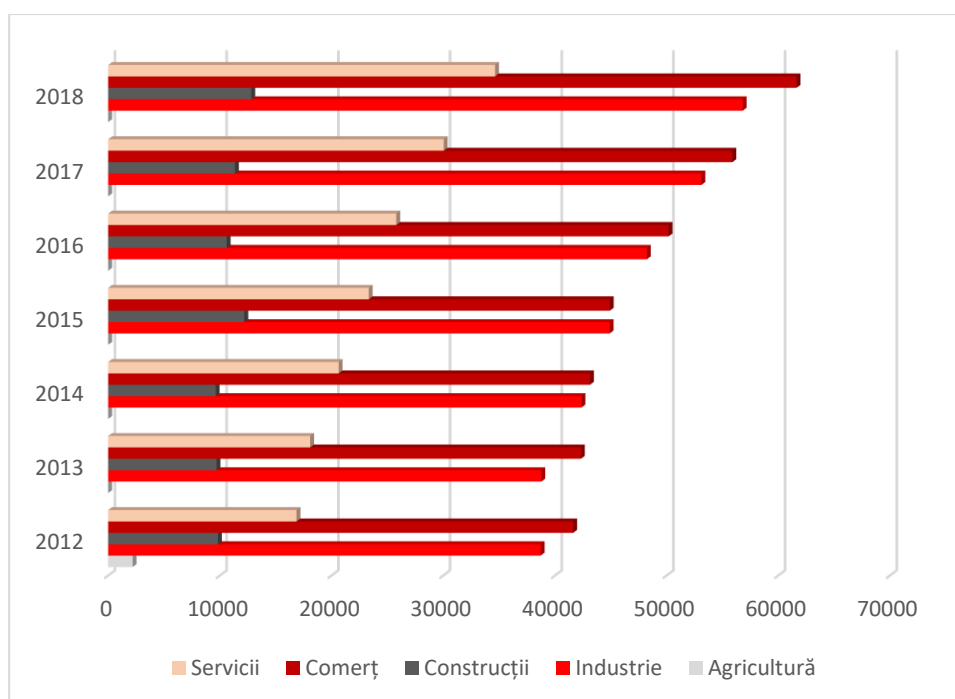


Figura 37. Dinamica contribuției sectoarelor la cifra de afaceri a Regiunii Nord-Vest, 2012-2018 (mil. lei)

- în baza de date Tempo Online nu există date disponibile cu privire la cifra de afaceri înregistrată după anul 2012
Sursa: INS Tempo Online 2020

⁴¹ **Industria la nivel compozit**, sunt luate în calcul sectoarele: Industria extractivă, Industria prelucrătoare, Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat și Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare

Evoluția cifrei de afaceri din unitățile locale active din industrie a fost pozitivă în perioada 2012-2018, înregistrându-se o creștere de aproximativ 84% în termeni nominali în Regiunea Nord-Vest. Analizând în amănunt, se observă faptul că această creștere a cifrei de afaceri din unitățile din industria prelucrătoare (care reprezintă 98,83% din cifra de afaceri totală din industrie), a fost însoțită de creștere simțitoare a numărului angajaților (41%).

Cifra de afaceri din unitățile locale active în *sectorul serviciilor* (exceptând comerțul) a înregistrat o creștere cu 105% între anii 2012-2018 (atingând o valoare de 34.640 milioane lei în anul 2018), același scenariu fiind urmat și de numărul salariaților, care a crescut cu 12,49%, în aceeași perioadă.

Comerțul, care are ponderea cea mai mare în cifra de afaceri a sectorului terțiar în regiune, a înregistrat o creștere a cifrei de afaceri cu 48% în intervalul 2012-2018 și a numărului de salariați cu 6%.

Din analiza dinamicii celorlalte sub-sectoare din categoria Serviciilor se constată o creștere a importanței serviciilor intensive în inteligență precum cercetarea-dezvoltarea și ITC, atât prin aportul pe care îl au la formarea cifrei de afaceri regionale, cât și prin aportul la numărul total regional al angajaților. Astfel, cifra de afaceri a unităților din domeniul ITC a înregistrat o creștere între anii 2012 și 2018 de peste 100%, plasând Regiunea Nord-Vest pe locul 2 la nivel național, după București-Ilfov.

Cifra de afaceri din *sectorul construcțiilor* a crescut cu 30% în intervalul 2012-2018, înregistrând chiar o scădere în anul 2016, fiind însoțită și de o scădere a numărului de angajați cu 5% în intervalul analizat.

c) Comerț exterior și investiții străine directe

Investițiile sunt cruciale pentru creșterea economică, cele fizice (ce țin de clădiri, lucrări, mașini și utilaje) având un impact direct asupra productivității muncii. Din prisma indicatorului cel mai relevant, în anul 2017 *formarea brută de capital fix*⁴² în Regiunea Nord-Vest reprezintă 16,56% (în scădere) din PIB și se traduce printr-un nivel al investițiilor sub media UE (care a fost în 2016 în jurul valorii de 20,02%) și sub media națională (de 22,4% în 2017). Datele indică o scădere bruscă a investițiilor în Regiunea Nord-Vest între anii 2016 și 2017 (scădere a FBCF cu aproape 5%).

⁴² În vederea comparației cu UE, investițiile se măsoară prin formarea brută de capital fix (FBCF) raportat la PIB; acesta include achizițiile operatorilor economici rezidenți, respectiv valoarea activelor tangibile sau fixe și intangibile achiziționate (echipamente de transport, mașini și echipamente, clădiri și structuri, software, licențe, brevete, etc).

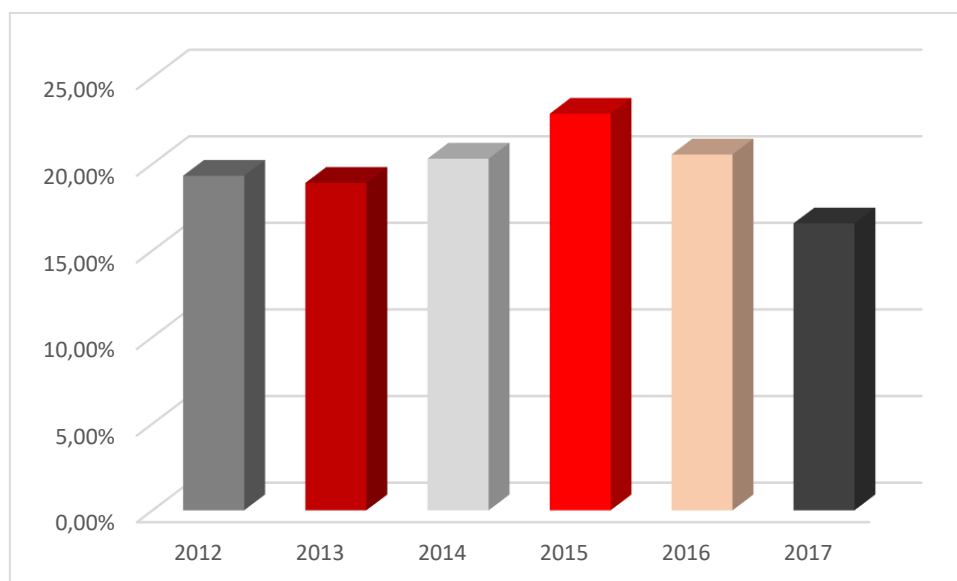


Figura 38. Formarea brută de capital fix în regiunea Nord-Vest, 2012-2017 (% din PIB)

Sursa: baza de date Eurostat

În Regiunea Nord-Vest, cele mai mari investiții sunt realizate în Industrie (între 35-41% din total investiții în cei 5 ani analizați). Distribuția investițiilor brute pe județe indică faptul că în județul Cluj sunt aproape 50% din investițiile realizate de către firmele din Regiunea Nord-Vest, urmat de județul Bihor cu 20,96% și Maramureș cu cca. 12%, județul Sălaj fiind pe ultimul loc cu 5,9% din investițiile regiunii.

Analiza pe clase de mărime a întreprinderilor indică faptul că IMM-urile, care reprezintă 99,76% dintre firmele regiunii, reușesc să efectueze doar 64,26% din totalul investițiilor brute în regiune, accesul la programe suport și de finanțare fiind încă insuficient.

Din prisma **investițiilor străine directe (ISD)**, conform unui studiu realizat de Banca Națională a României, în Regiunea Nord-Vest valoarea acestora ajunsese în anul 2018 la 4.610 milioane euro, ceea ce reprezenta doar 5,7% din valoarea totală a ISD din România (în condițiile în care Regiunea București-Ilfov a atras 60,7% din totalul ISD)⁴³, respectiv 6,1% din totalul investițiilor străine directe de tip *greenfield*⁴⁴ în România, poziția regiunii fiind la coada clasamentului național (locul V atât la total investiții străine, cât și la investițiile greenfield).

⁴³ Această pondere foarte ridicată este justificată și prin faptul că majoritatea firmelor își înregistrează sediul central în București, prin urmare aici are loc raportarea veniturilor obținute de filialele acestora din alte județe/regiuni

⁴⁴ Investițiile greenfield reprezintă, conform Rapoartelor Băncii Naționale a României, investiții realizate de la zero de către sau împreună cu investitorii străini; acestea au ponderea cea mai mare între principalele tipuri de investiții străine directe, urmate de *fuziuni și achiziții* și de majorarea deținerilor de capital ale investitorilor străini în întreprinderi

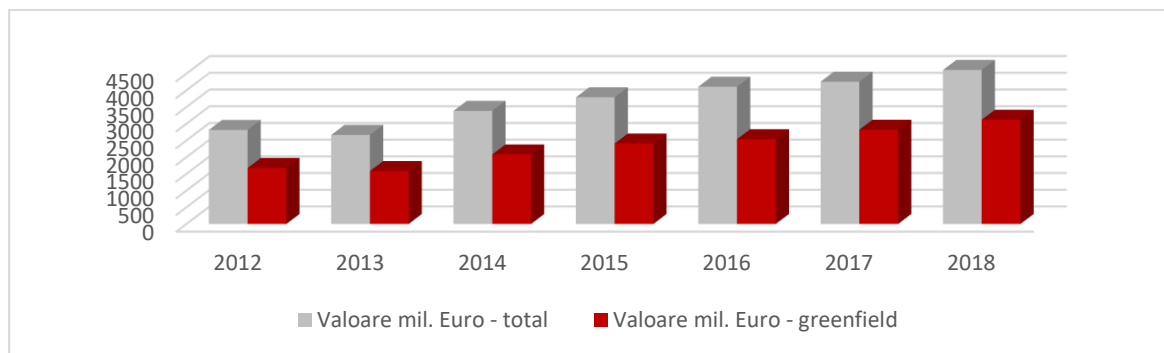


Figura 39. Investițiile străine directe realizate în Regiunea Nord-Vest, 2012-2018, (mil. euro)

Sursa: prelucrare bazată pe Studiile "Investițiile străine directe în România", BNR, 2012-2018

Față de anul de referință 2012, investițiile străine în Regiunea Nord-Vest au crescut cu 64%, dinamică situată peste rata națională de creștere (37%). În perioada 2012-2017, cuantumul ISD din PIB⁴⁵ în Regiunea Nord-Vest s-a menținut relativ constantă, în jurul valorii de 19%, mult însă sub media națională în 2017 (de cca. 43%). Din prisma acestui indicator, Regiunea Nord-Vest se află pe locul 5 din țară comparativ cu celelalte regiuni.

Potrivit Oficiului Național al Registrului Comerțului, Regiunea Nord-Vest se poziționează, în anul 2018, pe locul 2 la nivelul României atât după numărul de firme cu capital străin înregistrate (688 de firme, 12,11% din total) cât și ca valoare a capitalului social subscris (13.8%), fiind urmată la mare distanță de Regiunea Vest (6,35%).

În ceea ce privește repartitia întreprinderilor cu capital străin înregistrate în anul 2018 în județele din Regiunea Nord-Vest, se observă o concentrare a acestora în județele Cluj (cu 293 societăți comerciale reprezentând 27,48% din capitalul social străin investit la nivel regional), și Bihor (cu 233 societăți comerciale reprezentând 70,00% din capital). Județele Sălaj și Bistrița-Năsăud sunt cele mai puțin atractive județe ale regiunii din acest punct de vedere, prin urmare direcționarea ISD spre aceste 2 județe și implementarea unor măsuri de atragere a investițiilor ar trebui să reprezinte o prioritate.

La nivel național, județul Cluj ocupa locul 3 după numărul de firme cu contribuție străină înregistrate în perioada 1991-2018, cu un total de 9.987 societăți comerciale (după Municipiul București și județul Timiș). Din punct de vedere al valorii capitalului social subscris, în ierarhia națională județul Cluj se situează tot pe locul 3, urmat de județul Bihor pe locul 4.

Regiune/Județ	Număr de firme	Capital social (mii Euro)
Nord-Vest	27.297	2.937.382,1
Bihor	8.965	1.365.178,0
Bistrița-Năsăud	1.473	121.835,6
Cluj	9.987	834.514,2
Maramureș	2.945	318.626,5
Satu Mare	2.881	170.207,7
Sălaj	1.046	127.020,1

Tablelul 44. Societăți comerciale cu participare străină la capital și valoarea capitalului social subscris, în perioada 1991-2018, sold existent la 31 decembrie 2018

Sursa: Oficiul Național al Registrului Comerțului

⁴⁵ Cuantumul ISD din PIB reprezintă un indicator relativ care permite comparațiile și asigură compensarea diferențelor dintre regiuni date de dimensiunile și economiile acestora.

Din analiză a rezultat că țările din care provin cei mai mulți investitori sunt: Italia, Germania, Austria, Franța, Regatul Unit, Spania, Ungaria. Domeniile principale de activitate ale firmelor străine sunt pe de o parte cele în care se obțin produse cu valoare adăugată ridicată (în proporție mai redusă), precum industria echipamentelor electrice, industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria calculatoarelor și a produselor electronice și optice, industria echipamentelor de comunicații. Pe de altă parte, cei mai mulți investitori străini se regăsesc în industriile tradiționale din regiune - industria lemnului, industria produselor din minerale nemetalice, industria metalurgică, industria textilă și a articolelor de îmbrăcăminte.

În regiune se remarcă în continuare prezența puternică a fenomenului de outsourcing⁴⁶ în domeniul IT, serviciile financiare și în cadrul activităților profesionale, științifice și tehnice (CAEN Secțiunea M), cu toate că există o serie de inițiative la nivel regional pentru combaterea acestuia. Municipiul Cluj-Napoca se află în continuare în topul celor mai atractive orașe pentru serviciile de outsourcing IT, un rol important avându-l calitatea forței de muncă, prin prisma statutului de mare centru universitar.

Un element important al nivelului de dezvoltare regional este reprezentat de evoluția **comerțului exterior**, reflectat prin volumul exporturilor și importurilor, precum și structura acestora pe piețe de desfacere și produse.

În perioada 2012-2018, se remarcă o evidentă tendință de creștere a volumului exporturilor, atât la nivel regional, cât și la nivel național. Gradul mediu de acoperire a importurilor prin exporturi în această perioadă în Regiunea Nord-Vest a fost în medie de 95%, crescând de la valoarea de 80% în perioada 2007-2011.

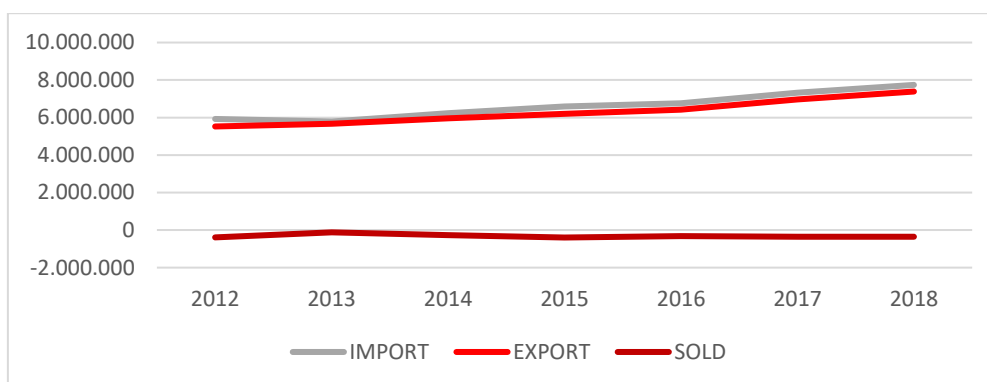


Figura 40. Evoluția tranzacțiilor externe în Regiunea Nord-Vest, 2012-2018 (mii euro)

Sursa: INS, Buletinele statistice lunare ale județelor, disponibile din 2019

În cei 7 ani analizați, exporturile FOB⁴⁷ din regiune au crescut cu 37%, atingând în anul 2018 valoarea de 7.387.593 mii euro, plasând Regiunea Nord-Vest pe locul al V-lea după București-Ilfov, Vest, Sud Muntenia și Centru. Cu o rată de creștere puțin mai moderată (30,8%), importurile CIF⁴⁸ au atins o valoare maximă în anul 2018, (7.387.593 mii euro).

⁴⁶ Outsourcing-ul (externalizarea) reprezintă atribuirea unor servicii sau lucrări unui colaborator extern, care poate fi fie o firma specializată în domeniu fie o persoană fizică.

⁴⁷ Exporturi FOB - Franco la bord (Liber la Bord) presupune vânzarea care implica un transport maritim sau fluvial de marfa.; FOB reprezintă prețul la frontiera țării exportatoare, care include valoarea mărfii, toate cheltuielile de transport pana la punctul de îmbarcare, precum și toate taxele suportate pentru ca marfa să fie încărcată la bord.

⁴⁸ Importuri CIF - Cost, Insurance, Freight – (Cost, Asigurare, Navlu) reprezintă prețul la frontiera țării importatoare, care cuprinde atât elementele componente ale prețului FOB, cât și costurile asigurării și transportului internațional

În perioada 2012-2018, cele mai mari exporturi sunt înregistrate din județul Bihor, care a devansat județul Cluj cu cca. 65% în ultimii ani, iar județul cu cea mai slabă activitate comercială este Sălajul, care contribuie cu doar 7,76% la exporturile totale ale regiunii. Județele care contribuie în proporția cea mai mare la exporturile regiunii sunt Bihor cu 29,9% și Cluj cu 19,3%. Balanța externă per ansamblu pentru Regiunea Nord-Vest este negativă pentru perioada analizată, județele unde exporturile depășesc importurile fiind Maramureș, Sălaj și Bistrița Năsăud.

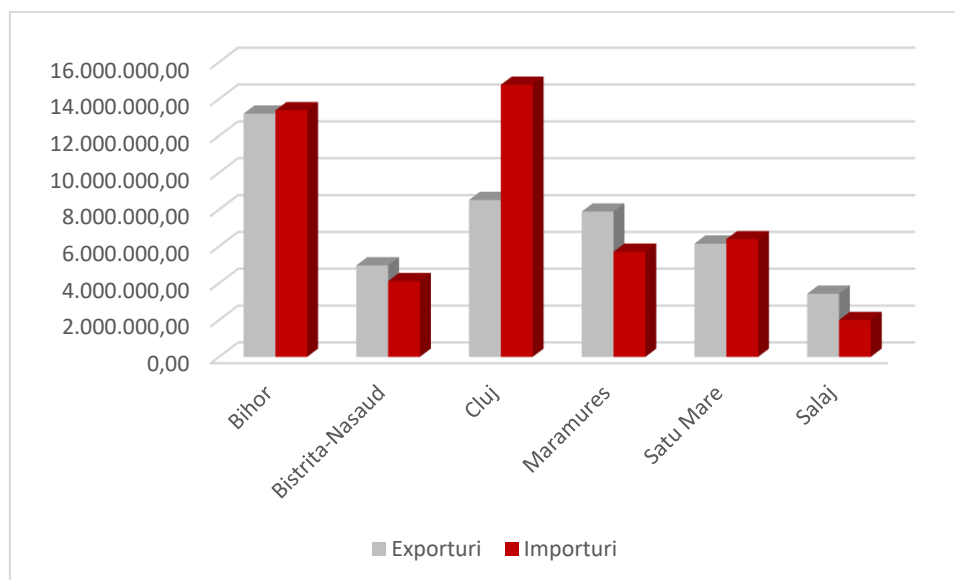


Figura 41. Volumul cumulat al exporturilor și al importurilor pe județe ale Regiunii Nord-Vest, în perioada 2012-2018 (mii euro)

Sursa: prelucrare bazată pe date INS, Buletine statistice lunare ale județelor

d) Mediul de afaceri și antreprenoriatul

Regiunea Nord-Vest înregistrează cel mai mare **număr de unități locale active** din țară, exceptând București-Ilfov, în anul 2018 fiind active 88.026 unități locale, reprezentând 14,88% din numărul înregistrat la nivel național.

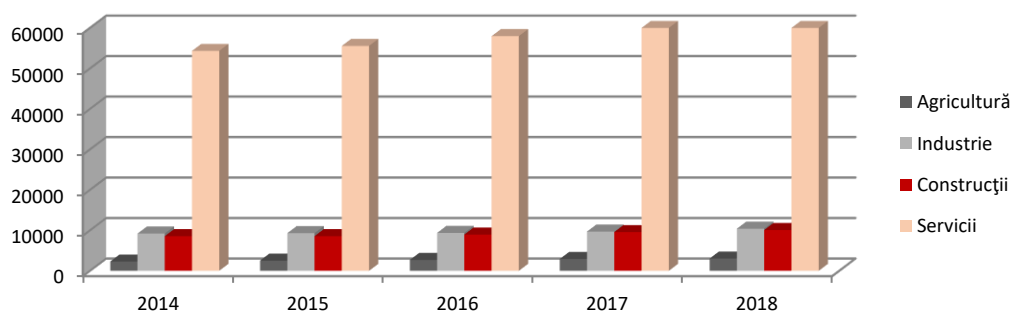


Figura 42. Evoluția numărului de unități locale active din Regiunea Nord-Vest pe activități ale economiei naționale, în intervalul 2014-2018

Sursa: INS, Tempo Online, 2020

La nivel regional, județul Cluj deține ponderea cea mai ridicată a unităților locale active (39,62%), fiind urmat de Bihor (22,89%). Cele mai puține unități locale activau în județele Bistrița-Năsăud (7.453) și

Sălaj (5.347). Județul Cluj ocupă a doua poziție în ierarhia națională, după București, fiind urmat de județul Timiș.

În perioada 2014-2018, numărului unităților locale active a crescut cu 15% la nivelul Regiunii Nord-Vest, creșterea fiind datorată în mare politicilor de dezvoltare aplicate în domeniu. Sectoarele care au avut cea mai mare creștere sunt: Sănătate (+64%), Activități de spectacole, culturale și recreative (+55%), Învățământ (+54%), IT (+32%) și Transport și depozitare (+21%). În același timp, două sectoare au înregistrat o scădere în perioada analizată: Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (-17%) și Industria Extractivă (-9,6%).

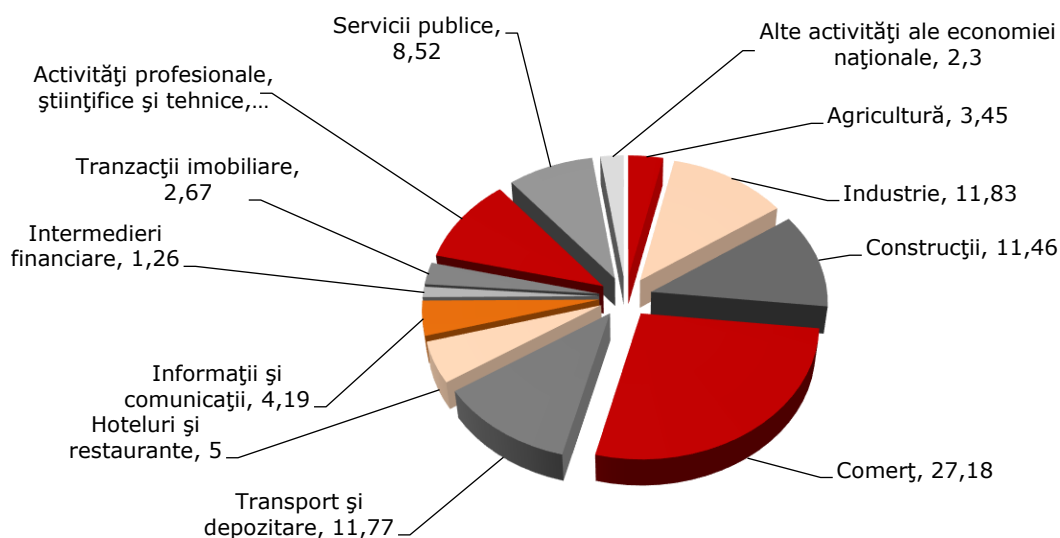


Figura 43. Structura unităților locale active din Regiunea Nord-Vest, pe principalele activități economice, 2018 (procente)

Sursă: INS, Tempo Online, 2020

După cum se poate observa și din grafic, cele mai multe firme sunt înregistrate în comerț, industrie, transport și depozitare și construcții.

În ceea ce privește **mărimea întreprinderilor**, în anul 2018, numărul microîntreprinderilor (0-9 angajați) reprezintă 89,31% din totalul întreprinderilor active din regiune, întreprinderile mici (10-49 angajați) reprezentau 8,94% din totalul întreprinderilor active, întreprinderile mijlocii (50-249 angajați) reprezentau 1,49%, iar cele mari aveau o pondere de doar 0,25%. Din perspectiva ponderii firmelor mari, cu o contribuție semnificativă la creșterea și dezvoltarea economică a regiunilor, din totalul național de 1.779 de firme mari, Regiunea Nord-Vest (203) ocupă locul al treilea după București-Ilfov (629) și Centru (233). În ierarhia regională, cele mai multe firme mari se află în județul Cluj (86) și în județul Bihor (49).

Ponderea IMM-urilor în total firme, la nivel regional, a rămas relativ constantă cu o ușoară scădere de 0,11 puncte procentuale în perioada analizată, reprezentând în anul 2018 99,75%, pondere similară cu cea înregistrată la nivel național (99,69%). În Regiunea Nord-vest numărul firmelor mari a crescut cu 19 (10.3%) în perioada 2014-2018.

Legat de **densitatea IMM-urilor**, în anul 2018, Regiunea Nord-Vest se poziționează pe locul al II-lea în ierarhia națională, cu 33,44 IMM-uri/1000 de locuitori, peste media națională de 29,43 IMM/1000 de

locuitori. Conform Raportului⁴⁹ Anual UE asupra IMM-urilor 2018/2019 valoarea acestui indicator plasează România pe ultimul loc la nivelul UE-28, cu mult sub valoarea medie de 58 IMM-uri/1000 de locuitori, primul loc fiind ocupat de Cehia cu 115 IMM-uri/1000 de locuitori.

Chiar dacă condițiile economice generale în care activează IMM-urile s-au îmbunătățit, se păstrează câteva provocări cu care se confruntă majoritatea acestora, astfel: găsirea clienților, accesul la finanțare, disponibilitatea personalului calificat și a managerilor cu experiență.

Conform datelor furnizate de ONRC întreprinderile din regiune au generat, în anul 2018, o cifră de afaceri de 156.062 milioane de lei, reprezentând 10% din cifra de afaceri totală la nivel de țară și au asigurat locuri de muncă pentru 534.490 persoane (10,3% din total național). Comparativ cu anul 2014, acest indicator a crescut cu peste 10%. În același an, sectorul IMM a contribuit cu 70,9% la cifra de afaceri totală la nivelul regiunii, asigurând ocuparea a 73,0% din forța de muncă. La nivel regional cea mai ridicată valoare a cifrei de afaceri în anul 2018 a fost înregistrată în ramura "Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor" (36,03% din cifra de afaceri totală la nivel de regiune), urmată de "Industria prelucrătoare" (30,42%).

Întreprinderi inovatoare și high-tech

În ultimul an pentru care există date disponibile (2016), ponderea firmelor inovatoare în Regiunea Nord-Vest a fost de 20,24% din numărul total al firmelor inovatoare înregistrate în România (2.925), cele mai multe astfel de firme fiind localizate în Regiunea București-Ilfov (714 firme inovatoare).

Situația comparativă arată că procentul firmelor inovatoare în regiune a înregistrat o scădere drastică de la 27% în perioada 2004-2010 la 12% în perioada 2010-2012, ajungând la un procent de 9,13% în perioada 2012-2014. Începând cu perioada 2014-2016 situația s-a ameliorat din punct de vedere al procentului firmelor inovatoare, ponderea acestora ajungând la 13,2%.

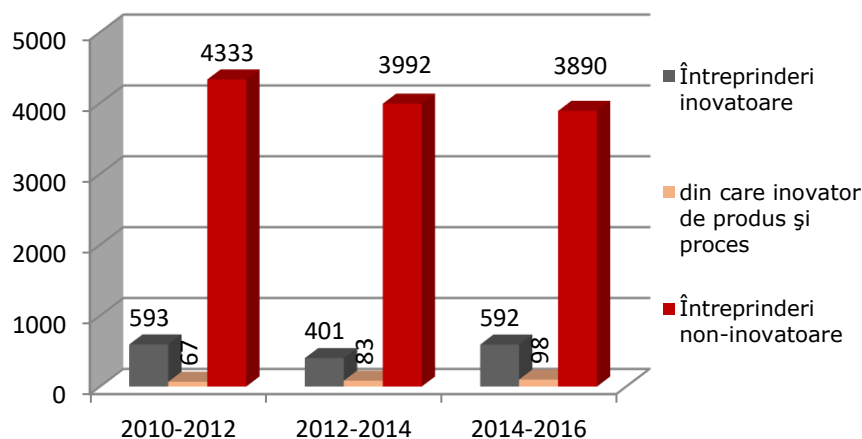


Figura 44. Evoluția numărului firmelor inovatoare și non-inovatoare în Regiunea Nord-Vest în perioada 2010-2016

Sursa: INS, „Repere economice și sociale regionale: Statistică teritorială, 2019”

Ponderea firmelor inovatoare este mai mare în rândul întreprinderilor mari (17,9% în 2016 în scădere față de valoarea de 28,9% înregistrată în 2014 și 60% din 2008) putând observa însă o creștere a valorii acestui indicator în rândul întreprinderilor mici în perioada analizată (14,1%, aproape dublu față de valoarea medie de 7,3% înregistrată în perioada 2012-2014).

În ultimii ani, ponderea întreprinderilor care au implementat inovații de

⁴⁹ ANNUAL REPORT ON EUROPEAN SMEs 2018/2019, Research & Development and Innovation by SMEs, Contract number: EASME/COSME/2017/031 November 2019

produs⁵⁰ a fluctuat, fiind 4% în 2006, 36% în 2012, 20% în 2014, ajungând în 2016 la 37,6%. Numărul întreprinderilor care au introdus inovații de proces⁵¹ a crescut constant în aceeași interval, de la 20% în perioada 2012-2014 la 25,9% în perioada 2014-2016.

În perioada 2012-2016 numărul întreprinderilor care au înregistrat inovație de produs și/sau proces a crescut, de la 154 la 274, cu toate acestea rămânând cu mult sub nivelul anului 2006 când au fost înregistrate 909 astfel de întreprinderi.

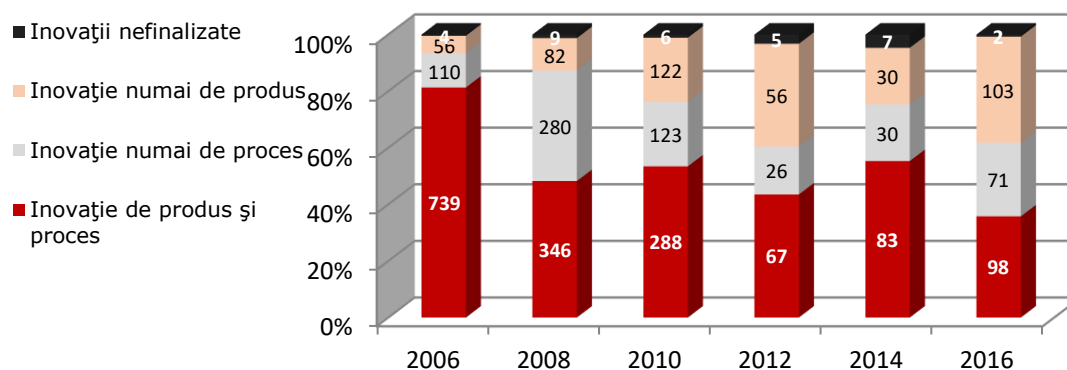


Figura 45. Întreprinderi inovatoare cu inovații de produs și proces din Regiunea Nord-Vest, intervalul 2006 – 2016

Sursa: INS, „Repere economice și sociale regionale: Statistică teritorială, 2019”

Firmele high-tech – caracterizate de derularea unor activități ingineresti de proiectare de produse, bazându-se pe existența unor secții sau a unor grupuri de ingineri (angajați STEM – știință, tehnică, inginerie și matematică) care proiectează produsele ce urmează să fie livrate⁵² - au cel mai mare potențial de inovare. Majoritatea acestor firme din regiune sunt din domeniul software/IT, alături de design și producție, contribuind în special la dezvoltarea domeniilor din tabelul următor:

Tipul companiei	Sectoarele deservite (piețe emergente)
Design și Producție	Procese industriale și inginerie (automatizări)
	Biotehnologii, Farmaceutică și Sănătate
	Electronice și telecomunicații
Software/IT	Programare Web și IT pentru firme
	Electronice și telecomunicații

Tabelul 45. Sectoare deservite de firme high-tech software/IT din Regiunea Nord-Vest

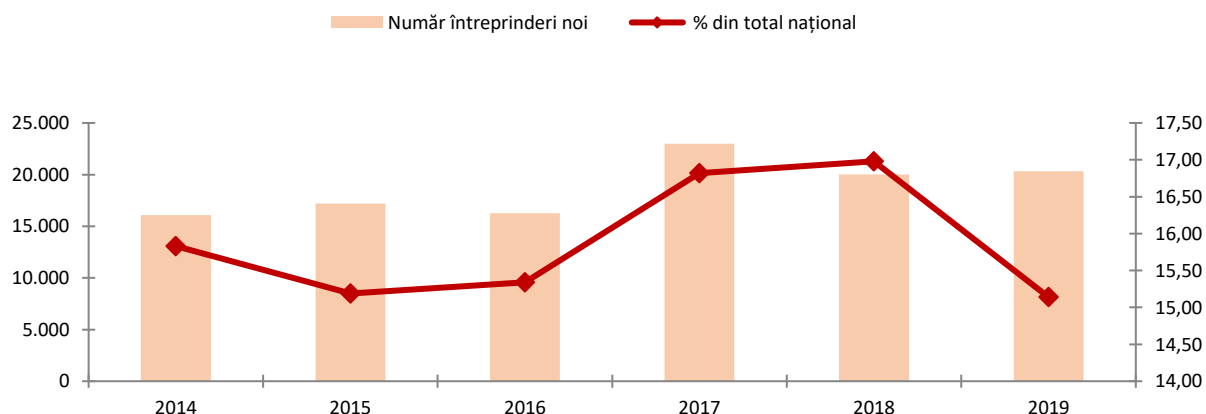
⁵⁰ Inovarea de produs presupune introducerea în circuitul economic a unui produs nou sau cu unele caracteristici îmbunătățite în mod semnificativ, astfel încât să se ofere consumatorului servicii noi sau îmbunătățite.

⁵¹ **Inovarea de proces** corespunde implementării unei producții noi sau semnificativ îmbunătățite sau unor metode de distribuție noi sau semnificativ îmbunătățite.

⁵² Date preluate de pe platforma „Research for Industry” – www.researchforindustry.ro

Ecosistemul regional de start-up-uri

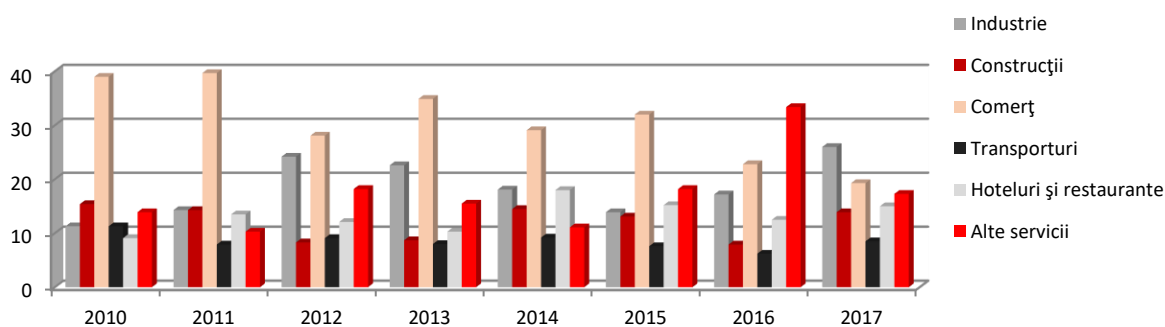
Numărul întreprinderilor nou create înregistrează o creștere în perioadă analizată cu 26,25%, cele mai multe înmatriculări de persoane fizice și juridice având loc în anul 2017 (22.999 de înmatriculări). Cifrele, desigur, sunt puternic influențate de disponibilitatea unor surse de finanțare din bugetul național sau UE, destinate sprijinirii înființării unor firme noi/debutante.



Tabelul 46. Sectoare deservite de firme high-tech software/IT din Regiunea Nord-Vest Numărul întreprinderilor nou create în Regiunea Nord-Vest și ponderea lor din totalul înregistrat la nivel național (2014-2019)

Sursa: Statistici ONRC, 2020

În perioada 2017-2018 numărul întreprinderilor nou înființate în regiunea scăzut, arătând însă o creștere la nivelul ponderii din totalul cifrelor înregistrate la nivel de țară. Astfel în Regiunea Nord-Vest s-a înregistrat o scădere mai ușoară a numărului întreprinderilor nou înființate decât la nivel național. Conform CNIPMMR aceasta scădere a avut loc în principal pe fondul instabilității accentuate a legislației fiscale înregistrate în primul trimestru al anului 2018, mediul de afaceri fiind obligat să implementeze 217 noi reglementări care modifică/completează Legea nr. 227/2015. În perioada 2018-2019 numărul întreprinderilor nou create s-a menținut relativ constant (+1,4%), însă se observă o ușoară scădere a ponderii din totalul național (-1,84 pp).



Tabelul 47. Sectoare deservite de firme high-tech software/IT din Regiunea Nord-Vest Distribuția start-up-urilor pe sectoare economice

Sursa: INS, 2020

Conform celor mai recente date de pe siteul INS (2017) în Regiunea Nord-Vest majoritatea întreprinderilor active nou create s-au regăsit în mediul urban (69,5%), desfășurându-și activitatea preponderent în industrie (26%) și comerț (19,3%).

Provocările legate de ofertă cu care se confruntă întreprinderile nou create sunt: lipsa de resurse (72,2%), acces limitat la credite (28,2%), lipsa clienților sau clienți care plătesc târziu (38,1%), acces limitat la salariați bine pregătiți (46,3%), lipsa de tehnologie (23,2%) și lipsa de materii prime (14,6%). Comparativ cu anul 2013 se observă o creștere la dificultăți precum acces limitat la salariați bine plățiți (de la 27,3% la 46,3%), lipsa tehnologiei (de la 13,9% la 23,2%) și lipsa de materii prime (de la 6,2% la 14,6%). Firmele nou create consideră că activitatea lor este îngreunată de concurența foarte mare, de lipsa fondurilor suficiente ale clienților, iar firma, în lipsa unor activități intense de marketing nu poate fi făcută cunoscută.

e) Specializare inteligentă și tranziție industrială

Regiunea Nord-Vest, asemănător cu alte regiuni ale României și din Europa a trecut prin mai multe procese de tranziție industrială, fiind afectată în repetate rânduri de impactul neuniform pe care acest fenomen îl poate avea asupra dezvoltării economice. Uitându-ne înapoi, tranziția industrială a rezultat întotdeauna în apariția de noi locuri de muncă și creșterea productivității datorită automatizării proceselor, aceștia fiind cei mai importanți factori ce au contribuit la creșterea calității vieții. Cu toate acestea, tranziția industrială vine cu provocări specifice, schimbarea tiparelor economice putând duce la creșterea ratei șomajului, cu un impact teritorial neuniform. Mai mult, schimbarea cererii pentru anumite specializări poate duce la câștiguri sau pierderi importante pentru anumite grupuri ale populației, însă globalizarea, progresul tehnologic și tranziția către o economie circulară constituie în același timp și oportunități importante.

Regiunile în plin proces de tranziție industrială au un potențial ridicat pentru a putea beneficia de oportunitățile ce rezultă din trendurile globale (digitalizare, automatizare) în vederea revitalizării creșterii economice, a productivității și creșterii adaptabilității în cazul șocurilor similare.

Regiunile aflate în proces de tranziție industrială dețin de regulă nu doar resurse importante în producție și activități avansate de inovare în cadrul industriilor locale, dar și o forță de muncă bine instruită. În același timp aceste regiuni se confruntă cu provocări specifice, în special cele legate de dezindustrializare și lipsa competențelor necesare ocupațiilor de nouă generație, dar și niveluri scăzute de producție în afara domeniilor tradiționale.

Drept urmare, succesul procesului de tranziție industrială depinde de abilitatea fiecărei regiuni de a îmbrățișa o creștere bazată pe inovare și pe capacitatea ei de a distribui beneficiile rezultate din creșterea economică pe scară largă. Pentru a putea profita de oportunitățile tranziției industriale și în același timp pentru a putea minimiza efectele negative și costurile sociale ale acesteia, vor fi necesare intervenții care se bazează pe capacitățile și avantajele comparative ale regiunii, ceea ce presupune o specializare funcțională și teritorială.

Modelul specializării presupune concentrarea resurselor pentru dezvoltare pe un număr limitat de domenii (de excelență/ de specializare) și de investiții prioritare.

Modelul specializării inteligente⁵³ presupune, în accepțiunea OECD⁵⁴, abordarea specificului regional prin prisma investițiilor intensive în cunoștințe, folosind pârghiile specifice cercetării – dezvoltării - inovării. Constă în concentrarea investițiilor/eforturilor de dezvoltare asupra unui număr limitat de

⁵³ Specializarea Inteligentă – original “Smart Specialization”; instrumentul a fost dezvoltat de către un grup de experți (The Knowledge for Growth Expert Group- K4G) desemnați de Comisia Europeană în anul 2005 să analizeze strategii alternative de creștere economică bazate pe cercetare-dezvoltare-inovare; (K4G a fost creat de către Comisarul European pentru Știință și Cercetare Janez Potočnik și a activat sub coordonarea Profesorului Dr. Dominique Foray). Vezi și http://ec.europa.eu/invest-in-research/monitoring/knowledge_en.htm

⁵⁴ Publicația Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică „Creșterea Regională bazată pe Inovare: Rolul Specializării Inteligente”, 2013

domenii-cheie, în care regiunea deține avantaje competitive⁵⁵/comparative⁵⁶ axate pe performanțe economice demonstrate, resurse disponibile și forță de muncă specializată/calificată. Reprezintă continuarea firească a unui proces de intensificare, diversificare și specializare regională, bazată pe aspecte specifice regionale și inter-regionale; presupune un mix de factori și măsuri bazate pe activitatea și potențialul de inovare/CDI care vin să susțină sectoarele identificate ca fiind de importanță regională și au ca efect creșterea productivității, a competitivității, creșterea economică în ansamblul său.

În cazul unei economii emergente, precum este și cea din Regiunea Nord-Vest care are ca și caracteristici ale ultimilor 20 ani o creștere a ponderii serviciilor și o descreștere a cotei sectorului agricol, care însă concomitent păstrează o treime din populația ocupată în agricultură, iar trei sferturi din activitatea serviciilor o reprezintă comerțul, la care se adaugă o industrie intensivă în capital uman și în resurse cu o productivitate a muncii sub media națională și departe de media europeană, reiese faptul că un model axat preponderent pe valoarea adăugată nu este (deocamdată) ancorat în realitatea regiunii. Modelul regional de dezvoltare economică, influențat de opțiunea dezvoltării policentrice, se focalizează asupra **creșterii economice prin dezvoltare teritorială policentrică** printr-o **specializare funcțională dată de sectoarele cu performanțe economice dovedite** pe perioada analizată. În același timp se iau în considerare ca parametri input în modelul economic ales dinamica indicatorilor soft – domenii orizontale (ITC, Industrii creative, activități științifice și tehnice), pe care se va fundamenta abordarea componentei „inteligente”, la strategia de dezvoltare identificată/propusă.

În Regiunea Nord-Vest se remarcă faptul că în 2018 82% din economia regiunii se realizează în 30 de **zone de concentrare a activității economice** (în creștere cu 7 puncte procentuale față de 2012 când valoarea acestui indice a fost de “doar” 75%), care includ localități urbane și rurale periferice acestora. Cu o tendință evidentă de concentrare a activității în mediul urban, cele 6 reședințe de județ înregistrează 78,08% din locurile de muncă și 81,08% din agenții economici din regiune. Cele mai bune rezultate sunt înregistrate în municipiul Cluj-Napoca, unde își au sediul 26% din companiile din regiune și unde lucrează aproximativ tot 26% din forța de muncă. Informații detaliate despre aceste zone de concentrate a activității economice se regăsesc în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Localitatea	Județul	Numărul de salariați	% din total Regiunea Nord-Vest	Numărul de agenți economici activi
1	Cluj-Napoca	Cluj	141,398	26.45	28,099
2	Oradea	Bihor	70,352	13.16	15,361
3	Baia Mare	Maramureș	41,267	7.72	6,406
4	Satu Mare	Satu Mare	33,388	6.25	4,928
5	Bistrița	Bistrița-Năsăud	27,395	5.13	4,450
6	Zalău	Sălaj	14,234	2.66	3,229
7	Dej	Cluj	7,613	1.42	1,764

⁵⁵ Teoria Avantajului Competitiv aparține economistului Michael Porter și presupune realizarea unor produse sau servicii superioare dintr-un punct de vedere semnificativ pentru consumatori, comparativ cu ofertele de articole similare ale majorității concurenților. „Avantajul Competitiv: crearea și menținerea unor performanțe superioare”, 1985, „Avantajul Competitiv al Națiunilor”, 1990 „Strategia competitivă”, 1991

⁵⁶ Teoria avantajului comparativ (noțiune definită pentru prima dată de David Ricardo în urma cu cca. 150 de ani ca o aplicare a principiului specializării în schimburile comerciale între state) presupune ca fiecare individ, firma, regiune sau națiune are de câștigat dacă se specializează în producerea acelor bunuri sau servicii pentru care are un cost al oportunității scăzut și schimbă ceea ce produce cu bunuri/servicii pentru care are un cost al oportunității ridicat.

8	Carei	Satu Mare	6,542	1.22	801
9	Borș	Bihor	3,501	0.66	146
10	Florești	Cluj	6,567	1.23	2,882
11	Juc-Herghele	Cluj	3,003	0.56	18
12	Turda	Cluj	7,511	1.41	1,790
13	Apahida	Cluj	3,090	0.58	458
14	Gilău	Cluj	2,817	0.53	499
15	Sarbi	Maramureș	2,343	0.44	18
16	Salonta	Bihor	4,889	0.91	750
17	Sighetu Marmăției	Maramureș	6,715	1.26	1,011
18	Vetiș	Satu Mare	3,879	0.73	112
19	Tășnad	Satu Mare	1,208	0.23	159
20	Palota	Bihor	2,033	0.38	90
21	Câmpia Turzii	Cluj	3,697	0.69	812
22	Negrești-Oaș	Satu Mare	3,104	0.58	645
23	Gherla	Cluj	3,766	0.70	867
24	Valea lui Mihai	Bihor	4,145	0.78	231
25	Beclean	Bistrița-Năsăud	2,269	0.42	397
26	Năsăud	Bistrița-Năsăud	2,126	0.40	342
27	Sântion	Bihor	1,413	0.26	146
28	Dumbravita	Maramureș	1,567	0.29	20
29	Tăuții-Măgherăuș	Maramureș	1,791	0.34	43
30	Marghita	Bihor	3,713	0.69	580
			417,336	78,08	77.054

Tabelul 48. Zone de concentrare a activității economice din Regiunea Nord-Vest (anul 2018)

Sursa: Oficiul Național al Registrului Comerțului

În ultimii 10 ani, la nivelul României, urmând o anumită specializare funcțională și sectorială, se delimitează un alt tip de inițiativă antreprenorială de tip colaborativ, denumită **cluster**. Acesta este o structura asociativă definită ca o concentrare geografică de companii și instituții interconectate într-un anumit domeniu (Michael Porter), cu potențial de stimulare a inovării și de îmbunătățire a productivității prin mecanismele de cooperare dezvoltate în interiorul și în afara structurii.

Înființarea clusterelor la nivel regional a fost inițiată și susținută de ADR Nord-Vest, inclusiv prin atragerea de fonduri nerambursabile, ca parte a implementării Strategiei Regionale de Inovare a Regiunii Nord-Vest 2007-2013.

La inițiativa ADR Nord-Vest au fost generate clusterare în domeniile TIC, mobilier și energii regenerabile.

Majoritatea clusterelor din regiune au fost create pe modelul clasic de triple-helix nucleul fiind reprezentat de asocierea de companii la care s-au raliat organisme de cercetare și educație, precum și autorități publice care vin să sprijine aceste structuri și să aducă un plus de vizibilitate și de lobby. În ultimii ani, în conformitate cu trendurile internaționale aria de cuprindere a tipurilor de actori a fost extinsă în majoritatea acestor structuri, trecând treptat la un format quadruple helix prin implicarea tot mai mult a societății civile.

Clusterelor active din Regiunea Nord-Vest în anul 2018 au fost următoarele:

- **Clusterul Cluj IT** înființat în 2012, dobândind eticheta SILVER din partea Secretariatului European pentru Analiza Clusterelor (ESCA) pe parcursul anului 2016.
- **Clusterul de Energii Regenerabile TREC** (Transylvania Energy Cluster), generat în , dobândind personalitate juridică doar în 2015 sub denumirea Transylvania Energy Cluster. A primit certificatul SILVER din partea ESCA în 2018.

- **Clusterul Mobilier Transilvan** înființat în 2013, dezvoltându-se continuu, în primele luni ale anului 2016, reușind să obțină și certificare GOLD din partea ESCA în 2017.
- **Clusterul AgroTransilvania** înființat în 2013 la inițiativa Consiliului Județean Cluj, clusterul reunește actori din industria alimentară pe întregul lanț de valoare. În 2019 a obținut eticheta GOLD din partea ESCA.
- **Transilvania IT Cluster by ARIES T** înființat în 2013 ca și un cluster de formare a resurselor umane în domeniul tehnologiilor avansate, iar între timp și-a extins activitatea oferind servicii suport de inovare, internaționalizare etc. A obținut certificatul GOLD din partea ESCA în 2018.

Clusterelor prezentate mai sus sunt cele mai dezvoltate și mai active din regiune, însă fără o reprezentativitate teritorială foarte mare. În afară de Clusterul Mobilier Transilvan, care acoperă județele Cluj, Bistrița-Năsăud și Maramureș, toate celelalte sunt preponderent concentrate în Județul Cluj și în special în Municipiul Cluj-Napoca. Clusterul Cluj IT are și câțiva membri din afara regiunii.

Alte cluster:

- Clusterul de Industrii Creative Transilvania înființat în 2016 este primul cluster de industrii creative din țară, scopul fiind să genereze produse și servicii inovatoare. În 2017 a obținut eticheta BRONZE.
- CLEMS - Cluster Eco-inovativ pentru un Mediu Sustenabil - este format din întreprinderi, universități, institute de cercetare, autorități publice și alte organizații catalizator, fondat în februarie 2016. În 2018 a obținut eticheta BRONZE pe care a reînnoit-o în anul 2020 pentru încă doi ani.
- HOLZBOX – cluster în domeniul prelucrării lemnului, creat în 2015 cu scopul promovării bunelor practici în domeniul tâmplăriei folosite pentru restaurarea monumentelor istorice și a soluțiilor inovatoare în domeniu. În 2018 a obținut eticheta BRONZE.
- ADMATECH - Cluster Materiale Avansate, Micro și Nanotehnologii - a fost creat în 2015 de către parteneri academici, institute CD și industrie în vederea de a deveni un pol de competență, referință și competitivitate în aceste tehnologii avansate.
- Clusterul de Turism Transilvania - a fost creat în 2017 de către parteneri din administrația publică și mediul privat care operează sau sunt interesați în promovarea și dezvoltarea turismului.
- Romanian New Materials Cluster - a fost creat în 2018 de către parteneri din mediul de cercetare și de afaceri, interesați în domeniul materialelor și tehnologiilor avansate.
- **Clusterul Regional Balneoturist „Transilvania Nord-Vest”**, înființat în 2014 la inițiativa Turda Salina Durgau SA cu scopul de a valorifica factorii terapeutici naturali și a produselor Balneoturistice ale regiunii. Clusterul este momentan inactiv.
- **Transylvania Lifestyle și Gusturi Transilvane** din Cluj-Napoca, cluster fără personalitate juridică, înființat în anul 2014 cu scopul îmbunătățirii calității vieții și stilului de viață. Managementul clusterului este asigurat în momentul de față de Asociația Patronilor și Meseriașilor din Cluj,
- **Clusterul Geotermal** a fost înființat în 2010 - ca și continuare a activităților întreprinse de ADR Nord-Vest și Universitatea Oradea în cadrul proiectului FP7 Clustherm - de Federația Patronilor Bihor în județul Bihor cu scopul valorificării potențialului apelor geotermale din județ – momentan nefuncțional.
- **Cluster în domeniul valorificării resurselor de apă geotermală, ape sulfuroase și sărate CLUSTHERM Transilvania** – Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest își propune să dezvolte în viitorul apropiat un cluster reprezentativ pentru toate cele 6 județe ale regiunii în domeniul sus menționat care să faciliteze accesul la diferite tipuri de finanțări și să susțină valorificarea acestor resurse pe 6 domenii cheie: **turism, încălzire geotermală, industria farmaceutică, industria cosmetică și industria alimentară.**

Regiunea se află **pe locul 2** la nivel național, de obicei fiind depășită doar de regiunea București-Ilfov, din punct de vedere al unităților locale active, în următoarele domenii:

- a) Cercetare-Dezvoltare,
- b) Producție software și servicii IT,
- c) Industria celulozei și hârtiei,
- d) Industria farmaceutică ,
- e) Industria cauciucului și maselor plastice,
- f) Industria echipamentelor electrice,
- g) Industria dispozitivelor, aparatelor și instrumentelor medicale,
- h) Producția și furnizarea de energie electrică,
- i) Construcții,
- j) Hoteluri și restaurante (în regiune există cele mai multe restaurante din țară după regiunea București-Ilfov),
- k) Intermedieri financiare și asigurări și Tranzacții imobiliare.

Analiza detaliată a **distribuției firmelor pe sectoare în județele regiunii** contribuie la identificarea discrepanțelor intra-regionale; în acest sens, sunt evidente următoarele aspecte:

- toate sectoarele de activitate din regiune se concentrează în proporție de peste 50% în județele Cluj și Bihor, în afară de cel agricol; astfel, în aceste județe se regăsesc 66,67% din firmele care activează în sectorul terțiar, peste jumătate din firmele din sectorul industrial (Cluj 34% și Bihor 21,94%), din sectorul *Hoteluri și restaurante și din Construcții*
- aproape jumătate din firmele din sectorul agricol al regiunii se regăsesc în județele Bihor (29,85% din firmele din sector) și Satu Mare (16,65% din firmele din sector), cele mai puține fiind în județul Sălaj (9,18%)
- în Județul Cluj se remarcă o concentrare semnificativă a sectoarelor: *ITC* (cu peste 70% din totalul firmelor de profil din regiune și 3,6% din totalul firmelor din județ), *Activități profesionale, științifice și tehnice* (cu 49.96% din totalul firmelor de profil din regiune și 13% din totalul firmelor din județ), *Activități de spectacole, culturale și recreative* (cu 49%) și *Tranzacții imobiliare* (cu 52%)

Numărul firmelor cu principal obiect de activitate *Transportul și depozitarea*, concentrate cu precădere în județele Cluj și Bistrița-Năsăud, deși a crescut constant, a avut o creștere de 45,45%, ajungând în 2017 la un număr de 23787 firme, transportul rutier de mărfuri fiind cel mai semnificativ la nivelul regiunii (cu 66,86% din total). De asemenea, în regiune își desfășoară activitatea importanți operatori din domeniul transportului feroviar de mărfuri, precum Transferoviar Grup SA, iar în domeniul transportului aerian, chiar și în lipsa unui terminal cargo dedicat transportul de mărfuri se realizează de către Aeroportul Internațional Cluj-Napoca, marfa fiind depozitată în magaziile sau clădirile adiacente sau transferată direct în mijloace de transport. Analiza datelor referitoare la transportul aerian de mărfuri în regiune, până în anul 2017, relevă o tendință constantă de creștere a numărului de tone transportate față de 2012. Datorită faptului că Regiunea Nord-Vest se regăsește în afara traseelor comerciale principale⁵⁷, se înregistrează un nivel mai redus al transportului de marfă (în special pe componentele internațional și tranzit) și o activitate redusă din punct de vedere logistic.

⁵⁷ Două coridoare ale Rețelei Unificate de Transport European (TEN-T) traversează România, acoperind doar sudul și centrul țării.

În dinamică, creșterea cea mai mare a numărului unităților locale active în Regiunea Nord-Vest în perioada 2012 – 2017 a fost înregistrată în sectoarele Învățământ (82,57%), Sănătate și asistență socială (83,58%) și Activități de spectacole culturale și recreative (83,85%) explicabil atât prin impactul fondurilor europene cât și a creșterii cererii în aceste domenii.

f) Structuri de sprijinire a afacerilor

Cele mai vizibile **structuri de sprijinire a afacerilor**⁵⁸ sunt parcurile industriale, acestea putând fi rezultatul inițiativelor publice, private sau chiar public-private. Conform datelor MDLPA din 2019, din cele 89 de astfel de structuri existente la nivel național care au dobândit titlul de parc industrial prin Hotărâri de Guvern sau Ordin de Ministru, un număr de 23 se regăseau în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, primul - TETAROM 1 - înființat în anul 2002 fiind cel de-al patrulea parc industrial la nivel național. Parcurile industriale sunt situate în următoarele localități: Bistrița, Carei, Câmpia Turzii, Cluj-Napoca, Dej, Feleacu, Jibou, Jucu, Oradea, Petrești, Săcuieni, Tileagd și Turda.

Cele 21 parcuri industriale se întind pe o suprafață totală de peste 764,57 hectare și găzduiesc 178 de operatori economici. Dintre acestea la mijlocul anului 2019 un număr de cinci erau încă în curs de amenajare fără a găzdui firme la momentul respectiv. Din cele 21 parcuri industriale menționate, 6 se află în mediul rural, restul fiind situate în mediul urban. În perioada 2007-2013 cinci parcuri au beneficiat de ajutor financiar nerambursabil (patru prin POR și unul prin PO de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România). Trei dintre aceste proiecte (TETAROM 1 Cluj, ARC Parc Industrial Dej și Eurobusiness Parc Oradea) au fost proiecte de extindere a infrastructurii existente și două au vizat crearea unor parcuri industriale noi (Bistrița și Satu Mare).

Alături de parcurile industriale acreditate funcționează o serie de zone industriale sau structuri similare, precum Zona Industrială REIF – Câmpia Turzii, Parcul Nervia – Apahida, Parcul Industrial Sud Satu-Mare, șamd. care, au în general aceleași caracteristici și îndeplinesc aceleași funcții.

Parcurile Științific și Tehnologice sunt spații fizice care asigură un spațiu de colaborare între universități, organizații de cercetare și companii al cărui obiectiv de bază este favorizarea generării de cunoștințe în distincte sectoare, pornind de la integrarea de interese științifice, tehnologice și industriale dar și transfer de tehnologie.

Deși au existat numeroase inițiative în acest sens (participarea ADR Nord-Vest în cadrul subproiectului SMART+, finanțat prin Programul de Cooperare Interregională INTRREG IVC, scopul acestuia fiind de a transpune modelul Parcului Tehnologic WALQA din Spania în regiunile partenere; inițiativa Consiliului Județean Cluj pentru crearea și dezvoltarea Parcului Științific și Tehnologic TETAPOLIS), în momentul de față în Regiunea Nord-Vest nu există asemenea structuri funcționale. Cu toate acestea, în actuala perioadă de programare în cadrul Programului Operațional Regional, Axa 1., Operațiunea 1.1.B - Parcuri științifice și tehnologice urmează a se finanța construirea Parcului Științific și Tehnologic Bihor, o inițiativă a Consiliului Județean Bihor împreună cu Parcuri Industriale Bihor și Universitatea din Oradea, valoarea totală a proiectului ridicându-se la aproximativ 7 milioane de euro.

Ca indicator al interesului sporit față de structurile de suport pentru afaceri, în perioada 2007-2013 un număr de 17 astfel de structuri au fost înființate cu ajutor nerambursabil prin Programul Operațional Regional, domeniile 4.1. - Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor și 1.1. - Planuri integrate de dezvoltare urbană. Din proiectele finanțate 8 sunt în județul Cluj, 5 în Bihor și câte unul în județele Sălaj, Maramureș, Satu Mare și Bistrița. Infrastructurile astfel create au fost de mai multe

⁵⁸ Structurile de sprijinire a afacerilor (SSA), conform definiției folosite în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, reprezintă structuri clar delimitate, care asigură o serie de facilități și/sau spații pentru desfășurarea activităților economice de producție și de prestare servicii și au drept ca scop atragerea investițiilor pentru valorificarea potențialului resurselor zonei.

tipuri, de la centre de afaceri la extinderea de parcuri industriale, zone logistice etc. De asemenea, din cele 17 proiecte 9 sunt inițiative private, restul reprezentând proiecte ale autorităților publice locale.

Din păcate majoritatea acestor structuri s-au dovedit a nu fi sustenabile pe termen lung, drept urmare majoritatea lor există doar fizic sau destinația lor a fost schimbată.

În ceea ce privește incubatoarele de afaceri, dacă la nivelul anului 2006 în România existau 21 de astfel de structuri conform Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională, în Regiunea Nord-Vest în anul 2019 niciunul dintre cele menționate în documentul respectiv nu mai era funcțional. Cu toate acestea apar tot mai multe inițiative private în acest sens, unele chiar cu finanțare nerambursabilă (a se vedea mai jos).

Una din cele mai vechi incubatoare din regiune funcționează în incinta parcului industrial TETAROM 1 din Cluj, care la nivelul anului 2019 găzduia 10 de companii (dintre care două în regim de incubare) cu un număr total de 53 de angajați, din care o singură companie în regim de incubare. Conform informațiilor transmise de reprezentanții TETAROM există planuri pentru extinderea incubatorului cu încă o clădire finanțată din Fonduri Europene.

În ceea ce privește inițiativele pentru perioada următoare, Cluj Innovation Park, administratorul Centrului Regional de Excelență pentru Industrii Creative (CREIC) și al Centrului Transfer, Evoluție, Antreprenariat, Microîntreprindere (TEAM), va dezvolta un incubator de afaceri.

De asemenea, în perioada de programare 2014-2020 prin Programul Operațional Regional, Prioritatea de Investiții 2.1, Apel de proiecte 2.1B – „Incubatoare de afaceri” urmează să fie finanțate 8 noi structuri similare (cu o valoare totală a proiectelor de peste 140 milioane lei, din care 76 milioane finanțare nerambursabilă), județul Cluj fiind pe primul loc cu un număr de patru, județul Bihor cu trei și Maramureș cu un incubator. Trei dintre aceste proiecte urmează să fie implementate de către autorități publice, restul fiind inițiative private.

În luna octombrie 2019 Guvernul României a aprobat un proiect de lege privind sprijinirea societăților nou înființate prin intermediul incubatoarelor și acceleratoarelor de afaceri, prin care se urmărește înlocuirea cadrului legal existent. Proiectul de lege clarifică unele aspecte metodologice și de interacțiune cu autoritatea administrației publice centrale cu atribuții în domeniul IMM-urilor și simplifică procedura de acordare a titlului de incubator de afaceri prin eliminarea studiului de fezabilitate, precum și a altor reglementări ce îngreunau această procedură. De asemenea, prin proiect se extinde perioada de valabilitate a titlului de incubator de afaceri de la 10 ani la o perioadă nedeterminată și, totodată, este extinsă posibilitatea de finanțare a incubatoarelor de afaceri prin utilizarea oricărei surse legal identificate.

De asemenea proiectul reduce numărul tipului de incubatoare de afaceri de la opt la trei (incubatorul de afaceri cu portofoliu mixt, incubatorul tehnologic și de afaceri și incubatorul specific unui sector) și menționează în mod clar facilitățile fiscale de care poate beneficia fondatorul incubatorului de afaceri, toate fiind măsuri menite să contribuie la sustenabilitatea pe termen lung al acestor structuri de sprijin pentru afaceri.

În ultimii ani, în privința structurilor suport pentru afaceri, se poate observa creșterea exponențială a numărului structurilor de nouă generație, cum ar fi birourile de co-working, diferite hub-uri de afaceri, acceleratoare, șamd. Această tendință indică un interes tot mai mare acordat colaborării de către întreprinzătorii tineri, mai ales în sectoarele high-tech, contribuind astfel la accelerarea efectelor de spill-over și schimbul de informații între start-up-urile inovatoare. Majoritatea acestora se regăsesc în județul Cluj, susțin colaborarea în general dintre companii noi și start-up-uri și - chiar dacă nu se adresează unui sector anume – au o componentă importantă de IT. Cu toate acestea în ultima perioadă au început să apară și structuri cu accent pe domenii specifice. Fără a avea pretenția de a da o listă exhaustivă, dintre inițiativele de acest gen se pot aminti: Cluj Hub (Cluj), Cluj Cowork (Cluj),

thatdevspace (Cluj), Chaos Cowork (Cluj), Zain Studio (Cluj), Coworking Oradea (Bihor), Oradea Tech Hub (Bihor), Work Baia Mare (Maramureș) sau Creative Minds Hub Zalău (Sălaj).

Lista locațiilor de coworking sunt completate de acceleratoarele de afaceri, misiunea acestora fiind de a îmbunătăți ecosistemul startup-urilor, ajutându-le să se dezvolte rapid pe ramura internațională. Cel mai dezvoltat program din regiune este oferit de Spherik Accelerator din Cluj-Napoca, premiat de mai multe ori pentru cel mai bun program de accelerare din țară. Lista este completată de alte inițiative, majoritatea din Cluj (Techcelerator, Risky Business, Hubcelerator).

8. Turismul

*Acest capitol prezintă cele mai importante atracții turistice ale regiunii, de ordin **natural, antropic și neconvențional**, stațiunile turistice din regiune, tipurile și formele de turism practicate, infrastructura și circulația turistică.*

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest (Transilvania de Nord) deține un potențial turistic complex și valoros, care se constituie ca premisă, factor fundamental și ofertă turistică primară.

a) Resursele turistice naturale ale Regiunii Nord-Vest

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest beneficiază de un complex de factori turistici morfologici, climatici, hidrografici și biogeografici cu valoare atractivă deosebită. În ceea ce privește tipurile majore de relief, se evidențiază cu precădere **relieful montan**, considerat cel mai atractiv, care ocupă o suprafață de 9.564 km² (circa 28% din teritoriul regiunii).

Acesta ocupă fațada estică și nord-vestică a regiunii, fiind reprezentat în primul rând de **lanțul vulcanic al Munților Carpați** (cu masivele Oaș, Gutâi, Țibleș, Bârgău și sectorul nordic al Munților Călimani – cu înălțimi cuprinse între 824 și 1.990 m).

În al doilea rând, spre est, se întind **culmile cristaline** ale Munților Maramureșului, Suhardului și Rodnei (cei din urmă fiind cei mai înalți din regiune, cu o altitudine maximă de 2.303 m – Vârful Pietrosu).

Zona de sud a regiunii este alcătuită din masive ale Munților Apuseni, în componența cărora **cheile** se înscriu ca forme caracteristice, prin numărul apreciabil (52) dintre care, cele mai cunoscute sunt: Cheile Turzii, Cheile Turenilor, Masivul Gilău-Muntele Mare (Cheile Runcului, Pociovaliștei, Posăgii) sau Bihorului (Cheile din bazinul văii Bogăi). Tot în Munții Apuseni întâlnim **ghețari fosili**, precum Avenul Borțig sau ghețarul Focul Viu, în timp ce în Munții Rodnei se găsesc cele mai vizibile urme ale ghețarilor cuaternari (Peștera Ghețarul de la Barsa), care au lăsat în urmă nenumărate **circuri glaciare**, cum ar fi: Lala, Negoiescu, Iezer, Buhăescu, Izvorul Cailor și Puzdrele. În Munții Apuseni (pe teritoriul Regiunii Nord-Vest), există extrem de multe **peșteri și avene**. Din punct de vedere peisagistic, cele mai importante peșteri din perimetru sunt Peștera din Valea Rea, Piatra Altarului, Micula, Pojarul Poliței, din punct de vedere paleontologic – Peștera Urșilor și Onceasa, iar din punct de vedere arheologic – Peștera Vârtop, Peștera Rece și Peștera Coliboaia. O parte din peșterile enumerate anterior nu beneficiază de infrastructură adecvată pentru vizitare, așadar nu pot fi incluse într-un circuit turistic, fiind interzis accesul persoanelor neautorizate. Se impune așadar realizarea de investiții și amenajări pentru a putea include peșterile cu atractivitate ridicată într-un asemenea circuit, fiind o nișă de interes pentru o bună parte din turiștii europeni. Alte atracții deosebite din regiune sunt: vulcanii noroioși de la Monor (județul Bistrița-Năsăud), Groapa Ruginoasa de la Vârtop (cel mai mare fenomen de eroziune naturală din România) și Molhasurile de la Izbuce (printre cele mai importante turbării din punct de vedere științific).

Regiunea Nord-Vest adăpostește unele dintre cele mai frumoase **parcuri naționale și rezervații** din România. Cu o floră și o faună variată și structuri ale reliefului unice în România, aceste parcuri propun și numeroase **trasee turistice atât pentru iubitorii muntelui cât și pentru iubitorii de ecoturism**: Parcul Național Munții Rodnei – cel mai mare parc național din regiune, Parcul Național Apuseni – parcul peșterilor lui Emil Racoviță și Parcul Național Munții Maramureșului – parcul izvoarelor minerale.

Principalele areale și trasee de practicare a alpinismului/escaladei care se evidențiază în regiunea Nord-Vest sunt: Cheile Turzii, Cheile Turenilor, zona Peștera Vadu Crișului, zona Șuncuiuș, zona Bulz, cetatea Lita, șaua Bohodei, zona Remeți, Padiș, Pietrele Negre, Cheile Lazurilor, Creasta Cocoșului, Piatra Vlaicului, Vârful Igniș și Limpede.

În partea centrală a regiunii apar masivele cristaline ale Munților Plopiș și Meseș, respectiv măgurile aferente „Jugului intracarpatic”. Cu statut de masive izolate, așezate în **puncte ideale de belvedere**

asupra Depresiunii Transilvaniei, se află culmile Feleac, Breaza și Ciceu însă frumusețea peisajelor este omniprezentă, începând cu **pasurile**, care conectează diferite areale geografice.

Prin răspândirea spațială, altitudine și diversitatea formelor sale, **relieful montan** este catalogat, fără excepție, de specialiștii în domeniu, ca având **cel mai ridicat indice de spectaculozitate și atractivitate turistică** dintre toate formele de relief. Totodată, relieful montan permite (datorită bioclimatului) practicarea sporturilor de iarnă și a curelor reci, fortifiante. Totuși, în contextul schimbărilor climatice actuale, manifestate în principal prin încălzirea globală, cantitățile de precipitații solide sunt tot mai mici, respectiv menținerea stratului de zăpadă este tot mai dificilă. Astfel, proiecțiile climatice indică, conform scenariului moderat de evoluție, o scădere a stratului de zăpadă pentru intervalul 2021-2050 comparativ cu perioada 1971-2000 între 25 și 42,5% pentru întreaga regiune și de 37,5-40% pentru unele areale montane unde în prezent există infrastructură pentru schi (Cavnic și Șuior), iar pentru scenariul pesimist de evoluție climatică, o scădere este chiar mai accelerată. Dintre stațiunile pentru schi, cel mai puțin afectată este, conform estimărilor actuale, zona Borșa, unde scăderea medie a stratului de zăpadă va fi de 25-30%.

Relieful de **dealuri, depresiuni și podișuri**, cu cea mai largă răspândire în regiune (18.788 km² reprezentând 55% din suprafața regiunii), are o atractivitate medie, o accesibilitate sporită și un bioclimat moderat, echilibrat, sedativ, recomandabil tuturor practicantilor turismului.

Relieful **câmpiilor**, cu indice de atractivitate nesemnificativ, ocupă partea vestică a regiunii (17%), în unitatea denumită fie Câmpia Banato-Crișană, fie Câmpia de Vest. Lățimea redusă a fâșiei de câmpie, de sub 60 km, reduce timpul traversării sale și exclude astfel sentimentul de monotonie. Areale de interes turistic sunt cele cu dune de nisip din Câmpia Careiului sau relieful fluviatil de meandre și popine din cursul râurilor majore (Someș și Crișuri). Lipsa unor elemente de mare atractivitate este compensată prin accesibilitatea ridicată și trăsăturile favorabile ale bioclimatului, incitant, solicitant, cu o durată îndelungată a timpului frumos și insolație mai puternică. Astfel, în Regiunea Nord-Vest, cele mai multe zile favorabile se întâlnesc în extremitatea vestică, căreia îi sunt caracteristice 100-110 zile/an. Regiunile colinare și de podiș se caracterizează printr-o frecvență de 60-100 zile/an favorabile din punct de vedere termo-pluviometric. În regiunea montană, în general, frecvența acestor zile este sub 20 zile/an, datorită temperaturilor considerabil mai scăzute, dar și numărului mai mare de zile cu precipitații. În cursul anului, aceste zile se pot produce în intervalul martie-noiembrie. În funcție de anotimp, cel mai frecvent, zilele favorabile se produc în timpul verii când în zonele de câmpie și colinare se înregistrează 40-65 de zile iar în arealele montane între 11 și 40 de zile.

Resursele de apă, indiferent de forma de stocare, au un rol important în stimularea și dezvoltarea activităților turistice. Fiecare din tipurile de resurse de apă se impune printr-un efect diferit, contribuind la dezvoltarea unor tipuri și forme de turism (pescuit, turism sportiv sau de agrement). Suprapunându-se părții nordice a „aurorei mofetice a Carpaților Orientali”, cea mai bogată în emanații post-vulcanice din Europa, regiunea dispune de un inventar extrem de bogat în **resurse hidrominerale** ce pot fi exploatate turistic, cu grad ridicat de atractivitate, fapt exprimat și prin fluxurile circulatorii ale turiștilor care asigură eferescența acestei activități în contextul economic național. În spațiul analizat, dintre componentele naturale, resursele de apă alături de relief constituie principalele obiective de atracție turistică.

Un număr însemnat de resurse naturale din regiune au potențial ridicat în a fi (mai bine) valorificate, însă rămân în umbră din cauza dificultăților de acces (în lipsă sau nemodernizate) și a lipsei unor amenajări minime care să permită vizitarea lor în condiții optime.

Accentul amenajărilor și investițiilor viitoare ar trebui pus pe resursele naturale care dau unicitate regiunii, asigurându-i durabilitate și totodată competitivitate pe plan internațional: relieful montan, alături de resursele sale de suprafață și subterane, și resursele de apă (acvifere termo-minerale sau ape de suprafață).

b) Potențialul turistic antropoc

Potențialul turistic antropoc, ca varietate și valoare, se leagă direct de îndelungata evoluție a civilizației umane și de interferențele culturale ale mozaicului etnic specific Transilvaniei. De asemenea, vine adesea în completarea resurselor naturale care dau un anumit profil regiunii. Drept urmare, se remarcă o serie de grupe de obiective care se regăsesc în detaliu accesând studiul având titlul *INVENTARIEREA, EVALUAREA ȘI PRIORITIZAREA PUNERII ÎN VALOARE A RESURSELOR TURISTICE ALE REGIUNII DE NORD-VEST, al cărui beneficiar este Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest*:

- Vestigii istorice (castre romane, cetăți, conace, castele, palate, ansambluri arhitecturale și case cu aspect și/sau istoric deosebit);
- Edificii religioase (biserici, mănăstiri, schituri, catedrale și sinagogi);
- Obiective turistice culturale (teatre, opera și muzee);
- Patrimoniul turistic etnografic (țări și ținuturi etnofolclorice);
- Obiective turistice cu funcție turistică (mine, saline, varnițe, cuptoare de topit fierul și bocșe);
- Monumente (statui, busturi, grupuri statuare și alte monumente diverse);
- Amenajări și activități cu funcție turistică (parcuri, parcuri acvatice și de aventură, festivaluri și cazinouri);
- Amenajări hidrologice (baraje, lacuri de acumulare și instalații hidraulice tradiționale – mori și vâltori).

Lista de resurse enumerate mai sus este completată de lista monumentelor istorice pentru Regiunea Nord-Vest, care totaliza 4.480 de imobile de patrimoniu în anul 2015, dintre care 998 au fost monumente recunoscute ca fiind de interes național sau universal (Grupa A). Monumentele istorice de categorii A și B, pe județe și urban-rural, cumulează și situații în care un obiectiv vizează mai multe locații, și în urban, și în rural (în județele Cluj, Maramureș, Sălaj) fiind alocate la rural.

Tabelul 49. Monumente istorice în Regiunea Nord-Vest (date din cel mai recent inventar - 2015)

Sursa: Ministerul Culturii

	BH	BN	CJ	MM	SM	SJ	NV
MONUMENTE ISTORICE - TOTAL	455	768	1791	610	310	546	4480
DIN CARE DE TIP A - TOTAL	54	225	369	181	53	116	998
URBAN	31	64	101	68	22	24	310
RURAL	23	161	268	113	31	92	688
DIN CARE DE TIP B - TOTAL	401	543	1422	429	257	430	3482
URBAN	150	170	818	246	100	99	1583
RURAL	251	373	604	183	157	331	1899

O bună parte dintre acestea necesită conservare, protejare sau investiții pentru dezvoltarea și valorificarea lor prin includerea în circuite turistice. O prioritate în acest sens ar trebui să o constituie monumentele de interes național sau universal (de tip A) și cele incluse în lista patrimoniului mondial UNESCO.

S-a observat, la nivelul finanțărilor europene (fostul Program Operațional Regional, axele 5 și 7, EEA Grants, Programul Național de Restaurare etc.), un accent pus pe conservarea, restaurarea, protejarea și valorificarea elementelor de patrimoniu și a ariilor protejate prin turism durabil. În perioadele 2007-2013, respectiv 2014-2020, au fost restaurate o serie de obiective de patrimoniu din regiune, însă fără a pune accentul pe latura soft, respectiv a conceperii și promovării unor (pachete de) produse turistice atractive și competitive pe nișa lor, valorificând în mică măsură potențialul pe care îl au.

În Regiunea Nord-Vest singurele obiective înscrise în lista **patrimoniului mondial UNESCO** se află în județul Maramureș și sunt, după cum urmează:

- Biserica „Intrarea Maicii Domnului în biserică”, com. Bârsana, sat Bârsana;
- Biserica „Sfântul Nicolae”, com. Budești, sat Budești;
- Biserica „Preacuvioasa Paraschiva”, com. Desești, sat Desești;
- Biserica „Nașterea Maicii Domnului”, com. Ieud, sat Ieud Deal;
- Biserica „Preacuvioasa Paraschiva”, com. Poienile Izei, sat Poienile Izei;
- Biserica „Sfinții Arhangheli”, com. Șișești, sat Șurdești;
- Biserica „Sfinții Arhangheli”, com. Șișești, sat Plopiș;
- Biserica „Sfinții Arhangheli”, oraș Târgu Lăpuș, sat Rogoz;
- Pădurile seculare și virgine de fag din Carpați: Groșii Țibleșului și Strâmbu-Băiuț.

De asemenea, în regiune, se întâlnesc și elemente ale **patrimoniului imaterial**, precum Mărțișorul, Doina, Taraful tradițional, Procesiunile populare de la Mănăstirea Moisei (cu ocazia sărbătorii „Sfânta Mărie Mare” – Adormirea Maicii Domnului), Jocul fecioresc din România sau Colindatul de ceată bărbătească.

Conform Listei Monumentelor Istorice, anexă la Ordinul ministrului culturii nr. 2.828/2015, categoria “Monumente memoriale și funerare”, Regiunea Nord-Vest găzduiește 59 monumente istorice de tip clădiri memoriale, din care 7 de tip A (de valoare națională sau internațională), 52 de tip B (reprezentative pentru patrimoniul cultural local), distribuite în toate județele cu excepția județului Sălaj. Cele mai multe de tip B se regăsesc în județul Cluj (35) iar de tip A, în județul Maramureș (7). Majoritatea monumentelor se află în mediul urban (48).

Printre clădirile memoriale se numără: case memoriale (ex: Casa Ellie Wiesel din Sighetu Marmatiei), ateliere (ex: Casa și atelierul pictorului Aurel Popp din Satu Mare), foste sedii ale unor instituții/organizații/etc. (ex: Sediul redacției revistei "Familia" între 1880-1888 din Oradea).

c) Tipurile și formele de turism practicate

Diversitatea remarcabilă a resurselor turistice, slab reprezentate spațial în regiunile și țările vecine, alături de prezența unor obiective turistice de nișă, neconvenționale, face posibilă afirmarea unor tipuri și forme variate de turism, atractive pentru piețele internaționale.

În Regiunea Nord-Vest, la începutul lunii mai 2020, existau 29 de **stațiuni turistice atestate** dintre care, doar câteva de interes național, precum Băile Felix și Zona Turistică Centrul Istoric – Coridorul Crișul Repede – Municipiul Oradea (județul Bihor), Sângeorz-Băi (județul Bistrița-Năsăud), Tășnad (județul Satu Mare) și Borșa (județul Maramureș). Stațiuni turistice de interes local se regăseau în județele: Bihor (1 Mai, Stâna de Vale, Tinca), Cluj (Băile Turda, Băile Băița, Zona Fântânele, Zona Muntele Băișorii, Zona Băile Ocna Dej, Jucu), Bistrița-Năsăud (Colibița, Rodna), Maramureș (Zona Șuioar – Baia Sprie, Bârsana, Botiza, Moisei, Ocna Șugatag, Oncești, Vișeu de Sus, Tăuții Măgherauș), Satu Mare (Negrești-Oaș, Livada, Carei, Vama) și Sălaj (Băile Boghiș).

Dintre acestea, cu specific **balnear** pot fi considerate: Băile Felix (Bihor), Sângeorz-Băi (Bistrița-Năsăud), 1 Mai (Bihor), Băile Turda (Cluj), Băile Băița (Cluj), Ocna Șugatag (Maramureș), Tășnad (Satu Mare) și Tinca (Bihor). Băile Felix, 1 Mai, Sângeorz-Băi, Turda și Ocna-Șugatag sunt declarate **stațiuni balneoclimatice** în Regiunea Nord-Vest. Trebuie subliniat faptul că potențialul apelor termale, sărate și minerale din regiune este departe de a fi valorificat, nefiind suficient explorate și studiate (din perspectiva efectelor curative) în condițiile în care specialiștii apreciază că Transilvania de Nord este una dintre cele mai bogate regiuni din Europa în astfel de resurse. Mai mult, este de dorit o creștere a gradului de exploatare a proprietăților curative ale acviferelor din regiune, pentru a le da unicitate și a aduce plus de valoare.

Alături de stațiunile turistice atestate existente, în regiune există zeci de alte localități cu potențial de a deveni noi stațiuni, transformare care le va facilita accesul la finanțări și investiții în turism.

În regiune se regăsesc și stațiuni turistice cu specific de **agrement montan** (Borșa – județul Maramureș, Stâna de Vale și Vârtop – județul Bihor, Fântânele și Muntele Băișoara – județul Cluj), în care sunt dezvoltate activități cu specific montan și de ecoturism.

Din sfera largă a **ecoturismului** fac parte turismul de drumeție, alpinismul, speoturismul, precum și **turismul extrem montan**. În Regiunea Nord-Vest există resurse turistice deosebit de importante în ecoturism în ariile majore protejate din Munții Maramureșului, Apuseni și Munții Rodnei:

- **Speoturism:** cu nenumăratele peșteri unicate, Transilvania de Nord atrage doritorii de speoturism mai ales în zona Munților Apuseni;
- **Alpinism:** cu toate că traseele de alpinism sunt mai puțin spectaculoase decât în alte părți, Cheile Turzii din județul Cluj merită menționate;
- **Rafting** pe râurile Bistrița și Crișul Repede;
- **Observarea faunei** (inclusiv observarea urmelor de animale);
- **Observarea florei;**
- **Observarea păsărilor** (activitate tratată distinct de observarea generală a faunei datorită specificului său);
- **Cicloturism;**
- **Turism ecvestru;**
- **Mountain-biking.**

Turismul de agrement hibernal se desfășoară prin ski și snow-boarding în Transilvania de Nord, pe numeroase pârtii de dificultate medie și joasă, în stațiunile montane cunoscute.

Regiunea Nord-Vest are foarte mult potențial pentru **turismul cultural**, datorită marilor orașe și bogăției de monumente istorice. Cele mai importante atracții culturale din regiune sunt: castrele romane (Castrul Roman de la Porolissum, Castru și Vicus Militar, Castrul Bologa și Castrul Romita, parte a Limes-ului Dacic), cetățile medievale (Dăbâca, Bonțida și Arduș), castelele (Wesselenyi din Jibou, Karolyi din Carei și Csaky din Almașu), așezările fortificate din Șimleu Silvaniei și orașele-târguri istorice (Gherla și Crasna). O mare parte din bisericile fortificate și castelele regiunii sunt în paragină și le lipsește infrastructura de acces și funcționalitățile necesare introducerii lor în circuitul turistic. Mai au potențial centrele urbane istorice, care conservă o suită de stiluri arhitecturale (preponderent gotic și baroc).

În ceea ce privește valorificarea **turismului religios și monahal**, în regiune există multe areale încărcate de spiritualitate și locuri de pelerinaj:

- Zona câmpiei și dealurilor de vest, care cuprinde biserici, catedrale și mănăstiri (Beltiug, Apa și Oradea);
- Regiunea turistică Oaș – Maramureș – Obcinele Bucovinei;
- Zona Munților Apuseni;
- Cimitirul vesel de la Săpânța;
- Zona depresiunii Transilvaniei, cu manifestări religioase de tradiție;
- Mănăstirile din zona Lăpușului (Rohia, Rohița și Habra) și Maramureșului (Bârsana, Moisei și Peri-Săpânța).
Turiștii apreciază, de asemenea, **etnografia, folclorul, arta populară și tradițională** care conferă specificitate regiunii:
- Olăritul (Beiuș-Leheceni, Săliște de Vașcău și Cristioru de Jos; ceramică roșie – Crișul Repede și Vadu Crișului; ceramică albă – Săcel și Baia Sprie);
- Prelucrarea textilelor (Chișcău, Pietroasa, Remetea-Beiuș, Bratca, Borod – Crișul Repede, Săpânța și Târgu Lăpuș);
- Sculptarea lăzilor de zestre din lemn (Budureasa și Ciumărna);

- Prelucrarea papurii și împletitul de nuiete (Borș, Otomani, Salonta, Crișul Repede și Barcău-Crasna);
- Încondeierea ouălor (Drăgoteni, Remetea și Beiuș).

Printre cele mai apreciate **produse culinare tradiționale** sunt: pălincă de Bihor, pălincă de Zalău, horinca de Maramureș, vinurile (o serie de podgorii, printre care și Diosig, Săcuieni, La Salina, Carastelec, Silvania, Jelna, Lechburg și Valea lui Mihai), plăcintele (vărzări, cu brânză și mărar, cu prune sau cu cartofi), supă de pasăre cu tăiței de casă, ciorbele ardelenesti, slămina și șunca de porc, ceapa de Pericei (județul Sălaj), tocănițele, sarmalele, cozonacii și multe altele.

Tendința turiștilor pentru produse culinare tradiționale este direct asociată cu lipsa de conservanți și E-uri, existența unor rețete tradiționale, obținute din ingrediente naturale și menționarea zonei din care provin. În multe cazuri, produsele gastronomice se asociază cu degustarea de vinuri (**turism oenologic**). Concomitent cu creșterea interesului pentru slow food și agricultură sustenabilă, turismul gastronomic poate fi perceput ca o formă de **ecoturism**.

Forma cea mai uzuală de întâlnire a turiștilor cu produsele gastronomice locale o constituie **festivalurile cu tentă culinară/gastronomică**, chiar dacă în multe cazuri acestea vizează primordial comunitatea locală. În Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest au fost identificate (în anul 2019) 47 de evenimente gastronomice care promovează, printre altele, cultura gastronomică regională și cele 52 de produse alimentare regionale certificate și omologate. O altă mișcare culturală ce prinde din ce în ce mai mult contur este dată de trendul **slow food**, ce militează pentru educația gustului și sprijinirea comunităților locale și care este împotriva standardizării gusturilor, târgurile și evenimentele culinare inițiate de reprezentanții Slow Food intermediind conexiunea dintre micii producători și consumatori.

Creșterea importanței **turismului de afaceri sau de evenimente** se vede mai ales în marile orașe precum Cluj-Napoca (UNTOLD festival, Electric Castle, TIFF etc.) și Oradea însă este resimțit în toate municipiile reședință de județ din regiune, atât prin prisma existenței unităților de cazare tipică acestei forme de turism (hoteluri de 4 și 5 stele) și a centrelor sau sălilor de conferințe, cât și printr-o durată medie a șederii redusă (de până la 2 nopți). Se remarcă necesitatea edificării în regiune a (cel puțin) unui centru de conferințe la standarde internaționale, care să poată satisface această nevoie (pe plan regional).

Zonele de mare influență în **turismul rural și agroturism** sunt țărilor și ținuturile etnofolclorice din regiune: Țările Beiușului, Chioarului, Lăpușului, Maramureșului, Năsăudului, Oașului și Silvaniei, și Ținuturile Bârgăului, Ciceului, Codrului, Borod, Huedinului, Iara-Hășdate, Pânticeului, Almaș-Agriș și Tășnadului.

Una din cele mai puternic dezvoltate forme de turism de nișă o constituie **turismul de aventură**, care se adresează în general unor turiști tineri, activi și educați, ce preferă locațiile mai îndepărtate și care își asumă anumite riscuri. Activitățile care se pretează cel mai bine acestei forme de turism, la nivel de regiune, sunt:

- **Speoturismul** extrem, practicat în peșterile și avenele cu numeroase restricții morfologice; are un câmp larg de afirmare în munții Pădurea Craiului (Avenul Stanul Foncii, Ponorul Sâncuta și peștera Vântului), Bihor (Avenul din Hoanca Urzicarului, avenele din Lumea Pierdută și sistemul Zăpodie-Peștera Neagră) sau Rodnei (Jghiabul lui Zalion);
- **Raftingul**, cu pretabilități de practicare pe Crișul Repede, Crișul Pietros, Iada, Anieș etc.;
- **Canoeing-ul** presupune existența unor cursuri de apă repezi, vijelioase, cu scurgere turbulentă, condiții întâlnite de-a lungul Galbenei, Oșelului sau Rebra;
- **Scufundările în izbucuri** (Izbândiș, Galbenei, Dămișenilor și Bratcanilor);
- **Zborurile cu parapanta și parașuta în tandem** reprezintă o altă posibilitate de destindere pentru doritorii de adrenalină, aerocluburile din zonă fiind în principal responsabile pentru organizarea

unor astfel de activități. Menționăm ca potențiale locații de zbor zonele de chei și defilee dar și arealele montane cu deschidere mai largă, precum Creasta Cocoșului, Munții Țibleș, Culmea Breaza, Piatra Boghii, Măgura Șimleu etc.;

- **Via ferrata** în locații precum Cheile Turzii, Cheile Turenilor, Defileul Crișului Repede sau Pietrele Negre;
- **Enduro și off-road**, materializate mai ales prin concursuri tematice (Cupa Bihor 4x4, Festivalul Hard Enduro, Cupa Enduro-Cross Păunița și Tracking Dracula Hard Enduro Racing);
- **Escaladă**, inclusiv **escaladă pe gheață**, exemplul cel mai grăitor constituindu-l Festivalul pereților de gheață de la Cascada Răchițele;
- **Schiul extrem**, care se poate practica pe versanții prelungi și înclinați ai munților Rodnei, Țibleș, Bihor și Vlădeasa;
- În mod distinct, ca o subformă a **turismului sportiv**, turismul de **golf** este puțin individualizat, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest existând doar 3 terenuri de golf.

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest pune la dispoziția iubitorilor de natură 163 de **trasee turistice montane omologate** (reprezentând 18,41% din cele 885 de trasee turistice montane omologate în România – septembrie 2019), poziționându-se pe locul trei la nivel național, după regiunile Centru (346 de trasee) și Vest (198 de trasee). În regiune, cele mai multe dintre acestea au fost localizate în județele Bihor (64 de trasee), Bistrița-Năsăud și Maramureș (câte 44 de trasee).

În luna martie 2019, la nivelul regiunii erau omologate 31 de **pârții de schi** (reprezentând 15,97% din cele 194 de pârții de schi omologate la nivel național). Dintre acestea, 16 au fost localizate în județul Maramureș (la Baia Sprie, Căvnic, Desești, Mogoșo și Borșa), 11 în județul Cluj (în Feleacu, Vânători, Băișoara, Muntele Băișorii și Mărișel), 2 în județul Bihor (Hidișeu de Jos și Munții Bihor) și 2 în județul Bistrița-Năsăud (Unirea/Bistrița și Munții Rodnei). La nivel național, Transilvania de Nord s-a situat pe locul 2, după regiunea Centru (cu 76 de pârții de schi omologate). Odată cu fenomenul încălzirii globale, viitorul pârțiilor de schi situate sub altitudinea de 1.800 de metri este incert, posibilitățile de creare de zăpadă artificială fiind din ce în ce mai reduse, cu costuri de operare mari. Sezonalitatea stațiunilor de iarnă trebuie de asemenea diminuată, pentru a asigura continuitatea activităților și a limita fluctuația de personal.

În regiune existau, în anul 2019, 152 de **arii protejate**, constituite în parcuri naturale (3), parcuri naționale (2), rezervații științifice (2), rezervații peisagistice (4), rezervații zoologice (4), rezervații speologice (20), rezervații geologice (19), rezervații paleontologice (14), rezervații mixte (36), rezervații forestiere (9) și rezervații botanice (39). Dintre acestea, majoritatea se află în județele Bihor (56, reprezentând 36,84% din total), Maramureș (33, reprezentând 21,71% din total), Bistrița-Năsăud (26, reprezentând 17,10% din total) și Cluj (20, reprezentând 13,15% din totalul ariilor protejate din regiune). Existența acestor arii protejate este benefică însă necesită o mai bună abordare a protejării, dezvoltării și valorificării lor, pentru a fi competitive cu oferte similare din piața internațională. De asemenea, aceste areale protejate constituie locații cheie pentru observarea animalelor în habitatul lor natural (realizarea și includerea în circuitul turistic a unor astfel de observatoare poate contribui la dezvoltarea ecoturismului în regiune).

Apărută ca o formă de turism inclusă **turismului medical, turismul terapeutic** include acele destinații turistice pentru îmbunătățirea stării de sănătate sau bună dispoziție. SPA-urile sunt considerate, conform Asociației Europene a SPA-urilor, locații medicale de cel mai înalt nivel, recunoscute legal ca baze de tratament pe baza caracteristicilor lor curative dovedite științific. Printre motivațiile turiștilor pentru alegerea unor astfel de destinații turistice precizăm relaxarea, îmbunătățirea stării de sănătate, tratamentele medicale oferite, detoxifierea, tratamentul anti-îmbătrânire etc. În Regiunea Nord-Vest:

- Marea parte a SPA-urilor apărute sunt recente și figurează în cadrul unor unități de cazare ale căror proprietari au conștientizat valoarea terapeutică a unor astfel de locații crescând valoarea infrastructurii prin diversificarea serviciilor oferite;
- Potențialul balnear existent în cadrul unor stațiuni este valorificat inclusiv prin modernizarea serviciilor turistice oferite și includerea unor SPA-uri, precum Turda, Sângeorz Băi, Vișeu de Sus, Borșa, Negrești Oaș, Ocna Șugatag, Carei, Boghiș și Băile Felix;
- Centrele urbane Cluj-Napoca, Oradea și Satu Mare polarizează un segment important de turiști prin prisma apariției unor SPA-uri.

În urma distribuției spațiale a Indicelui Climato-Balnear, se constată faptul că Regiunea Nord-Vest are în perioada de vară un potențial ridicat pentru arealele joase, de câmpie, și pentru cele colinare vestice și un potențial satisfăcător pentru cea mai mare parte a locațiilor situate în regiunea de podiș sau depresionară. Prin urmare, în aceste regiuni, în cazul în care nu există bazine lacustre sau corpuri de apă naturale pretabile activităților recreative și de turism, se pot dezvolta aquapark-uri, potențialul lor de exploatare fiind unul în creștere, în contextul creșterii temperaturii și scăderii numărului de zile cu precipitații.

Imaginea lacurilor naturale din zonele montane „fără fund” au generat o serie de istorisiri, asupra multora dintre acestea planând **legende locale**. Este cazul pentru Tăul Zânelor (Munții Călimani) și lacul lezer (o istorisire locală promovează ideea unei conexiuni a lacului cu marea). Nici lacurile de acumulare nu au fost scutite de astfel de povești locale, imaginea lor fiind asociată cu cea a existenței unor monștri (lacul Tarnița – legenda monștrilor acvatici; lacul Colibița – legenda șarpelui uriaș). Cetățile, castelele sau conacele figurează și ele ca potențiale locații bântuite, printre cele mai cunoscute legende fiind identificate la castelul Bannfy din Cluj-Napoca sau cetatea Arduș. Povești misterioase au fost țesute și în jurul unor locații asociate celui de-al doilea război mondial, cum sunt ruinele buncărelor și cazematelor germane de la Ilva Mică sau povestea celor 7 pitici evrei din Rozavlea, familia Oviz fiind subiect al unei cărți (*Giants: The Dwarfs of Auschwitz*) și producții cinematografice (*Warwick Davis. The Seven Dwarves of Auschwitz*).

De-a lungul timpului s-a conturat o formă de turism de nișă din ce în ce mai practică, **turismul sumbru**, putându-se individualiza mai multe ipostaze ale acesteia:

- **Turismul negru**, care face referire la consumul actului turistic în locații precum: zone de conflicte/război (cimitire de război, câmpuri de luptă: Bobâlna, Guruslău, Baia Mare, Măguri-Mărișel, Carei), locuri ale martirajului suprem (Beliș, Ip, Treznea, Nușfalău, Moisei), situri asociate Holocaustului (lagăre de concentrare, ghetouri, muzee: *Muzeul Memorial al Holocaustului din Transilvania de Nord*, cu sediul în fosta sinagogă din Șimleu Silvaniei, cele 6 lagăre de concentrare – Baia Mare, Cehei, Bistrița, Gherla, Dej, Cluj-Napoca – și cele 7 ghetouri: Cluj-Napoca, Vișeu de Sus, Oradea, Cehei, Satu Mare, Sighetu Marmației și Gherla), închisori (centre de detenție, tabere de ostatici) și locații de genocid, muzee ale torturii, locații asociate sclavagismului, zone de conflict contemporan, cimitire, areale cu dezastre naturale, locații specifice comunismului (Sighetu Marmației și Gherla detașându-se ca locații emblematice din acest punct de vedere), case ale terorii, parcuri tematice (bazate pe mituri și legende), „cafenele ale morții”;
- **Turismul genealogic** (tururile organizate pentru evrei în cimitirele evreiești, și nu numai); pe lângă acestea, o notă distinctă de particularitate o conferă Cimitirul Vesel din Săpânța, cu cele aproape 1.000 de cruci viu colorate sculptate în lemn. De asemenea, Cimitirul Hajongard din Cluj-Napoca a fost inclus în ruta europeană a edificiilor de acest tip, propusă de Consiliul Europei.

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest apar câteva posibile locații ce valorifică atributul „straniu”, fiind percepute fie ca spații bântuite, fie ca locuri unde s-au înregistrat fenomene paranormale. Primul caz este cel al Pădurii Hoia-Baciu, intens mediatizată în mass-media internațională și pe site-uri dedicate

fenomenelor paranormale, ca locație bântuită. Un alt areal ce ar putea valorifica acest tip de atracții este zona Piatra Fântânele din pasul Tihuța (Borgo Pass, în celebra ficțiune vampirică a lui Bram Stoker) care, datorită creației literare menționate, ar putea avea rezonanță internațională.

d) Infrastructura turistică

Numărul structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare din Transilvania de Nord a urmat per ansamblu tendința de creștere înregistrată la nivel național în intervalul 2012-2018, deși a înregistrat o ușoară scădere în 2013, respectiv 2014. În anul 2018, acestea au reprezentat 13,33% din unitățile de cazare din România, situând regiunea pe locul 3 la nivel național, cu 1.127 de unități, după Regiunile de Dezvoltare Centru (locul 1 – 2.369 de unități, reprezentând 28,03%) și Sud-Est (locul 2 – 1.434 de unități, reprezentând 16,96%).

Raportat la tipurile de unități de cazare, se observă că Regiunea Nord-Vest stă mai bine la numărul de hanuri (1), campinguri (10) și pensiuni agroturistice (520) în anul 2018 (locul 2 pe țară), în detrimentul celorlaltor tipuri de unități de cazare, comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare din România.

Tendențele internaționale conduc spre achiziționarea serviciilor de cazare prin platforme de tipul Airbnb, CouchSurfing sau Booking, motiv pentru care în viitorul apropiat va trebui mai bine legiferată această opțiune de cazare, în scopul întregirii statisticilor privind infrastructura și circulația turistică din regiune (în acest moment, aceasta bazându-se doar pe structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare clasice, clasificate și autorizate de către Autoritatea Centrală în domeniul turismului). La începutul lunii mai 2020, conform informațiilor gratuite puse la dispoziție de către platforma AirDna, la nivelul unor microdestinații urbane din Transilvania de Nord se regăseau pe asemenea platforme 1.776 de spații de închiriat active, care funcționează în paralel cu unitățile clasificate oficial în regiune: Cluj-Napoca (1.286), Oradea (318), Satu Mare (63), Turda (48) și Baia Mare (61). Conform aceleiași platforme, regiunea se situează pe locul 4 la nivel național, după numărul spațiilor de închiriat active, după București-Ilfov (4.224), Centru (3.028) și Sud-Est (2.439), reprezentând 14,03% din total. Cu toate acestea, numărul acestor spații de închiriat este foarte dinamic, modificându-se frecvent.

Numărul locurilor de cazare la nivelul regiunii a urmărit tendințele de creștere (cu scăderea aferentă anilor 2013, respectiv 2014) ajungând în anul 2018 la 40.897, situând regiunea pe locul 3 la nivel național, reprezentând 11,56% din totalul locurilor de cazare din România, după Regiunile Sud-Est (103.753 de locuri – 29,32% – locul 1) și Centru (70.696 de locuri – 19,98% – locul 2).

Din totalul locurilor de cazare din regiune, majoritatea (peste 83%) au fost concentrate în anul 2018 în structuri de tip hotel (50,23% – 20.543 de locuri), pensiune agroturistică (23% – 9.405 de locuri) și pensiune turistică (10,72% – 4.386 de locuri).

În anul 2018, cele mai multe **structuri de primire turistică** cu funcțiuni de cazare (peste 75%) au fost concentrate în județele Cluj (316 de unități – 28,04%), Bihor (267 de unități – 23,69%) și Maramureș (264 de unități – 23,43%) iar cea mai mare capacitate de cazare turistică la nivelul Regiunii Nord-Vest se întâlnește în județele Bihor (14.203 de locuri – 34,73%), Cluj (11.830 de locuri – 28,93%) și Maramureș (7.223 de locuri – 17,66%).

În luna septembrie 2019, la nivelul regiunii Transilvania de Nord, se regăseau 2.092 de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare clasificate, cu licențe valabile. Dintre acestea, puțin peste 55% se regăseau în mediul rural. Cu toate acestea, în mediul urban exista un număr aproape dublu de camere și locuri de cazare, comparativ cu mediul rural. La nivel de regiune se întâlneau toate tipurile de unități (excepție făcând hanurile și spațiile de cazare de pe navele fluviale și maritime) și aproape toate tipurile de clasificare/confort. În ceea ce privește hotelurile de 5*, acestea nu existau în județele Maramureș, Satu Mare și Sălaj. Hostelurile se regăseau preponderent în mediul urban, în toate județele, dar cu precădere în Bihor, Cluj și Maramureș. Pensiunile turistice și cele agroturistice se regăseau mai ales în mediul rural, în toate județele și sub toate variantele de clasificare (deși cele mai

multe erau de 2* și 3*, regăsite peste tot, cele de 5* funcționau doar în județele Cluj, Sălaj și Maramureș).

E necesar ca alături de structurile de primire turistică, autoritățile publice să pună accentul pe sustenabilitate, reducând cantitatea de energie necesară funcționării, reciclând deșeurile rezultate și oferind preponderent produse locale și/sau regionale. Risipa alimentară și a apei potabile, respectiv poluarea de orice fel, este necesar să fie reduse, pe cât posibil, pentru a asigura dezvoltarea unui turism durabil în regiune. În acest sens, vor fi necesare acțiuni de conștientizare și educare a tuturor actorilor din turism.

Conform datelor INSSE, în intervalul 2012-2018, **volumul de investiții** în hoteluri și restaurante în Transilvania de Nord a fluctuat, înregistrând inițial o scădere în anul 2013 (de 49 mil. RON, ajungând la 219 mil. RON). S-a înregistrat o creștere de la an la an în intervalul 2014-2016, o scădere în anul 2017 și apoi o nouă creștere în 2018, ajungând la 315 mil. RON. În anul 2018, la nivel național, volumul de investiții în hoteluri și restaurante din Regiunea Nord-Vest s-a plasat pe locul 4, după Regiunile București-Ilfov (1.027 mil. RON), Centru (525 mil. RON) și Sud-Est (452 mil. RON).

Personalul restaurantelor și hotelurilor din Regiunea Nord-Vest a crescut constant, peste media națională, în intervalul 2012-2017, situându-se pe locul al doilea (26.627 de persoane, reprezentând 14,47% din total) în 2017, după Regiunea București-Ilfov (46.218 de persoane, reprezentând 25,11% din total). Deși personalul angajat în HORECA a fost în creștere, de cele mai multe ori acesta a fluctuat (din cauza sezonității din unele microdestinații), a fost insuficient și a necesitat calificare sau specializare, conform activităților desfășurate. O bună parte a personalului din industria turismului și ospitalității poate fi recrutat din rândul comunităților locale sau oferind stimulente celor plecați la muncă în străinătate, care pot reveni în țară cu un capital minim de investit și care e probabil să vorbească deja cel puțin o limbă străină).

În regiune funcționează o varietate de **instituții de învățământ public și privat**, respectiv entități acreditate pentru formarea profesională a adulților. În ceea ce privește atât industria turismului cât și a ospitalității, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca oferea, în anul 2019, calificări și specializări prin Facultățile de Business, Științe Economice și Gestiunea Afacerilor, Geografie și Istorie.

Totodată, cursurile de formare profesională continuă și liceele cu clase având profil de turism și alimentație sunt surse de formare pentru actualul și viitorul personal care activează la nivel de regiune în turism.

Pentru a înțelege în profunzime industria turismului și industria ospitalității, viitorii cursanți ar trebui să beneficieze de sesiuni de orientare în carieră (susținute de angajatori sau foști absolvenți care își desfășoară activitatea în cele două domenii) prin:

- Prezentarea domeniilor/materiilor studiate prin studii de caz;
- Prezentarea posturilor disponibile (ocupații) din industria turismului;
- Informații practice cu privire la posibilitățile de angajare ulterioară;
- Prezentarea unor scenarii cu evoluții în carieră.

Programele de voluntariat și stagiile de practică în structurile de primire turistică din regiune ar trebui să completeze sesiunile de orientare.

La începutul anului 2020 nu se găseau date centralizate la nivel regional privind furnizorii de formare profesională continuă în turism, care duc la o potențială carieră în turism așadar, în viitorul apropiat, e necesară soluționarea acestui neajuns.

În Transilvania de Nord existau, la sfârșitul anului 2019, 132 de structuri de informare turistică, din care 15 acreditate ca **Centre Naționale de Informare și Promovare Turistică** (câte 2 în județele Cluj, Bihor, Bistrița-Năsăud, Satu Mare și Sălaj și 5 în județul Maramureș), reprezentând 17,64% din CNIPT-urile acreditate la nivel național. Cele mai multe CNIPT-uri au fost acreditate în regiunile Nord-Vest, Centru

și Sud-Est, câte 15 pe regiune. Cu toate acestea, la nivel regional nu există (în primăvara anului 2020) o Organizație de Management al Destinației care să conlucreze eficient, coerent și integrat cu aceste CIT-uri, respectiv CNIPT-uri, fapt ce se resimte la nivelul promovării atât pe plan național și internațional, cât și intra-regional. Un asemenea organism ar putea eficientiza alocarea resurselor pentru dezvoltare turistică și promovarea regiunii în piețele țintă. Digitalizarea în turism (în general) alături de o platformă turistică regională este de asemenea foarte importantă pentru a avea acces la informații personalizate, integrate, complete, coerente, la locul și momentul potrivit. Acest lucru implică dezvoltarea unei identități umbrelă la nivel regional care să permită o promovare unitară atât a destinațiilor consacrate, dar și a celor ascunse / de dimensiuni mai reduse, care nu se bucură momentan de la fel de multă vizibilitate. În acest moment, promovarea turistică se face încă disparat, la nivel de municipiu / oraș / destinație sau la nivel județean, însă nu se poate vorbi încă de adevărate exemple de bună practică în ceea ce privește prezența și promovarea online a regiunii. Autoritățile locale se pot implica de asemenea în proiecte care să asigure conectivitatea vizitatorilor și turiștilor cu mediul online, în locații cheie și hub-uri turistice.

O promovare ineficientă a microdestinațiilor regiunii, asociată cu o infrastructură insuficient dezvoltată și o ofertă turistică necompetitivă sau care nu pune accentul pe durabilitate, autenticitate și unicitate poate duce la decizia alegerii unor destinații concurente.

Principalele **asociații cu activitate în turism** la nivel de regiune, sunt (la sfârșitul anului 2019): Asociația de promovare și Dezvoltare a Turismului Maramureș, Asociația Hotelierilor Clujeni (AHC), Asociația pentru Promovarea și Dezvoltarea Turismului Clujean, Centrul Cultural Clujean, Asociația Natură Sănătate Turism Satu Mare (ANSTSM), Asociația „Pro Turism” Satu Mare, Federația Patronatelor din Turismul Românesc Zona VI: Nord-Vest, Clusterul Turism Transilvania, Clusterul Discover Transylvania’s Reaches, Asociația pentru Promovarea și Dezvoltarea Transilvaniei, Asociația pentru Dezvoltarea Turismului pe Valea Ierului, Asociația Pro Turism Vârtoș-Apuseni, Asociația Pentru Promovarea și Dezvoltarea Turismului în Valea Arieșului (APDTVA), Asociația Dezvoltării Agroturismului, Turismului Local și a Pensiunilor (ADATLAP) din Văleni, Asociația Pensiunilor și a Micilor Întreprinzători din Băile Felix și 1 Mai, Asociația Pentru Valorificarea Patrimoniului Transilvan, Asociația Meșterilor Populari Clujeni, Asociația Produs de Cluj, Asociația Produs în Bistrița-Năsăud, Asociația Hotelierilor din Tășnad, Asociația Cluj Guided Tours, Asociația Ghizilor de Turism Maramureș și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Turism în Bistrița-Năsăud”, Asociație de Dezvoltare Intercomunitară „SĂLAJ PLUS”.

În luna septembrie 2019, în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest existau 239 de **agenții de turism** licențiate de Ministerul Turismului (reprezentând 11,63% din numărul de agenții de turism licențiate la nivel național, după regiunile București-Ilfov – 36,39% și Centru – 11,92%). Preponderent au fost turoperatoare iar cele mai multe au activat în județul Cluj (109), urmat de Bihor (56) și Maramureș (29). E necesară studierea ofertei agențiilor de turism din România pentru corelarea ei cu eforturile de promovare a regiunii și pentru a o ghida spre principiile turismului durabil. De asemenea, e de dorit ca agențiile de turism să fie în pas cu tendințele (orientarea spre digitalizare și personalizarea produselor) și să aducă pe piață produse turistice inovatoare. În același timp, și actorii locali (proprietarii de unități de cazare sau alimentație publică, ghizi de turism, operatori de transport, dotări de agrement, asociații locale etc.) se pot implica activ în dezvoltarea și promovarea de noi produse turistice care să atragă un număr din ce în ce mai ridicat de vizitatori care să petreacă mai mult timp în destinațiile din regiune. O promovare ineficientă a microdestinațiilor regiunii, asociată cu o infrastructură insuficient dezvoltată și o ofertă turistică necompetitivă sau care nu pune accentul pe durabilitate, autenticitate și unicitate poate duce la decizia alegerii unor destinații concurente.

e) Circulația turistică

Un aspect important al acestui document îl constituie datele înregistrate de Institutul Național de Statistică, limitate la structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare acreditate și clasificate de către Autoritatea Centrală în domeniul turismului, fără a lua în calcul tendința actuală de creștere a

platformelor online (de tipul *sharing economy*) care facilitează promovarea și punerea la dispoziția turiștilor, gratuit sau contra cost, a unor spații de cazare neacreditate sau care nu sunt obligate să transmită date statistice autorităților din domeniu (AirBnb, Booking, CouchSurfing, WarmShowers, rude și prieteni etc.).

Din perspectiva circulației turistice, atât numărul de **sosiri** cât și cel de **înnoptări** ale turiștilor au avut, în perioada 2012-2018, o tendință de creștere. Cu toate acestea, Regiunea de Nord-Vest s-a situat pe locul patru raportat la numărul turiștilor înregistrați în anul 2018 (1,721 milioane de sosiri, reprezentând 13,34% din totalul sosirilor din România), după Regiunile Centru (3,053 milioane de sosiri), București-Ilfov (2,279 milioane de sosiri) și Sud-Est (1,802 milioane de sosiri).

Perioada		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Total Nord-Vest Număr persoane		852.523	899.370	972.856	1.140.667	1.316.363	1.581.744	1.721.729
%		-	5,50%	8,17%	17,25%	15,40%	20,16%	8,85%
Români	TOTAL	703.045	750.384	803.075	931.900	1.077.788	1.310.564	1.438.422
		-	6,73%	7,02%	16,04%	15,65%	21,60%	9,76%
	BH	220.671	209.205	253.185	285.292	344.428	415.641	477.890
		-	-5,20%	21,02%	12,68%	20,73%	20,68%	14,98%
	BN	55.282	53.983	56.328	65.612	77.058	95.840	101.849
		-	-2,35%	4,34%	16,48%	17,44%	24,37%	6,27%
	CJ	236.392	278.655	281.103	340.278	398.074	498.270	514.921
		-	17,88%	0,88%	21,05%	16,98%	25,17%	3,34%
	MM	86.166	89.630	99.643	125.463	155.440	181.625	218.266
		-	4,02%	11,17%	25,91%	23,89%	16,85%	20,17%
	SM	73.715	89.296	84.321	81.020	69.484	83.108	90.007
		-	21,14%	-5,57%	-3,91%	-14,24%	19,61%	8,30%
	SJ	30.819	29.615	28.495	34.235	33.304	36.080	35.489
	-	-3,91%	-3,78%	20,14%	-2,72%	8,34%	-1,64%	
Străini	TOTAL	149.478	148.986	169.781	208.767	238.575	271.180	283.307
		-	-0,33%	13,96%	22,96%	14,28%	13,67%	4,47%
	BH	47.711	42.840	45.090	58.767	67.395	62.617	71.281
		-	-10,21%	5,25%	30,33%	14,68%	-7,09%	13,84%
	BN	10.903	12.352	14.602	14.681	17.217	17.538	16.133
		-	13,29%	18,22%	0,54%	17,27%	1,86%	-8,01%
	CJ	62.841	65.974	73.717	88.534	100.391	135.299	141.587
		-	4,99%	11,74%	20,10%	13,39%	34,77%	4,65%
	MM	21.494	19.453	21.493	29.170	33.548	35.403	37.546
		-	-9,50%	10,49%	35,72%	15,01%	5,53%	6,05%
	SM	3.223	4.615	11.114	13.888	15.951	14.642	11.511
		-	43,19%	140,82%	24,96%	14,85%	-8,21%	-21,38%
	SJ	3.306	3.752	3.765	3.727	4.073	5.681	5.249
	-	13,49%	0,35%	-1,01%	9,28%	39,48%	-7,60%	

Tabelul 50. Evoluția sosirilor (număr persoane) în Regiunea de Nord-Vest, pe tipuri de turiști, județe și tendința anuală (2012-2018)

Sursa: INS Tempo Online

Din totalul de sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare, străinii au preferat, în anul 2018, județele Cluj (141.587 de sosiri, reprezentând 9,84% din totalul sosirilor în regiune), Bihor (71.281 de sosiri) și Maramureș (37.546 de sosiri). La polul opus, județul Sălaj a atras numărul cel mai mic de străini în 2018: 5.249, reprezentând 0,36% din total.

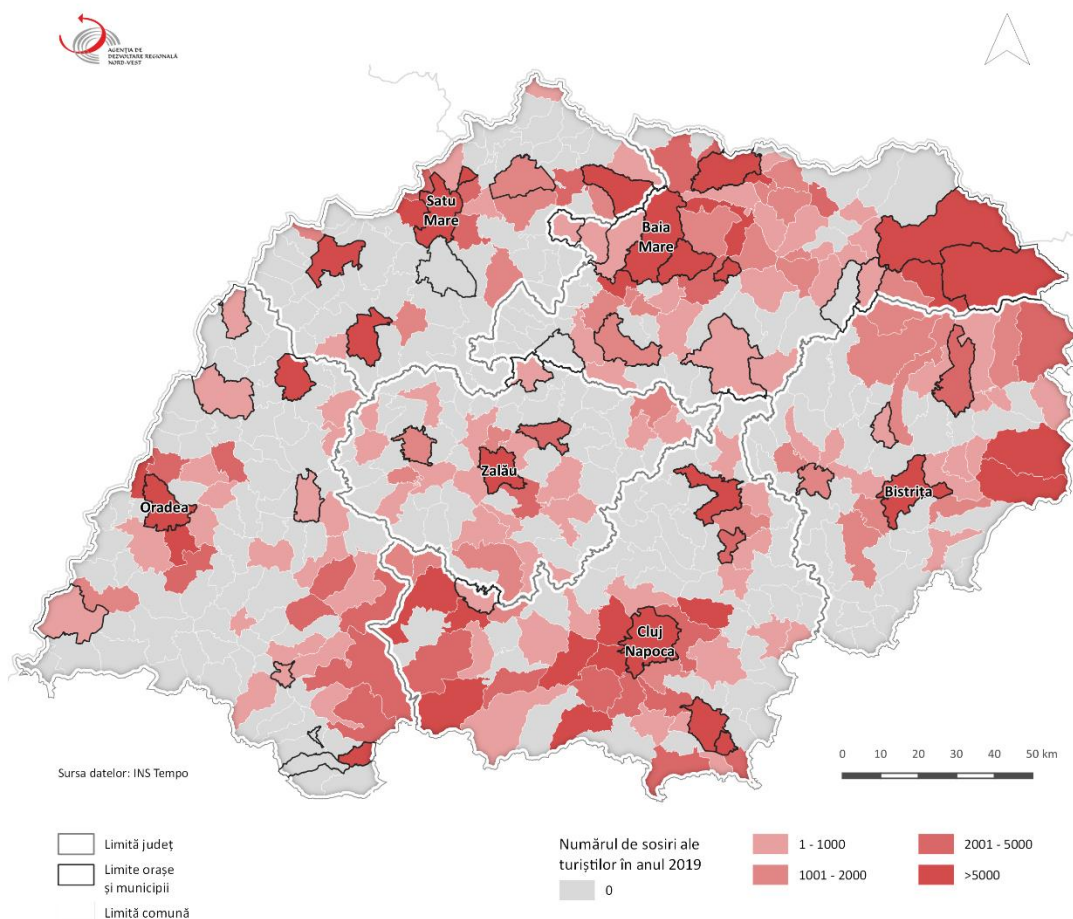


Figura 46. Numărul sosirilor în mediul urban/ UAT în anul 2018

Sursa: INS Tempo online

În perioada analizată (2012-2018) se observă următoarele tendințe în ceea ce privește numărul de sosiri, atât la nivel de regiune, cât și pe fiecare județ în parte:

- Numărul total de sosiri înregistrat la nivel de regiune a crescut în fiecare an, raportat la anul anterior, cu creșteri între 5,5% și 20,16%;
- Județul Bihor:
 - Tendință generală de creștere a numărului de turiști români, accelerată în ultimii ani analizați, cu o creștere ușoară a numărului de turiști români din totalul înregistrat la nivel de regiune;
 - Tendință de creștere a numărului de turiști străini, însă o scădere procentuală a lor raportată la totalul turiștilor străini din regiune;

- Județul Bistrița-Năsăud:
 - Tendință generală de creștere a numărului de turiști (atât români cât și străini), însă o scădere ușoară a ponderii lor din totalul turiștilor înregistrați la nivel de regiune;
- Județul Cluj:
 - Tendință de creștere a numărului de turiști, atât români cât și străini, cu o creștere a ponderii lor din totalul turiștilor înregistrați la nivel de regiune;
- Județul Maramureș:
 - Tendință generală de creștere a numărului de turiști, cu o creștere a ponderii turiștilor români și o ușoară scădere a ponderii turiștilor străini din totalul sosirilor înregistrate la nivel de regiune;
- Județele Satu-Mare și Sălaj, cu oscilații mari, însă cu o creștere a numărului de turiști (români și străini), în anul 2018 (față de 2012).

	Perioada	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
SOSIRI Nord-Vest	TOTAL	852.523	899.370	972.856	1.140.667	1.316.363	1.581.744	1.721.729	% din total
	Români	703.045	750.384	803.075	931.900	1.077.788	1.310.564	1.438.422	83,55%
	Străini	149.478	148.986	169.781	208.767	238.575	271.180	283.307	16,45%
Hoteluri	Români	479.481	502.636	533.249	606.663	698.507	821.868	886.079	51,46%
	Străini	130.748	125.828	139.678	168.824	193.016	218.427	223.941	13,01%
Hosteluri	Români	19.780	22.244	29.498	31.121	33.616	43.807	43.289	2,51%
	Străini	798	2.444	4.873	7.784	10.903	12.200	11.911	0,69%
Hoteluri apartament	Români	637	1.127	993	5.589	6.958	1.633	5.084	0,30%
	Străini	300	390	397	635	315	276	2.562	0,15%
Moteluri	Români	28.763	30.325	34.236	37.820	36.875	26.554	32.084	1,86%
	Străini	1.684	2.485	2.497	4.137	3.122	2.615	3.244	0,19%
Hanuri	Români	0	0	0	0	0	26	84	0,00%
	Străini	0	0	0	0	0	35	151	0,01%
Vile turistice	Români	33.232	32.348	29.381	31.508	30.534	42.365	41.802	2,43%
	Străini	7.786	6.233	8.448	7.369	5.375	6.321	7.104	0,41%
Cabane turistice	Români	5.186	5.220	3.751	4.690	5.586	9.216	8.821	0,51%
	Străini	285	340	115	198	432	463	724	0,04%
Bungalouri	Români	2.158	2.185	1.755	2.830	2.310	1.765	1.303	0,08%
	Străini	1	4	0	2	0	12	11	0,00%
Campinguri	Români	3.764	4.436	2.475	3.394	2.495	2.151	2.136	0,12%
	Străini	77	125	86	404	438	690	661	0,04%
Popasuri turistice	Români	2.007	347	192	578	53	0	344	0,02%
	Străini	1	0	0	12	0	0	76	0,00%
Casute turistice	Români	735	1.127	923	675	341	783	598	0,03%
	Străini	20	121	143	62	2	22	0	0,00%
Tabere de elevi și preșcolari	Români	4.039	3.666	3.811	3.411	4.439	3.298	5.381	0,31%
	Străini	179	164	72	181	117	0	157	0,01%
Pensiuni turistice	Români	59.146	73.170	81.706	104.526	124.168	156.281	168.051	9,76%
	Străini	4.282	5.138	7.222	11.884	14.172	15.345	16.480	0,96%
	Români	64.117	71.553	81.105	99.095	131.906	200.817	243.366	14,13%

Pensiuni agroturistice	Străini	3.317	5.714	6.250	7.275	10.683	14.774	16.285	0,95%
-------------------------------	---------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------	-------

Tablelul 51. Evoluția sosirilor în regiunea Nord-Vest, pe tipuri de turiști și tipuri de unități de cazare (nr. persoane), 2012-2018

Sursa: INS Tempo Online

În ceea ce privește structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare în care s-au cazat cei mai mulți dintre turiști, în anul 2018, se evidențiază:

- **Hotelurile**, în care s-au cazat:
 - 886.079 de turiști români, reprezentând 51,46% din totalul turiștilor cazați în regiune, respectiv 61,60% din totalul turiștilor români cazați în regiune;
 - 223.941 de turiști străini, reprezentând 13,01% din totalul turiștilor cazați în regiune, respectiv 79,05% din totalul turiștilor străini cazați în regiune;
- **Pensiunile agroturistice**, în care s-au cazat:
 - 243.366 de turiști români, reprezentând 14,13% din totalul turiștilor cazați în regiune, respectiv 16,92% din totalul turiștilor români cazați în regiune;
 - 16.285 de turiști străini, reprezentând 0,95% din totalul turiștilor cazați în regiune, respectiv 5,75% din totalul turiștilor străini cazați în regiune;
- **Pensiunile turistice**, în care s-au cazat:
 - 168.051 de turiști români, reprezentând 9,76% din totalul turiștilor cazați în regiune, respectiv 11,68% din totalul turiștilor români cazați în regiune;
 - 16.480 de turiști străini, reprezentând 0,96% din totalul turiștilor cazați în regiune, respectiv 5,82% din totalul turiștilor străini cazați în regiune.

Un aspect foarte interesant îl constituie migrarea turiștilor între diferitele structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare. Dacă, în 2012, 68,20% din turiștii români ajunși în regiune preferau cazarea la hotel (în timp ce 8,41% preferau pensiunile turistice și 9,12% pensiunile agroturistice), în 2018 cifrele indicau o preferință pentru hoteluri de 61,60%, în favoarea pensiunilor turistice (11,68%) și a pensiunilor agroturistice (16,92%). Aceleași tendințe s-au păstrat și în rândul turiștilor străini, care au migrat constant, dar încet, spre aceleași tipuri de unități.

Tendința generală a **înnoptărilor** la nivelul Regiunii Nord-Vest este de creștere, însă o creștere mai lentă față de numărul sosirilor de turiști, ducând la scăderea duratei medii a șederii acestora în regiune. Cu toate acestea, creșteri repetate ale numărului de înnoptări ale turiștilor români s-au înregistrat în special în județele Cluj, Bihor și Maramureș. În ceea ce privește numărul de înnoptări efectuate de turiștii străini, în județele Cluj și Maramureș s-au înregistrat creșteri. Numărul de înnoptări din județul Bihor a variat de la an la an, cu toate că a înregistrat în anul 2018 o creștere de 64,30% față de anul 2012.

ÎNNOPTĂRI	Perioada	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	TOTAL	2.111.697	2.113.736	2.287.468	2.713.823	3.088.567	3.337.542	3.634.733
%	-	0,10%	8,22%	18,64%	13,81%	8,06%	8,90%	
Români	TOTAL	1.819.575	1.814.020	1.960.651	2.270.245	2.607.023	2.781.845	3.052.265
		-	-0,31%	8,08%	15,79%	14,83%	6,71%	9,72%
	BH	937.118	859.935	972.463	1.030.451	1.253.399	1.160.487	1.372.314
		-	-8,24%	13,09%	5,96%	21,64%	-7,41%	18,25%
	BN	145.201	120.079	118.745	157.979	157.057	192.499	173.388
		-	-17,30%	-1,11%	33,04%	-0,58%	22,57%	-9,93%
	CJ	388.229	452.923	494.941	642.576	739.896	921.826	914.411

		-	16,66%	9,28%	29,83%	15,15%	24,59%	-0,80%
	MM	148.575	158.558	170.485	233.967	281.876	324.790	403.197
		-	6,72%	7,52%	37,24%	20,48%	15,22%	24,14%
	SM	120.009	146.956	134.652	126.456	97.444	103.414	110.220
		-	22,45%	-8,37%	-6,09%	-22,94%	6,13%	6,58%
	SJ	80.443	75.569	69.365	78.815	77.351	78.828	78.735
		-	-6,06%	-8,21%	13,62%	-1,86%	1,91%	-0,12%
	TOTAL	292.122	299.715	326.817	443.578	481.543	555.697	582.468
		-	2,60%	9,04%	35,73%	8,56%	15,40%	4,82%
	Străini	BH	92.106	92.228	85.628	106.567	135.458	134.770
		-	0,13%	-7,16%	24,45%	27,11%	-0,51%	12,29%
BN		19.434	20.328	23.893	37.590	27.812	29.155	24.424
		-	4,60%	17,54%	57,33%	-26,01%	4,83%	-16,23%
CJ		122.530	129.718	151.079	214.020	223.022	292.551	308.047
		-	5,87%	16,47%	41,66%	4,21%	31,18%	5,30%
MM		37.768	33.285	34.553	47.060	56.635	59.302	64.968
		-	-11,87%	3,81%	36,20%	20,35%	4,71%	9,55%
SM		10.438	14.260	22.543	29.618	30.195	25.204	21.783
		-	36,62%	58,09%	31,38%	1,95%	-16,53%	-13,57%
SJ		9.846	9.896	9.120	8.721	8.421	14.715	11.912
		-	0,51%	-7,84%	-4,38%	-3,44%	74,74%	-19,05%

Tabelul 52. Evoluția înnoptărilor în Regiunea Nord-Vest, pe tipuri de turiști, județe (nr. nopți), 2012-2018

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

La nivel național, regiunea Nord-Vest se situează pe locul 4 cu 3,635 milioane de înnoptări (reprezentând 12,69% din înnoptările înregistrate în România în anul 2018), după regiunile Centru (6,081 milioane), Sud-Est (6,072 milioane) și București-Ilfov (3,678 milioane).

ÎNNOPTĂRI		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
NV	TOTAL	2.111.697	2.113.736	2.287.468	2.713.823	3.088.567	3.337.542	3.634.733
	RO	1.819.575	1.814.020	1.960.651	2.270.245	2.607.023	2.781.845	3.052.265
	Străini	292.122	299.715	326.817	443.578	481.543	555.697	582.468
BH	RO	937.118	859.935	972.463	1.030.451	1.253.399	1.160.487	1.372.314
	% NV TOTAL	44,38%	40,68%	42,51%	37,97%	40,58%	34,77%	37,76%
	% NV RO	51,50%	47,40%	49,60%	45,39%	48,08%	41,72%	44,96%
	Străini	92.106	92.228	85.628	106.567	135.458	134.770	151.334
	% NV TOTAL	4,36%	4,36%	3,74%	3,93%	4,39%	4,04%	4,16%
	% NV Străini	31,53%	30,77%	26,20%	24,02%	28,13%	24,25%	25,98%
BN	RO	145.201	120.079	118.745	157.979	157.057	192.499	173.388
	% NV TOTAL	6,88%	5,68%	5,19%	5,82%	5,09%	5,77%	4,77%
	% NV RO	7,98%	6,62%	6,06%	6,96%	6,02%	6,92%	5,68%
	Străini	19.434	20.328	23.893	37.590	27.812	29.155	24.424
	% NV TOTAL	0,92%	0,96%	1,04%	1,39%	0,90%	0,87%	0,67%
	% NV Străini	6,65%	6,78%	7,31%	8,47%	5,78%	5,25%	4,19%

CJ	RO	388.229	452.923	494.941	642.576	739.896	921.826	914.411
	% NV TOTAL	18,38%	21,43%	21,64%	23,68%	23,96%	27,62%	25,16%
	% NV RO	21,34%	24,97%	25,24%	28,30%	28,38%	33,14%	29,96%
	Străini	122.530	129.718	151.079	214.020	223.022	292.551	308.047
	% NV TOTAL	5,80%	6,14%	6,60%	7,89%	7,22%	8,77%	8,48%
	% NV Străini	41,94%	43,28%	46,23%	48,25%	46,31%	52,65%	52,89%
MM	RO	148.575	158.558	170.485	233.967	281.876	324.790	403.197
	% NV TOTAL	7,04%	7,50%	7,45%	8,62%	9,13%	9,73%	11,09%
	% NV RO	8,17%	8,74%	8,70%	10,31%	10,81%	11,68%	13,21%
	Străini	37.768	33.285	34.553	47.060	56.635	59.302	64.968
	% NV TOTAL	1,79%	1,57%	1,51%	1,73%	1,83%	1,78%	1,79%
	% NV Străini	12,93%	11,11%	10,57%	10,61%	11,76%	10,67%	11,15%
SM	RO	120.009	146.956	134.652	126.456	97.444	103.414	110.220
	% NV TOTAL	5,68%	6,95%	5,89%	4,66%	3,15%	3,10%	3,03%
	% NV RO	6,60%	8,10%	6,87%	5,57%	3,74%	3,72%	3,61%
	Străini	10.438	14.260	22.543	29.618	30.195	25.204	21.783
	% NV TOTAL	0,49%	0,67%	0,99%	1,09%	0,98%	0,76%	0,60%
	% NV Străini	3,57%	4,76%	6,90%	6,68%	6,27%	4,54%	3,74%
SJ	RO	80.443	75.569	69.365	78.815	77.351	78.828	78.735
	% NV TOTAL	3,81%	3,58%	3,03%	2,90%	2,50%	2,36%	2,17%
	% NV RO	4,42%	4,17%	3,54%	3,47%	2,97%	2,83%	2,58%
	Străini	9.846	9.896	9.120	8.721	8.421	14.715	11.912
	% NV TOTAL	0,47%	0,47%	0,40%	0,32%	0,27%	0,44%	0,33%
	% NV Străini	3,37%	3,30%	2,79%	1,97%	1,75%	2,65%	2,05%

Tablelul 53. Evoluția înnoptărilor în Regiunea Nord-Vest, pe județe, după tipuri de turiști și ponderea lor în totalul înnoptărilor înregistrat la nivel de regiune (nr. nopți), 2012-2018

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

16,03% din înnoptările înregistrate în Transilvania de Nord au fost efectuate de turiștii internaționali în anul 2018, în creștere cu 2,20% față de 2012. În ceea ce privește ponderea înnoptărilor efectuate de turiștii internaționali în județele regiunii, în anul 2018, se observă un procent mai mare decât media regiunii pentru județele Cluj (25,20%) și Satu Mare (16,50%), celelalte județe înregistrând un număr mai mare decât media regiunii pentru înnoptările efectuate de turiștii români.

Precum numărul de sosiri, cele mai multe înnoptări au fost înregistrate în unități de tip hotel, pensiune agroturistică și pensiune turistică.

ÎNNOPTĂRI		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	% din NV total	% din NV RO/ Străini		
TOTAL NV		2.111.697	2.113.735	2.287.467	2.713.820	3.088.566	3.337.541	3.634.733				
RO		1.819.575	1.814.020	1.960.651	2.270.245	2.607.023	2.781.845	3.052.265				
Străini		292.122	299.715	326.817	443.578	481.543	555.697	582.468				
Hoteluri	RO	1.430.093	1.371.696	1.489.117	1.600.293	1.869.946	1.878.670	2.037.844	56,07%	66,76%		
	Străini	251.742	251.862	265.891	351.609	388.698	453.258	467.118	12,85%	80,20%		
Hosteluri	RO	30.733	40.538	52.356	55.990	61.653	78.678	80.254	2,21%	2,63%		

	Străini	1.406	5.037	9.463	15.909	19.657	21.917	22.859	0,63%	3,92%
Hoteluri apartament	RO	1.335	3.129	3.421	30.849	30.536	6.474	10.396	0,29%	0,34%
	Străini	2.280	1.747	2.149	2.829	1.782	1.926	7.111	0,20%	1,22%
Moteluri	RO	49.699	47.592	50.662	97.157	77.317	44.215	45.805	1,26%	1,50%
	Străini	3.631	4.196	5.042	9.639	7.097	4.318	5.107	0,14%	0,88%
Hanuri	RO	0	0	0	0	0	149	167	0,00%	0,01%
	Străini	0	0	0	0	0	84	347	0,01%	0,06%
Vile turistice	RO	55.402	56.280	51.026	58.307	59.012	75.483	71.255	1,96%	2,33%
	Străini	14.096	11.894	15.447	13.285	11.031	11.155	13.285	0,37%	2,28%
Cabane turistice	RO	8.776	9.658	5.903	7.646	9.322	18.028	19.465	0,54%	0,64%
	Străini	836	967	227	429	848	895	1.345	0,04%	0,23%
Bungalouri	RO	5.819	5.600	3.593	6.247	5.429	3.551	4.190	0,12%	0,14%
	Străini	1	4	0	10	0	54	88	0,00%	0,02%
Campinguri	RO	7.909	9.572	5.719	7.288	5.903	5.222	4.862	0,13%	0,16%
	Străini	144	279	108	742	1.047	1.236	1.136	0,03%	0,20%
Popasuri turistice	RO	2.979	355	271	1.082	104	0	811	0,02%	0,03%
	Străini	1	0	0	12	0	0	142	0,00%	0,02%
Casute turistice	RO	1.456	2.125	1.856	1.307	749	1.194	743	0,02%	0,02%
	Străini	48	384	392	153	2	108	0	0,00%	0,00%
Tabere de elevi și preșcolari	RO	12.671	13.308	14.964	27.112	25.845	14.056	19.673	0,54%	0,64%
	Străini	471	442	201	385	389	0	287	0,01%	0,05%
Pensiuni turistice	RO	83.410	117.676	126.900	171.585	208.403	279.837	291.732	8,03%	9,56%
	Străini	9.681	10.760	14.832	31.960	29.345	30.241	29.161	0,80%	5,01%
Pensiuni agroturistice	RO	129.293	136.491	154.863	205.381	252.804	376.287	465.068	12,80%	15,24%
	Străini	7.785	12.143	13.064	16.614	21.647	30.505	34.482	0,95%	5,92%

Tabelul 54. Evoluția înnopțărilor din regiunea Nord-Vest, pe tipuri de turiști și tipuri de unități de cazare (nr. nopți), 2012-2018

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

Durata medie a șederii (DMS) a oscilat în județele din Transilvania de Nord, în perioada 2012-2018, fiind nesemnificativ mai mare în rândul turiștilor români, comparativ cu străinii. Raportat la media națională, DMS a fost mai mică în Transilvania de Nord.

Au fost adoptate măsuri pentru stimularea turismului intern, precum voucherele de vacanță, reducerea TVA-ului și a redevențelor pentru utilizarea acviferelor termo-minerale. Cu toate acestea, e necesară modificarea (aplicării) acestor măsuri pentru a impulsiona turismul în direcția potrivită. În egală măsură, creșterea numărului și calității serviciilor și activităților recreative oferit de sectorul privat poate duce la creșterea duratei medii a șederii la acea destinație.

Finalul perioadei analizate (anul 2018) a adus modificări ale DMS în regiune (comparativ cu anul 2012) pentru turismul intern (conform datelor culese de la INSSE și prelucrate intern). Astfel, s-au înregistrat creșteri ale acestui indicator în județele Maramureș (de la 1,72 la 1,85 nopți) și Cluj (de la 1,64 la 1,78 nopți), celelalte județe înregistrând scăderi. În ceea ce privește durata medie a șederii turiștilor internaționali, au înregistrat creșteri în 2018 față de 2012 județele Bihor (de la 1,93 la 2,12 nopți) și Cluj (de la 1,95 la 2,18 nopți). Cu toate acestea, județele în care turiștii români au petrecut cel mai mult timp în anul 2018 au fost Bihor (2,87 nopți) și Sălaj (2,22 nopți). Turiștii internaționali au petrecut în 2018 mai mult timp în județele Sălaj (2,27 nopți), Cluj (2,18 nopți) și Bihor (2,12 nopți).

O durată medie a șederii în scădere are totuși câteva explicații, în contextul dinamicii cererii turistice actuale, astfel:

- Turism de tranzit – condițiile de călătorie, necesitatea de a rezolva anumite probleme în unele locații în care trebuie să ajungi dimineața devreme sau seara târziu;
- Dezvoltarea conceptului de *economie colaborativă* – apariția platformelor care intermediază sau facilitează oferirea de spații de cazare fără autorizație sau care nu furnizează statistici oficiale referitor la numărul de sosiri și înnoptări (AirBnb, Booking, CouchSurfing, WarmShowers, prieteni sau rude) și care diluează indicatorii oficiali;
- Dorința de a vizita cât mai multe locuri în timpul avut la dispoziție – transformarea sejururilor în circuite itinerante;
- Existența multor evenimente care se desfășoară pe parcursul a 1-3 zile și care forțează participanții să achiziționeze cel puțin o noapte de cazare aproape de locul desfășurării evenimentului;
- Fragmentarea concediului anual în mai multe concedii de scurtă durată;
- Numărul redus de activități/atracții care conturează oferta turistică a unei destinații;
- Tendința de a merge într-un city-break.

Perioada		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DMS (nopți)		2,48	2,35	2,35	2,38	2,35	2,11	2,11
%		-	-5,12%	0,04%	1,19%	-1,38%	-10,07%	0,05%
Români	TOTAL	2,59	2,42	2,44	2,44	2,42	2,12	2,12
	BH	4,25	4,11	3,84	3,61	3,64	2,79	2,87
	BN	2,63	2,22	2,11	2,41	2,04	2,01	1,7
	CJ	1,64	1,63	1,76	1,89	1,86	1,85	1,78
	MM	1,72	1,77	1,71	1,86	1,81	1,79	1,85
	SM	1,63	1,65	1,6	1,56	1,4	1,24	1,22
	SJ	2,61	2,55	2,43	2,3	2,32	2,18	2,22
Străini	TOTAL	1,95	2,01	1,92	2,12	2,02	2,05	2,06
	BH	1,93	2,15	1,9	1,81	2,01	2,15	2,12
	BN	1,78	1,65	1,64	2,56	1,62	1,66	1,51
	CJ	1,95	1,97	2,05	2,42	2,22	2,16	2,18
	MM	1,76	1,71	1,61	1,61	1,69	1,68	1,73
	SM	3,24	3,09	2,03	2,13	1,89	1,72	1,89
	SJ	2,98	2,64	2,42	2,34	2,07	2,59	2,27

Tabelul 55. Evoluția duratei medii a șederii în regiune, pe tipuri de turiști și județe (nr. nopți), 2012-2018

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune a crescut an de an în intervalul 2012-2018, excepție făcând anul 2017, ajungând la 30,60% în 2018 (față de 22,33% în 2012). Transilvania de Nord s-a situat pe locul 3 la acest indicator în anul 2018, după Regiunile București-Ilfov (42,81%) și Sud-Est (41,46%). Dintre județele regiunii, în anul 2018 cel mai bine la acest capitol au stat Bihor (42,96%), Cluj (34,11%) și Bistrița-Năsăud (22,35%), urmat de Maramureș (19,14%). Județele Satu Mare și Sălaj au înregistrat variații de-a lungul perioadei analizate, anul 2018 situându-le în coada regiunii (posibil datorită scăderii numărului de înnoptări efectuate de turiști).

IUCCT	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BH	38.07%	36.67%	40.15%	38.87%	41.52%	37.18%	42.96%
BN	19.81%	17.52%	18.02%	26.24%	23.98%	24.47%	22.35%
CJ	16.10%	19.35%	24.25%	28.39%	34.54%	37.12%	34.11%
MM	12.09%	11.19%	12.21%	15.35%	16.36%	16.29%	19.14%
SM	19.08%	22.26%	22.05%	20.64%	17.75%	16.71%	16.83%
SJ	17.23%	16.57%	14.78%	15.05%	12.98%	14.36%	14.30%

Tabelul 56. Evoluția indicelui de utilizare netă a capacității de cazare turistică în regiune (%), 2012-2018

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

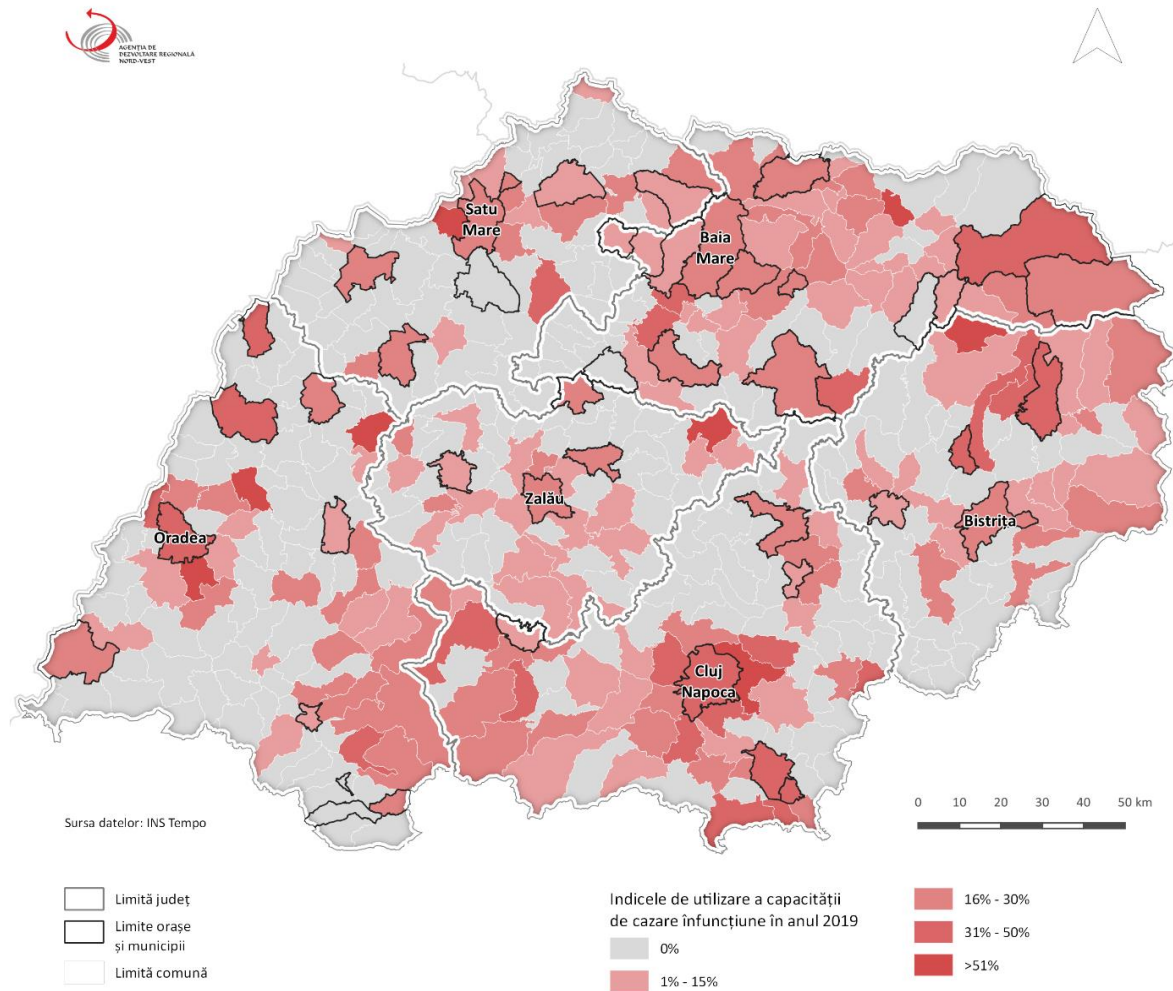


Figura 47. Indice de utilizare a capacității de cazare în funcțiune în anul 2019

Sursa: INS Tempo Online

9. Agricultură și dezvoltare rurală

Acest capitol utilizează date statistice primare și secundare referitoare la agricultură, silvicultură și piscicultură preluate din principalele surse oficiale naționale (Institutul Național de Statistică – Baza de date Tempo Online) dar și europene (Eurostat). Scopul acestei analize este de a identifica pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest principalele tendințe dar și punctele slabe în dezvoltarea domeniilor mai sus amintite. Modul în care producția primară contribuie la atingerea obiectivelor de dezvoltare rurală, precum și principalii indicatori de dezvoltare rurală ai regiunii (structura populației

a) Agricultura

Ponderea agriculturii în valoarea adăugată brută în Regiunea Nord-Vest (4,58 % în 2016) este depășită de media națională (4,8 % din 2017) totuși este mai mare decât media UE28 (1,6% în 2017) iar ponderea forței de muncă ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit în anul 2018 (22,35%), se situează puțin peste media națională (20.93 % în 2018), doar județul Cluj se află sub media națională cu 14,5 % însă este mult peste media UE28 (4,2% în anul 2016). Aceste date ne arată importanța economică și socială a acestui sector pentru Regiunea Nord-Vest.

Din cele 3.416.046 ha cât reprezintă suprafața totală a Regiunii Nord Vest, aproximativ 2.079.500 ha (60,8%) erau în anul 2014 destinate agriculturii (teren arabil; pășuni și fânețe; pomicultură și viticultură). Județele care dețin cea mai mare pondere a suprafeței agricole utilizate în total suprafață sunt Satu Mare (71,9), Cluj (64,9%) și Bihor (64,6%), în timp ce Maramureș (48,5%) și Bistrița Năsăud (55,6%) dețin ponderi mai mici.

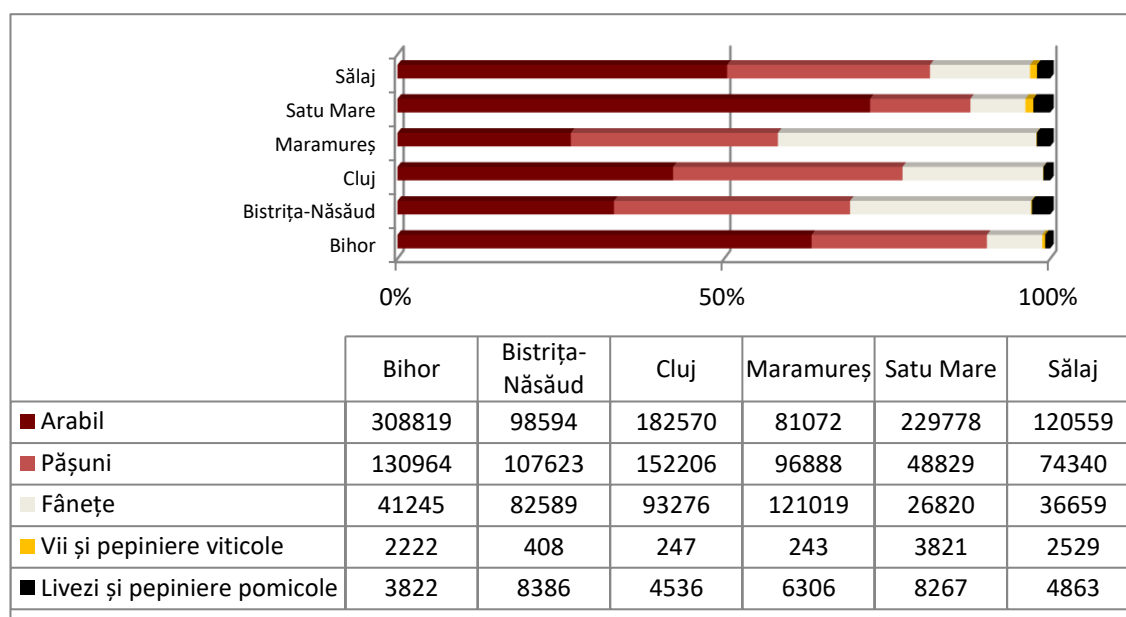


FIGURA 48. MODUL DE FOLOSINȚĂ A SUPRAFEȚEI AGRICOLE, ANUL 2014 (HA)

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

La nivelul județelor Satu Mare și Bihor sunt înregistrate resurse mai importante din punct de vedere a terenului arabil comparativ cu media națională. Pășunile și fânețele sunt resurse importante ale regiunii (peste media națională) alături de prezența unui fond forestier important la nivelul județelor Maramureș și Bistrița Năsăud.

Principalele tendințe înregistrate la nivel regional în ceea ce privește modul de utilizare a terenului în perioada 1990 – 2014 sunt:

- o scădere de 0,7 puncte procentuale a ponderii terenului arabil în total suprafață utilizată în special în zonele marginale și mai puțin favorabile din punct de vedere a condițiilor de agromediu din județele Cluj, Maramureș și Bistrița Năsăud;
- creșterea ponderii suprafețelor ocupate de pășuni și fânațe ca urmare a abandonului unor terenuri arabile devenite nepretabile din punct de vedere economic pentru cultivarea cu plante de câmp;
- ușoare scăderi pentru suprafața ocupată de vegetație forestieră (0,3 puncte procentuale);
- creșterea presiunii sectorului non-agricol în total teritoriu (în special a suprafețelor ocupate cu construcții);

Astfel de tendințe se vor intensifica în perioada următoare ca urmare a efectelor schimbărilor climatice și a presiunii sectorului construcții asupra teritoriului. Ponderea ridicată a terenului utilizat de agricultură și silvicultură în total fond funciar dovedește importanța ridicată a acestor ramuri de activitate în asigurarea unei dezvoltări armonioase a regiunii Nord-Vest. De asemenea se observă rolul în creștere al GAL-urilor care facilitează, prin interacțiunea diferiților parteneri, procesele de adaptare și de schimbare din sectorul agricol (de exemplu, crearea de lanțuri alimentare), integrarea preocupărilor legate de mediu, diversificarea economiei rurale și creșterea calității vieții.

Numărul de exploatații agricole atât la nivel național (3,422 milioane) cât și regional (478,49 mii) este ridicat (Ancheta Structurală în Agricultură, 2016). Dimensiunea medie atât de la nivel național (3,65 Ha/fermă) cât și la nivel regional (3,72 Ha/fermă) în anul 2016 era mult mai mică comparativ cu media UE (16,1 Ha/fermă) fapt generat de reformele agrare haotice din perioada de pre-aderare la Uniunea Europeană. Printre principalele tendențe și particularități ale Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest comparativ cu situația națională în ceea ce privește modul de evoluție al structurii fermelor, se remarcă următoarele:

- din punct de vedere numeric exploatațiile agricole sunt concentrate atât la nivel național cât și la nivel regional în clasa de mărime sub 5 Ha. Sunt în principal ferme de familie de semi-subsistență;
- în perioada analizată s-a observat o tendință de creștere mai mare la nivel național a suprafeței agricole exploatată în exploatații agricole de dimensiuni mari (peste 100 Ha) comparativ cu situația de la nivel regional;

- La nivel regional există o distribuție mai echilibrată comparativ cu nivelul național, a modului de exploatare a suprafeței agricole utilizate în cele trei clase de mărime – fermă mică de semi-subsistență (sub 5 Ha); fermă medie (între 5 Ha și 100 Ha) și fermă mare (peste 100 Ha). La nivelul UE se remarcă preocuparea de a menține viabil cu preponderență sectorul fermei medii de familie ca și nucleu al unei economii rurale sustenabile. O astfel de structură de producție are capacitate de a produce atât bunuri agro-alimentare de calitate cât și o serie de bunuri publice (mediu; biodiversitate; peisaje culturale importante pentru practicarea turismului rural; păstrarea tradițiilor etc).

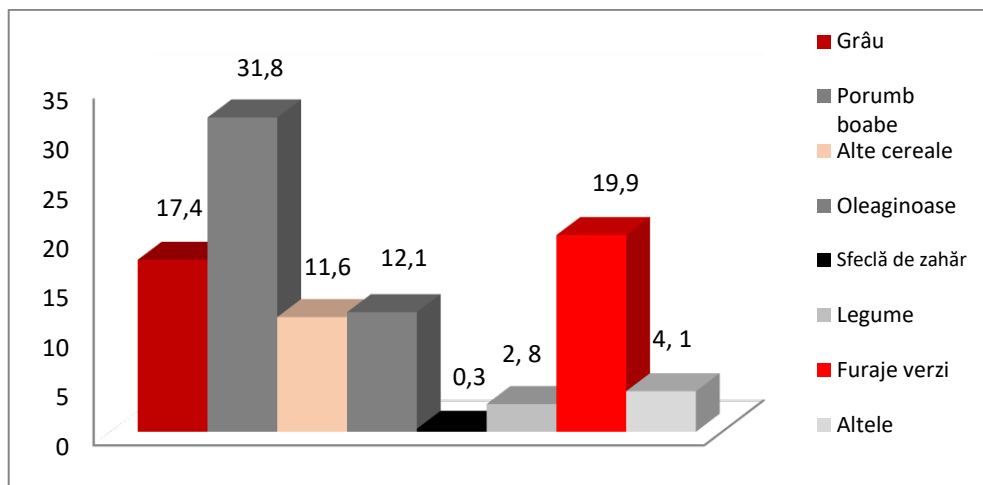


Figura 49. Ponderea suprafețelor destinate principalelor producții vegetale în Regiunea Nord-Vest în anul 2018 (%)

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

Tendențele majore în ceea ce privește suprafața destinată principalelor producții vegetale în regiunea Nord-Vest au fost următoarele :

- Ponderea suprafețelor ocupate cu grâu este mai mică decât cea la nivel național, date fiind condițiile de relief și clima ale regiunii. Ponderea acestei culturi a scăzut puternic după anul 1990, iar începând din anii 2000 a rămas constantă în jurul valorii de 16-17% din SAU;
- În Regiunea NV plantele oleaginoase au o pondere mult mai mică decât cea la nivel național (12,1% în 2018, comparativ cu 21,4%), însă păstrează trendul de creștere.
- Datorită specificului teritoriului regiunii, ponderea suprafețelor cultivate cu plante furajere este mult mai mare decât cea de la nivel național, în 2018 fiind aproape dublă.
- Ponderea suprafețelor cultivate cu legume este relativ similară cu cea de la nivel național. Se observă o tendință similară cu cea înregistrată la nivel național și anume de scădere accentuată a suprafețelor cultivate cu sfeclă de zahăr;

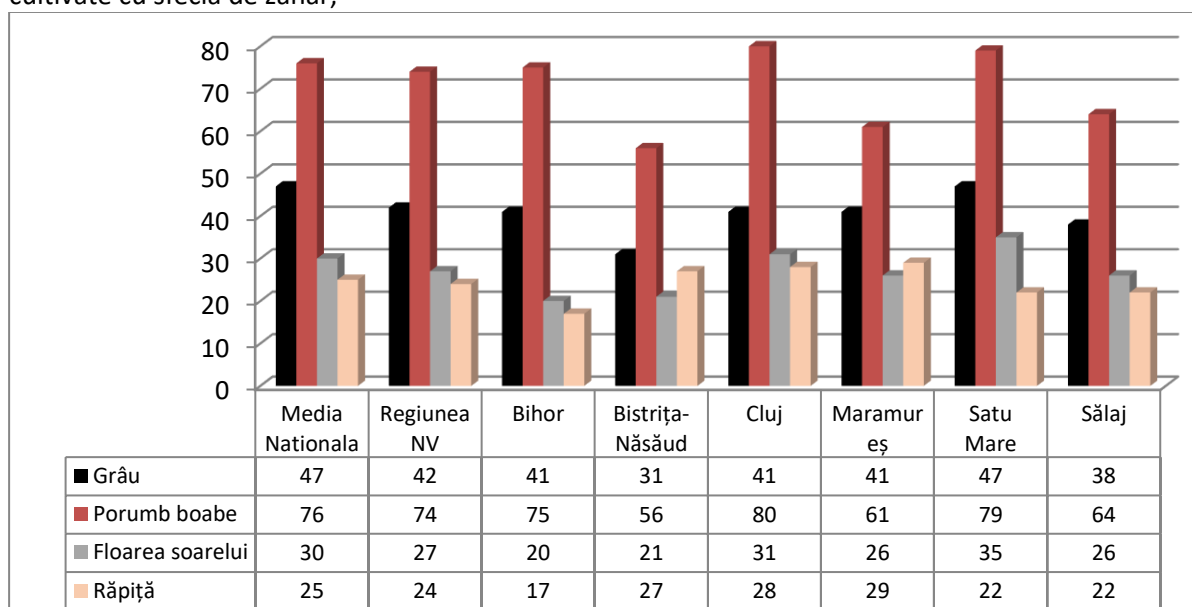


Figura 50. Producția medie la principalele categorii de culturi vegetale în anul 2018 (100 kg/ha)

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

Producțiile medii la principalele categorii de culturi vegetale atât la nivel național cât și la nivel regional au cunoscut o creștere semnificativă după anul 2007. Se observă că la nivel regional producțiile medii sunt inferioare performanței naționale. Comparativ, la nivel UE, producția medie este cuprinsă între 7 și 8 tone cereale / hectar (2018, Eurostat) ceea ce arată că încă există diferențe de performanță semnificative între Regiunea Nord-Vest și aceste zone ale Europei.

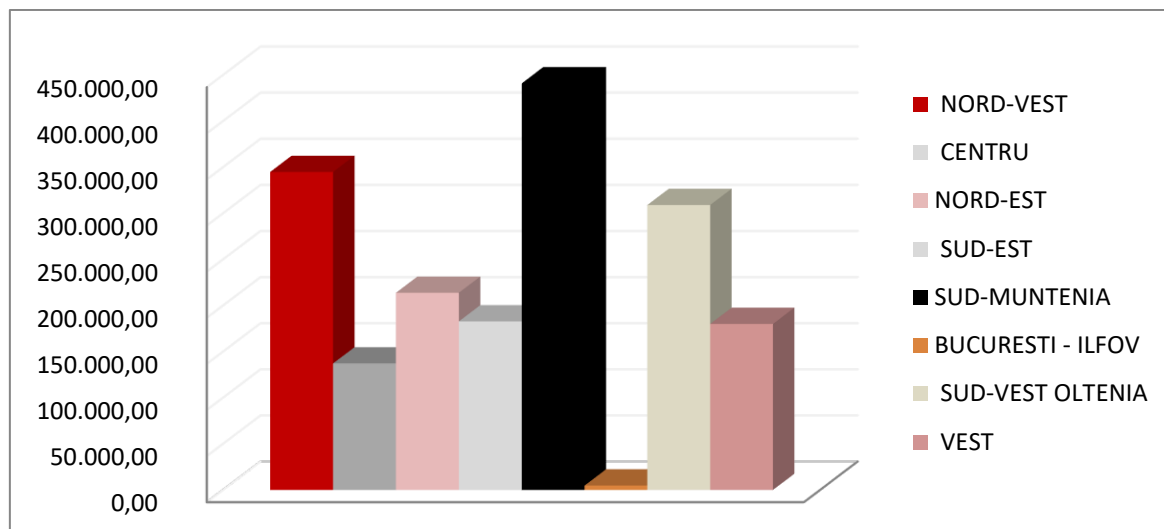


Figura 51. Producția de fructe în anul 2018 (tone)

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

În anul 2018 Regiunea Nord-Vest a avut o producție de fructe egală cu 344.835 tone, valoare care o plasează pe locul 2 la nivel de țară, după Regiunea Sud-Muntenia. În regiune s-au produs 138.937 tone de mere, 145.457 tone de prune, 9.608 tone de pere, 3.454 tone de caise și zarzăre, 11.731 tone de cireșe și vișine, 11.578 tone de nuci (locul 1 pe țară), 7.856 tone de piersici și nectarine (locul 1 pe țară).

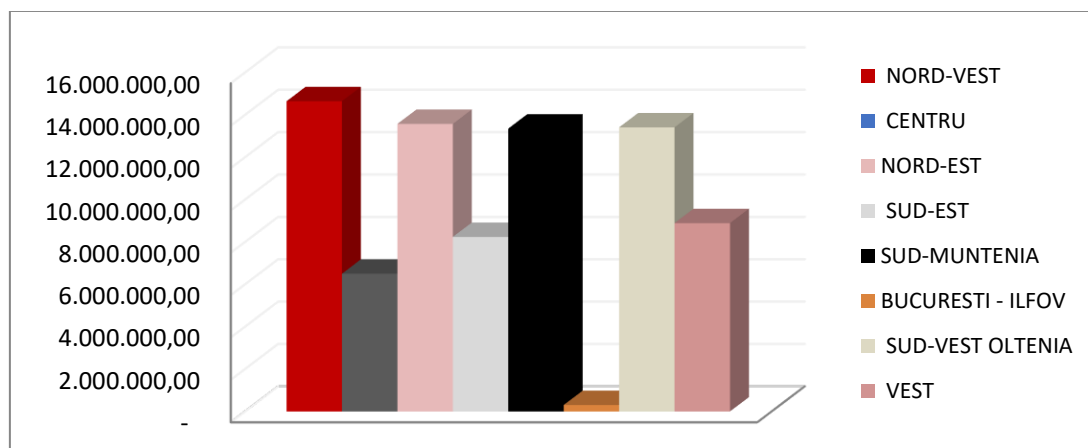


Figura 52. Numărul pomilor fructiferi pe regiuni în 2018

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

Regiunea ocupă locul I în ceea ce privește numărul pomilor fructiferi în anul 2018.

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a României înregistrează în anul 2018 un efectiv de 10,400,843 animale (11.3% din total național), din care 365,417 bovine (18.5%), 526,530 porcine (13.4%), 1,709,860 ovine (16.8%) , 118,005 caprine (7.7%), 47,377 cabaline (10.6%) și 7,633,654 păsări (10.3%). Majoritatea categoriilor de efective de animale au scăzut în perioada 2014-2018, observăm o creștere a numărului de: juninci (+2,9%), ovine(+6,2%), oi și mioare(+4,1%), caprine(+12,3%), capre(+8,8%) și

familii de albine(+31,9%), o scădere accentuată observăm la scoafe de prașila(-7,0%), scrofițe pentru reproducție (-31,1%), cabaline(-24,1%), pasări(-5,8%), iepuri(32,9%).

În anul 2018 Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest în comparație cu alte regiuni din România ocupă locul 2 la numărul de Bovine, Vaci, bivolițe și juninci, Ovine, Oi și mioare.

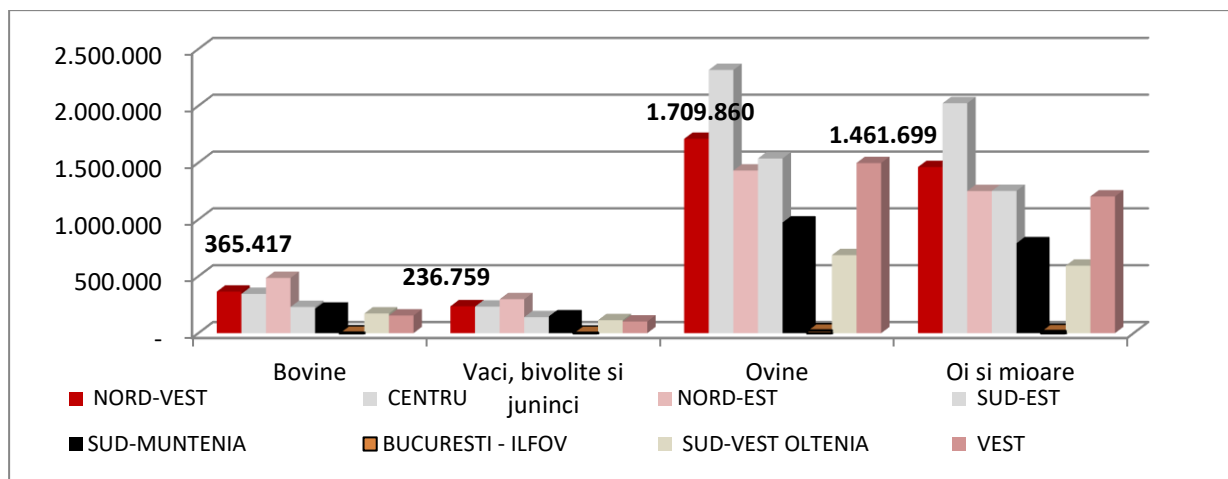


Figura 53. Numărul de animale pe categorii, pe Regiuni, în 2018

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

Valoarea producției ramurii agricole în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a crescut atât în cazul producției vegetale cât și în cazul producției zootehnice. În perioada 2007-2017 producția a crescut cu 1.907.200 mii lei ajungând la 9.544.128 mii lei, din care producția vegetală a crescut cu 1.071.092 mii lei ajungând la 5.959.117 mii lei iar producția zootehnică a crescut cu 848.452 mii lei și a atins valoarea de 3.558.491 mii lei, valoarea serviciilor agricole a scăzut cu 12.344 mii lei și a atins valoarea de 26.520 mii lei în anul 2017. Acest aspect se datorează în parte investițiilor realizate prin intermediul finanțărilor PNDR care au condus la ameliorarea producțiilor medii la principalele categorii de culturi vegetale. Județele care nu urmează acest trend pozitiv sunt județul Cluj (în cazul ambelor categorii de producții) și Bistrița-Năsăud (în cazul producției vegetale). Evoluții pozitive importante ale valorii producției ramurii agricole sunt înregistrate de județele Satu Mare și Sălaj, care în 2017 prezintă valori duble comparativ cu anul 2007 .

Modul de formare a valorii producției ramurii agricole arată faptul că producția vegetală la nivel național a crescut într-un ritm superior producției zootehnice. Tendințe similare au fost înregistrate și în județele regiunii Nord-Vest specializate în producția de cereale (Satu Mare și Sălaj). O sursă primară de creștere a valorii adăugate este zootehnia, prin integrarea producției vegetale. În perioada analizată, această ramură agricolă nu a avut o tendință de creștere în ceea ce privește efectivul de animale (care este în scădere în special în fermele mici de familie) ci mai degrabă o ameliorare a producțiilor medii (în Cluj; Bistrița-Năsăud; Maramureș). Ca atare acest neajuns trebuie corectat prin politici publice adecvate în perioada de programare viitoare.

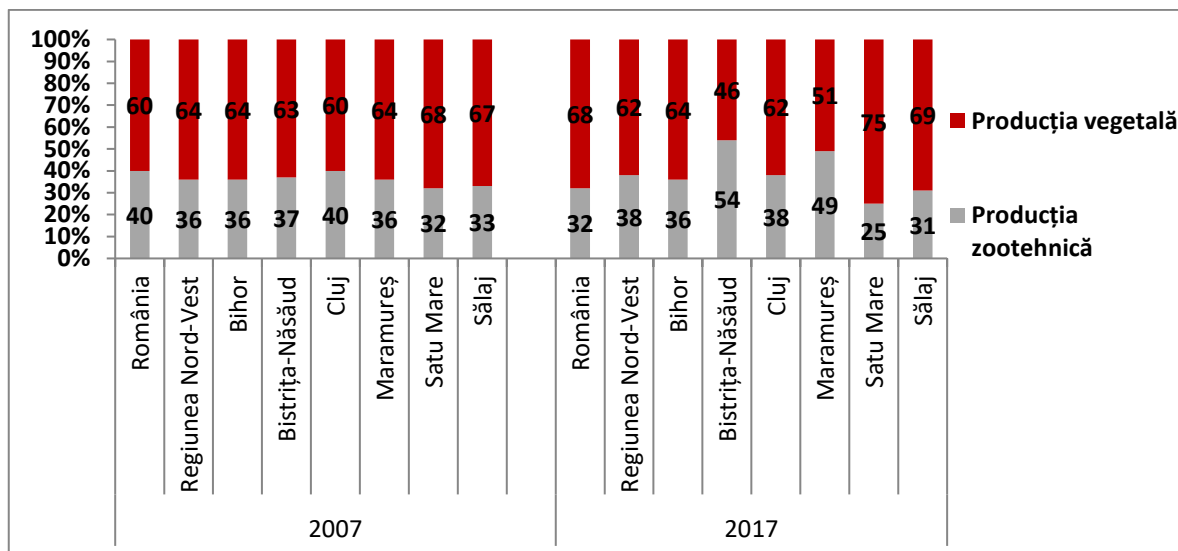


Figura 54. Modul de formare a valorii producției ramurii agricole în Regiunea Nord Vest (%)

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

Industria agro-alimentară din domeniul prelucrării produselor de origine animală prezintă diferențe majore între județele Regiunii Nord-Vest. Numărul de carmangerii și de măcelării autorizate este mai ridicat în județele Bihor și Maramureș și deosebit de modest în Bistrița-Năsăud și Sălaj. Numărul de ferme care au autorizat centre de prelucrare a laptelui în urma cărora pot comercializa produse finite (brânză sau produse lactate) este mai mare în județele Cluj și Bihor. În urma analizei calitative (adresa și locația acestor unități de prelucrare a produselor agricole) s-a constatat faptul că în domeniul prelucrării cărnii, unitățile de prelucrare sunt în principal autorizate în cadrul unor supermarketuri situate în zona urbană și într-o proporție mult mai redusă la nivelul unor asociații de fermieri sau în zona rurală. Ca atare, prin prelucrare, valoare adăugată se transferă din zona rurală către zona urbană. Atât numărul de unități autorizate, cât și caracterul lor (de prelucrare a cărnii în carcasă cu origine din Uniunea Europeană) indică pentru perioada de programare viitoare o nevoie acută de a sprijini unitățile de procesare, dezvoltate cu preponderență de asociații de fermieri în zona rurală.

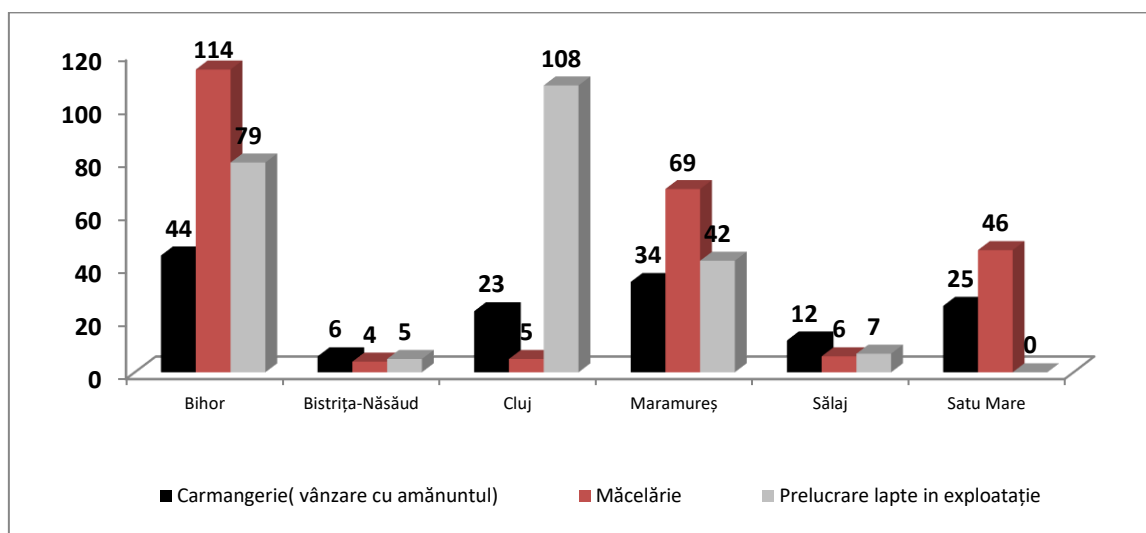


Figura 55. Unități de prelucrare a principalelor produse de origine animală autorizate de către ANSVSA la data de 07.05.2020

Sursa: prelucrare bazată pe date ANSVSA

La nivelul anului 2019, conform datelor statistice existente la nivelul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, erau certificate în România un număr de 148 rețete consacrate românești și respectiv 712 produse tradiționale românești (scheme naționale de certificare a calității produselor agro-alimentare). În regiunea Nord-Vest au fost înregistrate doar 18 rețete consacrate (12%), lider din acest punct de vedere fiind Bistrița-Năsăud cu 10 astfel de aplicații. În Sălaj și Satu Mare nu există nici o rețetă consacrată certificată. De asemenea, în regiune există 127 aplicații de certificare a produselor tradiționale românești (17,8% din numărul înregistrat la nivel național). La acest capitol fruntaș este județul Maramureș cu 65 produse, urmat de Satu Mare și Sălaj cu 27 și respectiv 17 produse certificate. Acest număr de certificări este foarte redus comparativ cu resursele disponibile.

Județ	Numărul rețetelor consacrate	Numărul produselor tradiționale românești
Bihor	3	6
Bistrița-Năsăud	10	3
Cluj	1	9
Maramureș	4	65
Satu Mare	0	27
Sălaj	0	17
Total NV	18	127
România	148	712

Tabelul 57. Situația Rețetelor Consacrate Românești și a Produselor Tradiționale Românești în Regiunea de Dezvoltare NV, anul 2019

Sursa: prelucrare după datele Registrului Național al Rețetelor Consacrate Românești, respectiv Registrul Național al Produselor Tradiționale Românești.

La nivelul anului 2020, conform datelor statistice existente la nivelul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, erau certificate în România un număr de 488 produse montane (provenite/prelucrate din/în zone montane), iar în regiunea Nord-Vest numărul produselor montane este 107. Toate au fost înregistrate în anul 2019. În județul Bihor sunt 12 produse (3 producători), în Cluj 53 produse (14 producători) și în Bistrița-Năsăud 42 produse (5 producători).

Silvicultura este o ramură a economiei naționale care include activități de cultură, amenajare, întreținere și protecție a pădurilor. Suprafața fondului forestier în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a României este de 1.000.321 ha, reprezentând 15,2% din totalul fondului forestier al țării. Fondul funciar și suprafața de păduri înregistrează o ușoară creștere în ultima perioadă (Figura 30).

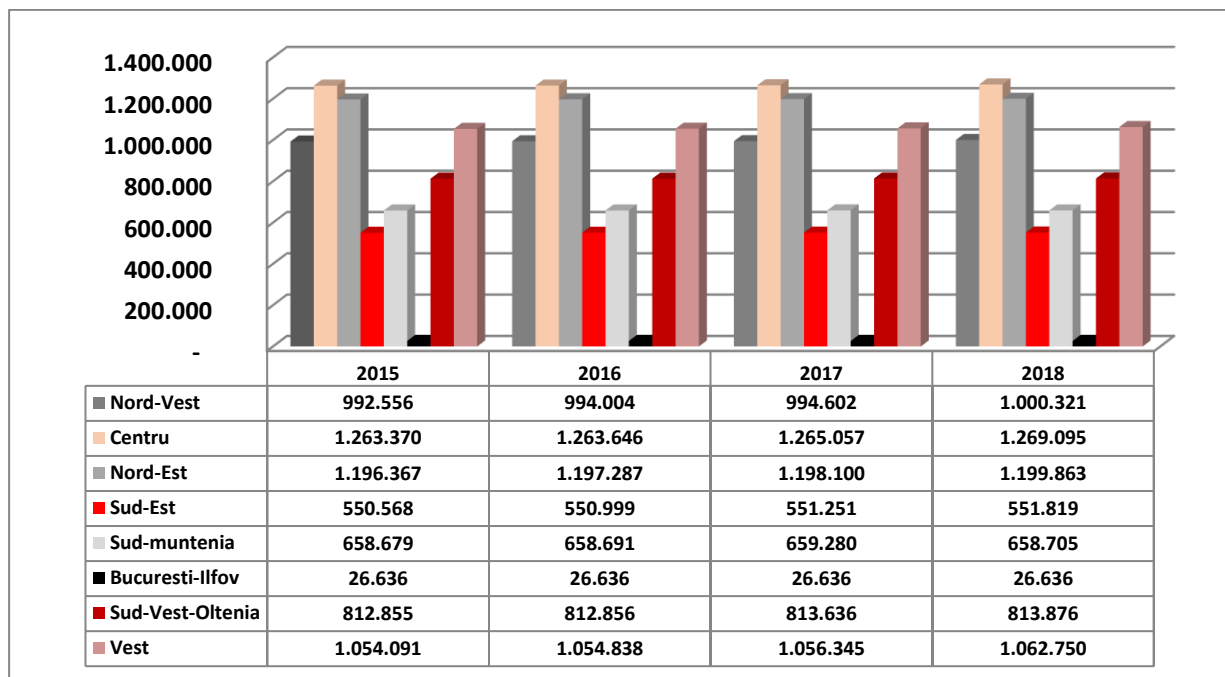


Figura 56. Evoluția fondului forestier la nivelul regiunilor de dezvoltare (ha), 2015-2018

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

În anul 2018 volumul de masă lemnoasă recoltată în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a crescut semnificativ față de anii precedenți, fiind cu peste 600 mii m³ (23.5%) mai mare decât în anul 2016. Maramureș (730 mii m³), Bihor (683 mii m³) și Bistrița-Năsăud (589 mii m³) înregistrează cel mai mare volum de masă lemnoasă recoltată, fiind urmate la mare distanță de către Cluj (294 mii m³) și Sălaj (260 mii m³). Industria de prelucrare a lemnului a cunoscut în ultima perioadă tendințe negative în ceea ce privește numărul de locuri de muncă (-1,9% în perioada 2014 – 2018).

Volumul exporturilor are un potențial semnificativ de specializare inteligentă pentru regiune. Trebuie în acest sens continuate eforturile de creștere a valorii adăugate pentru masa lemnoasă recoltată.

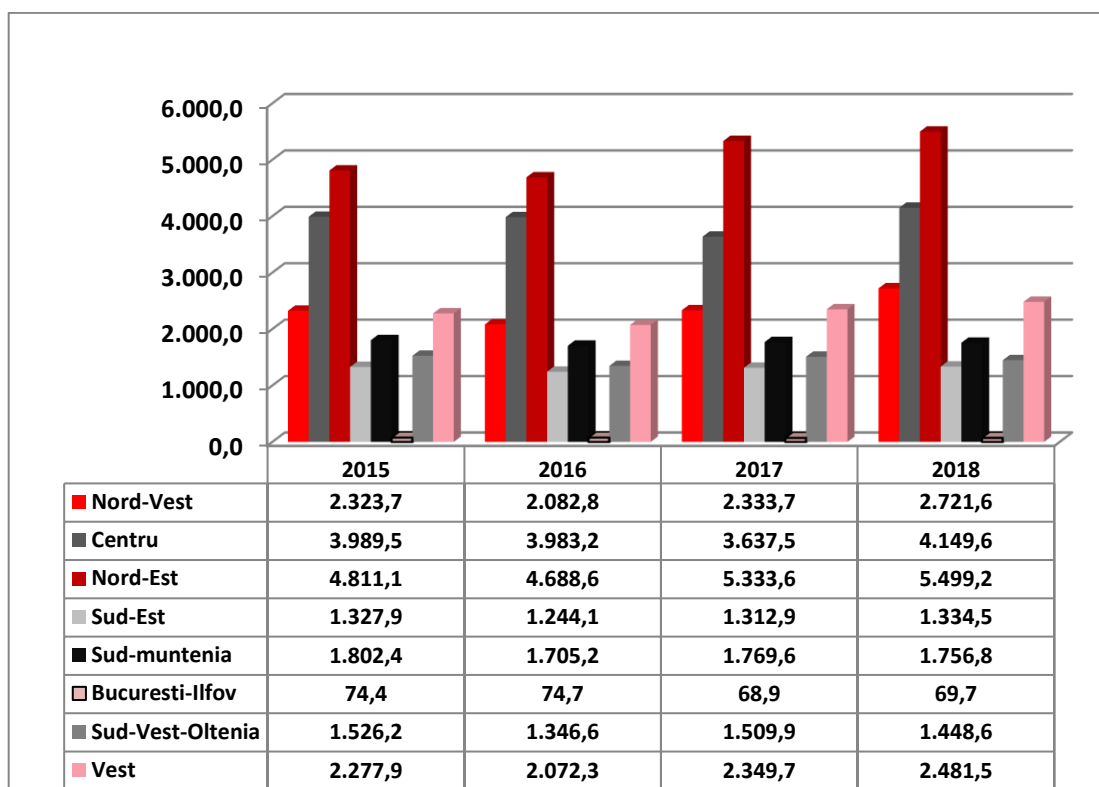


Figura 57. Evoluția volumului de masă lemnoasă recoltată în diverse Regiuni de Dezvoltare în perioada 2015-2018 (1.000 m3)

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

Trei dintre județele regiunii se află în 2018 în topul național al suprafețelor de păduri regenerare, după cum urmează: Cluj (1.929 hectare), Maramureș (1.142 hectare), Bistrița-Năsăud (814 hectare). În continuare trebuie depuse eforturi susținute de sprijinire a măsurilor de inventariere a suprafețelor de fond forestier care după anul 1989 au fost exploatate în mod nejudicios în vederea demarării unor operațiuni silvice de regenerare cu specii forestiere cu valoare economică ridicată capabile să răspundă și presiunii schimbărilor climatice.

Conform datelor INS suprafața terenurilor amenajate cu lucrări de irigații a înregistrat o scădere din anul 1997 (22.605 ha) până în anul 2011 (18.178 ha), din anul 2012 suprafața terenurilor amenajate cu lucrări de irigații a rămas aproximativ constantă. Scăderea suprafeței terenurilor amenajate cu lucrări de irigații amplifică riscul secetei pentru cultivarea plantelor. Astfel, pentru a crea condiții favorabile de creșterea și dezvoltarea producției agricole și pentru a asigura o recoltă cât mai mare și stabilă, independentă de cantitatea precipitațiilor atmosferice este nevoie de sprijinirea mediului agricol în vederea creșterii suprafeței terenurilor amenajate cu lucrări de irigații.

Conform Strategiei de Specializare Inteligență a regiunii Nord-Vest, domeniul agroalimentar este important pentru economia regională, absorbind un număr mare de angajați și fiind caracterizat de un număr mare de firme. În ciuda unor contribuții relativ reduse din perspectiva veniturilor, este foarte important din perspectiva susținerii dezvoltării economiei rurale. În Regiune există 1.538 firme cu activitate relevantă în domeniu (15,92% din numărul firmelor din domeniu la nivel național), asigurând venituri pentru 22.902 de angajați. În perioada 2010-2016 numărul angajaților a crescut cu aproape 4,7%. Județele cele mai specializate în domeniu sunt Maramureș, Bistrița-Năsăud și Satu Mare.

Regiunea Nord-Vest are un potențial agricol bun în special pentru cultivarea legumelor (ciuperci) și fructelor (mere, căpșuni, piersici, nuci, prune), respectiv pentru creșterea animalelor, în acest caz fiind prezent întregul lanț valoric. De asemenea, regiunea deține avantaj comparativ în domeniul grăsimilor

și uleiurilor animale sau vegetale. Domeniul agroalimentar este unul intensiv în forță de muncă și în capital. Intensitatea energetică a acestuia este medie spre ridicată, iar intensitatea tehnologică scăzută spre medie. Ca provocări se pot aminti sistemul logistic complex și costisitor, fragmentarea producției materiei prime (lipsa formelor de asociere), care în multe cazuri este exportată ca materie primă în loc de a fi procesată în regiune.

Prin Programul Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2014 – 2020 în Regiunea Nord-Vest au fost contractate 8.457 proiecte cu valoare totală de 905.458.607,42 euro.

Regiunea/Județ	Numărul Proiectelor	Valoarea publică (euro)
Regiunea Nord-Vest	8.457	905.458.607,42
Bihor	2.718	268.675.441,41
Bistrița-Năsăud	1.713	210.205.845,46
Cluj	1.393	143.753.476,00
Maramureș	1.086	92.745.780,30
Satu Mare	818	125.747.646,80
Sălaj	729	64.330.417,45

Tabelul 58. Proiecte contractate în cadrul PNDR 2014-2020 în Regiunea Nord-Vest și județe

Sursa: date oferite de CRFIR 6 Satu Mare la data de 10.02.2020

Agricultura Ecologică

Agricultura ecologică este un sector dinamic în România, care a cunoscut în ultimii ani o evoluție ascendentă, atât în sectorul vegetal cât și în sectorul de producție animalieră, aliniat cu creșterea exponențială a sectorului în Europa și în lume, pe fondul creșterii preocupărilor pentru alimentație sănătoasă.

Suprafața ecologică - totală în agricultură ecologică aproape că s-a dublat în România comparativ cu anul 2010 (în 2018 sunt 326.260 ha față de 182.706 ha în 2010). Chiar dacă după anul 2013 s-au înregistrat scăderi ale suprafețelor certificate, anul 2018 indică o revigorare semnificativă la nivel național, cu o creștere de 21% față de suprafață certificată în 2017. Conform diagnozei regionale elaborate în anul 2017 de ADR Nord-Vest în cadrul proiectului SME Organics⁵⁹, ponderea suprafețelor agricole certificate ecologic și aflate în conversie în regiune era în anul 2016 de circa 1,4% din total teren agricol la nivelul regiunii Nord Vest (respectiv 18.343 ha, reprezentând 9% din suprafața ecologică în România), sub media națională de aproape 2% din total teren agricol. În anul 2016, din totalul de 18.343 ha în sistem ecologic din Regiunea Nord-Vest, cele mai multe suprafețe certificate și în conversie se găseau în județul Cluj (cu 6108 ha), în Bistrița-Năsăud (cu 5452 ha) și în Satu Mare (cu 4905 ha, aproape un sfert în proprietatea unei singure ferme) și în județul Bihor (cu 2462 ha certificate și în curs de conversie, din care 82,7% aparțin unei singure ferme).

Culturi ecologice - Din suprafața ecologică a regiunii, 30% este acoperită de culturi destinate consumului alimentar, reprezentate de terenuri, pășuni, fânețe, precum și furaje pentru hrana animalelor. Din totalul suprafețelor ecologice cultivate, aproape jumătate (46,5%) se regăsesc în județul Satu Mare. Cele mai mari suprafețe cultivate sunt livezile de pruni (1.131 ha), livezile de meri (681 ha), suprafețele cultivate cu cereale (grâu comun 539 ha, grâu dur 273 ha, soia 475 ha, porumb

⁵⁹ Proiect SME Organics - Diagnoza regională „Analiza lanțului de valoare - de la agricultură ecologică la afaceri care valorifică materiile prime ecologice – Regiunea de dezvoltare Nord-Vest”, 2017, finanțat prin programul de cooperare teritorială Interreg Europe: <https://www.nord-vest.ro/proiect-sme-organics/>

424 ha, ovăz 143 ha). Mai multe culturi sunt crescute pe suprafețe extinse: cătină (168 ha), viile (111 ha, în Bihor și Cluj) precum și terenurile cu culturi spontane de plante medicinale și aromatice, condimente, flori de câmp (142 ha, din care 2/3 în Satu Mare).

În privința ponderii culturilor ecologice față de totalul culturilor din aceeași categorie, se remarcă faptul că 31% din producția de grâu dur din regiune este ecologică (grâul dur ecologic este produs majoritatea în județul Satu Mare). Procentele culturilor ecologice variază în regiune, spre exemplu 3,5% pentru soia boabe, 1,5% pentru vii, dar marea majoritate a culturilor ecologice reprezintă sub 1% din total suprafață cultivate.

Șeptelul înregistrat în sistemul ecologic în Regiunea Nord-Vest în anul 2016 era de circa 45.000 capete (reprezentând 0,42% din șeptelul total din regiune), din care peste 60% îl reprezintă ovinele. Peste 80% din efectivul de animale certificate ecologic se regăsește în județele Cluj (43%) și Bistrița-Năsăud (40%).

Operatori ecologici - În privința forței de muncă însă, începând din anul 2012, numărul operatorilor înregistrați în agricultura ecologică, atât în România, cât și în Regiunea Nord-Vest se află în continuă descreștere, contrar trendurilor din Europa și din lume, printre cauze amintind certificarea birocratică a produselor și taxele mari. La nivel național, începând din 2012, numărul operatorilor ecologici în România a scăzut continuu de la 15.544 la 9.008 în 2018 (scădere cu 43%). Provocările în sectorul agricol ecologic depind de finanțarea din partea guvernului național, precum și de preocuparea administrațiilor publice pentru protecția adecvată a mediului. Din datele centralizate la MADR de la organismele de inspecție și certificare, în Regiunea Nord-Vest activau 2.922 de operatori ecologici (18,8% din totalul operatorilor ecologici din România, față de 28,6% în 2016), numărul lor aflându-se în scădere în ultimii ani (scădere cu 18% față de perioada 2014-2016). Dintre aceștia, 95,5% reprezintă exploatații individuale, doar 133 fiind sub formă de societăți comerciale (IMM-uri, ferme), România în general înregistrând una dintre cele mai mari fragmentări din Europa în acest sens, cu o suprafață medie a exploatației mult sub media europeană. Din punctul de vedere al tipologiei, marea majoritate a operatorilor ecologici din regiune sunt producători agricoli (2.881 de operatori, reprezentând 98,6% din operatorii ecologici din Regiune), majoritatea produselor ecologice fiind comercializate fără a fi procesate. Unitățile de procesare sunt foarte puține în regiune și nu s-au înregistrat creșteri (28 în perioada 2016 - 2019), produselor ecologice obținute fiind lapte și produse lactate, sucuri de fructe (în general din mere și cătină), produse apicole (miere și polen), făină și batoane pe bază de cereale. Obținerea de produse ecologice cu valoare adăugată, prin procesare, ar trebui încurajată pe viitor.

Organizarea comercializării produselor constituie un element important din filiera de agricultură ecologică, care necesită dezvoltare, în special pe filiera lanțului scurt, pentru a asigura piață de desfacere micilor producători. În anul 2016 în Regiunea Nord-Vest erau înregistrați 34 de comercianți și 11 exportatori certificați, mulți dintre aceștia fiind și producători sau procesatori de produse ecologice. În anul 2019 nu este înregistrat nici un exportator de produse ecologice, iar numărul comercianților exclusivi de produse ecologice a scăzut la 14, în condițiile în care în ultimii ani lanțurile mari de magazine au creat raioane specializate dedicate acestor tipuri de produse, fără a fi nevoie să fie înregistrați la MADR ca și operatori-comercianți ecologici.

b) Dezvoltare rurală

Pe perioada anilor 2012-2019, sporul natural la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost unul negativ cunoscând fluctuații de la -2.592 persoane până la cea mai mare valoare negativă înregistrată în anul 2019, -5.280 persoane.

Populația cu domiciliul în spațiul rural al regiunii Nord-Vest a cunoscut un trend accentuat de scădere în perioada 2000-2019. În mediul rural valorile sporului natural s-au păstrat negative, având valori de la -3.351 persoane în anul 2013, la -4.179 în anul 2019. Migrația dinspre zona rurală spre zona urbană, respectiv către alte țări membre ale Uniunii Europene dublată de un spor natural negativ a fost importantă mai ales în Maramureș (-38.387 persoane), Bihor (-14.846 persoane) sau Sălaj (-13.574

persoane). În județul Cluj trendul a fost pozitiv (+21.568 persoane) ca urmare a transformării zonei periurbane a municipiului Cluj-Napoca în zonă rezidențială pentru populația angajată în zona metropolitană (localitățile Florești; Apahida; Baci; Chinteni etc.).

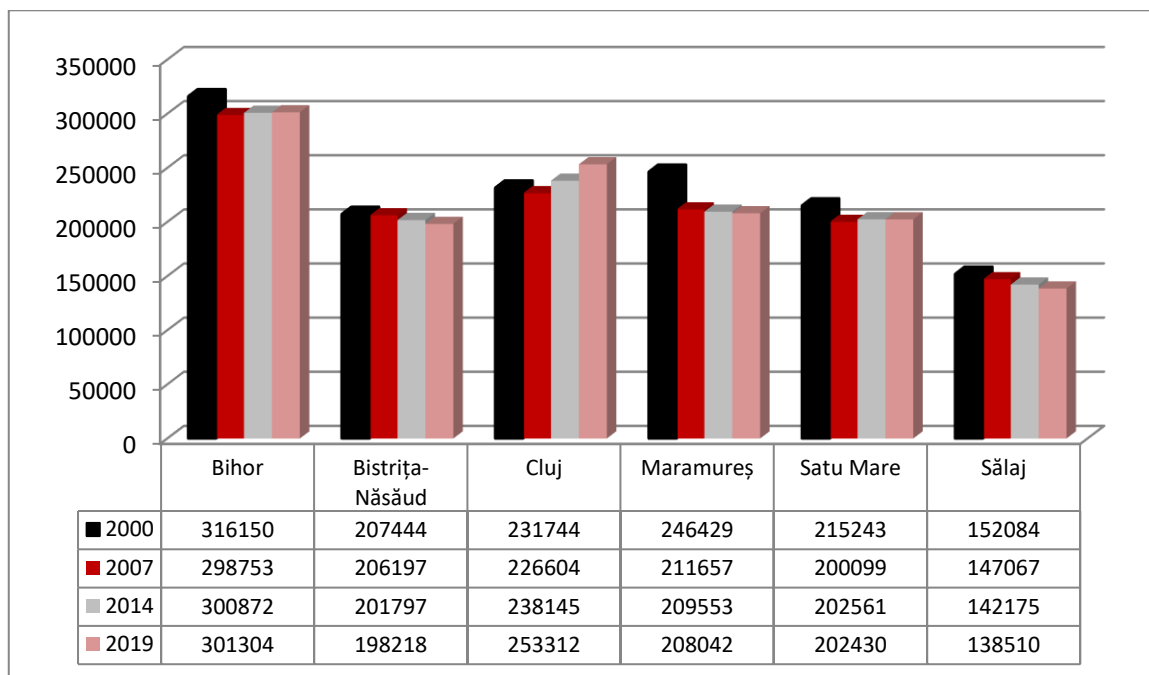


Figura 58. Evoluția populației din mediul rural din Regiunea NV (populație)

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

Cu excepția județului Cluj și Maramureș, celelalte zone ale regiunii Nord-Vest aveau în anul 1992 un pronunțat caracter rural (ponderea populației cu rezidență în zona rurală de peste 50%). Între timp, datorită migrației accentuate, populație preponderent rurală se mai înregistrează doar în Bistrița-Năsăud, Satu-Mare și Sălaj.

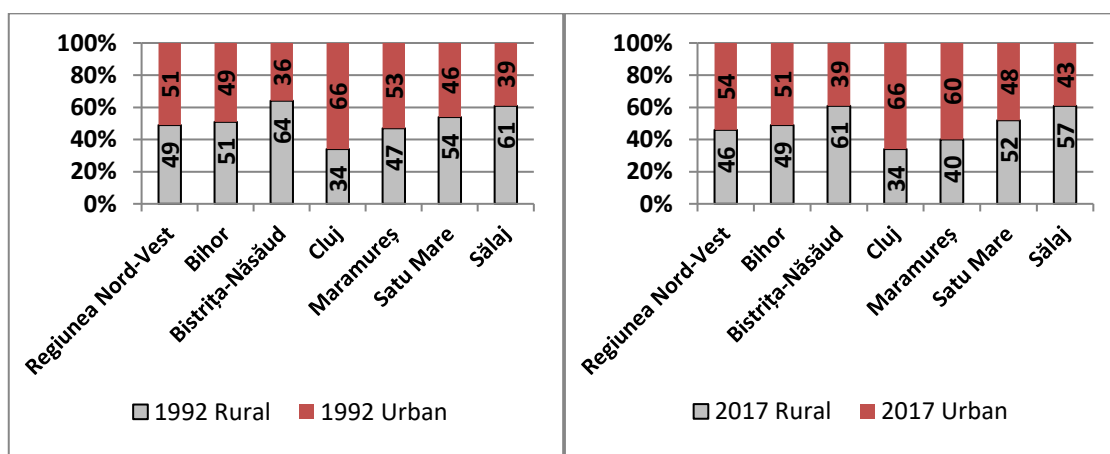


Figura 59. Evoluția ponderii populației în funcție de mediul de reședință în regiunea Nord-Vest a României (%)

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

Ponderea populației cu vârsta mai mare de 65 de ani a crescut în perioada 1992 – 2017 în toate județele Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest. Populația cu reședința în zona rurală este mai îmbătrânită comparativ cu populația din zona urbană.

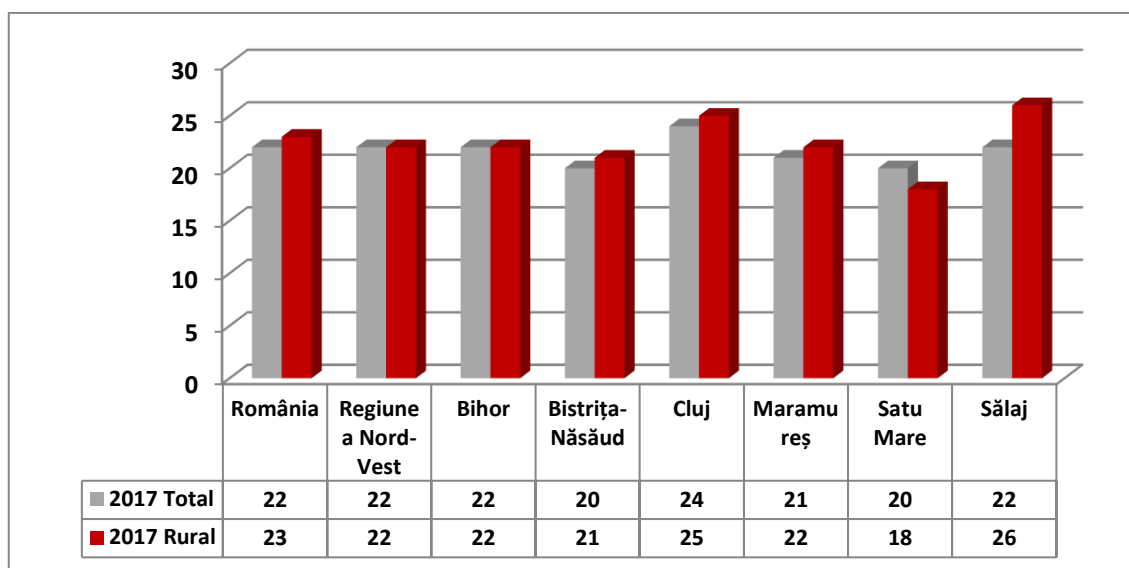


Figura 60. Ponderea populației cu vârsta peste 65 de ani în funcție de mediul de reședință în regiunea Nord-Vest a României (%)

Sursa: prelucrare bazată pe date INS Tempo Online

În trimestrul 4 al anului 2018 venitul total mediu lunar al unei gospodării situate în Regiunea Nord Vest era de 4.607,7 lei. În zona rurală o gospodărie câștiga cu 18% mai puțin, iar în zona urbană cu 14% mai mult. Demn de remarcat este faptul că disparitățile urban/rural s-au accentuat foarte mult din punct de vedere a veniturilor totale obținute la nivel de gospodărie, ceea ce explică și fenomenul accentuat de emigrație.

Din perspectiva inegalității teritoriale, se observă diferențe importante în ratele de ocupare și nivelele de venit între mediul urban și mediul rural, de asemenea fiind diferențiat accesul la servicii de educație, sănătate sau culturale. Veniturile totale medii lunare pe o persoană erau la nivelul României în anul 2015, de 1.010,67 lei, având o creștere ce le-a ridicat la suma de 1.852,73 lei în anul 2019. În Regiunea Nord-Vest, venitul total mediu pe o persoană era în 2015 de 1.062,09 lei iar în anul 2019 a ajuns la suma de 1.955,71 lei. Cele mai mari venituri totale medii pe o persoană la nivel de regiuni, se înregistrează în Regiunea București-Ilfov, cu valori de 1.437,92 lei în anul 2015 și în 2019, a atins valoarea de 2.748,19 lei.

Ratele de cuprindere în învățământ sunt net superioare în zonele urbane și majoritatea serviciilor medicale sunt de asemenea concentrate la nivel urban, unde se află și infrastructuri medicale mai bine dezvoltate. Rata de activitate a populației rurale din Regiunea Nord-Vest este mai scăzută, decât cea a populației urbane, ceea ce indică o pondere mare a populației inactivă (elevi, studenți, casnice, pensionari etc.). Rata de ocupare din mediul rural este similară cu cea din urban, astfel diferența dintre ratele de activitate și ocupare datorându-se mai ales diferențelor dintre ratele șomajului - în mediul rural persoanele se declară mai degrabă agricultori (persoane ocupate) sau casnici (persoane inactiv), decât șomeri.

Măsurile propuse pentru îmbunătățirea situației ocupaționale în mediul rural sunt orientate către eliminarea problemelor și barierelor identificate. Cele mai importante măsuri sunt: investițiile în sistemul de educație rural la toate nivelele, modernizarea satelor, sprijinirea modernizării agriculturii și a dezvoltării întreprinderilor ne-agricole în mediul rural.

Starea drumurilor comunale este cea mai rea dintre toate categoriile de drumuri. Datorită stării proaste a drumurilor județene se întâlnesc probleme de accesibilitate, în special în zonele rurale unde se poate ajunge doar pe drum județean. În general pentru orice investiție în infrastructuri rurale se

folosesc în continuare tehnologii vechi și scumpe, administrațiile neavând apoi capacitatea financiară de a susține lucrările de întreținere. Nu în ultimul rând infrastructurile (începând cu drumuri, utilități și mergând până la școli, cabinete medicale, spitale etc.) nu sunt proiectate rațional din punct de vedere teritorial, cooperarea și utilizarea în comun a unor infrastructuri sau coordonarea investițiilor nu sunt practic realizate.

10. Administrație și bună guvernare

Resursele financiare ale administrației publice locale și regionale, analiza competențelor, calitatea serviciilor publice, guvernarea electronică și Smart City, ordinea publică și siguranța cetățeanului, prevenirea și combaterea corupției, descentralizarea și regionalizarea sunt subiectele abordate în analiza capitolului „Administrație și bună guvernare” .

a) Resurse financiare

Din punct de vedere al execuției bugetelor locale pe regiuni pe componenta venituri conform datelor INS constatăm că în ultimii cinci ani (interval de analiză 2014-2018) Regiunea Nord-Vest se situează pe locul 3 între cele 8 regiuni, fiind depășită de București-Ilfov și Regiunea Nord-Est, cu venituri de 7.682 milioane lei în 2018, ceea ce demonstrează creșterea posibilităților de a genera venituri în ultima perioadă, cu un procent de 13,44 % în 2017 din total venituri la nivel de național (57.175,4 milioane lei). Județele din regiune care înregistrează cele mai mari valori pe componenta venituri pe perioada 2014- 2018 sunt județele Cluj și Bihor. Pentru anul 2018 județul Cluj a înregistrat venituri de 2.156,6 milioane lei (adică 28,7 % din venituri la nivel de regiune) iar județul Bihor a înregistrat 1.674,9 milioane lei (21,80 %). Cele două județe cumulează 50,5 % din totalul veniturilor din execuția bugetelor locale pe regiune.

În ceea ce privește cheltuielile din execuția bugetelor locale , Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest se află pe locul 4 în anul 2018, după regiunile București-Ilfov, Nord-Est și Sud-Muntenia. Pentru restul perioadei analizate, respectiv 2014-2017, regiunea Nord-Vest s-a situat pe locul 3 (la fel ca în cazul veniturilor). În cadrul regiunii analiza execuției bugetare privind componenta cheltuieli reliefează aceleași date ca și în cazul veniturilor, cele două județe Cluj și Bihor au cheltuit aproape jumătate din totalul cheltuielilor din cadrul bugetului regiunii în cursul anului 2018, respectiv Cluj 28,64 % iar Bihor 20,71 %.

Din punct de vedere al subvențiilor primite de la bugetul de stat, Regiunea Nord-Vest este pe locul 5 la nivelul anului 2018, cu 1.313,6 mil. lei, conform INS. Astfel se constată că nevoile investiționale, dar nu numai, au permis Regiunii să atragă mai mulți bani pentru comunitatea sa, pentru anumite investiții, dar și pentru susținerea unor cheltuieli. Județul Bihor are subvenții primite de la bugetul de stat în valoare de 268,4 milioane lei (20,43 % din total subvenții) ce îl poziționează pe primul loc în Regiune, cele mai puține subvenții obținute au fost în județul Sălaj în valoare de 155 milioane lei (11,80 %).

Se constată că din punct de vedere financiar, al execuției bugetare, la nivelul regiunii atât în ceea ce privește veniturile, cheltuielile, dar și din punct de vedere al subvențiilor Regiunea ocupă locul 3, ceea ce semnifică o dependență financiară de bugetul central și doar în cazul a două județe se poate vorbi de o oarecare autonomie financiară ce s-ar putea crea datorită veniturilor proprii ce se pot genera. În același timp se poate constata, analizând structural aceste date, că din punct de vedere financiar subvențiile nu contribuie la recuperarea decalajelor de dezvoltare interregionale.

O analiză a veniturilor bugetare/locuitor indică faptul că orașele, comunele din zonele metropolitane/periurbane și cele din zone cu resurse naturale importante (de ex. stațiuni turistice – Băișoara, Măguri Răcătău) înregistrează venituri bugetare superioare mediei. La polul opus, cele mai mici venituri bugetare per locuitor se înregistrează în comunele din Satu Mare, Maramureș și Bistrița-Năsăud. Per ansamblu, se poate afirma că majoritatea comunelor din regiune au un deficit cronic de finanțare, cele de mici dimensiuni fiind dependente de alocările de la nivelurile teritoriale superioare.

După evoluția veniturilor proprii locale pe locuitor în anul 2018 constatăm că Oradea se află pe primul loc la nivel național locul doi fiind ocupat de Cluj, celelalte municipii reședință de județ fiind undeva în urmă. Acest clasament ar fi relevant dacă nu ar considera creșterile de taxe locale (se știe că administrațiile locale aplică creșteri ale taxelor locale diferențiat).

b) Analiza competențelor administrației publice locale și regionale

În continuare se remarcă lipsa competențelor în ceea ce privește elaborarea și implementarea de politici publice în domenii care, conform Cod Administrativ, OUG 57/2019, revin administrațiilor publice locale chiar și în domenii în care s-au făcut demersuri guvernamentale de descentralizare încă din anii 2000. Aceasta este situația domeniilor semi-descentralizate (educație, sănătate etc.), a celor mari consumatoare de resurse financiare (transport, mediu) și a celor legate de ocuparea forței de muncă (dezvoltare economică, resurse umane, investiții străine, antreprenoriat, inovare). O posibilă explicație poate fi preocuparea scăzută pentru alte domenii decât cele unde autoritatea locală are în proprietate sau în administrare un patrimoniu, precum și insuficienta comunicare cu mediul privat și lipsa culturii parteneriale.

Există însă și domenii unde competențele au fost bine delimitate între nivelul central și cel local unde descentralizarea a produs efecte durabile benefice și vizibile (cum ar fi protecția copilului).

Toate aceste competențe de elaborare și implementare de politici ar trebui să beneficieze de capacități adecvate de dezvoltare și management de proiecte (de investiții și nu numai), atât la nivel județean, cât și la nivel supralocal.

Analiza existenței structurilor de dezvoltare regională/management de proiecte la nivelul autorităților și instituțiilor administrației publice în Regiunea Nord-Vest relevă existența la nivelul fiecărui consiliu județean și primărie reședință de județ a unui departament /direcție de dezvoltare regională care includ și activități referitoare la managementul de proiecte. Există structuri la nivel județean cu competențe în domeniul planificării strategice, dar numărul de personal angajat în acest tip de activitate este foarte mic comparativ cu numărul de proiecte gestionate de către administrațiile publice.

Valoare nerambursabilă solicitată a contractelor semnate în cadrul Programului Operațional Regional 2014-2020 în Regiunea Nord-Vest pentru perioada 2014 - septembrie 2019 este 7 miliarde lei, această sumă include atât beneficiari publici cât și privați. Clujul ocupă primul loc cu 34,42 % din valoarea nerambursabilă solicitată contractată în regiune, județul Satu Mare ocupă ultimul loc cu doar 6,7 %.

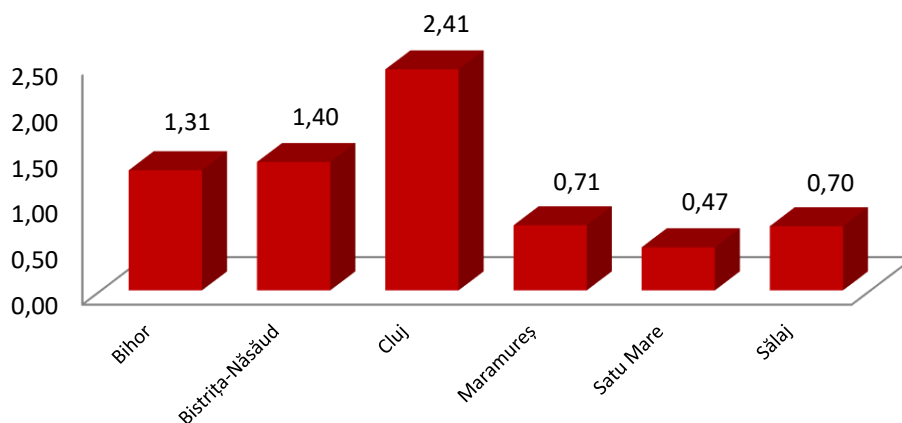


Figura 61. Valoarea nerambursabilă aprobată de către AM POR 2014 - septembrie 2019 (miliarde lei)

Sursa : date prelucrate din Raport de Progres OI ADR NV la 30.09.2019

Din punct de vedere al capacității de proiectare, planificare și formulare de politici, autoritățile publice, având o capacitate administrativă insuficientă, se confruntă cu unele provocări dintre care menționăm următoarele:

- Lipsa de viziune și competențe dedicate dezvoltării;

- Lipsa actelor de proprietate asupra terenurilor și clădirilor.
- Lipsa de cultură partenerială. Colaborarea între administrația publică și societatea civilă, ONG-uri este insuficient dezvoltată datorită în parte și capacității reduse a ONG-urilor; parteneriatele existente nu sunt suficient de mature nu sunt structurate astfel încât să dezvolte interesele comunității.
- Lipsa planificării strategice (puține preocupări la nivel de comunități locale privind planificarea 2021-2027);

c) Guvernanța electronică și smart city

Guvernanța electronică implică utilizarea calculatorului, serviciilor internet sau de telecomunicații, echipamentelor digitale pentru colectarea, procesarea, partajarea și preluarea datelor. De asemenea, serviciile asociate guvernantei sunt strâns legate de infrastructura pentru transmiterea informațiilor.

La nivelul întregii țări se constată că există 393 instituții înscrise pe ghiseul.ro din care 40 (10,2%) înscrise pe site-ul ghiseul.ro reprezintă instituțiile din regiunea Transilvania de Nord. Plata cu cardul prin internet este foarte utilă și pentru cetățenii care locuiesc în afara orașului de reședință, pentru că nu mai trebuie să se deplaseze pentru a plăti taxele datorate la bugetul local. În toate județele din regiune Agențiile Naționale de Administrare Fiscală sunt înrolate în cadrul proiectului ghiseul.ro. Cele mai multe localități unde cetățenii pot beneficia de serviciu plata online sunt în județele Cluj și Maramureș aici cetățenii pot plăti în 10 localități, în județul Bihor sunt înrolate 5 localități, în județele Satu-Mare și Sălaj sunt prezente câte 4 instituții și în Bistrița-Năsăud doar 3.

Administrațiile publice locale (ca și entități colectoare de date primare, care apoi transferă bazele de date către structurile județene / regionale / centrale) folosesc aplicații GIS în managementul resurselor teritoriale (atât de valoroase și limitate), care poate fi susținut în mod eficient prin aplicații concrete și dedicate precum: gestionarea dezvoltării spațiale a zonelor urbane și conectarea cu zona urbană funcțională și cu teritoriul extins (luarea unor decizii în timp real și benefice pentru o dezvoltare coordonată a teritoriului fără a risipi resursele, mai ales că unele zone urbane și-au atins potențialul de extindere sau au rămas fără rezerve de teren), creșterea calității spațiilor publice (zone verzi, de agrement etc.) și a atractivității acestora prin gestionarea eficientă a acestora, creșterea calităților serviciilor publice, etc. Conform „Strategiei Regionale de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii Nord-Vest 2021-2027”, numărul APL-urilor care folosesc aplicații GIS este însă extrem de redus, doar în 9 municipii și orașe existând deja sau fiind în curs de elaborare baze de date GIS.

Din lista serviciilor on-line, serviciile tranzacționale sunt considerate ca cele mai reprezentative în viitor pentru guvernarea electronică, atâta timp cât completarea și prezentarea de formulare de către populație va continua să aibă un rol preponderent în relația sa cu administrația publică.

Guvernanta participativă este o caracteristică importantă a guvernării inteligente. Pentru a facilita accesul la decizii legate de comunitate este important să existe un canal adecvat de interacțiune între administrația publică și cetățeni. Cetățenii trebuie încurajați să își exprime opiniile și ideile, iar acestea trebuie să ajungă direct la factorii de decizie. Accesul facil și sigur la informații de interes public se poate realiza prin intermediul unor servicii accesibile prin internet. Cu excepția informațiilor cu caracter confidențial, accesul la informații trebuie să fie liber și deschis.

Conform studiilor realizate prin „Strategia Regională de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii Nord-Vest 2021-2027”, din punct de vedere al stadiului de implementare a **conceptului de Smart City** la nivel Regional reiese că 70,6% din administrațiile publice sunt în fază incipientă, 11,8% își doresc să implementeze conceptul în următoarea perioadă de finanțare, 8,8% doresc implementarea de proiecte pilot și 2,9% consideră ca nu este prioritar pentru dezvoltarea orașului/municipiului.

Doar județul Cluj și municipiile Cluj-Napoca și Oradea au dezvoltat strategii sau planuri pentru adoptarea conceptului de „smart city”. În prezent municipiul Cluj Napoca este singurul oraș care apare în clasamentele și rețelele europene specifice „smart city”. Acest aspect este datorat în mare parte unui efort constant dezvoltării, testării și uneori scalării soluțiilor de tip „smart city” susținut de mediul antreprenorial, educațional și administrația publică.

d) Ordine publică și siguranța cetățeanului

Rata infracționalității a crescut în Nord-Vest de la 1.349 de cazuri înregistrate în 2012, la 1.420 în 2018 (raportat la 100.000 locuitori, sub media națională de 1.538 respectiv 1.766 pentru aceiași ani de referință. Județele cu ratele cele mai ridicate, în anul 2018, sunt Bistrița-Năsăud, Cluj și Bihor.

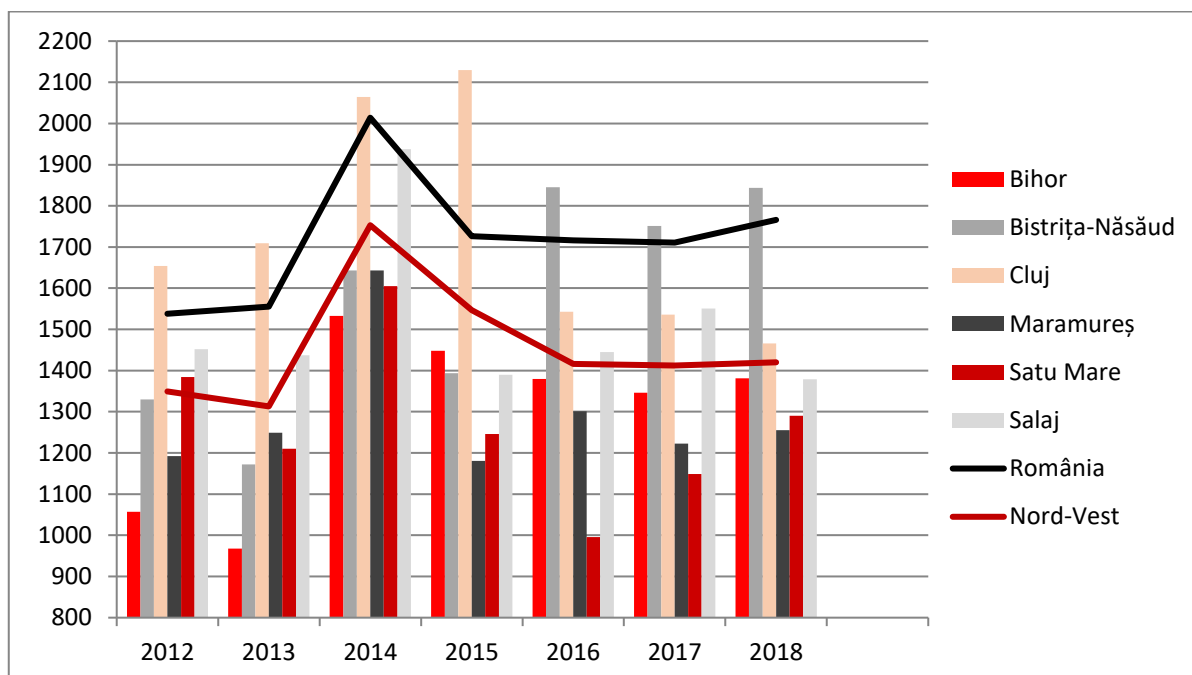


Figura 62. Evoluția ratei infracționalității la nivel național, regional și județean, în perioada 2012-2018 (infracțiuni la 100.000 de locuitori)

Sursa: INS Tempo Online

După cum se poate observa, Județul Bistrița-Năsăud înregistra în 2018 cea mai mare rată a infracționalității (1.844/100.000), în creștere cu 38,6% față de 2012. Totodată este singurul județ din regiune care are grad de infracționalitate mai mare decât la nivel național în 2018. Județele Cluj, Satu Mare și Sălaj au avut o scădere ușoară în anul 2018 comparativ cu anul 2012.

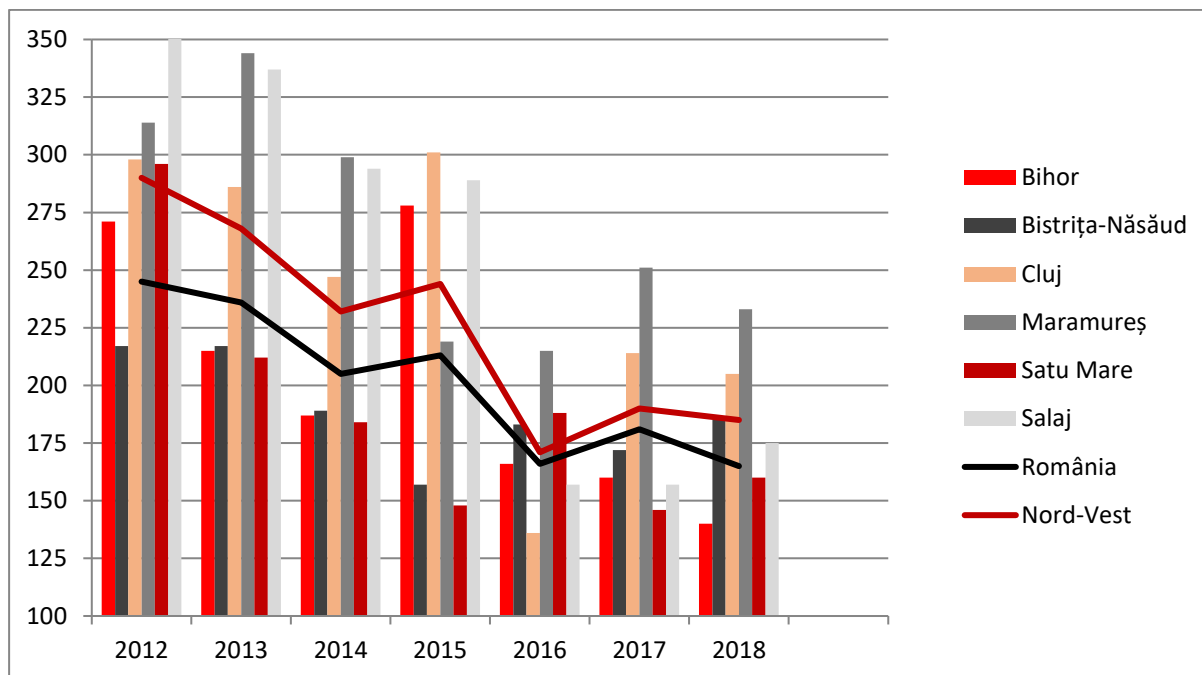


Figura 63. Evoluția ratei criminalității la nivel național, regional și județean, în perioada 2012-2018 (numărul persoanelor condamnate definitiv la 100.000 de locuitori)

Sursa: INS Tempo Online

Rata criminalității din Regiunea Nord-Vest a scăzut în 2018 la 185 de cazuri, față de anul 2012, când se înregistrau 290 de cazuri), dar rămâne peste media națională (165 cazuri la nivel național în 2018).

Față de anul 2012, rata criminalității a înregistrat o scădere cu 36,2%, oarecum comparabil cu trendul descrescător la nivel național care este de 32,6%. Ratele cele mai ridicate se înregistrează în Maramureș și Cluj.

De asemenea, criminalitatea informatică este un fenomen care a luat amploare în ultimul deceniu, pe fondul extinderii accesului populației și firmelor la internet și la mijloacele moderne de comunicații. Cele mai frecvente infracțiuni din această categorie sunt fraudele informatice (licitații fictive de bunuri, phishing, etc.) și fraudele cu cărți de credit (cu ATM-uri, cărți de credit, etc.). La acestea se adaugă pornografia infantilă și accesul neautorizat în sistemele informatice, două fenomene infracționale care iau amploare.

Criminalitatea transfrontalieră este un alt aspect relevant pentru Regiunea Nord-Vest, în contextul în care aceasta are granița comună atât cu un stat membru al Uniunii Europene (Ungaria), cât și cu unul din spațiul extra-comunitar (Ucraina). De asemenea, se remarcă o scădere ușoară a traficului de bunuri contrafăcute, mai ales tutun.

e) Prevenirea și combaterea actelor de corupție

Din punct de vedere al instituțiilor publice cu atribuții în domeniu, în Regiunea Nord-Vest funcționează două Servicii Teritoriale ale Direcției Naționale Anticorupție, la Oradea și Cluj-Napoca, cu Birouri Teritoriale la Satu Mare, respectiv la Baia Mare. În anul 2017 procurorii de la Serviciul teritorial Cluj au avut de soluționat 459 de cazuri, din care 161 cauze au fost înregistrate în anul 2017, au fost soluționate 262 cauze și procurorii de la Serviciul teritorial Oradea au avut de soluționat 345 cauze, din care 119 cauze au fost înregistrate în anul 2017. Dintre acestea au fost soluționate 135 cauze. De remarcat este și faptul că numărul de cazuri de soluționat din Regiunea Nord-Vest reprezintă doar 7,2 % din cele înregistrate la nivel național în 2017, ceea ce indică o mai mică amploare a fenomenului în comparație cu alte zone (București, Galați, Pitești, etc.).

Au existat și unele inițiative la nivelul unor autorități publice locale, pentru prevenirea corupției.

Cu toate că în percepția cetățenilor, corupția și birocrația sunt dominante, la nivelul instituțiilor publice există puține planuri de acțiune bazate pe analiza cauzelor, măsuri active pentru diminuarea influenței factorilor care favorizează corupția, prevenirea conflictelor de interese, monitorizare, etc. Chiar dacă în percepția cetățenilor corupția este cea mai mare problemă din partea instituțiilor publice, se înregistrează o preocupare redusă pentru acest aspect.

f) Cooperare internă și internațională

Intensificarea și adâncirea cooperării interregionale, transfrontaliere cu regiunile vecine a fost susținută pe granița cu **Ungaria** încă din 1995 prin fonduri PHARE CBC, în perioada 2007-2013 fiind finanțată din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) cu cca. 250 milioane euro. Prin programul Interreg România-Ungaria 2014-2020 s-au prevăzut finanțări de 232 mil. euro, din care 189 mil. euro din FEDR. În perioada 2014-2020, programele Interreg Europe și Interreg Danube care finanțează proiecte cu contribuție în competențele "soft" ale regiunii, au fost accesate atât de către autoritățile publice locale, cât și de către Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, în scopul inovării politicilor publice și derulării unor schimburi de bune practici..

Cooperarea transfrontalieră este îngreunată de lipsa unor conexiuni moderne și rapide atât rutiere cât și feroviare. Chiar dacă în ultimii ani s-au construit cu ajutorul programului transfrontalier o serie de drumuri care leagă localitățile de o parte și de alta a graniței, acestea nu contribuie pe deplin la integrarea economică a zonei până la intrarea României în Spațiul Schengen.

Posibilitatea extinderii cooperării cu vecinii din **Ucraina** s-a deschis în 2004, prin finanțarea de către UE a programelor PHARE și TACIS, care au continuat în perioada 2007-2013 prin programul cvadrilateral ENPI Ungaria-Slovacia-România-Ucraina, Programul Operațional Comun România-Ucraina-Moldova 2007-2013 și apoi prin Programul Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020, prin care s-au alocat fonduri de 66 mil. euro. De asemenea, prin Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria - Slovacia - România - Ucraina HUSKROUA 2014-2020 s-au alocat fonduri de peste 81 mil. euro. Deși susținută financiar, cooperarea suferă din cauza numărului redus de treceri de frontieră la granița cu Ucraina.

III. ANALIZA SWOT

În urma analizei socio-economice, s-au conturat punctele tari și punctele slabe în dezvoltarea socio-economică a Regiunii Nord-Vest. Prin intermediul analizei SWOT, se urmărește alinierea acestora cu oportunitățile și amenințările mediului extern.

În esență, analiza SWOT reprezintă o abordare a factorilor care influențează dezvoltarea regională, pozitivi și negativi, din mediul intern și cel extern, conform tabelului de mai jos:

	Factori	
Mediu	Pozitivi	Negativi
Intern (în interiorul regiunii)	Puncte tari Resurse regionale sau capacități care ar putea fi activate efectiv pentru a atinge obiectivele regionale	Puncte slabe Insuficiențe regionale care limitează posibilitățile de atingere a obiectivelor
Extern (în afara regiunii)	Oportunități Orice situație favorabilă care poate fi transformată într-o valoare ce poate concura la atingerea obiectivelor de dezvoltare	Amenințări Orice situație defavorabilă din mediul extern care ar putea reprezenta o amenințare în atingerea obiectivelor

Analiza SWOT rezultată în urma realizării profilului socio-economic al Regiunii Nord-Vest:

LOCALIZARE. CADRUL NATURAL. SISTEMUL DE AȘEZĂRI.	
PUNCTE TARI	JUSTIFICARE
Poziție strategică în context național și european	În context național, Regiunea Nord-Vest are o localizare geografică favorabilă datorită apropierii față de vestul Europei. Acest aspect face ca regiunea să fie mult mai atractivă pentru investiții.
Existența unui patrimoniu natural bogat reprezentat de numeroasele arii naturale protejate	Suprafața totală a ariilor naturale protejate din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest (cele 281 arii naturale protejate) este de 1.821.368,12 ha reprezentând aproximativ 15,17% din suprafața totală a ariilor protejate din România – 12.001.283,97 ha.
Existența unor structuri asociative ale localităților urbane și rurale.	În regiune există 5 Zone Metropolitane constituite în forma ADI-urilor și 34 de Grupuri de Acțiune Locală (GAL) atât rurale, cât și urbane, ce pot contribui la elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare.
Existența unor resurse importante de apă minerală și termală	Izvoare de apă minerală se regăsesc în Sângeorz-Băi, Anieș, Leghia, Someșeni, Bixad, etc. Ape termale se găsesc cu precădere în județele Satu Mare și Bihor, municipiile Oradea, Satu Mare și Beiuș precum și localitățile Acâș, Boghiș, Tășnad, Noroieni, , Marghita, Sânmartin-Băile Felix, Băile 1 Mai, Borș, Sălacea fiind cele mai cunoscute. La aceste se adaugă existența lanțului muntos de origine vulcanică Oaș-Gutâi-Țibleș (dintre cele 2 lanțuri vulcanice din Romania), cu resurse importante de apă minerală (Oaș-Satu Mare, Săpînța-Borșa-Moisei etc.), precum și resursele de băi sărate (precum Costiui și Ocna Șugatag din Maramureș) sau de băi cu ape sulfuroase (spre exemplu, Păcura-Dragomirești, în județul Maramureș).
Bună reprezentare la nivel regional a unor resurse ale solului și subsolului precum: minereuri complexe, auro-argentifere, bauxită, sare, materiale de construcții, lemn	Resurse bine reprezentate sunt minereurile complexe și auro-argentifere (zona Oaș-Gutâi-Țibleș-Rodna), bauxită (Munții Pădurea Craiului și Bihorului), sare (Depresiunea Maramureșului, bordura Câmpiei Transilvaniei), zăcăminte notabile și materiale de construcții: calcare comune, marmură (Viștea), caolin (Parva și Aghireș), argile refractare (Șuncuius) sau andezit (județul Maramureș). În același timp, resursele de lemn sunt importante în perspectiva dezvoltării inovării cu ajutorul acestei resurse și pentru o dezvoltare a economiei circulare.
La nivelul regiunii există grupări de așezări urbane de importanță strategică	<ul style="list-style-type: none"> - Baia Mare – Baia Sprie – Cavnic – Tăuții Măgherauș – Seini - Cluj Napoca – Turda – Câmpia Turzii - Beiuș – Ștei – Nucet – Vașcău - Borșa – Săliște de Sus – Dragomirești – Vișeu de Sus <p>Valorificând cadrul legal existent în domeniul cooperării intercomunitare dar și disponibilitatea surselor de finanțare aceste orașe pot dezvolta strategii și proiecte de interes comun.</p>

Regiunea este caracterizată de o mare diversitate a zonelor agricole / pomicole / piscicole și silvice / forestiere	Regiunea Nord-Vest poate fi împărțită în mai multe zone cu specific și potențial agricol diferit: 1. Zona de Vest - o pondere mare de teren arabil, favorabil dezvoltării sectorului vegetal, combinat cu creșterea animalelor cu metode intensive; 2. Zona de Nord-Est se evidențiază printr-o pondere mare a pășunilor și fânațelor, favorabil creșterii animalelor cu metode extensive; 3. Zona de Sud-Est deține o pondere mare de teren arabil și de pășune, favorabil dezvoltării sectorului vegetal, combinat cu creșterea animalelor (metode intensive și extensive); 4. Zona Munților Apuseni se evidențiază de asemenea printr-o pondere mare a pășunilor și fânațelor, favorabile creșterii animalelor cu metode extensive. Se observă o mare diversitate a zonelor funcționale (comparativ cu alte regiuni) și nu există o omogenitate funcțională a spațiului rural. În același timp, relieful și resursele regiunii dau naștere unor importante zone cu specific aparte, precum zonele montane, zonele forestiere, zonele favorabile plantațiilor pomicole sau zonele piscicole (spre exemplu, bazinele Criș, Someș-Tisa etc.)
Existența și promovarea multiculturalismului	Multiculturalismul regiunii reprezintă un bun exemplu de aplicare la nivel local a principiilor și valorilor Uniunii Europene. La acesta se adaugă și multilingvismul, care derivă din prezența pe teritoriul regiunii a unei populații diverse din punct de vedere etnic.
Localizare favorabilă la granița Uniunii Europene/NATO cu Ucraina	Regiunea Nord-Vest reprezintă o poartă de intrare în Uniunea Europeană / NATO, granița cu Ucraina având o lungime de 250 km (185 km graniță terestră și 65 km graniță fluvială pe Tisa). Trecerea frontierei cu Ucraina era asigurată de 4 puncte de trecere feroviare (Halmeu, Câmpulung la Tisa, Sighetu Marmăției, Vișeu) și 2 rutiere (Halmeu, Sighetu Marmăției).
Existența la nivelul regiunii a Grupurilor Operaționale (GO)	Acestea se află în etapa finală de evaluare la AFIR și așteaptă notificarea de contractare, urmând să fie finanțate în cadrul submăsurii 16.1 Sprijinul pentru înființarea și funcționarea grupurilor operaționale (GO), pentru dezvoltarea de proiecte pilot, noi produse în sectorul agricol, din cadrul PNDR 2014-2020. În prima etapă au fost selectate la nivelul Regiunii Nord-Vest 6 (șase) potențiale GO. Parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii (PEI-AGRI) reprezintă o nouă abordare pentru promovarea inovării în agricultura europeană în Statele Membre ale UE. În principiu, inovarea vizează cererea legăturii între știință și practică, în special prin proiecte derulate de grupurile operaționale (GO), dar și prin activități de interconectare. Conceptul încurajează eforturile de colaborare pentru realizarea de sinergii și de valoare adăugată la nivelul UE, pe baza politicilor existente, în special pe baza politicii de dezvoltare rurală și a politicii de cercetare și inovare a UE, Orizont 2020.
Intensificarea cooperării internaționale	Intensificarea și adâncirea cooperării transfrontaliere cu regiunile vecine a fost susținută pe granița cu Ungaria încă din 1995 prin fonduri PHARE CBC, ce au fost urmate din 2007 de FEDR, în timp ce cooperarea cu Ucraina s-a deschis începând cu anul 2004. În același timp, Regiunea Nord-Vest (sau diverse așezări / diverși actori din cadrul acesteia) este implicată în numeroase rețele de cooperare transnațională, ce facilitează schimbul de bune practici, în timp ce existența unor structuri de tip EGTC (European Grouping of Territorial Cooperation) facilitează dezvoltarea și implementarea de inițiative comune la nivel transfrontalier.
PUNCTE SLABE	JUSTIFICARE
Trend descrescător al populației regiunii.	În perioada 2012 – 2020 cele mai mari scăderi ale populației în mediul urban s-au înregistrat în orașele mici dar și în municipii reședință de județ precum Baia Mare sau Satu Mare. În schimb, procesul de suburbanizare a continuat, comune și orașe din zonele periurbane ale municipiilor reședință de județ au înregistrat creșteri considerabile în același interval. În ansamblu, populația urbană din regiune a scăzut în perioada 2012-2020 cu 16.960 persoane.
Existența unor comune cu populație redusă.	Conform datelor INS, un număr de 66 comune (16%) au sub 1.500 locuitori (limita impusă de Legea nr. 351/2001), dintre care opt au mai puțin de 1.000 locuitori. Zonele depopulate se regăsesc preponderent în partea de sud-vest (Munții Apuseni) și de nord a județului Cluj.

Mare parte a orașelor mici din regiune nu îndeplinesc criteriul privind populația minimă pentru categoriile în care sunt încadrate.	Orașe precum Ulmeni, Dragomirești sau Vașcău nu reușesc să îndeplinească condițiile minime pentru statutul de oraș în ceea ce privește populația sau gradul de echipare.
Srijin insuficient acordat pentru funcționarea GAL-urilor	GAL-urilor prezintă o serie de dificultăți de funcționare pe fondul lipsei unei alocări de fonduri necesare unei dezvoltări teritoriale integrate, fapt ce generează o scădere a sinergiei teritoriale.
Lipsa unor politici regionale de dezvoltare echilibrată a teritoriului	Dezvoltare regională dezechilibrată, în cadrul căreia deși datorită conformării rețelei de localități accesul la orașe este unul echilibrat, adesea orașele care deserveșc mediul rural sunt subdezvoltate (sub 10.000 locuitori) și păstrează mai degrabă un profil rural. Zonele cu cea mai precară deservire cu așezări urbane rămân partea de sud a județului Bistrița – Năsăud și estul și sud-vestul județului Cluj.
OPORTUNITĂȚI	JUSTIFICARE
Finanțări europene în domeniul dezvoltării urbane	<i>Finanțări europene în perioada 2021-2027 prin OP1 "O Europă mai inteligentă" și OP5 „O Europă mai apropiată de cetățenii săi” (Programul Operațional Regional, Programul Operațional Capital Uman).</i>
Cadru legal favorabil și resurse financiare disponibile pentru dezvoltarea asocierilor între localități	Există cadru legal și fonduri nerambursabile orientate către sprijinirea asocierilor intercomunitare, fie că este vorba de GAL-uri pentru mediul rural (PNDR), GAL-uri dedicate zonelor urbane defavorizate (ce aplică instrumentul CLLD) sau zonele metropolitane pentru centrele urbane (POR – proiecte metropolitane)
AMENINȚĂRI	JUSTIFICARE
Proximitatea față de granița cu Ungaria și similitudinile culturale și etnice dintre comunitățile de o parte și de alta a graniței încurajează migrația populației	Similitudinile socio-culturale și etnice, oportunitățile mai semnificative de dezvoltare personală și profesională (de ex. servicii publice, nivel de salarizare etc.) și deschiderea spre vestul Europei încurajează o parte considerabilă a populației din județe precum Bihor sau Satu-Mare să migreze către Ungaria.
Întârziere în ceea ce privește reforma administrativă	Dificultatea și complexitatea procesului de reformă administrativă și lipsa unei descentralizări administrative care ar trebui pornite de la nivel național face ca administrarea comunelor sub 1500 de locuitori să fie din ce în ce mai dificilă.
CERCETARE SI INOVARE, TRANSFER TEHNOLOGIC	
PUNCTE TARI	JUSTIFICARE
Infrastructura publică și privată de cercetare și activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare bine dezvoltate	Regiunea Nord-Vest ocupă locul 2 după capitală prin prisma numărului de entități de cercetare-dezvoltare, cu 7 universități publice și 8 private și 928 întreprinderi cu activitate principală de CDI (din care 6 institute de cercetare asimilate)
Cluj-Napoca reprezintă polul de cercetare – dezvoltare al Regiunii Nord-Vest	Cluj-Napoca polarizează 80% din activitatea de CDI din regiune, având 75% din entitățile de CDI din regiune, 92% dintre salariații în CDI și 94,5% dintre cercetători, aflându-se în top 5 la nivel național. Mai mult, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca (cea mai mare universitate din România), Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, Universitatea de Medicină și Farmacie Iuliu Hațieganu și Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca contribuie cu personal înalt calificat în domeniul cercetării și inovării.

Grad ridicat de ocupare a forței de muncă în domeniile producției de tehnologie înaltă și medie spre înaltă și a serviciilor cu grad ridicat de cunoștințe	Regiunea Nord-Vest se plasează pe locul II la nivel național, după București-Ilfov, cu 352.400 de persoane active în domeniile de înaltă tehnologie în anul 2018 (relativ constant în ultimii 5 ani), reprezentând 30,6% din totalul forței de muncă din regiune, peste media națională (de 28,5%), însă sub media europeană de 46,1%.
Creșterea numărului de cercetători în ultimii 6 ani.	În perioada 2012-2018, numărului de cercetători în regiune a crescut cu 15 %, plasând regiunea pe locul 4 la nivel național din această perspectivă, Cluj regăsindu-se 94,5% dintre aceștia, județul fiind al 4lea din țară cu cei mai mulți cercetători.
Există o pondere ridicată în rândul femeilor-cercetător	Femeile reprezintă 48% din numărul cercetătorilor din regiune, peste media națională și mult peste cea europeană de 33,8%.
Activitate de cercetare – dezvoltare intensă în cadrul organizațiilor de învățământ superior și în sectorul guvernamental, susținută de o pondere ridicată a cheltuielilor de CDI	Pondere mare a cheltuielilor de CDI în organizațiile de învățământ superior (50%, mult peste media națională de 15%) și în sectorul guvernamental (23%), care a generat creșterea semnificativă a activității de CDI în învățământul superior (cu 27%) și în sectorul public (cu 20%) în perioada 2015-2017.
Interes crescut pentru cercetarea aplicativă.	În anul 2018, cele mai multe cheltuieli de cercetare-dezvoltare s-au efectuat pentru cercetare aplicativă (64,7%).
Infrastructură de inovare și TT este în continuă dezvoltare	În anul 2018, din cele 54 de entități de inovare și transfer tehnologic atestate de Ministerul Educației și Cercetării, în România (din care 12 atestate provizoriu), 9 sunt în Regiunea Nord-Vest (din care 3 atestate provizoriu). Față de anul 2016, 4 noi entități au fost acreditate în regiune, la care se adaugă 2 noi proiecte POR Axa 1 în implementare, de infrastructură de inovare și TT. Mai mult, începând cu anul 2017, Regiunea Nord-Vest găzduiește Transilvania Digital Innovation Hub, inițiat de Transilvania IT Cluster by ARIES T, al cărui obiectiv este de stimulare a capacităților tehnologice și inovative pentru a susține livrarea de produse și servicii în contextul pieței unice de digitalizare europeană.
Capacitate crescută de inovare de produs	În ultimii 10 ani, în Regiunea Nord-Vest, ponderea întreprinderilor care au implementat inovații de produs este în creștere de la 6% în 2006, la 36% în 2012, la 46% în 2016.
Interesul crescut pentru inovare inclusiv în mediul rural	GAL-urile rurale promovează parteneriatele între GAL-uri, mediul universitar și mediul privat pentru realizarea de proiecte de cercetare-inovare prin intermediul dezvoltării Grupurilor Operaționale.
PUNCTE SLABE	JUSTIFICARE
Ponderea scăzută a cheltuielilor cu CDI în PIB regional	Ponderea cheltuielilor cu CDI s-a diminuat de la 0,39% din PIBR în perioada 2011-2015 la 0,25% din PIBR între 2015 -2017, de 7 ori sub ținta asumată prin Strategia Europa 2020. Lipsa infrastructurii regionale generează scăderea valorii adăugate a investițiilor în CDI. Se remarcă un decalaj între numărul entităților de cercetare-dezvoltare care își desfășoară activitatea în mediul urban și cele care își desfășoară activitatea în mediul rural.
Nivel redus al cheltuielilor pentru CDI per locuitor.	Cheltuielile cu cercetarea-dezvoltarea-inovarea în Regiunea Nord-Vest au fost de 21,1 euro/locuitor în 2017 (locul 3 la nivel național), mult sub media națională (de 48 euro/loc) și cea a UE28 (de 268,6 euro/ loc).

Pondere redusă a cheltuielilor de CDI în mediul privat.	Cheltuielile de CDI în mediul privat au reprezentat 35% din totalul cheltuielilor de CDI din regiune, situat sub media națională de 56% și mult sub cea europeană de 66% din total cheltuieli de CD. Mai mult, inexistența structurilor CDI în mediul rural duce la necunoașterea a potențialului de inovare și dezvoltare din mediul rural.
Pondere redusă a cercetătorilor din mediul privat din regiune.	Doar 8% dintre cercetătorii din regiune provin din mediul privat (sub media națională de 17,7 % și mult sub media europeană de 42,3%), pe fondul unei scăderi drastice (cu 62%) între anii 2015 și 2017. Necunoașterea în mediul rural și mic urban a conceptului de cercetare, dezvoltare, inovare generează un număr nesemnificativ de entități de CDI în mediul rural.
Pondere redusă a firmelor considerate inovatoare.	Dintr-un eșantion de 4482 firme din Regiunea Nord-Vest, doar 13,2% au fost considerate inovatoare în anul 2016, ultimul an disponibil. În regiune se regăsesc 20% dintre firmele considerate inovatoare de la nivel național, ocupând doar locul IV în clasamentul regiunilor.
Capacitatea redusă de inovare.	Regiunea NV se află în ultima categorie, inovatori modești, (cu 30% din media UE28), înregistrând un declin în perioada 2011- 2019. Capacitatea redusă de inovare este generată și de lipsa educației specifice pentru inovare (cursuri de inventica) atât în mediul rural cât și urban.
Migrarea cercetătorilor	Migrarea forței de muncă calificată se extinde și la sectorul cercetare și inovare, prin migrarea cercetătorilor formați sau a studenților, după terminarea ciclului învățământului superior (licență, master, doctorat)
Scăderea fondurilor destinate cercetării	Scăderea fondurilor destinate cercetării face ce ținta de 3% din PIB destinat cercetării să fie și mai greu de atins în viitor
Concentrare excesivă a CDI în Cluj	Risc major al concentrării activității de CDI în principal într-un singur pol, fapt ce conduce la o dezvoltare dezechilibrată a regiunii, în special pe fondul lipsei unor politici regionale de încurajare a activităților și a dezvoltării infrastructurii de CDI.
OPORTUNITĂȚI	JUSTIFICARE
Finanțări europene în perioada 2021-2027 pentru încurajarea CDI	În următoarea perioadă de programare, obiectivul de politică care include cercetarea și inovarea „O Europă mai inteligentă” beneficiază de alocări financiare generoase (35% din FEDER+FC). Programele dedicate acestui domeniu ar fi: Programul Operațional Regional, Programul Operațional Capital Uman, Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare. La acestea se adaugă și sursele de finanțare dedicate cercetării-dezvoltării aplicate în agricultură și silvicultură prin intermediul Grupurilor Operaționale, PEI AGRI-Parteneriatul European de Inovare în Agricultură, programele europene precum Horizon Europe 2021-2027 sau existența finanțărilor pentru formare, perfecționare și educație care trebuie personalizate pe domeniile prioritare ale regiunii și diferențiate în funcție de prioritățile din mediul urban/rural.
AMENINȚĂRI	JUSTIFICARE
Gradul de cofinanțare ridicat solicitat conform schemelor de ajutor de stat/ regional pentru proiectele de CDI	Schemele de ajutor de stat/ regional presupun de regulă o cofinanțare de 50%

Contextul național defavorabil inovării	România se află pe ultimul loc din UE din prisma inovării (conform Barometrului European al Inovării 2019), cu declin raportat la anul de referință 2011 (indicator compozit de 34 în 2018 față de 45 în 2011) Marea majoritate a firmelor se confruntă cu cheltuieli de subzistență, doar 13% dintre firme fac investiții în inovare se realizează Finanțările CDI pentru universități nu sunt condiționate de obținerea unor rezultate care pot fi valorificate în piață, foarte puține programe impun obligativitatea existenței unui partener privat.
Riscurile de pierdere a competitivității la nivel regional și la nivelul entităților de inovare	Riscul de pierdere a competitivității în majoritatea domeniilor în cazul în care nu se schimbă modelele de afaceri, sau în lipsa unor politici regionale și naționale pentru încurajarea activității de CDI.
INFRASTRUCTURI	
PUNCTE TARI	JUSTIFICARE
Infrastructură aeriană care deservește echilibrat centrele urbane ale regiunii	În regiune funcționează 4 aeroporturi, din care 3 în rețeaua TEN-T. Astfel, traficul aerian a crescut constant în perioada 2011-2018, cu peste 200%, de la 1.005 mii la 3.076 mii de pasageri. Cel mai important aeroport al regiunii, Aeroportul Internațional "Avram Iancu" din Cluj-Napoca, preia peste 90% din traficul total de pasageri din regiune.
Transport public de pasageri bine dezvoltat, diversificat și în continuă modernizare	Regiunea ocupă locul 2 la nivel național (după București-Ilfov) ca număr total de vehicule în inventar pentru transport public local de pasageri (tramvaie, autobuze, troleibuze). În anul 2018, la nivelul regiunii era înregistrat un număr de 906 mijloace de transport public în comun, semnificativ mai mare față de Regiunea Sud Est (cu 809 vehicule), plasată pe locul 3 la nivel național. Mai mult de atât, majoritatea orașelor din regiune și-au modernizat flota prin achiziții de autobuze electrice, hibride sau tramvaie iar orașe precum Câmpia Turzii, Sângeorz-Băi, Beclean, Carei sau Năsăud și-au înființat servicii de transport public local. Municipii precum Cluj Napoca, Oradea și Baia Mare și-au dezvoltat cu succes un sistem de transport metropolitan.
Majoritatea orașelor încurajează utilizarea mijloacelor de transport cu emisii reduse de dioxid de carbon	La nivelul Regiunii Nord-Vest, 28 din cele 43 de centre urbane și-au asumat regândirea sistemelor de transport prin proiecte de tip piste pentru biciclete, modernizare transport public, zone pietonale etc., 13 din cele 29 de orașe mici ale regiunii (sub 20.000 locuitori) numărându-se printre acestea. Prin realizarea Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) s-au dezvoltat proiecte de mobilitate urbană care au fost depuse pentru finanțare pe POR axa 4.1 sau 3.2 (sau chiar pe linia dedicată proiectelor retrospective). Continuarea acestor strategii este susținută prin OP2 și OP3 și în perioada 2021-2027 .
Interes ridicat pentru dezvoltarea sustenabilă a infrastructurii de transport în mediul urban	Cu excepția unui singur caz, toate municipiile din regiune au elaborat în ultimii ani planuri de mobilitate urbană durabilă, care se află în stadii diverse de implementare.
Potențialul navigabil al râului Someș	Acest râu care în trecut a fost navigabil chiar de la Dej la Satu Mare prezintă potențial pentru a fi amenajat pentru transportul cu ambarcațiuni
Infrastructură de transport relativ bine dezvoltată în mediul rural	Regiunea Nord-Vest prezintă cea mai dezvoltată rețea de drumuri silvice din Romania (din punct de vedere al gradului de acoperire)
Zone pietonale dezvoltate în majoritatea orașelor din regiune	Din cele 6 reședințe de județ, 5 și-au dezvoltat în ultimii ani zonele pietonale (mai puțin municipiul Zalău), eliminând treptat traficul din centrul istoric. Aceeași tendință este vizibilă și la nivelul municipiilor (non reședință de județ) care au realizat (ex. Sighetu Marmăției) sau implementează (ex. Dej) proiecte de amenajare a unor zone pietonale.

Procent ridicat de gospodării cu acces la internet	Regiunea Nord-Vest ocupă locul 2 la nivel național (după Regiunea București-Ilfov) ca procent de gospodării cu acces la internet fix de bandă largă. Conform EUROSTAT, în 2019 un procent de 85% din gospodăriile din Regiunea Nord-Vest au avut acces internet fix de bandă largă, față de numai 51% în 2012. În județul Cluj accesibilitatea la servicii NGA a înregistrat cea mai mare creștere din țară în perioada 2017-2018 de la 72% la 84%, astfel județul Cluj a depășit media UE28 de 83,1%.
Există preocupare în dezvoltarea unor proiecte pentru infrastructura de broadband în zonele albe NGA	Județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj și Sălaj au proiecte depuse pe POC 2014-2020, Axa 2: Tehnologia Informației și Comunicației (TIC) pentru o economie digitală competitivă, P2.2/A2.1.1 - NGA). În plus, există și alte linii de finanțare pentru dezvoltarea Broadband in zone rurale și urbane (EU WIFI).
Utilizarea sistemelor de încălzire centralizată	Conform ANRE, în 2018 erau conectate la sistemul centralizat de termoficare municipiile Cluj-Napoca, Oradea și Beiuș, orașul Huedin și comuna Sânmartin. În municipiul Oradea erau conectate 65.571 apartamente la SACET. Municipiul Beiuș beneficiază și de încălzire centralizată cu energie geotermală, costul unei gigacalorii fiind cel mai mic din țară.
Existența în Regiunea Nord-Vest a unei rețele universitare foarte bine dezvoltată.	Existența a 15 universități, 7 universități publice (din 56 existente la nivel național) și 8 universități private (din 39 existente la nivel național). De asemenea, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca are cel mai mare număr de studenți din țară și se încadrează în top 3 național în ceea ce privește performanța academică.
Centru medical de importanță națională, cu număr mare de institute de excelență în diverse specializări	În clasamentele naționale, Regiunea Nord-Vest ocupă locul 1 la numărul de centre de diagnostic și tratament, centre de sănătate și laboratoare de tehnică dentară. Cluj-Napoca este cel de-al doilea centru medical ca importanță din România, cu un număr mare de institute de excelență în domeniul bolilor cardiovasculare, oncologiei, urologiei și transplantului renal.
Număr ridicat de spitale generale și de specialitate.	În clasamentele naționale, Regiunea Nord-Vest ocupă locul 2 la numărul de spitale (după Regiunea București-Ilfov), ambulatorii de specialitate (după Regiunea București-Ilfov), farmacii (după Regiunea Nord-Est) și centre medicale de specialitate. În anul 2018, în Regiunea Nord-Vest funcționau un număr de 7.929 unități sanitare.
Existența investițiilor publice și private pentru modernizarea infrastructurii de sănătate.	În perioada 2014-2020 în țară au fost realizate un număr de 60 proiecte prin Programul Operațional Regional, Axa 3 "Îmbunătățirea infrastructurii sociale", Domeniul Major de Intervenție 3.1. "Reabilitarea/ modernizarea/echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate" și prin Programul Operațional Regional, Axa 8 "Ambulatorii". Județul Bihor a contractat 3 proiecte, Bistrița-Năsăud – 3, Cluj – 2 și Sălaj – 4, la care se adaugă Satu mare printr-un proiect prin Axa 8.2 B UPU.
Domeniul medical este cel mai bine dezvoltat în județul Cluj.	Din regiunea Nord-Vest (2018), județul Cluj este cel mai bine dezvoltat in domeniul medical având cei mai mulți medici (5,34 la 1.000 de locuitori), stomatologi (1,36 la 1.000 de locuitori) și medici de familie (0,6 la 1.000 de locuitori). Deși acest lucru indică existența unor servicii de calitate în cadrul regiunii, poate evidenția în același timp și o dezvoltare dezechilibrată a sistemului medical la nivel regional.
Dezvoltare semnificativă a sectorului medical datorită investițiilor din fonduri europene sau guvernamentale	În actuala perioadă de programare, spitalele județene de urgență, o serie de ambulatorii și institute de cercetare din domeniul medical au beneficiat de investiții din fonduri europene sau guvernamentale.
Creșterea numărului de cadre medicale.	În actuala perioadă de programare, spitalele județene de urgență, o serie de ambulatorii și institute de cercetare din domeniul medical au beneficiat de investiții din fonduri europene sau guvernamentale, iar sectorul medical privat s-a dezvoltat semnificativ, ceea ce a condus la creșterea numărului de cadre medicale.

Creșterea numărului de unități școlare în Regiunea Nord-Vest.	În Regiunea Nord-Vest numărul unităților școlare a crescut de la 1.001 înregistrate în anul 2012 la 1.022 în anul 2018, comparativ cu tendința națională, care a fost în scădere.
Creșterea numărului de laboratoare.	Conform INS regiunea Nord-Vest a avut în anul 2018 un număr de 4.261 de laboratoare, în creștere cu 223 față de anul 2012.
Creșterea numărului sălilor de clasă și a cabinetelor școlare.	Numărul sălilor de clase și a cabinetelor școlare din regiune a înregistrat o creștere în perioada 2012-2018, ajungând de la 18.548 în anul 2012, la 22.746 în anul 2018.
Calitatea și cantitatea dotărilor și echipamentelor din unitățile de învățământ crește	Aparatura IT și echiparea cu aparatură de tehnică de calcul a unităților de învățământ s-a îmbunătățit simțitor în perioada 2012-2018, regiunea fiind pe primul loc pe țară privind creșterea numărului de PC-uri în anul 2018, în Regiunea Nord-Vest existau în unitățile de învățământ 72.295 calculatoare, în comparație cu anul 2012, când se înregistrau 65.295.
Învățământul dual se dezvoltă considerabil în fiecare an școlar, devenind o alternativă viabilă de carieră pentru tot mai mulți tineri din regiune	În ceea ce privește învățământul dual în anul școlar 2018-2019 sunt cuprinși la nivel național 6.506 elevi, cuprinși în clasele a IX-a și a X-a. De remarcat că numărul elevilor în învățământul dual aproape s-a dublat în anul școlar 2018-2019, de la 2.262 în anul școlar 2017-2018, la 4.224 în anul 2018-2019, ceea ce scoate în evidență creșterea interesului operatorilor economici, față de învățământul dual și nevoia de forță de muncă calificată.
Creșterea populației școlare	Regiunea Nord-Vest a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de elevi în perioada 2007-2018 (13.501 elevi), fiind pe locul 3 după regiunea București –Ilfov (43.088) și Regiunea Centru (16.355 elevi). În anul școlar 2017-2018, numărul elevilor din ciclul primar din Regiunea Nord-Vest a înregistrat o creștere importantă cu 3.937 de elevi față de anul școlar anterior (2016-2017).
Numărul semnificativ de elevi în învățământul profesional.	La nivelul anului 2017, regiunea Nord-Vest se situa la nivel național pe locul II cu 14.226 de elevi în învățământul profesional.
Creșterea numărului de elevi din învățământul postliceal.	Regiunea Nord-Vest se află pe locul 4 după regiunile Sud-Vest Oltenia, Sud-Est și Nord-Est, în ceea ce privește numărul de elevi din învățământul postliceal. Comparativ cu anul școlar 2007-2008, numărul elevilor din învățământul postliceal, din Regiunea Nord-Vest a crescut cu 6232 de elevi până în anul 2018.
Creșterea numărului de studenți în domeniul universitar.	În anul 2018, numărul studenților din regiune era de 93.451, valoare mai mare cu aproximativ 3.000 de persoane față de anul 2014.
Oferta de calificare/recalificare diversificată.	Conform datelor de pe site-ul Autorității Naționale pentru Calificări, la sfârșitul anului 2018, existau 379 de centre de formare profesională, publice și private, în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, oferind peste 1.360 de cursuri de inițiere, specializare, perfecționare sau calificare, abordând 313 domenii.
Rată scăzută de abandon școlar în unele zone ale regiunii, comparativ cu media națională.	Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial a fost pe tot intervalul analizat sub media națională cu valori sub 2%, cea mai mare rată s-a înregistrat în anul școlar 2006-2007 de 1,9%, în anul școlar 2016-2017 rata abandonului a fost de 1,7%.

PUNCTE SLABE	JUSTIFICARE
Regiunea este relativ izolată față de coridoarele pan-europene de transport și rețeaua TEN-T centrală	Proiectul Uniunii Europene TEN-T Din cele 30 de axe prioritare definite de UE în rețeaua TEN-T, doar axele 7 – rutieră și 22 – feroviară sunt cele care ar putea să racordeze regiunea în mod corespunzător la rețelele europene de transport. Din rețeaua centrală de transport paneuropean doar axa feroviară 22 traversează teritoriul regiunii. Regiunea Nord-Vest nu dispune de o rețea de drumuri expres și autostrăzi. Doar o parte (52 km) din autostrada Transilvania (Borș-Oradea-Zalău-Cluj-Napoca-Turda-Brașov) este executată și este deschisă pentru circulație, iar orașele regiunii au o conexiune slabă la aceasta.
Insuficienta dezvoltare a centurilor ocolitoare	Centurile ocolitoare sunt în general slab dezvoltate în jurul orașelor și lipsesc în zonele rurale
Gradul redus de modernizare al rețelei de drumuri, mai ales a celei secundare (drumuri județene și locale / comunale)	Conform INS, la nivelul anului 2018, din totalul de 12.738 km de rețea de drumuri din Regiunea Nord-Vest, doar 4.256 km de drumuri sunt modernizați, ceea ce reprezintă un procent de 33,41% din lungimea totală a drumurilor, mult sub procentul național de 42,54%. Conform INS, în anul 2018, lungimea rețelei de drumuri județene din Regiunea Nord-Vest atingea 5.222 km, din care 1.427 km modernizați, 2.761 km cu îmbrăcămînți ușoare rutiere, 777 km pietruți și 257 km de pământ. Procentul drumurilor modernizate din total drumuri județene din Regiunea Nord-Vest a fost cel mai mic la nivel național (27%, față de 56% în Regiunea Centru). Drumurile județene modernizate din regiune au reprezentat doar 10% din totalul drumurilor județene modernizate la nivel național.
Gradul redus de modernizare al rețelei de căi ferate	Din punct de vedere al lungimii liniilor electrificate, Regiunea Nord-Vest se situează pe ultimul loc la nivel național având o pondere de doar 7,71% din rețeaua națională, în condițiile în care regiunea este teritoriul de „legătură” infrastructurală al României cu vestul european. Punctele critice sunt sectoarele Cluj Napoca – Oradea (proiecte de electrificare în curs de implementare) sau liniile secundare pe care se află Zalăul, Bistrița și Sighetu Marmăției (punct de trecere a frontierei).
Traficul greu tranzitează în continuare o parte din orașele de dimensiuni mici și medii	În lipsa unor centuri sau variante ocolitoare, traficul greu traversează municipii și orașe precum Sighetu Marmăției (punct de trecere a frontierei), Huedin, Aleșd, Beclean, Năsăud, Șomcuta Mare, Tăuții-Măgheraș, Valea lui Mihai (nod rutier și punct de trecere a frontierei), Livada, Arduș și Seini. Acest aspect are un impact negativ asupra calității factorilor de mediu, siguranței rutiere reducând astfel calitatea locuirii și făcând foarte dificilă inserarea infrastructurii dedicate mersului cu bicicleta.
Infrastructură velo insuficient dezvoltată	Pistele de biciclete se regăsesc în regiune doar în 16 localități, iar sistemul de bike-sharing este implementat numai în municipiul Cluj-Napoca. Cea mai mare parte a pistelor de bicicletă din regiune prezintă erori semnificative de proiectare, acestea fiind amplasate de regulă pe trotuar. Sunt, de asemenea, exemple de infrastructură velo dezvoltată prin intermediul GAL-urilor (spre exemplu, datorită investițiilor finanțate de GAL-uri din județul Cluj, trei localități din mediul rural și orașul Huedin au dezvoltat infrastructură velo, dar insuficientă pentru mediul rural), însă resursele acestor forme de asociere sunt insuficient valorificate.
Dispersia urbană din jurul reședințelor de județ pune presiune pe sistemul de transport și pe rețeaua de dotări.	Noile dezvoltări din periurbanul reședințelor de județ (ex. Florești, Apahida etc.) sunt sporadice, nu beneficiază de o tramă stradală adecvată și de dotările necesare. Astfel, majoritatea locuitorilor din aceste zone se deplasează zilnic către centrele urbane pentru dotări, servicii și locul de muncă suprasolicitanți infrastructura de transport.
Inoperabilitatea infrastructurilor la nivelul județelor și lipsa unor politici de dezvoltare echilibrată a sistemului de transport regional	Transportul public județean de persoane ar trebui să asigure mobilitatea locuitorilor unui județ între localitățile principale ale acestuia însă la nivelul comunelor nu există servicii publice de transport local care să asigure mobilitatea locuitorilor între localitățile rurale membre. Lipsa de componente proprii în proprietate publică ale sistemului de transport public județean de persoane, respectiv mijloace de transport, autogări, dispecerate etc. care ar trebui să fie puse la dispoziția operatorilor odată cu atribuirea contractului de

	delegare a gestiunii, reduc mobilitatea intrajudețeană la nivel regional și conduc la servicii publice deficitare, cu localități izolate care nu au acces la traseele județene, respectiv cu costuri nejustificat de mari pentru bugetele județelor.
Numărul redus de utilizatori (populație și întreprinderi) ai Internetului.	În ceea ce privește utilizarea internetului și activitățile legate de internet, 75% din adulții din regiunea Nord-Vest utilizează zilnic internetul și efectuează activități legate de internet (anul 2018), un procent relativ ridicat în comparație cu regiunile Nord-Est (62%) și Sud-Est (61%), dar în continuare scăzut în comparație cu alte regiunii din UE care au un procent de 99% în Islanda, 98% Friesland (NL) sau 97% East Midlands (UK).
Acoperire redusă 3G și 4G în zonele montane și rurale ale teritoriului Regiunii Nord-Vest	În hărțile prezentate de principalii operatori de internet, zonele neacoperite de transfer de date prin 3G și 4G sunt cele montane sau unele zone rurale. Densitatea redusă a populației, corelat cu relieful dificil face ca costurile pentru dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații să fie și mai dificilă. De asemenea, accesul precar la internet scade și atractivitatea turistică a acestor zone.
Numărul mic al localităților alimentate cu gaze naturale	La nivel regional, în mediul rural, doar 27% din localități sunt alimentate cu gaze naturale. În mediul urban procentul este de 72% (media națională fiind de 75%).
Sisteme de termoficare de condominiu bazate pe combustibili solizi.	Într-o serie de orașe din regiune, sistemele de încălzire centralizată la clădiri rezidențiale și publice sunt bazate pe combustibili solizi (lemn, cărbune). Încălzirea prin cărbune are un impact negativ asupra calității factorilor de mediu, mai ales calitatea aerului.
Existența unor comunități marginalizate din mediul rural cu acces dificil la servicii de sănătate de calitate.	În Regiunea Nord-Vest există două comune din zona rurală care au comunități marginalizate fără nicio formă de îngrijire primară (una în Bistrița-Năsăud și una în Satu Mare). O analiză a deficitului indică faptul că mai este nevoie de încă 522 de asistente comunitare și 53 de medieri sanitari. Cele mai mari deficite au fost identificate în rândul asistentelor comunitare în județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Maramureș și Satu Mare. La această situație contribuie și întârzierile în implementarea strategiilor existente în domeniul asistenței sociale.
Scăderea numărului unităților de învățământ profesional și tehnic.	Rețeaua școlară pentru învățământ profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest în anul școlar 2017-2018 număra 154 de unități de învățământ repartizate în județele regiunii, în scădere față de anul școlar anterior 2016-2017, când se înregistrau 187 de unități, conform Planului regional de acțiune pentru învățământ PRAI Nord-Vest 2016-2025. Percepția negativă a învățământului profesional și tehnic/dual în rândul comunității educaționale (școală, părinți, copii) contribuie la un grad scăzut de solicitare a acestei oferte educaționale.
Scăderea numărului de ateliere școlare.	Numărul de ateliere școlare la nivelul regiunii s-a redus continuu, de la un număr de 847 în 2012 la 728 în 2018. Lipsa de interes a autorităților publice și a formatorilor privați de formare continuă a condus la scăderea numărului de ateliere școlare prin nefolosirea resurselor locale disponibile.
Infrastructura școlară preuniversitară prezintă o serie de probleme de dotare în special în mediul rural	Lipsa infrastructurii școlare conexe se remarcă în toate județele regiunii. Județele Maramureș și Bihor vor avea nevoie de cele mai multe investiții în astfel de facilități deoarece acestea se remarcă având cele mai multe UAT-uri unde lipsesc terenurile de sport, sălile de gimnastică și laboratoarele școlare. Adicional, și județul Cluj a înregistrat un număr mare de UAT-uri fără laboratoare școlare. Dacă lipsa dotărilor conexe școlilor este în general o problemă a mediului rural, au fost identificate și unele excepții de centre urbane unde lipsesc terenurile de sport: Dragomirești, Săliștea de Sus, Șomcuța Mare, Tăuții Măgheruș, Nucet și Vașcău.
Număr redus de creșe și grădinițe de stat	Numărul redus de creșe și grădinițe de stat nu asigură suficiente locuri pentru populația din regiune
Mediul rural se confruntă în continuare cu o serie de lipsuri în ceea ce privește	Există încă o serie de UAT-uri rurale unde lipsesc cabinete medicale de familie, cu o situație alarmantă în județul Satu Mare, urmat de Sălaj. O altă situație critică este cea a celor 65 de comune unde numărul de locuitori ce revin unui medic de familie este de peste 3000, valoare maximă conform normativelor Ministerului Sănătății.

infrastructura medicală cu rol de deservire locală	Cel mai mare număr de UAT-uri unde lipsesc farmaciile a fost constatat în județul Cluj, urmat de Sălaj și Bistrița-Năsăud. Cabinetele stomatologice lipsesc din mediul rural în proporție mai mare decât în cazul cabinetelor medicale de familie, cu cea mai gravă situație în județul Satu Mare, urmat de județele Bihor și Maramureș.
Infrastructura socială nu deservește tot teritoriul regional în egală măsură	În Cluj, Maramureș și Bistrița Năsăud, serviciile sociale destinate copiilor și vârstnicilor sunt mai concentrate, îngreunând accesibilitatea beneficiarilor din anumite zone ale județului. Astfel, în lipsa extinderii infrastructurii înspre mediul rural, în aceste 3 județe va fi o presiune suplimentară pe serviciile de asistență la domiciliu. Infrastructura socială pentru persoane cu dizabilități este mai puțin răspândită decât cea pentru copii și vârstnici, tendința de concentrare în municipiile reședință de județ fiind ceva mai mare. Problema în acest caz vine din dificultatea de deplasare a persoanelor cu dizabilități, fiind necesară dezvoltarea serviciilor cât mai aproape de beneficiar.
Participare scăzută a adulților la programe de formare continuă	Rata de participare la cursuri și traininguri a fost, în anul 2018, de 0,9%, sub media națională (1,5%) și europeană (10,7%). Regiunea Nord-Vest înregistrează rezultate nesatisfăcătoare din perspectiva acestui indicator, care măsoară învățarea pe tot parcursul vieții prin participarea la traininguri formale sau non-formale. Din păcate, în intervalul de timp analizat, se constată că la nivelul regiunii Nord-Vest, rata de participare a scăzut de la 1,4% în 2008 la 0,9% în 2018. În plus, din cauza faptului că majoritatea surselor care finanțau dezvoltarea resurselor umane nu au avut programe care să se adreseze doar mediului rural, majoritatea beneficiarilor acestor proiecte au desfășurat cursurile și training-urile în mediul urban unde a fost mai facil de realizat acest lucru.
Rata ridicată a fenomenului de părăsire timpurie a sistemului de învățământ.	Media ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani), la nivel național (18,1%) și la nivel regional (16,3%) rămâne mult mai ridicată decât media europeană (10,6%) calculată în anul 2017. Rata este alarmant de ridicată în zonele rurale (27,1 %) și în rândul romilor (77%, conform European Union Agency for Fundamental Rights - FRA).
Concentrarea excesivă a infrastructurii medicale/educaționale în județul Cluj	Dezechilibrele de dotare la nivel județean conduc la o periferizare a județelor și o accentuare a decalajelor față de județul Cluj.
OPORTUNITĂȚI	JUSTIFICARE
Finanțări europene în domeniul transportului	În perioada 2021-2027, pe politica de coeziune, prin OP3 „O Europă mai conectată” se vor finanța investiții în domeniul transporturilor prin: Programul Operațional Transport, Programul Operațional Regional, Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare. Aceste investiții vor viza, în special autostrăzi, transport feroviar, noduri intermodale, sisteme inteligente de dispecerizare, monitorizare, siguranța traficului.
Stimularea puternică a dezvoltării transportului multimodal.	Comisia încurajează investițiile în infrastructura feroviară, navală, dar și îmbunătățirea administrării acestora, dorind să creeze modalități alternative de transport cu impact semnificativ redus asupra climei (60% din bugetul Mecanismului Intercomunitar european este destinat obiectivelor privind clima) în condițiile în care mai bine de 75% din transportul intern de mărfuri este efectuat în prezent pe cale rutieră.
Stimularea investițiilor pentru creșterea calității serviciilor medicale oferite de spitalele publice, inclusiv pe fondul posibilității de finanțare a structurilor specifice din mediul rural.	Pentru perioada de finanțare 2021-2027, este prevăzută elaborarea Programului Național de Sănătate (PNS) multifond, ce prevede investiții în reabilitarea și/sau construcția a 22 de spitale județene și dotarea acestora, reabilitarea/construirea spitale prioritare naționale, construirea celor 3 spitale regionale (faza II) etc. În același timp, există posibilități de finanțare și pentru infrastructura din mediul rural.

Schimbarea legislației cu privire la transporturile combinate.	Comisia va lua în considerare retragerea Directivei privind transporturile combinate și prezentarea unei noi propuneri care să o revizuiască, astfel încât aceasta să devină un instrument eficace pentru a sprijini operațiunile de transport multimodal de mărfuri care implică transportul feroviar și naval, inclusiv transportul maritim pe distanțe scurte.
Îmbunătățirea eficienței energetice la nivel de locuințe este o prioritate la nivel european și național.	Eficiența energetică sau eficiența încălzirii fondului de locuințe reprezintă un domeniu prioritar pentru Guvernul României așa cum se arată în Strategia Națională a Locuirii 2017-2030. În perioada 2021-2027 vor fi finanțate lucrări de eficientizare termică a clădirilor prin intermediul Programului Operațional Regional.
AMENINȚĂRI	JUSTIFICARE
Creșterea indicelui de motorizare	Ca urmare a creșterii înregistrate a PIB, a crescut și puterea de cumpărare, cu influență directă asupra indicelui de motorizare (număr de autovehicule per 1.000 locuitori). Numai în 2018, peste 87.000 de autoturisme au fost înmatriculate în regiune, numărul total al autoturismelor ridicându-se la 850.708.
Concurența aeroporturilor din Ungaria	Atractivitatea în creștere a aeroporturilor din vecinătatea regiunii (ex. Ungaria – Debrecen) face ca operatorii de zbor să rărească cursele spre aeroporturi precum Oradea, Baia-Mare sau Satu-Mare.
Prioritățile la nivel național în ceea ce privește infrastructura majoră de transport se regăsesc în afara regiunii	Gradul redus de implementare a proiectelor din MPGT face ca prioritatea în perioada 2021-2027 să fie tot finalizarea coridorului TEN-T Rin-Dunăre, aflat în afara regiunii. Mai mult de atât, MPGT listează un număr redus de proiecte de infrastructură prioritare la nivel național din cadrul regiunii. Orașe precum Huedin, Valea lui Mihai sau Livada nu sunt incluse în prioritățile de realizare a centurilor sau variantelor ocolitoare.
Deficitul forței de muncă în domeniul lucrărilor de infrastructură rutieră.	În primele trei trimestre ale anului 2019, întreprinderile din sectorul construcțiilor (25,1%) au menționat că deficitul de forță de muncă este un factor care împiedică producția (Comisia Europeană, 2019f), ceea ce are un impact semnificativ asupra implementării proiectelor de infrastructură.
Scăderea gradului de încredere în sistemul public de sănătate.	În România se observă amplificarea cererii de servicii medicale private, care la rândul său implică și migrația cadrelor medicale din sectorul public în cel privat.
DEMOGRAFIE, RESURSE DE MUNCĂ, EDUCAȚIE, SĂNĂTATE, INCLUZIUNE SOCIALĂ	
PUNCTE TARI	JUSTIFICARE
Mișcarea naturală a populației înregistrează valori mai bune decât media națională	În anul 2018: rata natalității la nivel regional a fost de 9,3 nașcuți vii la mia de locuitori, peste rata națională (8,6); rata mortalității la nivel regional a fost de 11,5 decași la mia de locuitori, sub rata națională (11,9); rata sporului natural al populației din Regiunea Nord-Vest a fost de -2,2 la mia de locuitori, sub nivelul național (-3,3).
Creșterea procentului persoanelor ocupate care au absolvit instituții de învățământ superior.	Ponderea persoanelor cu studii superioare în total populație ocupată a crescut de la 14,5% în 2008 la 20% în 2017.
Rata scăzută a șomajului în Regiunea Nord-Vest.	Rata șomajului înregistrat la data de 31 martie 2019 a fost de 2,6% (fiind înregistrați 26,5 mii șomeri) în Regiunea Nord-Vest, situându-se pe locul 3 la nivel național după Regiunea București-Ilfov cu 0,9% și Regiunea Vest cu 2,2%.

Rată de activitate și de ocupare a populației superioară nivelului național.	Populația activă totală din regiunea Nord-Vest număra 1.231 mii persoane în 2017, reprezentând o rată de activitate de 68,9%, respectiv 13,25% din populația activă a țării. Comparativ cu nivelul național rata de activitate în regiunea Nord-Vest era cu 1,6% mai mare. În anul 2017, în Regiunea Nord-Vest rata de ocupare a populației cu vârsta de muncă (15-64 ani) a fost de 66,3%, cu 2,3% mai mare decât în anul 2016, cea mai mare din tot intervalul analizat, populația ocupată fiind de 1187 mii persoane. Comparativ cu nivelul național, rata de ocupare în regiunea Nord-Vest este mai mare cu 2,4%.
Ponderea populației totale aflate în risc de sărăcie și excluziune socială în scădere.	Per ansamblu, conform datelor Eurostat, ponderea populației totale aflate în risc de sărăcie și excluziune socială este în scădere în Regiunea Nord-Vest și sub media națională. Față de 2012, indicatorul a scăzut în 2018 cu aproximativ 11 puncte procentuale.
Scăderea ratei de sărăcie severă.	Conform raportului elaborat pe perioada 2012-2017 de către Direcția Servicii Sociale și Incluziune Socială, rata sărăciei severe a înregistrat o ameliorare semnificativă în perioada 2012-2017, atât la nivelul României cât și la nivelul regiunii
PUNCTE SLABE	JUSTIFICARE
Scădere demografică.	În 2018, populația rezidentă a regiunii reprezenta doar 98,53% din populația anului 2012, o pierdere de aproximativ 38.000 de persoane, principalele cauze fiind migrația populației și natalitatea scăzută în anumite zone. Procentual, cea mai drastică scădere se înregistrează în județul Sălaj, de 4,3%.
Îmbătrânirea populației	Se remarcă creșterea procentuală a vârstnicilor (60 ani și peste), de la 21,13% în 2012, la 23,66% în 2018, tendință care se înregistrează nivelul tuturor județelor. În aceeași perioadă, se observă scăderea procentului de tineri (0-14 ani) de la 16,06% în 2012, la 15,87% în 2018. Aceste modificări sunt mai accentuate în mediul rural.
Axele de finanțare dedicate reducerii sărăciei în zonele urbane marginalizate	În perioada 2014-2020 municipiile și orașele au depus prea puține proiecte pentru ameliorarea și condițiilor în zonele urbane marginalizate, astfel o parte considerabilă se confruntă în continuare cu aceleași probleme.
Depopularea regiunii din motive naturale	Rata sporului natural al populației din Regiunea Nord-Vest, la începutul anului 2018, a fost negativă, de -2,2 la mia de locuitori.
Emigrația accentuată a generației tinere, în special externă	Principala componentă care a condus la scăderea populației a fost migrația, cu precădere cea externă, în perioada 2012-2018 înregistrându-se un număr total de 8048 emigranți definitivii cu vârste cuprinse între 15 și 39 ani.
Rată ridicată a șomajului în rândul tinerilor	În anul 2017, rata șomajului avea nivelul cel mai ridicat (18,3%) în rândul tinerilor (15-24 ani). Șomajul a afectat în măsură mai mare absolvenții învățământului mediu și scăzut, pentru care rata șomajului a fost de 5,1%, respectiv 6,8%, mai mare comparativ cu rata înregistrată pentru șomerii cu studii superioare (2,4%). Rata tinerilor NEET (tineri între 15-29 ani care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare) era de 13,9% în anul 2016 înregistrând o creștere față de anul 2012 (ESPON, 2019, Yutrends.).
Comunitatea romilor rămâne în general marginalizată și discriminată. <i>(date nivel național)</i>	Analiza pe baza principalilor indicatori de incluziune socială relevă faptul că în jur de 75% din populația de etnie romă trăiește în sărăcie, nivelul lor de educație, sănătate și condițiile în care locuiesc sunt cele mai scăzute din toată țara. 75% dintre romi se află în sărăcie relativă, 89% din ei trăind în condiții de sărăcie severă. 25% dintre adulții romi de peste 16 ani declară că nu știu să scrie și să citească, femeile fiind mai afectate în acest sens (diferență de 10% între ele și bărbați). Analfabetismul afectează în special persoanele adulte, din mediul rural, mai cu seamă romii din comunitățile compacte, segregate.

	De asemenea, romii se confruntă în continuare cu obstacole în ceea ce privește accesul la serviciile de sănătate din cauza lipsei actelor de identitate, a gradului scăzut de acoperire a securității sociale, a stigmatizării și a discriminării.
OPORTUNITĂȚI	JUSTIFICARE
Crearea de noi locuri de muncă prin accesarea de fonduri europene	Alocarea de fonduri europene (FEDR, FSE+) destinate creării de noi locuri de muncă în perioada 2021-2027, prin OP4 "O Europă mai socială" (Programul Național de Sănătate, Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate, Programul Operațional Capital Uman). De asemenea mecanismul GAL poate fi folosit în continuare pentru a combate sărăcia în zonele urbane marginalizate și în zonele rurale.
Finanțare proiectelor privind pregătirea resursei umane prin accesarea de fonduri europene	Finanțări europene din Fondul Social European de peste 8 mld. Euro prin Programul Operațional Capital Uman 2021-2027. În același timp, aceasta oportunitate este amplificată de faptul că GAL-urile din mediul rural au o capacitate de implementare mai mare față de programul precedent deoarece au exercițiul finanțărilor din programele anterioare și pot dezvolta inițiative specifice diferitelor teritorii din regiune.
AMENINȚĂRI	JUSTIFICARE
Creșterea migrației externe, în special în cadrul populației tinere.	În regiunea Nord-Vest, în perioada 2012-2018, numărul persoanelor care au migrat peste hotare a crescut continuu de la 1.848 persoane în anul 2012, la 2.896 persoane în 2018 din care 1.425 (49,2%) sunt persoane cu vârsta cuprinsă între 15-39 ani.
MEDIU	
PUNCTE TARI	JUSTIFICARE
Indicele de generare a deșeurilor este mai mic decât la nivel național și UE.	Indice de generare a deșeurilor în mediul urban este 0,46kg/loc/zi și 0,33 kg/loc/zi în mediul rural, sub media națională de 0,72 kg/loc/zi și sub media UE de 1,32 kg/loc/zi.
Pondere ridicată a localităților racordate la rețeaua de alimentare cu apă	În Regiunea Nord-Vest, toate localitățile din mediul urban sunt alimentate cu apă. Referitor la spațiul rural 89,83% dintre localitățile din Regiunea Nord-Vest au rețea de distribuție, peste media națională de 77,49%.
Dezvoltarea constantă a infrastructurii de canalizare.	În perioada 2012-2018, lungimea totală simplă a conductelor de canalizare s-a extins la nivel regional cu 60,29%, superior creșterii la nivel național (55,10%).
Stare ecologică bună sau moderată a corpurilor de apă naturale	În cadrul bazinului hidrografic Tisa au fost evaluate pe baza monitorizării 14 corpuri de apă naturale – râuri - 97,5% s-au încadrat în stare ecologică bună sau moderată. În cadrul bazinului hidrografic Someș au fost evaluate 50 corpuri de apă naturale - râuri - 95,14% s-au încadrat în stare ecologică bună sau moderată. În cadrul Bazinului Hidrografic Crișuri au fost evaluate 40 corpuri de apă - râuri – 86,12% s-au încadrat în stare ecologică bună sau moderată. În cadrul bazinului hidrografic Mureș au fost evaluate 29 corpuri de apă - râuri – 90,68% s-au încadrat în stare ecologică bună sau moderată.
Stare chimică bună a corpurilor de apă subterană	Evaluarea corpurilor de apă subterană la nivelul anului 2017, relevă faptul că 41 de corpuri (din totalul de 47) se află în stare chimică bună (87,23%).
Număr ridicat de arii naturale protejate	În Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest se regăsesc 171 arii naturale protejate de interes național, reprezentând aproximativ 54,8% din totalul de 281 arii naturale protejate la nivelul regiunii – o parte dintre acestea fiind cu extindere trans-județeană. Dintre ariile naturale

	protejate de interes național se pot evidenția Parcul Natural Munții Maramureșului, care este cel mai mare din România, Parcul Natural Apuseni, Parcul Național Munții Rodnei, Parcul Național Munții Călimani.
Grad ridicat de deservire a populației cu servicii de salubritate.	În Regiunea Nord-Vest, jumătate din județe au atins nivelul de 100 % la gradul de acoperire cu servicii de salubritate, Sălaj a tins acest nivel încă din anul 2012, Maramureș din anul 2015 și județul Satu Mare din anul 2017, în județele Cluj și Bistrița-Năsăud gradul de acoperire a rămas în jurul valorii de 91 % iar județul Bihor a înregistrat o continuă creștere ajungând la 95 %.
Prezența unui cluster în domeniul energiei și a mai multor asociații cu preocupare în domeniul eficienței energetice.	Clusterul de Energii Regenerabile TREC (Transylvania Energy Cluster) a dobândit personalitate juridică doar în 2015 sub denumirea Transylvania Energy Cluster. A primit certificatul SILVER din partea ESCA în 2018.
Număr semnificativ de producători de energie electrică din sursă solară	Conform datelor ANRE privind titularii de licențe pentru exploatarea comercială a capacităților de producție, la mijlocul lunii mai 2020, cei mai mulți producători români de energie electrică din sursă solară se aflau în Regiunea Nord- Vest (169, reprezentând 26,61% din totalul național). În cadrul regiunii se produce 18,39% din energia electrică produsă din resursa solară la nivel național (257,15 MW PE). Județele din regiune cu cel mai mare număr de producători de energie electrică din resursa solară sunt: Bihor (48), Cluj (39) și Satu Mare (38). Din perspectiva energiei electrice produse în județele regiunii, cel mai bine se situează județele Satu Mare (78,65 MW PE), Bihor (69,14 MW PE) și Cluj (57,75 MW PE).
Orașele dispun de coridoare verzi-albastre cu un ridicat potențial de valorificare	Majoritatea orașelor din regiune sunt traversate de ape care odată valorificate pot deveni importante zone de agrement sau chiar culoare de circulație pentru deplasări nemotorizate. Astfel de coridoare leagă orașe precum Dej și Gherla, pot reprezenta o conexiune importantă între Cluj-Napoca și Florești sau pot facilita legătura între municipiul Oradea și zona de vest a județului Bihor.
Suprafețe forestiere semnificative	Suprafața fondului forestier în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a României este de 1.000.321 ha, reprezentând 15,2% din totalul fondului forestier al țării. Fondul funciar și suprafața de păduri înregistrează o ușoară creștere în ultima perioadă.
Monitorizare paralelă a factorilor de mediu	Existența laboratoarelor specializate și a forței de muncă înalt calificate din regiune pentru monitorizarea factorilor de mediu în paralele cu sistemele administrației locale (sunt în derulare în cadrul institutelor de cercetare din Regiunea Nord-Vest proiecte de cercetare având ca obiect monitorizarea calității mediului)
PUNCTE SLABE	JUSTIFICARE
Suprafața spațiilor verzi se află sub nivelul recomandat de OMS	Dacă de raportat suprafața spațiilor verzi din municipii și orașe la populația rezidentă din mediul urban, în anul 2018, Regiunea Nord-Vest are 37,93 m2/locuitor sub norma de 52 m2/locuitor recomandată de OMS.
Existența a 6 depozite de deșeurii municipale neconforme.	Regiunea mai are 6 depozite de deșeurii municipale neconforme, din care: 3 sunt în Județul Cluj, 2 sunt în Județul Maramureș și unul singur în județul Satu Mare. În același timp, județele Maramureș și Cluj nu au nici un depozit conform de deșeurii municipale.
Rată scăzută de reciclare a deșeurilor (<i>date nivel național</i>)	Din punct de vedere al reciclării deșeurilor nu sunt observate diferențe majore dintre nivelul regional și cel național, rata de reciclare a deșeurilor municipale la nivel național în anul 2018 era de 11,1%, mult mai mică în comparație cu media UE de 47%, pe fondul necesității unor investiții suplimentare în infrastructura de gestionare a deșeurilor municipale și alinierea la cerințele legislative naționale și europene cu privire la colectarea separată a deșeurilor și cerințele economiei circulare.

Număr ridicat de poluări accidentale înregistrate de administrațiile bazinale din regiune	În anul 2017 s-au înregistrat la nivelul Administrațiilor bazinale de apă Someș-Tisa, Crișuri și Mureș un total de 30 de poluări accidentale (din care 26 în cadrul administrației bazinale de apă Mureș, 3 în cadrul administrației bazinale Someș-Tisa și 1 în cadrul administrației bazinale Crișuri). Acestea se datorează neglijenței manifestate de unii operatori economici în timpul desfășurării proceselor tehnologice, a nerespectării prevederilor legislative privind evacuarea apelor uzate în receptori individuali. Pe parcursul anului 2017 aceste poluări au afectat cu preponderență râurile interioare. De asemenea, insuficiența instrumentelor de monitorizare a calității factorilor îngreunează procesul de evaluare a acestor poluări accidentale.
Scăderea capacității instalațiilor de producție a apei potabile.	Capacitatea instalațiilor de producție a apei potabile a scăzut pe plan național în intervalul 2012-2017, cu 558.729 m3 pe zi; în regiune, această capacitate a scăzut cu 63.335 m3 pe zi.
Procent redus al teritoriului regiunii declarat arie protejată sau sit Natura 2000	La nivel regional, rețeaua Natura 2000 este compusă din 89 situri de importanță comunitară (SCI) și 21 arii de protecție specială avifaunistică (SPA), a căror suprafață însumată este de 1.457.761,061 ha, reprezentând aproximativ 17,1 % din suprafața totală a siturilor Natura 2000 din țară (8.526.116,892 ha) și 42,6 % din suprafața regiunii.
Existența unor corpuri de apă cu stare ecologică sau chimică proastă	În cadrul Bazinului Hidrografic Crișuri 13,88% dintre corpurile de apă erau în stare ecologică slabă, iar în cadrul bazinului hidrografic Mureș 9,32% dintre corpurile de apă monitorizate erau în stare ecologică slabă. În cazul corpurilor de apă subterană monitorizate, s-au identificat 6 corpuri care în 2017 se aflau în stare chimică proastă (12,77%).
Suprafețe reduse ale terenurilor amenajate pentru irigații	Suprafața terenurilor amenajate cu lucrări de irigații a rămas neschimbată în perioada 2012-2018, ridicându-se la un umăr de 18.178 ha la nivelul regiunii (în județele Cluj, Bihor și Satu Mare). În plus, nu s-a irigat efectiv cu cel puțin o udare nici un teren agricol în această perioadă de timp.
Prezența unor riscuri naturale importante, în cazul inundațiilor (inclusiv al căderilor de grindină) și al alunecărilor de teren	Inundațiile au cea mai mare frecvență primăvara, ca urmare a topirii zăpezii, coroborat cu ploile abundente de primăvară, dar și vara, ca urmare a ploilor torențiale. Deși au fost realizate lucrări hidrotehnice pentru apărarea împotriva inundațiilor, un număr foarte mare de unități administrativ teritoriale sunt în continuare afectate de astfel de hazarduri, cauzele fiind: extinderea spațiilor construite în albia majoră, scăderea capacității de retenție a apei pe versanți (ca urmare a scăderii suprafețelor împădurite). Cele mai afectate areale sunt Câmpia Ecedea, Câmpia Joasă a Someșului, Câmpia de subsidență a Crișurilor, iar ca și județe Satu-Mare, Maramureș și Bistrița-Năsăud. După riscul de inundații, alt risc de mediu important în Regiunea Nord-Vest este cauzat de alunecările de teren. Au fost identificate un număr de 192 unități administrativ teritoriale pe cuprinsul cărora se pot produce alunecări de teren. Potențial ridicat de producere a alunecării de teren caracterizează o pondere de 45% din totalul de 192 de UAT-uri, iar dacă luăm în considerare și potențialul mediu-ridicat, ponderea crește la 60 %.
Existența unui număr redus de stații de măsurare a calității aerului, amplasate în locații nereprezentative.	Numărul măsurătorilor privind calitatea aerului efectuate în anul 2018 în județele regiunii Nord-Vest, având ca rezultat o calitate a aerului excelentă, foarte bună sau bună, au fost mai multe față de anul 2012, excepție făcând județele Bistrița-Năsăud și Sălaj. Cu toate acestea, este impetuos necesară instalarea mai multor stații de analizare a calității aerului în special în zonele cu risc mai ridicat de poluare, atât în mediul rural cât și în mediul urban, pentru o monitorizare mai atentă și reală, în momentul de față fiind amplasate în județele regiunii 18 stații, majoritatea în mediul urban: 4 în Bihor, una în Bistrița-Năsăud, 5 în Cluj, 5 în Maramureș, una în Sălaj și 2 în Satu Mare. Rezultatele înregistrărilor acestor stații fixe au făcut referire la următorii poluanți/indicatori: PM10, cel mai depășit dintre indicatorii analizați, în toate județele regiunii, CO, O ₃ (depășit mai frecvent în Cluj și Sălaj), NO ₂ și SO ₂ .

Orașele și municipiile reședință de județ nu dispun de suficiente spații verzi.	Un număr de 11 localități urbane au mai puțin de 10 mp de spațiu verde pe cap de locuitor, mult sub suprafața cerută la nivel european (26 mp/locuitor). Din cele 43 de orașe ale regiunii Nord-Vest, doar 3 depășesc suprafața de 52 mp/loc. recomandată de Organizația Mondială a Sănătății.
Creșterea numărului de autoturisme înregistrate pune pe presiune pe spațiile verzi de tip condominiu din incintele de locuințe colective	Creșterea accentuată a numărului de autovehicule a făcut ca o marte parte din spațiile verzi din incintele locuințelor colective să fie transformate treptat în parcări de reședință.
Eficientizarea fondului construit nefinalizată	Majoritatea orașelor au realizat în perioadele 2007-2013 și 2014-2020 proiecte pentru eficientizarea fondului construit (clădiri publice și blocuri) având în vedere reducerea consumului de energie.
Număr redus de asociații locale pentru valorificarea deșeurilor agroforestiere	Valorificarea locală a deșeurilor agroforestiere poate duce la dezvoltarea comunităților izolate inclusiv prin creșterea numărului locurilor de muncă
Nu există hărți care să prezinte zonele contaminate cu diverși poluanți	Inexistența hărților regionale care să ofere informațiile referitoare la poluarea mediului cu elementele precum radon, arsen și azbest îngreunează luarea de măsuri eficiente pentru înlăturarea pericolului provocat de aceștia.
Ecologizarea siturilor contaminate rămâne în continuare o provocare	Regiunea Nord-Vest este pe locul 2 la nivel național după Regiunea Sud Muntenia, în ceea ce privește numărul sit-urilor contaminate și potențial contaminate.
OPORTUNITĂȚI	JUSTIFICARE
Context favorabil de dezvoltare a proiectelor în domeniul eficienței energetice conform acordului Green Deal.	Pactul verde european include o foaie de parcurs cu acțiuni menite să stimuleze utilizarea eficientă a resurselor prin trecerea la o economie circulară, mai curată și să refacă biodiversitatea și să reducă poluarea. Pactul include acțiuni menite: să stimuleze utilizarea eficientă a resurselor prin trecerea la o economie circulară, mai curată; să refacă biodiversitatea și să reducă poluarea, având ca principal scop până în 2050, ca UE să devină neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei. Astfel că CE propune modificarea a Regulamentului UE 2018/1999 (Legea europeană a climei) prin regulamentul COM(2020) 80 final, Bruxelles, 4.3.2020, care ar transforma acest angajament politic în obligație juridică și ar impulsiona investițiile în: în tehnologii ecologice, sprijin pentru inovare în sectorul industrial, decarbonizarea sectorului energetic, îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor, etc. În acest context, pe plan regional structurile asociative locale (spre exemplu GAL-urile) pot impulsiona investițiile în eficiență energetică și energie regenerabilă.
Context favorabil de dezvoltare a proiectelor în domeniul eficienței energetice prin intermediul programelor operaționale (PO)	Existența mai multor apeluri de finanțare POIM (inclusiv prelungite), în perioada de programare 2014 – 2020, care au vizat promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon. Prin Programul Operațional Regional și Programul Operațional Dezvoltare Durabilă se vor susține intervenții care vizează obiectivul de politică 2 „O Europă mai verde” al politicii de coeziune a UE pentru perioada 2021-2027
Angajamentele UE de punere în aplicare a Acordului de la Paris și a Obiectivelor ONU de Dezvoltare Durabilă legate de combaterea schimbărilor climatice.	UE a avut un rol esențial în conturarea Agendei 2030, care este pe deplin compatibilă cu viziunea Europei și care a devenit în prezent proiectul principal pentru dezvoltare durabilă la nivel mondial. Agenda 2030 reprezintă un angajament față de eradicarea sărăciei și obținerea de rezultate în direcția dezvoltării durabile la nivel mondial până în 2030, asigurându-se că nimeni nu este lăsat în urmă.

<p>Existența, la nivelul U.E., a unui cadru legislativ și a susținerii politice și financiare favorabil pentru sectoare emergente precum energia regenerabilă, industriile culturale și creative, bio și nano-tehnologii, economie circulara, etc.</p>	<p>Directiva UE 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului UE cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Pachetul legislativ Economie Circulară (Aprilie 2018): Directiva UE 2018/850 a Parlamentului European și a Consiliului UE privind depozitele de deșeuri, Directiva UE 2018/851 a Parlamentului European și a Consiliului UE privind deșeurile, Directiva UE 2018/852 a Parlamentului European și a Consiliului UE privind ambalajele și deșeurile din ambalaje;</p>
<p>Existența finanțării pentru rezolvarea problemelor legate de mediu și pentru stimularea dezvoltării surselor de energie regenerabilă</p>	<p>Fondul european pentru investiții strategice (FEIS), care stă la baza Planului de investiții pentru Europa, sprijină investițiile în infrastructura de energie, eficiență energetică și energia din surse regenerabile.</p> <p>Programul de finanțare InvestEU pentru perioada 2021-2027 al Comisiei Europene cu linii de finanțare pe: energie regenerabilă, economie circulară, apă, deșeuri și alte infrastructuri pentru protejarea mediului. Pentru perioada 2021-2027 este vizat și OP3 „O Europă mai ecologică”, care în România va fi urmărit prin Programul Operațional Dezvoltare Durabilă</p>
<p>Pregătirea măsurilor pentru stimularea dezvoltării de piețe-lider pentru produsele neutre din punctul de vedere al climei și pentru produsele circulare.</p>	<p>În martie 2020, Comisia va adopta o strategie pentru politica industrială a UE pentru a aborda dubla provocare a transformării ecologice și a celei digitale. Europa trebuie să valorifice potențialul transformării digitale, care este un factor esențial în atingerea obiectivelor Pactului ecologic. Alături de strategia industrială, un nou plan de acțiune privind economia circulară va contribui la modernizarea economiei UE și va valorifica oportunitățile oferite de economia circulară la nivel național și la nivel mondial. Un obiectiv-cheie al noului cadru de politică va fi stimularea dezvoltării de piețe-lider pentru produsele neutre din punctul de vedere al climei și pentru produsele circulare atât în UE, cât și dincolo de granițele sale.</p>
<p>Existența cerințelor/obligativitatea pentru ca ambalajele de pe piața UE să fie reutilizabile sau reciclabile într-un mod viabil din punct de vedere economic până în 2030.</p>	<p>Acțiuni de stimulare a conținutului reciclat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lansarea unei campanii de asumare de angajamente la nivelul UE vizând industria și autoritățile publice - evaluarea stimulentei economice sau de natură reglementară pentru stimularea utilizării conținutului reciclat, în special în contextul: <ul style="list-style-type: none"> revizuirii Directivei privind ambalajele și deșeurile de ambalaje evaluării/revizuirii Regulamentului privind produsele pentru construcții evaluării/revizuirii Directivei privind vehiculele scoase din uz - în ceea ce privește materialele care intră în contact cu alimentele: finalizarea rapidă a procedurilor de autorizare în curs pentru procesele de reciclare a materialelor plastice, mai buna caracterizare a agenților contaminanți și introducerea unui sistem de monitorizare - dezvoltarea de standarde de calitate pentru deșeurile de plastic sortate și pentru materialele plastice reciclate în cooperare cu Comitetul European de Standardizare - etichetarea ecologică și achizițiile publice verzi: stimularea în continuare a utilizării de materiale plastice reciclate, inclusiv prin dezvoltarea unor mijloace adecvate de verificare - adaptarea cadrului legal la nivel național pentru eliminare pungilor de plastic

	Adaptarea cadrului legislativ național la cerințele Parlamentului european și al Consiliului prin transpunerea directivei 2015/720/UE în legislația națională, prin modificarea legii 249/2015 începând cu 1 ianuarie 2019, pentru interzicerea comercializării pungilor de transport din plastic subțire și foarte subțire, cu mâner.
Elaborarea unui cadru de reglementare pentru materialele plastice biodegradabile și bioplastice.	Srijinirea inovării în ceea ce privește materiale care sunt complet biodegradabile în apă de mare și în apă dulce și sunt inofensive pentru mediu și ecosisteme, precum și pentru proiectare a unor materiale plastice biodegradabile și compostabile. Valoarea economică a unui produs trebuie să fie recuperată, iar impactul său asupra mediului și a schimbărilor climatice trebuie evitat sau redus la minimum.
Cuplarea piețelor de energie electrică cu Ungaria, Slovacia și Cehia care oferă posibilitatea pentru exportul surplusului de energie.	Aderarea la proiectul 4M MC (cuplarea piețelor de energie electrică pentru ziua următoare dintre România – Ungaria – Slovacia și Cehia) face parte din strategia României, parte integrantă din strategia UE privind înființarea pieței interne europene. Această măsură oferă posibilitatea pentru exportul surplusului de energie electrică și facilitează valorificarea potențialului pentru unitățile de generarea a energiei din surse regenerabile.
Intensificarea producției și utilizării combustibililor alternativi durabili în domeniul transporturilor.	Până în anul 2025 trebuie să se ajungă la aproximativ 1 mil. stații publice de reîncărcare și realimentare pentru vehiculele electrice și electrice hibrid, astfel încât să permită deplasarea cu mijloace de transport nepoluate pe distanțe lungi chiar și în zonele cu o densitate mai mică a populației. Dezvoltarea rețelei de stații de încărcare a vehiculelor electrice este susținută prin programe guvernamentale dar și prin POR 2021-2027. În plus, Grupurile de Acțiune Locală pot să își asume anumiți indicatori de mediu și schimbări climatice prin strategiile de dezvoltare locală. Acestea ar putea juca un rol important în implementarea de măsuri specifice de protecția mediului, fiind mult mai aproape de potențialii beneficiari.
Principiile economiei circulare trebuie implementate în țările UE până în 2030	Trendul ascendent la nivelul Uniunii Europene privind implementarea principiilor economiei circulare poate reprezenta o bună oportunitate pentru valorificarea deșeurilor rezultate la nivel regional.
AMENINȚĂRI	JUSTIFICARE
Creșterea presiunii antropice asupra mediului înconjurător și a biodiversității.	În ceea ce privește planurile de management și capacitatea administrativă, siturile și ariile protejate sunt permanent supuse unor presiuni antropice: nerespectarea legislației specifice ariilor naturale protejate, extinderea intravilanului în imediata vecinătate, supraexploatarea resurselor (inclusiv a celor neregenerabile), administrarea defectuoasă a facilităților turistice existente în interiorul acestor arii, generând în special cantități impresionante de deșeuri, nerespectarea regimului de protecție.
Previțiune de creștere a temperaturii medii multianuale, în special în zonele estice și sud-estice ale Regiunii Nord-Vest.	Conform raportului elaborat de ANPM, privind starea mediului pentru anul 2018, în România se preconizează o creștere a temperaturii medii anuale față de perioada 1980-1990 similare întregii Europe. În conformitate cu raportul publicat de ANPM/MMSC, privind starea mediului la nivelul anului 2012, în Regiunea Nord-Vest se previzionează o creștere mai accentuată a temperaturilor medii multianuale în zonele estice și sud-estice (cu până la 0,82°C) pe intervalul 2001-2030, comparativ cu intervalul de referință 1961-1990.
Schimbarea frecventă și imprevizibilă a legislației cu privire la susținerea producătorilor de energie din surse regenerabile.	În România nu există un mecanism funcțional de <i>feed in tariff</i> , adică acordarea unui tarif fix reglementat pentru proiectele de energie. De asemenea Programul Casa Verde – prin care statul finanțează persoanele fizice să își monteze panouri fotovoltaice pe case – a fost blocat de către Administrația Fondului pentru Mediu la doar câteva ore după lansarea apelului de proiecte.

Dependența ridicată a sectorului industrial de materiile prime extrase, comercializate, transformate în bunuri și eliminate sub forma de deșeuri.	Doar 12% din materialele folosite în cadrul procesului de producție provin din reciclare
Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor și importul de deșeuri din alte state UE.	Având în vedere faptul că procentul de reciclare a deșeurilor în România, respectiv în regiunea Nord-Vest este foarte mic, operatorii economici care se ocupă de reciclare, trebuie să își acopere restul de necesar prin import din alte state membre. De asemenea, prețul mic pentru depozitarea deșeurilor la groapa de gunoi este sub 20 euro/tona, în condițiile în care în alte țări, acesta este de peste 100 euro/tonă. De asemenea, directiva 2008/98/CE privind deșeurile a fost transpusă în legislația din România în 2011 fiind necesară o actualizare a acesteia.
Lipsa unei legislații coerente și funcționale pentru sprijinirea micilor producători de energie din surse regenerabile.	În România nu există un mecanism funcțional de <i>feed in tariff</i> , adică acordarea unui tarif fix reglementat pentru proiectele de energie, iar legislația nu permite tranzacționarea bilaterală a energiei prin contracte de tip PPA (<i>power purchase agreements</i>) pe perioade mai mici de un an.
Capacități de interconectare reduse ale rețelei energetice cu cele din țările vecine care îngreunează exportul de energie.	În prezent, 12 state membre sunt insuficient conectate la piața energiei electrice din UE. Acestea sunt: Italia, Irlanda, România, Portugalia, Estonia, Letonia, Lituania, Regatul Unit, Spania, Polonia, Cipru și Malta.

ECONOMIE

PUNCTE TARI	JUSTIFICARE
Industria creative, intermedierea financiară și asigurările, informațiile și comunicațiile precum și tranzacții imobiliare au o contribuție importantă la formarea Valorii Adăugate Brute.	Regiunea se află pe locul 2 la nivel național din punct de vedere al contribuției la VAB regional în cazul următoarelor sectoare: industria creative (respectiv CAEN Secțiunile R-U, cu o contribuție de 11,88%), Intermedieri financiare și asigurări (CAEN Secțiunea K, cu o contribuție de 8,46%), Informații și comunicații (CAEN Secțiunea J, cu un aport de 12,44%) și tranzacțiile imobiliare (13,69%).
Contribuția industriei regionale la formarea cifrei de afaceri din Industrie în România este peste medie.	Industria din Regiunea Nord-Vest contribuie peste medie (31,4%) la formarea cifrei de afaceri din Industrie în România.
Creșterea constantă a serviciilor intensive în inteligență precum cercetarea-dezvoltarea și ITC.	Cifra de afaceri a unităților din domeniul ITC a înregistrat o creștere între anii 2012 și 2017 de aproape 100%, plasând Regiunea Nord-Vest pe locul 2 la nivel național, după București-Ilfov.

Număr ridicat de unități locale active.	În anul 2017, în Regiunea Nord-Vest erau înregistrate 83.986 unități locale active, reprezentând 14,77% din numărul unităților locale înregistrate în România. Regiunea se află pe locul 2 la nivel național.
Număr ridicat de firme cu capital străin înregistrate.	În 2018 numărul de firme cu capital străin înregistrate în regiune era de 688 (12,11% din total). Regiunea se plasează pe locul 2 la nivel național.
Creșterea gradului mediu de acoperire a importurilor prin exporturi în ultimii 7 ani.	În perioada 2012-2018, gradul mediu de acoperire a importurilor prin exporturi în această perioadă în Regiunea Nord-Vest a fost în medie de 95%, crescând de la valoarea de 80% în perioada 2007-2011.
Producția de bunuri pentru care există un avantaj comparativ regional (materiale plastice, încălțăminte, mobilă).	La nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, există o serie de produse la care valorile indicatorului privind avantajul comparativ aparent sau revelat sunt pozitive pe toată durata analizată: "Materiale plastice și articole din material plastic", "Piei crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea", "Încălțăminte și părți ale acesteia", "Mașini, aparate și materiale electrice", "Mobila".
Densitate ridicată a IMM-urilor.	În anul 2017 Regiunea Nord-Vest a înregistrat 31,21 IMM-uri la mia de locuitori (în creștere cu 6,57 IMM-uri față de anul 2012). Această valoare plasează Regiunea Nord-Vest pe locul 2 la nivel național, fiind comparabilă cu media europeană
Existența unei infrastructuri de sprijinire a afacerilor bine dezvoltate.	În Regiunea Nord-Vest există 21 de parcuri industriale (dintr-un număr de 90 la nivel național) cu rol de atragere a investițiilor străine directe.
Creștere exponențială a numărului structurilor pentru sprijinirea afacerilor de nouă generație în ultimii 7 ani.	În ultimii ani se poate observa creșterea exponențială a numărului structurilor de nouă generație, cum ar fi birourile de co-working, diferite hub-uri de afaceri, acceleratoare, incubatoare de afaceri (inclusiv cele finanțate prin Programul Operațional Regional) șamd. Dezvoltarea acestor structuri s-a făcut, cu preponderență, în mediul urban.
Existența unor clustere puternice în domenii de interes.	În regiune activează 15 clustere dezvoltate (dintre care unele au obținut calificativul Silver sau Gold din partea Secretariatului European pentru Analiza Clusterelor - ESCA), care pe lângă susținerea sectorului în care activează, îndeplinesc și rolul de promotori regionali.
PUNCTE SLABE	JUSTIFICARE
Economia regională este încă slab dezvoltată și puțin competitivă, în context european și național.	În anul 2017 PIB/locuitor în Regiunea Nord-Vest a fost cu 12,26% sub media națională (locul 4 la nivel național, 56% din media UE). În anul 2016, Regiunea a contribuit cu 11,78% la formarea Valorii Adăugate Brute (VAB) totală produsă în România, respectiv cu 90.116,7 milioane de lei, ocupând locul 3 în ierarhia națională.
Există inegalități majore din punct de vedere al performanței economice a județelor cauzate de polarizarea condițiilor favorabile.	Aproape toate sectoarele de activitate din regiune se concentrează în proporție de min. 50% în județele Bihor și Cluj. În interiorul regiunii, județul Cluj contribuie în proporția cea mai mare la formarea PIB-ului regional (cu o medie de aproape 39%), urmat de județele Bihor (peste 19,6%) și Maramureș (cca 14,4%).

Productivitatea muncii se situează sub media națională în toate ramurile în afară de agricultură și informații și comunicații.	Valoarea productivității muncii (17.600 euro/persoană ocupată în 2017) se află cu 13.58% sub nivelul productivității înregistrate în România în anul 2017 și este de 3,7 ori mai redusă decât media UE28.
Nivelul investițiilor se situează sub media națională și sub media UE.	În anul 2016, formarea brută de capital fix în Regiunea Nord-Vest a reprezentat 13,85% (în scădere) din PIB și se traduce printr-un nivel al investițiilor sub media UE (care a fost în 2016 în jurul valorii de 19%) și sub media națională (de 15,95% în 2016). Acest lucru este cauzat printre altele de o lipsă de atractivitate pe fondul fiscalității și birocrăției excesive, a unei insuficiente predictibilității a mediului economic și politic etc.
Nivel scăzut al Investițiilor Străine Directe.	În Regiunea Nord-Vest valoarea ISD ajunsese în anul 2018 la 4.610 milioane euro, ceea ce reprezenta doar 5,7% din valoarea totală a ISD din România.
Lipsa unui parc științific și tehnologic operațional în regiune.	În sistemul de acreditare național nu se află niciun parc științific și tehnologic, structură complexă, considerată parte din entitățile de cercetare-dezvoltare-inovare. În același timp, se remarcă și lipsa posibilității de dezvoltare a micro-parcurilor în mediul rural.
Industria din regiune este intensivă în capital uman.	Industria regiunii este intensivă în capital uman și în resurse, cu o productivitate a muncii sub media națională (cu 17,4% sub media națională) și departe de media europeană.
OPORTUNITĂȚI	JUSTIFICARE
Finanțări europene în perioada 2021-2027	Finanțări europene în perioada 2021-2027 prin politica de coeziune OP1 „O Europă mai inteligentă” (Programul Operațional Regional, Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare), precum și prin alte surse precum Programul Horizon Europe 2021-2027.
Existența, la nivelul U.E., a unui cadru legislativ și a susținerii politice și financiare favorabil pentru sectoare emergente precum energia regenerabilă, industriile culturale și creative, bio și nano-tehnologii, economie circulară etc.	În vederea direcționării surselor de finanțare către activitatea de inovare din IMM-uri, în actuala perioadă de programare, Comisia Europeană a lansat o serie de apeluri HORIZON 2020 INNOSUP-1 (Cluster facilitated projects for new industrial value chains) prin care s-au finanțat 18 proiecte, ADR Nord-Vest fiind partener în două dintre acestea.
Creșterea alocării financiare pentru România și simplificarea procesului de accesare a fondurilor nerambursabile	Alocarea totală propusă pentru România în prețuri curente este de 30,60 mld. Euro din care: 17,72 mld. Euro FEDR (inclusiv Interreg), 4,50 mld. Euro FC, 8,38 mld. Euro FSE+ (față de aproximativ 21.8 mld. în perioada anterioară)
Creșterea numărului mediu de salariați până în 2021.	Se preconizează o creștere a numărului mediu de salariați la nivelul regiunii cu 138,4 mii persoane în 2021, față de 2016, urmare a dezvoltării economice. În regiunea Nord-Vest, numărul salariaților va ajunge la 788 mii persoane arătând o creștere cu 21,3% între 2016 și 2021.

AMENINȚĂRI	JUSTIFICARE
Creșterea concurenței din partea produselor și serviciilor din import sau din alte regiuni ale țării.	În anul 2018, totalul importurilor (CIF) în județele regiunii s-a ridicat la 90.571.510 euro, conform datelor publicate de INS
Creșterea inegalităților teritoriale ca rezultat al concentrării activităților economice în anumite județe ale regiunii.	La nivel regional, pe fondul creșterii disparităților interjudețene, județul Cluj obține performanțe economice semnificative, cu 32% peste media națională, urmat de Județul Bihor.
Scăderea sectoarelor IT și servicii financiare specializate pe activitatea de outsourcing ca rezultat al deschiderii piețelor cu o forță de muncă mai ieftină.	Sectorul TIC este caracterizat de outsourcing, care prezintă o serie de dezavantaje, în principal faptul că gradul de control este relativ redus, iar riscul de dependență față de colaboratori este ridicat.
TURISM	
PUNCTE TARI	JUSTIFICARE
Existența unor resurse turistice variate, care conferă regiunii un potențial turistic atractiv, în special în ceea ce privește bogăția de ape termale, sărate și minerale, elementele de patrimoniu, resursele naturale și potențialul formelor de turism de nișă/neconvenționale.	<p>Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest beneficiază de un complex de factori turistici morfologici, climatici, hidrografici și biogeografici cu valoare atractivă deosebită.</p> <p>În Regiunea Nord-Vest sunt 29 de stațiuni turistice, cu specific balnear fiind considerate: Băile Felix (Bihor), Sângeorz-Băi (Bistrița-Năsăud), 1 Mai (Bihor), Băile Turda (Cluj), Băile Băița (Cluj), Ocna Șugatag (Maramureș), Tășnad (Satu Mare) și Tinca (Bihor). Băile Felix, 1 Mai, Sângeorz-Băi, Turda și Ocna-Șugatag sunt declarate stațiuni balneoclimatice în Regiunea Nord-Vest. Specialiștii apreciază că Transilvania de Nord este una dintre cele mai bogate regiuni din Europa în astfel de resurse.</p> <p>Prezența unor obiective turistice de nișă, neconvenționale, face posibilă afirmarea unor tipuri și forme variate de turism, atractive pentru piețele internaționale (turismul de paranormal din Pădurea Baci Hoia, nișe de turism montan, turismul negru, turismul genealogic, etc).</p> <p>În plus, patrimoniul imaterial reprezintă unul dintre punctele tari ale regiunii, cu numeroase resurse valoroase precum: meșteșugurile, tradițiile, sărbătorile locale, arhitectura tradițională (spre exemplu, porțile maramureșene), destinații inedite (spre exemplu, Cimitirul Vesel, Memorialul Victimelor Comunismului etc.), costumele și portul popular, dansurile populare, gastronomia tradițională etc.</p> <p>În același timp, numeroasele și diversele resurse existente facilitează practicarea atât a turismului de tip city-break, în special în centre urbane precum Cluj-Napoca sau Oradea (Zona centrală a municipiului Oradea a fost declarată stațiune turistică de interes național) sau a turismului cultural și religios, dar și a turismului activ, în natură (turism montan, ecoturism, turism de aventură etc.).</p>

<p>Existența unui număr semnificativ de localități cu potențial turistic demonstrat care pot deveni stațiuni turistice de interes local sau național.</p>	<p>Alături de stațiunile turistice atestate existente, există zeci de localități cu potențial de a deveni noi stațiuni, transformare care le va facilita accesul la finanțări și investiții în turism, precum: Boga (<i>turism montan, speoturism</i>), Tihuța (<i>Dracula Park, turism montan</i>), Floroiu (<i>turism montan, turism nautic</i>), Cojocna (<i>turism curativ</i>), Leșu Remeți (<i>turism nautic, speoturism</i>), Călinești Oaș (<i>turism nautic</i>), Stoiceni (<i>turism curativ</i>), Belciug (<i>turism curativ</i>), Băile Bizușa (<i>turism curativ</i>), Meseșeni Băi (<i>turism curativ</i>), Răbăgani (<i>turism curativ</i>), Beiuș (<i>turism curativ</i>), Șimleu Silvaniei (<i>turism vinivicol, turism curativ</i>), Beliș (<i>turism montan, speoturism</i>), Mărișel (<i>ski, turism montan</i>), Sîncraiu (<i>turism ecumenic</i>), Mângău (<i>turism montan, speoturism</i>), Săcuieu (<i>turism montan, speoturism</i>), Rodna (<i>zona Valea Vinului – în curs de acreditare</i>), Maieru (<i>turism cultural și montan</i>), Șanț (<i>turism montan, inclusiv de schi</i>), Leșu, Măgura Ilvei, Ilva Mare și Ilva Mică (<i>turism montan</i>), Valea Ierii (<i>turism montan</i>), Petrești de Jos - Cheile Turzii (<i>turism de recreere</i>), Tureni - Cheile Turenilor (<i>turism de recreere</i>).</p>
<p>Prezența turismului de afaceri și desfășurarea unor mari evenimente cu renume, recunoaștere și participare internațională.</p>	<p>Creșterea importanței turismului de afaceri sau de evenimente se vede mai ales în marile orașe precum Cluj-Napoca (UNTOLD festival, Electric Castle, TIFF etc.) și Oradea, însă este resimțită în toate municipiile reședință de județ din regiune, atât prin prisma existenței unităților de cazare tipică acestei forme de turism (hoteluri de 4 și 5 stele) și a centrelor sau sălilor de conferințe, cât și printr-o durată medie a șederii redusă (de până la 2 nopți). Pornind de la modelul marilor orașe, în ultimii ani se organizează astfel de evenimente și în orașele mici sau chiar în mediul rural. De exemplu festivalul de Jazz de la Sângeorz Băi, Smida Jazz Festival etc.</p>
<p>Conectivitatea aeriană bună cu țări din Europa și nu numai, care asigură un important flux de turiști.</p>	<p>Aeroporturile din Cluj-Napoca și Satu Mare sunt conectate cu peste 40 de destinații europene și aeroporturi internaționale importante, cu trafic intercontinental, precum Frankfurt, München sau Varșovia.</p>
<p>Creșterea importantă a numărului personalului din sectorul restaurante și hoteluri.</p>	<p>Personalul restaurantelor și hotelurilor din Regiunea Nord-Vest a crescut constant, peste media națională, în intervalul 2012-2017, situându-se pe locul al doilea (26.627 de persoane, reprezentând 14,47% din total) în 2017, după Regiunea București-Ilfov (46.218 de persoane, reprezentând 25,11% din total).</p>
<p>Creșterea numărului structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare și a numărului de locuri de cazare.</p>	<p>Numărul structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare din Transilvania de Nord a cunoscut o creștere între 2012 și 2018, reprezentând în anul 2018 13,33% din unitățile de cazare din România, ceea ce a situat regiunea pe locul 3 la nivel național, cu 1.127 de unități, după regiunile de dezvoltare Centru (locul 1 – 2.369 de unități, reprezentând 28,03%) și Sud-Est (locul 2 – 1.434 de unități, reprezentând 16,96%).</p> <p>Numărul locurilor de cazare la nivelul regiunii a crescut între 2012 și 2018, ajungând în anul 2018 la 40.897, situând regiunea pe locul 3 la nivel național, reprezentând 11,56% din totalul locurilor de cazare din România, după Regiunile Sud-Est (103.753 de locuri – 29,32% – locul 1) și Centru (70.696 de locuri – 19,98% – locul 2).</p>
<p>Există o varietate amplă de proiecte în curs de implementare care au în vedere modernizarea și valorificarea obiectivelor de patrimoniu antropic și natural.</p>	<p>Mizând pe disponibilitate fondurilor europene, o parte considerabilă din orașe au investit în modernizarea și valorificarea unor obiective turistice (ex. Karolyi Carei, Cetatea din Oradea etc.). Existența obiectivelor turistice în proximitatea orașelor mari duce la dezvoltarea turismului de weekend.</p>

<p>În ultimii ani, prin investiții continue au apărut noi destinații turistice, iar altele și-au consolidat notorietatea.</p>	<p>Printre noile destinații se numără exemple precum Nucet, Beclean, Dej etc., în timp ce printre destinațiile de notorietate pot fi amintite Cluj-Napoca, Turda, Tășnad, Borșa etc. Spre exemplu, Borșa este o stațiune turistică de interes național, iar capacitățile de cazare și alimentație sunt bine dezvoltate, beneficiind în același timp de un acces îmbunătățit spre zonele montane odată cu modernizarea drumurilor naționale și dezvoltarea facilităților de informare a turiștilor. Mai mult, stațiunea beneficiază de 9 trasee montane omologate și se bucură de afluxul mare de turiști străini și români care vizitează zona atât vara cât și iarna, situație ce se va îmbunătăți în special după finalizarea proiectului de realizare a primei pârtii olimpice de schi din România.</p>
<p>PUNCTE SLABE</p>	<p>JUSTIFICARE</p>
<p>Lipsa unui plan coerent și integrat de promovare segmentată a Transilvaniei de Nord, atât offline cât și online, ținându-se cont de comportamentele diferitelor piețe/bazine emițătoare de turiști pentru regiune.</p>	<p>La nivel regional nu există o Organizație de Management al Destinației care să conlucreze eficient, coerent și integrat cu CIT-urile, respectiv CNIPT-urile pentru dezvoltarea unor politici și planuri regionale de dezvoltare echilibrată a sectorului turistic, fapt ce se resimte la nivelul promovării atât pe plan național și internațional, cât și intra-regional. În același timp, se remarcă o insuficiență (capacitate de) implicare a autorităților publice și a mediului privat și a celui non-guvernamental în formarea și perfecționarea personalului din turism pentru creșterea și diversificarea serviciilor în turism.</p>
<p>Calitatea slabă sau chiar lipsa unei infrastructuri de acces și utilități (și a transportului intermodal intra și interregional) spre numeroase atracții turistice sau resurse cu potențial de valorificare prin turism.</p>	<p>Un număr însemnat de resurse naturale din regiune au potențial ridicat în a fi (mai bine) valorificate, însă rămân în umbră din cauza dificultăților de acces (în lipsă sau nemodernizate) și a lipsei unor amenajări minime care să permită vizitarea lor în condiții optime (drum de acces, accesibilitate prin intermediul mijloacelor de transport în comun, acces la rețele de trasee de cicloturism, conectivitate față de alte obiective turistice, rețea integrată și coerentă de indicatoare turistice rutiere și/sau pietonale, locuri și infrastructură de parcare, toalete/toalete publice, poteci de acces sau de traseu, marcaje turistice, panouri informative, materiale de informare, ghiduri audio, tururi ghidate, oferirea de ghidaje/informații în limbi de circulație internațională, accesibilitate pentru persoanele cu nevoi speciale, prezență online, produs turistic/ofertă turistică competitivă, în pas cu tendințele, în special în ceea ce privește fostele monumente de patrimoniu restaurate, dar care prin oferta lor turistică neactualizată și rigidă sunt neatractive publicului etc.). Spre exemplu, o mare parte din bisericile fortificate și castelele regiunii sunt în paragină și le lipsește infrastructura de acces și funcționalitățile necesare introducerii lor în circuitul turistic.</p>
<p>Durată medie a șederii scăzută față de celelalte regiuni ale României</p>	<p>Din perspectiva circulației turistice, atât numărul de sosiri cât și cel de înnoptări ale turiștilor au avut, în perioada 2012-2018, o tendință de creștere. Cu toate acestea, Regiunea de Nord-Vest s-a situat pe locul 4 raportat la numărul turiștilor înregistrați în anul 2018 (1,721 milioane de sosiri, reprezentând 13,34% din totalul sosirilor din România).</p> <p>La nivel național, regiunea Nord-Vest se situează pe locul 4 cu 3,635 milioane de înnoptări (reprezentând 12,69% din înnoptările înregistrate în România în anul 2018).</p> <p>Durata medie a șederii (DMS) a oscilat în județele din Transilvania de Nord, în perioada 2012-2018, fiind nesemnificativ mai mare în rândul turiștilor români, comparativ cu străinii. Raportat la media națională, DMS a fost mai mică în Transilvania de Nord (2,11 nopți în 2018, locul 5 la nivel național).</p>

Insuficienta valorificare a potențialului turistic local și regional	Turismul nu utilizează la adevăratul potențial punctele tari ale regiunii – spre exemplu, turismul cultural are de suferit pe fondul imaginii nefavorabile a monumentelor istorice neîntreținute, turismul montan este slab valorificat pe fondul unei slabe calități și dezvoltări a serviciilor și infrastructurii turistice (insuficienta dezvoltare a unor dotări precum pârtii de ski alpin, piste de ski fond, trasee pentru mountain-bike, trasee belvedere etc.) etc.
OPORTUNITĂȚI	JUSTIFICARE
Finanțări europene în perioada 2021-2027 prin politica de coeziune	S-a observat, la nivelul finanțărilor europene (fostul Program Operațional Regional, axele 5 și 7, EEA Grants, Programul Național de Restaurare, etc.), accentul pus pe conservarea, restaurarea, protejarea și valorificarea elementelor de patrimoniu și a ariilor protejate prin turism durabil, fiind avantajate cele din stațiunile acreditate. Turismul va fi sprijinit și în perioada 2021-2027 prin OP5 „O Europă mai apropiată de cetățenii săi” (Programul Operațional Regional).
Creșterea circulației turiștilor internaționali și a interesului acestora pentru experiențe de nișă, unice, autentice.	În regiune sunt dezvoltate forme de turism de nișă precum turismul de aventură, târgurile și evenimentele culinare inițiate de reprezentanții <i>slow food</i> (ce militează pentru educația gustului și sprijinirea comunităților locale și care este împotriva standardizării gusturilor), etc.
Facilități oferite la nivel național pentru stimularea sectorului turismului	Au fost adoptate măsuri pentru stimularea turismului intern, precum voucherele de vacanță, reducerea TVA-ului și a redevențelor pentru utilizarea acviferelor termo-minerale. Cu toate acestea, e necesară modificarea (aplicării) acestor măsuri pentru a impulsiona turismul în direcția potrivită. În același timp, este necesară existența finanțărilor corelate cu potențialul zonelor turistice din Regiunea Nord-Vest.
Tendința de creștere a inițiativelor de conservare, protejare și reconstrucție ecologică a unor areale și/sau resurse, prin turism durabil.	S-a observat, la nivelul finanțărilor europene (fostul Program Operațional Regional, axele 5 și 7, EEA Grants, Programul Național de Restaurare etc.), un accent pus pe conservarea, restaurarea, protejarea și valorificarea elementelor de patrimoniu și a ariilor protejate prin turism durabil. La acestea se adaugă inițiativele finanțate prin programe precum Programul Operațional Capital Uman pentru specializarea elevilor, studenților etc. în domeniul turismului astfel încât să sporească gradul de calitate a serviciilor oferite.
AMENINȚĂRI	JUSTIFICARE
Atractivitatea destinațiilor turistice din afara regiunii (atât pe plan național cât și pe plan internațional)	O promovare ineficientă a microdestinațiilor regiunii, asociată cu o infrastructură insuficient dezvoltată și o ofertă turistică necompetitivă sau care nu pune accentul pe durabilitate, autenticitate și unicitate poate duce la decizia alegerii unor destinații concurente (ex. zona Sibiului care deține un OMD implicat în dezvoltarea și promovarea brandului turistic). La nivel regional nu există o Organizație de Management al Destinației care să conlucreze eficient, coerent și integrat cu aceste CIT-uri, respectiv CNIPT-uri, fapt ce se resimte la nivelul promovării atât pe plan național și internațional, cât și intra-regional.

Creșterea presiunii antropice asupra mediului înconjurător, asupra biodiversității și elementelor de patrimoniu cultural (inclusiv a meșteșugurilor tradiționale și a elementelor de folclor)	La nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest apar câteva posibile locații ce valorifică atributul „straniu”, fiind percepute fie ca spații bântuite, fie ca locuri unde s-au înregistrat fenomene paranormale. Astfel, din cauza extinderii localităților și construcțiilor care o înconjoară, Pădurea Hoia-Baciu, intens mediatizată în mass-media internațională și pe site-uri dedicate fenomenelor paranormale ca locație bântuită, se află în pericol. Observarea faunei (fluturii Maculinea din Ținutul Fluturului Albastru, urmele de animale din ariile naturale protejate) este de asemenea în pericol din cauza extinderii zonelor rezidențiale, a braconajului și a tăierilor ilegale de pădure). De asemenea, observarea florei se află în pericol din cauza pășunatului excesiv și a extinderii zonelor rezidențiale.
Elaborarea de strategii și politici de dezvoltare și promovare a turismului doar pe baza datelor colectate de către INS, care nu iau în calcul satisfacția turiștilor și tendințele actuale în materie de cazare.	Datele înregistrate de INS, limitate la structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare acreditate și clasificate de către Autoritatea Centrală în domeniul turismului, nu iau în calcul tendința actuală de cazare în pensiunile de mici dimensiuni și proprietățile închiriate prin practica economiei colaborative, sau tendința de creștere a platformelor online (de tipul <i>sharing economy</i>) care facilitează promovarea și punerea la dispoziția turiștilor, gratuit sau contra cost, a unor spații de cazare neacreditate sau care nu sunt obligate să transmită date statistice autorităților din domeniu (<i>AirBnb, Booking, CouchSurfing, WarmShowers, rude și prieteni</i> etc.).
Factori accidentali ce pot afecta direct sectorul turistic și comportamentul de călătorie a turiștilor	Criza economică și sanitară cauzată de pandemia de coronavirus care a afectat semnificativ sectorul turistic.
AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ	
PUNCTE TARI	JUSTIFICARE
Pondere semnificativă a agriculturii în economia regională.	Ponderea agriculturii în valoarea adăugată brută în Regiunea Nord-Vest (4,58 % în 2016) este mai mare decât media UE28 (1,6% în 2017) iar ponderea forței de muncă ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit în anul 2018 (22,35%), se situează puțin peste media națională (20,93 % în 2018) și mult peste media UE28 (4,2% în anul 2016).
Număr ridicat de pomi fructiferi și animale	Regiunea se remarcă prin numărul pomilor fructiferi ocupând locul 1 pe țară și prin producția de ciuperci, care acoperă 97,72% din producția națională; totodată regiunea ocupă locul 2 la creșterea animalelor, prin prisma numărului de bovine, vaci, bivolițe, juninci, ovine, oi și mioare.
Evoluție ascendentă a agriculturii ecologice	Suprafața totală în agricultură ecologică aproape s-a dublat în România comparativ cu anul 2010 (în 2018 sunt 326.260 ha față de 182.706 ha în 2010).
Există potențial în cultivarea plantelor furajere.	Ponderea suprafețelor cultivate cu plante furajere este mult mai mare decât cea de la nivel național, în 2018 fiind aproape dublă.

Valoarea producției ramurii agricole în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a crescut atât în cazul producției vegetale cât și în cazul producției zootehnice.	În perioada 2007-2017 producția ramurii agricole a crescut cu 1.907.200 mii lei ajungând la 9.544.128 mii lei, din care producția vegetală a crescut cu 1.071.092 mii lei ajungând la 5.959.117 mii lei iar producția zootehnică a crescut cu 848.452 mii lei și a atins valoarea de 3.558.491 mii lei.
Există o consolidare a fermei comerciale de dimensiune medie/mare în special în zona culturilor de câmp.	Prin Programul Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2014 – 2020 în Regiunea Nord-Vest au fost contractate 8.457 proiecte cu valoare totală de 905.458.607,42 euro.
Dezvoltarea unor structuri asociative integratoare în lanțurile de valoare de tip GAL-uri, clustere, Cooperative agricole, grupuri de producători etc.	În anul 2019 sunt prezente 34 de Grupuri de Acțiune Locală (GAL) în regiune, care reprezintă parteneriate între autoritățile locale, sectoarele private și civile. Un cluster important în domeniu este <i>AgroTransilvania</i> . Înființat în 2013 la inițiativa Consiliului Județean Cluj, clusterul reunește actori din industria alimentară pe întregul lanț de valoare. În 2016 a obținut eticheta SILVER din partea ESCA.
Existența unor centre de educație/cercetare în domeniul agricol și dezvoltării rurale.	Existența unor centre de educație/cercetare cu tradiție și cu rezultate semnificative în domeniul agricol și rural (ex. Centrul de Cercetări Biologice Jibou)
Potențial ridicat de dezvoltare a pisciculturii	Regiunea se remarcă printr-un acoperire ridicată a rețelei hidrografice (râuri, lacuri, bălți etc.) ce pot favoriza dezvoltarea pisciculturii.
PUNCTE SLABE	JUSTIFICARE
Colaborarea între fermieri și mediul academic este insuficientă.	În regiunea Nord-Vest se observă transferul redus de cunoștințe, inovații, tehnologie între sectorul de educație/cercetare autohton și fermieri. Se remarcă efortul depus de câteva GAL-uri din mediul rural pentru a crea această colaborare, dar acest efort este insuficient la nivelul regiunii de Nord-Vest.
Producătorii locali întâmpină greutăți la furnizarea produselor locale de calitate în marile aglomerări urbane din regiune pe fondul unui grad scăzut de asociere.	În Regiunea Nord-Vest se practică agricultură de subzistență, pe parcele mici, cu mijloace tehnice rudimentare, în lipsa unor lanțuri de furnizare și grupuri de producători de mari dimensiuni. Lipsa structurilor asociative viabile duce la o putere scăzută de furnizare, predictibilitate și negociere.
Există o inegalitate între mediul urban și rural, ce ține de accesul populației la servicii.	Se observă diferențe importante în ratele de ocupare și nivelele de venit între mediul urban și mediul rural, de asemenea fiind diferențiat accesul la servicii de educație, sănătate sau culturale, mediul rural fiind defavorizat.
Se constată scăderea populației în mediul rural și lipsa acută de personal cu calificare în domeniul.	Populația cu domiciliul în spațiul rural al regiunii Nord-Vest a cunoscut un trend accentuat de scădere în perioada 2000-2019. De la 1,37 mil locuitori în anul 2000 la 1,30 mil locuitori în anul 2019.

Venitul total mediu lunar al unei gospodării situate în mediul rural este mai mic decât media pe regiune.	În trimestrul 4 al anului 2018 venitul total mediu lunar al unei gospodării situată în Regiunea Nord Vest era de 4.607,7 lei. În zona rurală o gospodărie câștiga cu 18% mai puțin, iar în zona urbană cu 14% mai mult.
Exploatarea necorespunzătoare a unor terenuri agricole	Terenul agricol nu este întotdeauna exploatat eficient, existând situații în care suprafețe relativ mari de teren potrivit pentru activități agricole este abandonat sau utilizat necorespunzător
Inexistența unor laboratoare recunoscute național pentru depistarea falsificării produselor alimentare	Nu există la nivel regional laboratoare recunoscute și acreditate la nivel național sau european pentru depistarea falsificării produselor alimentare tradiționale, produse în regiune, la nivel național sau provenite din import
Nerezolvarea problemei reprezentate de nămolurile de la stațiile de tratare a apei	Aceste nămoluri ar putea fi valorificate la nivel regional
Inexistența sau nivelul incomplet de realizare a planurilor cadastrale în mediul rural	Acest punct slab îngreunarea realizării infrastructurilor și dotărilor în mediul rural (pensiuni, drumuri etc)
OPORTUNITĂȚI	JUSTIFICARE
Creșterea cererii mondiale pentru produse agroalimentare, cu precădere pentru cele ecologice și tradiționale.	Perspectivile de dezvoltare a pieței alimentare regionale și mondiale vor conduce la creșterea volumului absolut și relativ al consumului de produse alimentare de înaltă calitate, în stare proaspătă și/sau procesată, bogate în proteine, vitamine, grăsimi vegetale, glucide etc.
Finanțări europene pentru dezvoltare rurală.	În perioada 2021-2027, prin politica agricolă comună (PAC), se vor aloca finanțări europene pentru plăți directe către fermieri, sprijin pentru dezvoltarea rurală și programe de sprijin sectorial. În acest context, se remarcă necesitatea creșterii finanțării alocate pentru GAL-urile din mediul rural, precum și a eligibilității acestora în diverse programe de finanțare.
Promovarea conceptului de <i>Smart Village</i> prin finanțări europene în perioada 2021-2027	Conform politicii de coeziune, OP1 „O Europă mai inteligentă”, reînnoirea generațiilor și dezvoltarea „Satelor inteligente” în întreaga Europă în mediul rural reprezintă o prioritate pentru UE. În acest context, se remarcă necesitatea acordării posibilității GAL-urilor de a se implica pentru crearea premiselor necesare prin finanțări multifond care să permită o dezvoltare integrată a teritoriilor rurale.
AMENINȚĂRI	JUSTIFICARE
Schimbările climatice cu impact direct asupra condițiilor de agro-mediul și implicit asupra capacității de producție viitoare.	Pe perioada de predicție 2071-2100, conform ESPON, în întreaga regiune se vor semnala temperaturi medii anuale cu peste 3,5°C mai mari decât în intervalul de referință. Pe perioada de predicție 2071-2100, conform ESPON, în județele Bihor și Satu Mare se preconizează scăderi

	ale precipitațiilor în lunile de vară cu aprox. 40%, în restul regiunii predicțiile fiind încadrate sub acest nivel față de intervalul de referință 1961-1990
Condiții mai restrictive pentru desfășurarea activității în domeniul agriculturii.	Se observă creșterea cerințelor referitoare la condițiile de agro-mediu (protejarea solului; a apei; a reducerii gazelor cu efect de seră etc) și la cerințele referitoare la bunăstarea animalelor.
ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI BUNĂ GUVERNANȚĂ	
PUNCTE TARI	JUSTIFICARE
Creșterea digitalizării și a utilizării unor tehnici noi de management al informației în administrația publică (e-guvernare).	La nivelul întregii țări se constată că există 393 instituții înscrise pe ghiseul.ro din care 40 (10,2%) înscrise pe site-ul ghiseul.ro reprezintă instituțiile din Regiunea Nord-Vest.
Demararea procesului de bugetare participativă online.	Guvernanța participativă este o caracteristică importantă a guvernării inteligente. Procesul este deja aplicat de Primăria Cluj-Napoca și Oradea. Acesta ajută la identificarea proiectelor prioritare de interes public la nivel de primărie. În anul 2017 s-a înregistrat primul proces de bugetare participativă online din România "Bugetare participativă Cluj-Napoca 2017", prilej cu care au fost selectate 15 proiecte.
Majoritatea municipiilor din regiunea au în curs de dezvoltare proiecte pentru digitalizarea administrației publice	Cu sprijinul Programului Operațional Capacitate Administrativă majoritatea municipiilor din regiune au în implementare proiecte care vizează digitalizarea serviciilor publice (platformă servicii publice digitale, achiziție aparatură IT, arhivare digitală, instruire angajați, optimizare procese etc.)
PUNCTE SLABE	JUSTIFICARE
Nivel redus al digitalizării administrațiilor publice locale, în special în mediul rural.	România se află pe ultima poziție între statele UE și pe locul 67 din 193 de state din lume la capitolul digitalizarea administrației publice, conform studiului ONU "2018 UN E-Government Survey" privind indicele EGDI (indicele de dezvoltare e-guvernăntă). În prezent gradul de rafinare a serviciilor publice oferite de orașele din regiune este unul redus (plată taxe, impozite și amenzi, parțial eliberare certificat urbanism sau programări la audiențe / evenimente), iar în mediul rural acestea nu sunt disponibile în format online / digital.
Implementarea conceptului de <i>Smart City</i> este în fază incipientă.	Din punct de vedere al stadiului de implementare a conceptului de <i>Smart City</i> la nivel Regional, conform studiilor realizate prin „Strategiei Regionale de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii Nord-Vest 2021-2027”, reiese că 70,6 din administrațiile publice sunt în fază incipientă, 11,8 își doresc să implementeze conceptul în următoarea perioadă de finanțare, 8,8 % doresc implementarea de proiecte pilot și 2,9% consideră ca nu este prioritar pentru dezvoltarea orașului/municipiului.
Acces precar la date, cu efect negativ asupra gestiunii eficiente a orașelor din regiune	Infrastructura de colectare de date și bazele de date ale orașelor din regiune sunt subdezvoltate. Datele urbane nu sunt integrate la nivelul primăriilor. Furnizorii de servicii dețin baze de date proprii la care autoritățile locale au acces limitat. Doar o parte din municipiile reședință de

	<p>judet și câteva orașe mici dețin baze de date geospațiale. Acestea sunt însă încă insuficient dezvoltate pentru a putea fundamenta decizii sau a asigura implementarea și monitorizarea coerentă a proiectelor de infrastructură.</p>
<p>Dificultăți în implementarea proiectelor și formularea de politici publice, planificare.</p>	<p>Personalul angajat în structurile de dezvoltare regională, management de proiecte sau de gestionare a unor programe operaționale este insuficient raportat la numărul de proiecte gestionate de către administrațiile publice. Până în primul trimestru al anului 2020, spre exemplu, nu mai puțin de 961 proiecte au fost contractate numai pe POR 2014-2020 de cele 6 reședințe de județ. În cazul orașelor mici sau a comunelor posibilitatea de a atrage și susține personal specializat în dezvoltarea de proiecte și în atragerea de fonduri europene este foarte redusă. Neutilizarea resurselor reprezentate de echipele GAL-urilor în mediul rural va duce la creșterea acestor dificultăți.</p>
<p>Grad încă redus de implicare a comunității în procesul de decizie</p>	<p>Există încă puține cazuri în care populația este implicată activ în procesul de dezvoltare a proiectelor de interes local. Doar în municipii precum Cluj-Napoca sau Oradea s-a format o cultură a implicării civice.</p> <p>În ceea ce privește mediul rural, datorită GAL-urilor există un număr de 10 comunități din mediul rural unde populația a început să se implice în procesul de dezvoltare a proiectelor de interes local, însă neutilizarea resurselor reprezentate de echipele GAL-urilor va duce la creșterea acestor disparități.</p>
OPORTUNITĂȚI	JUSTIFICARE
<p>Finanțări europene disponibile pentru perioada 2021-2027</p>	<p>Existența unor finanțări europene în perioada 2021-2027 prin OP5 „O Europă mai apropiată de cetățenii săi” și OP1 „O Europă mai inteligentă” (Programul Operațional Capital Uman, Programul Operațional Asistență Tehnică) fapt care va oferi cadrul necesar pentru pregătirea de proiecte la nivel de UAT care să contribuie la creșterea capacității administrative. Implicarea GAL-urilor din mediul rural ca partener activ în cadrul acestor finanțări ar genera schimbări la nivel de implicare civică și mentalitate în mediul rural.</p>
<p>Digitalizarea serviciilor publice a devenit o prioritate la nivel național</p>	<p>În urma adoptării Agendei Digitale la nivelul MCSI prin intermediul Agenției de Digitalizare a României s-a lansat pregătirea unui amplu proces de digitalizare a serviciilor publice asigurate de instituțiile publice la nivel central.</p>
AMENINȚĂRI	JUSTIFICARE
<p>Întârzieri majore care intervin între momentul depunerii cererilor de finanțare și momentul contractării proiectelor cu finanțare externă derulate la nivel de UAT-uri</p>	<p>Din cauza duratei mari a proceselor de evaluare și contractare și al celor privind achizițiile publice, pot interveni întârzieri majore între momentul depunerii cererilor de finanțare și momentul contractării proiectelor cu finanțare externă.</p> <p>Aceste amenințări sunt cu atât mai grave când vorbim despre proiecte de CDI, proiecte privind implicarea comunității în deciziile locale sau proiecte privind asocierea fermierilor.</p>

IV. STRATEGIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ

1. Competitivitatea regiunii în raport cu regiuni europene similare

Din punct de vedere al competitivității, Regiunea Nord-Vest se poziționează pe locul 246 din 268 regiuni europene, fiind a treia regiune competitivă la nivel național, după București-Ilfov și Vest, conform „The Eu Regional Competitiveness Index 2019”⁶⁰ (RCI).

RCI consideră utilă comparația dintre regiunile cu un nivel similar al dezvoltării economice. De exemplu, o regiune mai puțin dezvoltată poate avea un scor general mic, dar să depășească regiunile cu un PIB similar pe cap de locuitor. În schimb, o regiune foarte dezvoltată poate avea un scor ridicat, dar totuși nu atinge nivelul standard pentru regiunile mai dezvoltate. Astfel, în cadrul RCI sunt propuse 15 peer-regiuni pentru Regiunea Nord-Vest, conform similitudinii valorii PIB/locuitor, și anume: din Grecia (Kentriki Makedonia, Ipeiros, Thessalia, Peloponnisos, Dytiki Ellada, Voreio Aigaio), din Polonia (Podkarpackie, Kujawsko-pomorskie, Podlaskie, Świętokrzyskie, Warmińsko-mazurskie) din Franța (Guyane), din Slovacia (Východné Slovensko) și din România (Centru și Sud-Est).

Astfel, Regiunea Nord-Vest are următoarele performanțe la domeniile grupate conform metodologiei⁶¹:

Performanță sub nivelul mediu	Performanță similară cu restul regiunilor	Performanță peste nivelul mediu
<ul style="list-style-type: none"> Infrastructura de transport Educație de Bază 	<ul style="list-style-type: none"> Instituțiile publice Stabilitatea macroeconomică Sănătatea Învățământul superior și pe tot parcursul vieții Dimensiunea pieței Pregătirea tehnologică Sofisticarea mediului de afaceri Inovarea 	<ul style="list-style-type: none"> Eficiența pieței forței de muncă

Tabelul 59. Performanța regiunii în raport cu 15 regiuni cu nivel similar a valorii pib/locuitor spc

Sursa: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/work/rci2019_scorecards.pdf

Eficiența pieței forței de muncă este punctul forte al regiunii. Regiunea a înregistrat performanță peste nivelul mediu, la baza acestui indicator au stat indicatorii cu privire la șomaj și la egalitate de gen.

Educație de bază, conform indicelui RCI, este calculată la nivelul național. România ocupă ultimul loc la acest domeniu din Uniunea Europeană. Acest aspect este cauzat în mare măsură de accesul precar la programe de formare continuă. Lipsa posibilităților facile de formare face ca procesul de inovare să

⁶⁰ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/work/2019_03_rci2019.pdf

⁶¹ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/maps/regional_competitiveness/

fie semnificativ îngreunat întrucât forța de muncă nu este la curent cu noutățile în domeniul în care activează.

Din perspectiva infrastructurii de transport, regiunea are performanțe sub nivelul mediu, acest aspect este cauzat pe de-o parte de lipsa unor coridoare de infrastructură de transport de mare capacitate cum ar fi autostrăzi, drumuri expres sau căi ferate duble electrificate cu viteză de cel puțin 120 km /h și pe de altă parte de o densitate încă redusă a populației.

PIB pe cap de locuitor nu este inclus în mod direct la calcul indicelui RCI, însă se observă o relație non-liniară clară pozitivă dintre PIB și indice. Astfel, coeficientul de corelare dintre PIB/cap de locuitor și RCI, pentru toate cele 268 de regiuni este de 0,75. Însă dacă se calculează corelarea doar pentru Regiunea Nord-Vest împreună cu cele 15 regiuni peer propuse, din perspectivă similitudinii valorii PIB/locuitor, se obține o valoare de -0,05, ceea ce arată că nu există o corelare între valoarea PIB/cap de locuitor cu RCI, pentru acest grup de regiuni.

„Regional benchmarking in the smart specialization process: Identification of reference regions based on structural similarity”⁶² propune pe baza caracteristicilor sociale, economice, tehnologice, instituționale și geografice identificarea regiunilor peer, care au condiții structurale similare relevante pentru dezvoltarea bazată pe inovare. Astfel, conform acestui document 15 regiuni peer⁶³ pentru Regiunea Nord-Vest sunt din Bulgaria (Severozapaden, Yugoiztochen), Ungaria (Észak-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld) și din Polonia (Lubelskie, Podkarpackie, Warmińsko-mazurskie, Podlaskie, Kujawsko-pomorskie, Lubuskie, Łódzkie, Pomorskie, Dolnośląskie). Pentru aceste 15 regiuni și Regiunea Nord-Vest, corelarea dintre PIB/locuitor și indicele RCI este de 0,83, ceea ce indică existența unei relații non-liniare clar pozitivă puternică.

Performanța regiunii Nord-Vest prin comparație cu aceste 15 regiuni peer (conform platformei S3 Benchmarking) este menționată în următorul tabel.

Tabelul 60. Performanța regiunii în raport cu 15 regiuni peer (conform platformei S3 Benchmarking)

Performanță sub nivelul mediu	Performanță similară cu restul regiunilor	Performanță peste nivelul mediu
<ul style="list-style-type: none"> Infrastructura de transport Educație de Bază Stabilitatea macroeconomică Sofisticarea mediului de afaceri 	<ul style="list-style-type: none"> Instituțiile publice Sănătatea Învățământul superior și pe tot parcursul vieții Dimensiunea pieței Pregătirea tehnologică Inovarea 	<ul style="list-style-type: none"> Eficiența pieței forței de muncă

Sursa: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/work/rci2019_scorecards.pdf

Stabilitatea macroeconomică, conform indicelui RCI, este calculată la nivelul național. România depășește Grecia din perspectiva performanței acestui indicator, însă este surclasată de către Bulgaria,

⁶² https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/documents/20182/114903/JRC89819_RegionalBenchmarking.pdf/699a6115-f685-4567-969d-921d116a304e

⁶³ Au fost excluse regiunile din România

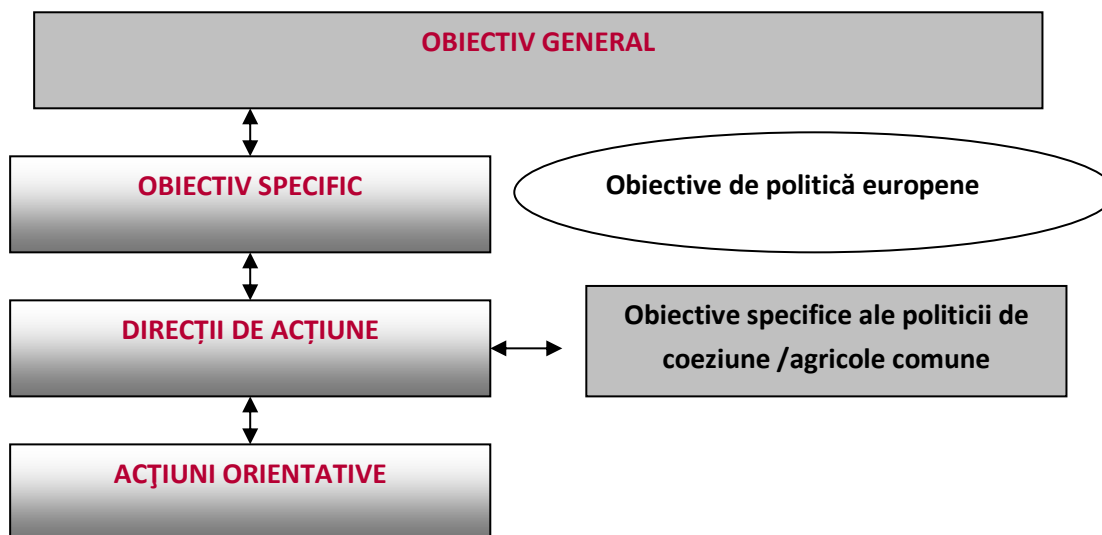
Slovacia, Franța, Ungaria și de către Polonia. În regiunea Nord-Vest, performanța sofisticării mediului de afaceri la fel a înregistrat un nivel scăzut, depășind doar o singură regiune din cele 15, Lubuskie din Polonia.

2. Abordarea strategică

Strategia de dezvoltare propusă pentru Regiunea Nord-Vest pentru perioada 2021-2027 se bazează pe rezultatele analizei SWOT și pe obiectivele identificate la nivel regional pe termen lung, pe orientările de la nivel național și pe direcțiile strategice ale **politicii de coeziune** și ale **politicii agricole comune** promovate de Uniunea Europeană pentru perioada de programare 2021-2027.

În ceea ce privește **aspectele metodologice** s-a adoptat orientarea europeană bazată pe concentrarea tematică a resurselor și orientarea către rezultate și impact, ca răspuns la principalele provocări identificate. Conform logicii de intervenție promovate la nivel european pentru perioada 2021-2027, strategia se structurează pe priorități de investiții și categorii de intervenție, pentru care s-au stabilit obiective specifice, respectiv acțiuni⁶⁴. Fiecare obiectiv specific corespunde unuia sau mai multor obiective de politică europeană, fiind finanțabil din unul sau mai multe programe operaționale.

Logica de intervenție este reprezentat schematic mai jos:



Viziunea și obiectivele pe termen lung (2034)

Existența unei viziuni de dezvoltare pe termen lung, care acoperă intervalul rămas până în 2034, este rezultatul final al unui proces de consultare și dezbateră pe tema dezvoltării durabile și echilibrate a Regiunii Nord-Vest, lansat la momentul aderării României la UE. Viziunea pe termen lung a fost adoptată prin PDR 2007-2013 și susținută prin PDR 2014-2020.

⁶⁴ Conform art.17 din "Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize" (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018PC0375&from=RO>).

Viziunea pe termen lung (2034)

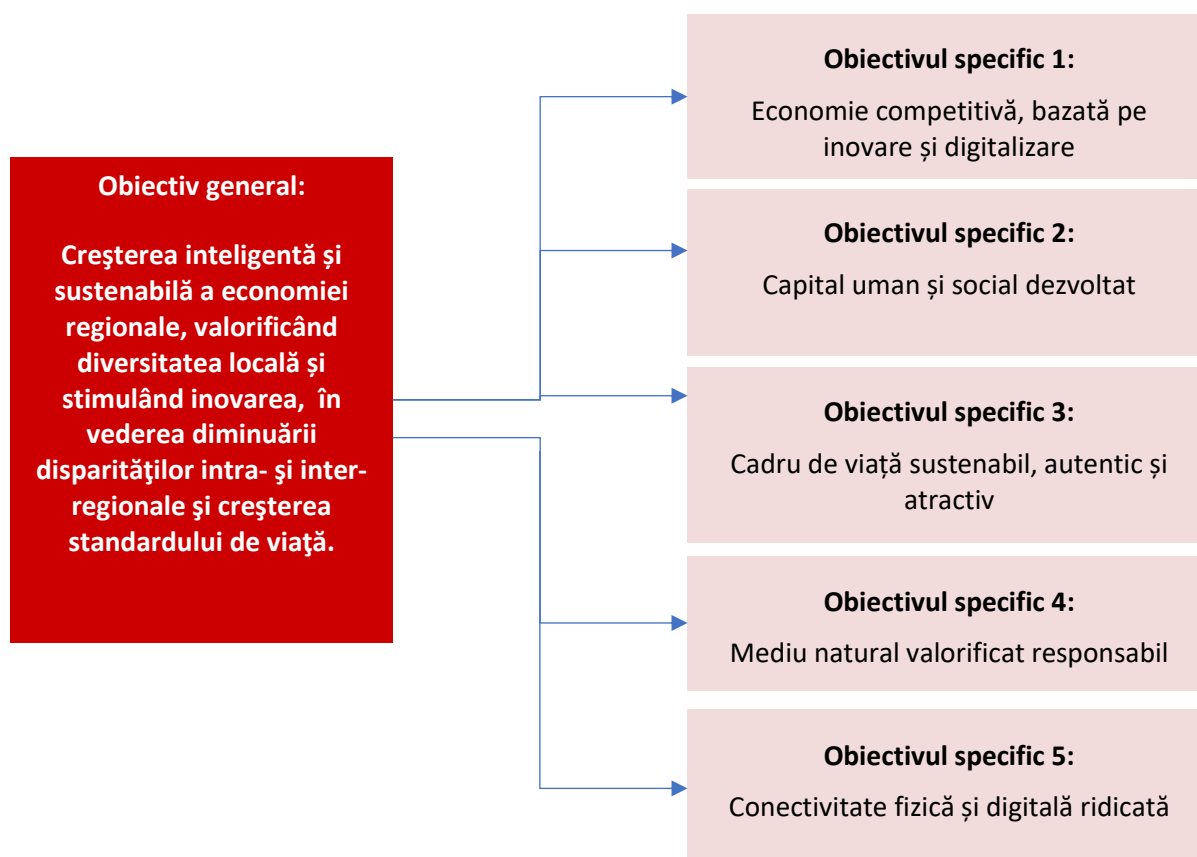
Comunitățile din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) înțeleg să valorifice împreună, respectând principiile dezvoltării durabile, resursele naturale, materiale, umane, tradițiile istorice și interculturale în scopul unei dezvoltări susținute, constante care face din Transilvania de Nord una dintre cele mai dinamice regiuni europene.

Obiective strategice de dezvoltare pe termen lung (2034)

- Valorificarea avantajelor competitive prin investiții în domeniile de specializare inteligentă ale regiunii.
- Racordarea Regiunii la fluxurile internaționale de mărfuri, turiști, investiții, informații și valori culturale.
- Creșterea investițiilor în capitalul uman al regiunii, în vederea adaptării la economia digitală și industria 4.0.
- Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al regiunii.
- Transformarea centrelor urbane în spații de influență și de atracție regională și trans-regională.
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei.
- Promovarea tranziției către surse de energie regenerabilă și gestiunea responsabilă a resurselor.
- Valorificarea spiritului civic în procesul de dezvoltare urbană.
- Dezvoltarea sistemelor de transport cu emisii reduse și încurajarea mobilității active.
- Dezvoltarea bazelor de date pe mai multe niveluri (local, județean, regional) pentru a susține procesul de planificare urbană

3. Obiectivul general și obiectivele specifice 2021-2027

Au fost identificate cinci obiective specifice, care vor contribui la realizarea obiectivului general, astfel:



Aceste obiective specifice urmează să contribuie și la atingerea țintelor stabilite prin politica de coeziune a UE pentru perioada 2021-2027, fiind corelate cu cele 5 obiective de politică europene, așa cum reiese din tabelul centralizator următor:

Tabel x. Corelarea priorităților strategiei regionale cu obiectivele politicii de coeziune ale Uniunii Europene și cu Programele Operaționale⁶⁵ vizate.

⁶⁵ Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ), Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD), Programul Operațional Transport (POT), Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF), Programul Operațional Sănătate (POS), Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO), Programul Operațional Regional Nord-Vest (POR NORD_VEST), Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS), Planul Național Strategic al Politicii Agricole Comune (PNS PAC).

Obiective specifice PDR	Obiective ale politicii de coeziune a UE	PO vizate
<u>Obiectivul specific 1 -</u> Economie competitivă bazată pe inovare și digitalizare	OP1. O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	POCIDIF / POR NORD-VEST / POS
<u>Obiectivul specific 2 -</u> Capital uman și social dezvoltat	OP4. O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	POS / POEO / POIDS / POCIDIF / PNS PAC
<u>Obiectivul specific 3 -</u> Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv	OP4. O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	POR NORD-VEST/ PNS PAC
<u>Obiectivul specific 4 -</u> Mediu natural valorificat responsabil	OP 2. O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	PODD / POR NORD-VEST
<u>Obiectivul specific 5 -</u> Conectivitate fizică și digitală ridicată	OP 3. O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	POT / POCIDIF / POR NORD-VEST

Obiectivele specifice 1-4 sunt de asemenea corelate cu obiectivele Politicii Agricole Comune⁶⁶, susținute prin Planul Național Strategic al Politicii Agricole Comune (PNS PAC).

⁶⁶ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/future-cap_ro

4. Prezentarea schematică a strategiei

OBIECTIV GENERAL				
<i>Creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea și autenticitatea locală și stimulând inovarea, în vederea dezvoltării echilibrate a teritoriului și creșterii standardului de viață</i>				
OBIECTIV SPECIFIC 1	OBIECTIV SPECIFIC 2	OBIECTIV SPECIFIC 3	OBIECTIV SPECIFIC 4	OBIECTIV SPECIFIC 5
Economie competitivă bazată pe inovare și digitalizare	Capital uman și social dezvoltat	Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv	Mediu natural valorificat responsabil	Conectivitate fizică și digitală ridicată
<p>DIRECȚII DE ACȚIUNE</p> <p>1.1. Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea competitivității mediului de afaceri</p> <p>1.2. Sprijinirea ecosistemului de inovare și a activităților economice în domeniile de specializare inteligentă</p> <p>1.3. Stimularea CDI și adoptării tehnologiilor avansate, în mediul public și privat</p> <p>1.4. Promovarea și dezvoltarea tehnologiilor digitale</p>	<p>DIRECȚII DE ACȚIUNE</p> <p>2.1. Sprijinirea inserției pe piața muncii și corelarea competențelor profesionale cu dinamica și cerințele viitoare ale pieței</p> <p>2.2. Stimularea participării la procesele de educație și formare continuă, bazate pe o infrastructură modernă și pe digitalizare</p> <p>2.3. Modernizarea, digitalizarea și dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de sănătate, promovarea prevenției și a unui mod de viață sănătos</p> <p>2.4. Sprijinirea incluziunii sociale și combaterea sărăciei</p> <p>2.5. Cultivarea spiritului civic și a implicării comunității în procesele de dezvoltare locală</p>	<p>DIRECȚII DE ACȚIUNE</p> <p>3.1. Dezvoltarea integrată și sustenabilă a zonelor urbane funcționale, a municipiilor și orașelor</p> <p>3.2. Dezvoltarea zonelor rurale și creșterea calității vieții în mediul rural, prin echiparea cu infrastructură și dotări</p> <p>3.3. Dezvoltarea infrastructurii și susținerea evenimentelor culturale, sportive și de agrement</p> <p>3.4. Digitalizarea serviciilor publice dedicate comunității, vizitatorilor și actorilor economici</p> <p>3.5. Protejarea și valorificarea patrimoniului antropoc</p> <p>3.6. Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic</p>	<p>DIRECȚII DE ACȚIUNE</p> <p>4.1. Protejarea și valorificarea patrimoniului natural, a biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi</p> <p>4.2. Creșterea rezilienței la hazarduri naturale și schimbări climatice</p> <p>4.3. Reducerea poluării, ameliorarea și monitorizarea calității factorilor de mediu</p> <p>4.4. Promovarea utilizării sustenabile a resurselor energetice și valorificarea surselor de energie regenerabilă</p> <p>4.5. Modernizarea și dezvoltarea sistemelor de management al apelor, apelor uzate și deșeurilor</p> <p>4.6. Sprijinirea economiei circulare în vederea eliminării deșeurilor și (re)utilizării continue a resurselor</p>	<p>DIRECȚII DE ACȚIUNE</p> <p>5.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport în lungul rețelei TEN-T</p> <p>5.2. Creșterea conectivității locale feroviare și rutiere la rețeaua TEN-T</p> <p>5.3. Sprijinirea mobilității durabile intra-regionale, inclusiv cu scop turistic și de agrement</p> <p>5.4. Sprijinirea mobilității durabile în cadrul zonelor urbane funcționale, municipiilor și orașelor</p> <p>5.5. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor digitale</p>

5. Descrierea strategiei

OBIECTIVUL SPECIFIC 1

Economie competitivă, bazată pe inovare și digitalizare

Obiective politice europene corespunzătoare

- OP1. O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente

Corelarea cu Programele Operaționale:

- POR NORD-VEST – P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice;
- PNS PAC – OS2. Consolidarea orientării către piață și creșterea competitivității;
- POEO – P6. Antreprenoriat și economie socială;
- POCIDIF – P1. Integrarea ecosistemului național CDI în Spațiul de Cercetare European și internațional; P2. Crearea și promovarea unui sistem atractiv de inovare în economie pentru toate tipurile de inovare; P3. Dezvoltarea capacității CDI a organizațiilor de cercetare;
- POCIDIF – P5. / P6. / P7. Digitalizarea în educație / cultură / administrația publică;
- PNS PAC – OS1. Sprijinirea veniturilor agricole viabile și a rezilienței în întreaga Uniune pentru sporirea securității alimentare;
- POS – P5. Abordări inovative în cercetarea în domeniul medical;
- POS – P6. Digitalizarea sistemului medical; P7. Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament;

JUSTIFICAREA OBIECTIVULUI

Deși Regiunea Nord-Vest se plasează pe locul 2 la nivel național în ceea ce privește numărul de persoane active în domeniile de înaltă tehnologie în 2018 (30,6% din totalul forței de muncă), ponderea companiilor inovatoare în total este încă redusă (13,2% în anul 2016), 8% dintre cercetători provin din mediul privat (mult sub media europeană de 42,3%) iar regiunea în ansamblu are o capacitate redusă de inovare, așa cum reiese din includerea sa în categoria inovatorilor modești în Tabloul de Bord al Inovării Regionale (30% din media UE28). Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord Vest 2021-2027 urmărește creșterea numărului de întreprinderi inovative inclusiv prin asigurarea accesului la tehnologii noi, alinierea la standardele Industriei 4.0 și standardele economiei sustenabile, respectiv mobilizarea capitalului privat și dezvoltarea resurselor umane, evidențind nevoia de investiții în creșterea capacității de inovare a întregului ecosistem regional.

Regiunea Nord-Vest are o densitate ridicată a IMM-urilor (33,44 IMM-uri / 1000 loc.), valoare peste media națională însă fiind cea mai redusă la nivelul UE28, ce au generat 70,9% din totalul cifrei de afaceri și 73% din totalul forței de muncă. Acest fapt indică importanța IMM-urilor ca motor al dezvoltării economice, la nivel regional fiind asigurată o masă critică importantă din perspectiva unui grad mare de flexibilitate și adaptabilitate la transformările din mediul economic. Pe de altă parte, productivitatea muncii are valori reduse, cu 13,58% sub nivelul național și de 3,7 ori sub media UE28, formarea brută de capital fix este în scădere, iar industria din regiune este intensivă în capital uman, fapt ce indică o nevoie sporită de susținere a antreprenorilor pentru creșterea capacității de inovare, modernizare și adoptare a tehnologiilor noi și internaționalizare prin structuri de sprijin, investiții și programe de formare a forței de muncă. La aceste elemente se adaugă o serie de provocări cu care se

confruntă majoritatea IMM-urilor, în ciuda condițiilor economice generale care s-au îmbunătățit: găsirea clienților, accesul la finanțare, disponibilitatea personalului calificat și a managerilor cu experiență. Astfel, la un an de la înființare, ponderea companiilor încă active se menține redusă (69,3% în anul 2018) și are o tendință descendentă. Acest fapt indică o nevoie a mediului antreprenorial de consolidare a activității încă de la înființare prin consolidarea prezenței pe piață, creșterea accesului și a oportunităților de finanțare, stabilirea de forme de colaborare la nivelul ecosistemului și investiții pentru dezvoltarea de produse și servicii cu valoare adăugate mare.

Conform datelor analizate în cap.II „Profilul socio-economic”, în anul 2017 în Regiunea Nord-Vest majoritatea întreprinderilor active nou create s-au regăsit în mediul urban (69,5%), fapt accentuat și de creșterea disparităților urban/rural la nivel de venituri obținute, ce a antrenat emigrația și implicit scăderea disponibilității resurselor de muncă. Îmbătrânirea populației contribuie la insuficiența personalului cu calificare în alte domenii decât cel agricol. Rata de activitate a populației rurale este mai mare decât în mediul urban, indicând o pondere mare a populației inactive iar activitățile de bază sunt preponderent din domeniul agricol. Această inegalitate se datorează în cea mai mare măsură accesului dificil al populației la servicii (educație, sănătate, cultură). Totodată, perspectivele de creștere a competitivității activității agricole sunt îngrădite de condițiile de desfășurare a activității (parcele mici, subzistență, mijloace tehnice rudimentare), producătorii locali având dificultăți în a accesa piețele locale din mari aglomerări urbane.

Regiunea Nord-Vest, din perspectiva profilului de regiune aflată în proces de tranziție industrială, urmărește valorificarea resurselor regionale pentru dezvoltarea bazată pe cunoaștere și inovare. La nivelul Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Vest 2021-2027 a fost identificată nevoia de a crește capacitatea de cercetare-dezvoltare-inovare și dezvoltarea inteligentă a infrastructurilor, pe de o parte, iar pe de altă parte necesitatea dezvoltării relațiilor funcționale de cooperare între actorii din ecosistemul de inovare la nivel regional cu entități la nivel național, european și internațional, pentru reducerea fragmentării lanțului de inovare.

Conform datelor analizate în cap.II „Profilul socio-economic”, infrastructura publică și privată de cercetare și activitatea de CDI sunt bine dezvoltate la nivelul regiunii, aceasta poziționându-se pe locul 2 după regiunea București-Ilfov la capitolul numărului de entități de cercetare-dezvoltare, găzduind 24 de unități și instituții de drept public și 107 de drept privat. În același timp, numărul de cercetători din regiune a avut o evoluție pozitivă (15% creștere între 2014 și 2018). Aceste resurse pot fi valorificate în contextul unei creșteri inteligente, concomitent cu creșterea cheltuielilor cu CDI ca pondere din PIB, respectiv a valorii acestora per locuitor, unde Regiunea Nord Vest a înregistrat progrese limitate (scădere constantă, cea mai mare fiind de 47% în 2017), mult sub media națională și cea a Uniunii Europene. De asemenea, la nivel regional se observă polarizarea municipiului Cluj-Napoca în acest domeniu, care concentrează 94,5% din totalul de cercetători din regiune în anul 2018, fiind necesare intervenții pentru creșterea nivelului de cooperare dintre actorii regionali și a capacității de implementare a rezultatelor cercetării și în rândul companiilor din alte zone ale regiunii. Totodată, există necesitatea investițiilor CDI pentru a putea susține integrarea actorilor CDI în organisme și parteneriate europene sau internaționale și pentru a putea susține preluarea tehnologiilor avansate la nivelul regiunii (Raportul de Țară 2019).

În plus, deși serviciile intensive în cunoaștere (TIC) au avut o creștere semnificativă (dublarea cifrei de afaceri), competitivitatea acesteia rămâne ancorată în avantajul competitiv al forței de muncă bine calificate și a conectivității superioare, în timp ce efectele pozitive ale dezvoltării industriei TIC asupra altor actori din ecosistem rămân limitate (integrarea tehnologiei digitale în procesele curente ale companiilor – 35,6% din companii aveau site-uri web în 2017, digitalizarea serviciilor publice, etc.).

DIRECȚII DE ACȚIUNE PROPUSE

1.1. Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea competitivității mediului de afaceri

Acțiuni orientative:

- Promovarea antreprenoriatului prin înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor și acceleratoarelor de afaceri, parcurilor tehnologice și științifice, inclusiv parcuri smart cu impact la nivel regional
- Sprijin pentru dezvoltarea de noi întreprinderi în domenii competitive la nivel regional și național
- Susținere pentru dezvoltarea activității întreprinderilor existente și creșterea productivității, în special în domeniile cu valoare adăugată mare (infrastructura, servicii și formare)
- Structuri de sprijin suport pentru afaceri, inclusiv în mediul rural
- Sprijinirea cooperării prin susținerea de structuri asociative și stimularea legăturilor de afaceri și tehnologie atât la nivel național cât și internațional, sprijinirea internaționalizării IMM-urilor
- Sprijin pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru internaționalizare (participare la evenimente și târguri de promovare internaționale, evenimente de match-making, derularea de campanii de promovare și misiuni comerciale, etc.)
- Investiții în active corporale și necorporale în microîntreprinderi, inclusiv scale-up, în vederea creșterii ratei de supraviețuire a acestora
- Suport în accesarea de instrumente financiare diversificate și complementare

1.2. Sprijinirea ecosistemului de inovare și a activităților economice în domeniile de specializare inteligentă

Acțiuni orientative:

- Sprijin pentru firmele noi, în toate stadiile TRL, pentru susținerea inovatorilor radicali și disruptivi, pentru susținerea potențialului lor de creștere a acestora și pentru a scădea rata de eșec.
- Sprijin pentru firmele inovatoare existente, în special a inovatorilor sociali și a firmelor cu potențial mare de creștere (rata de creștere a cifrei de afaceri de peste 10% anual în ultimii doi ani), pentru scalare (scale-up), pentru trecerea de la concept până la produs și dezvoltarea unui prototip minim viabil (MVP)
- Dezvoltarea și susținerea activității unor structuri colaborative de management a inovării, pepinieră de inițiative colaborative între CDI și întreprinderi, de tipul rețele/ observatoare, consorții regionale de inovare/ hub-uri de inovare / DIH / centre de resurse/ clustere
- Activități de cercetare-inovare atât pentru organizații de cercetare cât și pentru întreprinderi realizate prin cooperare intra-regională în domenii RIS3 (informare, promovare, parteneriate și proiecte promovate de acestea), inclusiv intervenții aliniate KIC.
- Activități de cercetare industrială și/ sau dezvoltare experimentală, derulate individual sau în colaborare.
- Activități CDI în întreprinderi, aferente specializării inteligente la nivel regional (abordare pe lanțul valoric al inovării – activități CDI, valorizare produse/servicii);
- Activități de cercetare și inovare în centre publice de cercetare, de învățământ superior și de competență, inclusiv colaborarea în rețea;
- Activități de inovare, inclusiv inovare de proces și organizațională.

1.3. Stimularea CDI și adoptării tehnologiilor avansate, în mediul public și privat

Acțiuni orientative:

- Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, astfel:

- Investiții în active corporale și necorporale/ linii pilot, testare prototipuri, audit energetic, eficiență energetică, certificare produse/servicii
 - Noi tehnologii (IoT, automatizare, robotică, inteligența artificială)
 - Design industrial, inclusiv inovare bazată pe design
 - Digitalizare la nivelul proceselor de producție
 - Investiții la nivel de companie pentru achiziționarea de servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală
 - Customizare de masă (imprimare 3D, manufacturare digitală directă)
- Crearea și dezvoltarea infrastructurilor de inovare și transfer tehnologic (ITT), fizice sau digitale, în scopul facilitării interacțiunii între mediul CDI și mediul de afaceri și comercializării rezultatelor CDI, inclusiv dezvoltarea unor noi tipuri de infrastructuri care facilitează transferul tehnologic (de ex. demo-lab, living lab, fab lab, makers-space etc.) și a serviciilor aferente;
 - Sprijin acordat pentru desfășurarea serviciilor de TT, inclusiv prin dezvoltarea unor noi tipuri de servicii de transfer tehnologic corelate cu nevoile mediului de afaceri, consultanță specializată în afaceri sau investiții pentru implementarea unui rezultat al cercetării – inovării în parteneriat între IMM-uri și ITT.

1.4. Promovarea și dezvoltarea tehnologiilor digitale

Acțiuni orientative:

- Securitate cibernetică, interoperabilitate pentru proiectele de digitalizare, inclusiv sprijin pentru inițierea de start-up-uri / spin-off-uri în domeniul securității cibernetice
- Sprijinirea digitalizării în mediul universitar și dezvoltării universităților ca "poli" de competențe în domeniul digital, inclusiv prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și biblioteci virtuale, laboratoare, dotare tehnică și echipamente (de ex.: live streaming, projection, video mapping)
- Investiții pentru servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală a microîntreprinderilor și IMM-urilor (adoptarea tehnologiilor și a instrumentelor digitale care conduc la inovarea modelului de afaceri, inclusiv Hub-urilor Inovative Digitale (DIH))

OBIECTIVUL SPECIFIC 2

Capital uman și social dezvoltat

Obiective politice europene corespunzătoare

- OP4. O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale
- OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale

Corelarea cu Programele Operaționale:

- POEO – P2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională; P3. Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic; P4. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic; P8. Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii;

- POEO – P1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii; P3. Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic; P4. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic; P5. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți; P7. Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii
- POR – P5. O regiune educată;
- POCIDIF – P5. Digitalizarea în educație;
- POS – P2. Creșterea eficacității și diversificarea serviciilor de asistență medicală primară, comunitară și a celor oferite în regim ambulatoriu; P3. Servicii de recuperare, paliativă și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității; P6. Digitalizarea sistemului medical; P7. Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament.
- PNS PAC – P9. Îmbunătățirea răspunsului agriculturii UE la cerințele societății privind alimentația și sănătatea, inclusiv alimente sigure și nutritive, produse într-un mod sustenabil, precum și deșeuri alimentare și bunăstarea animalelor
- POCS – P1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității; P2. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității; P3. Comunități marginalizate; P4. Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii; P5. Servicii pentru persoane vârstnice ; P6./P7./P8. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități/ grupuri vulnerabile/ persoane defavorizate.
- PNS PAC – P8. Promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale, inclusiv a bioeconomiei și a silviculturii durabile.
- POCS – P1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității; P2. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității; P3. Comunități marginalizate; P4. Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii; P5. Servicii pentru persoane vârstnice ; P6./P7./P8. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități/ grupuri vulnerabile/ persoane defavorizate.

JUSTIFICAREA OBIECTIVULUI

La nivel național, datele cantitative privind educația și alte servicii sociale demonstrează că învățământul a stagnat într-o mare măsură de la intrarea în Uniunea Europeană, chiar dacă s-au realizat investiții în infrastructura educațională și în serviciile educaționale.

În regiune se regăsește al doilea cel mai important pol educațional din țară, Municipiul Cluj-Napoca (inclusiv Județul Cluj) care excelează la nivelul învățământului universitar (UBB cea mai performantă universitate din România conform Shanghai University Ranking) dar și la cel preuniversitar (județul cu cele mai mari medii la bacalaureat). Performanța în educație se regăsește însă într-o mai mică măsură în celelalte județe și orașe din regiune. Cluj-Napoca atrage astfel o parte însemnată de studenții din orașele regiunii care susțin astfel creșterea competitivității orașului. Cu toate acestea ponderea populației între 25-64 ani cu studii superioare este încă destul de redusă (17%), în comparație cu majoritatea regiunilor Europene care trec de 25-30%. De asemenea, regiunea prezintă valori foarte scăzute în ceea ce privește învățarea pe tot parcursul vieții, doar 1.1% din populația cuprinsă între vârstele de 25-64 ani este implicată activități de formare continuă⁶⁷, pe când majoritatea regiunilor europene au valori de peste 5-10% sau chiar peste 30% în țările nordice. Acest aspect evidențiază

⁶⁷ Măsurat la 4 săptămâni înainte de aplicarea sondajului, indicator Eurostat (trng_lfse_04)

probleme destul de ridicate în ceea ce privește specializarea forței de muncă, condiție esențială în procesul de inovare.

Până acum, finanțările prin POR 2014-2020 și cele naționale au sprijinit modernizarea, extinderea și dotarea infrastructurilor educaționale. Conform INS, dotările unităților școlare au crescut de 16.03% în cazul sălilor de clasă, 15% în cazul laboratoarelor și 7% în cazul sălilor de gimnastică. Mai mult, în gradul ridicat de scădere/îmbătrânire a populației, numărul unităților școlare în perioada 2007-2018 a scăzut doar cu 62 de unități (scăderea fiind în special în cazul învățământului preșcolar). Rămân însă necesități importante în ceea ce privește modernizarea unităților de învățământ în mediul rural și în orașele mici, mai ales liceele (nu cele tehnologice sau profesionale) care nu au beneficiat de sprijin în actuala perioadă de programare. Mai mult de atât, există încă dificultăți în modernizarea / restaurarea unităților de învățământ care au statut de monument istoric.

Aparatură IT și echiparea cu aparatură de tehnică de calcul a unităților de învățământ s-a îmbunătățit simțitor în perioada 2012-2018, regiunea fiind pe primul loc pe țară privind creșterea numărului de PC-uri în anul 2018. Totuși procesul de digitalizare a unităților de învățământ este încă redus. Doar în marile orașe din regiune o parte din școli sunt echipate cu dotări pentru învățământ online, în orașele mici și în mediul rural unitățile de învățământ nu sunt încă pregătite pentru a face acest pas. În completarea echipării unităților de învățământ se resimte nevoia de a forma cadrele didactice, mai ales în vederea adaptării cursurilor și modului de predare la noile tehnologii.

Investițiile în modernizarea unităților sanitare au continuat și în perioada 2014-2020 cu accentul pe ambulatorii și pe eficientizarea energetică a fondului construit. Mai mult de atât, în clasamentele naționale, Regiunea Nord-Vest ocupă locul 1 la numărul de centre de diagnostic și tratament, centre de sănătate și laboratoare de tehnică dentară. Cluj-Napoca este cel de-al doilea centru medical ca importanță din România, cu un număr mare de institute de excelență în domeniul bolilor cardiovasculare, oncologiei, urologiei și transplantului renal. De asemenea, în spitalele județene cât și în cele municipale din județul Bihor sau realizat investiții care privesc echiparea cu infrastructură pentru telemedicină. Cu toate acestea nevoia de modernizare și echipare a unităților sanitare rămâne valabilă, mai ales în cazul orașelor mici. De asemenea, la nivel național și implicit la nivelul regiunii, sistemul de sănătate trebuie reformat și orientat către prevenție. În acest sens, va fi nevoie de întărirea sistemului primar de sănătate, mai ales în mediul rural unde accesul la servicii de sănătate este încă deficitar.

În ceea ce privește populația dezavantajată/ marginalizată din punct de vedere socio-economic, situația regiunii este mai favorabilă decât situația la nivel național și s-a îmbunătățit în ultimii ani, ponderea populației totale aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, precum și rata sărăciei severe înregistrând o scădere între 2012 și 2018. Pe de altă parte, având în vedere că indicatorii sărăciei și excluziunii sociale la nivel național sunt alarmanți, relativă bună poziționare a Regiunii Nord-Vest nu înseamnă neapărat o stare de bunăstare pentru toți cetățenii, decalajele intra regionale de dezvoltare (atât urban-rural, cât și între municipiile mari și orașele mici sau zonele nedeservite de centre urbane), susținute și de accesul inegal la servicii primare de sănătate, sociale și educație, fiind în continuare semnificative. Nu în ultimul rând, etnia romă este a treia etnie la nivel regional din punct de vedere al numărului populației, înregistrând 4,37% din totalul regional, peste media națională (3,1%). Populația de etnie roma reprezintă unul dintre grupurile cele mai afectate de sărăcie și excluziune socială.

În mediul urban, principala cauză a dezavantajării este capitalul uman, ceea ce se reflectă negativ și asupra ocupării, respectiv asupra numărului persoanelor care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii și nu urmează o formă de învățământ. Există o serie de orașe și municipii care înregistrează peste 10% din populație în zone urbane marginalizate, însă, dintre acestea, nici unul nu a inițiat în perioada de programare 2013-2020 intervenții integrate prin mecanismul de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității. Zonele urbane marginalizate (ZUM) necesită intervenții integrate pe o perioadă îndelungată de timp, cu accent pe implicarea populației în rezolvarea problemelor

comunității și eforturi susținute din partea municipalităților și altor actori locali pentru ruperea cercului vicios al marginalizării.

În mediul rural riscul de sărăcie este mai mare, iar aceasta se prezintă sub mai multe forme, de la sărăcia din satele mici și cele cu populație îmbătrânită până la comunități caracterizate prin capital uman scăzut, o ocupare formală redusă a forței de muncă și condiții de locuire improprie.

DIRECȚII DE ACȚIUNE PROPUSE

2.1. Sprijinirea inserției pe piața muncii și corelarea competențelor profesionale cu dinamica și cerințele viitoare ale pieței

Acțiuni orientative:

- Promovarea și dezvoltarea sistemului de învățământ profesional și tehnic, mai ales sub forma învățământului dual (inclusiv dezvoltarea unor campanii de informare și constientizare a oportunităților oferite de învățământul dual, cu accent pe schimbarea percepției vis-à-vis de acesta)
- Dezvoltarea programelor de recalificare și reconversie profesională a forței de muncă
- Dezvoltarea programelor pentru o mai bună integrare în piața forței de muncă (orientare profesională, dezvoltare de competențe și abilități etc.)
- Elaborare de studii pentru corelarea sistemului de învățământ cu piața forței de muncă

2.2. Stimularea participării la procesele de educație și formare continuă, bazate pe o infrastructură modernă și pe digitalizare

Acțiuni orientative:

- Dezvoltarea și susținerea programelor de formare continuă, mai ales pe domeniile care au legătură cu noile tehnologii, dezvoltare durabil și industria 4.0,
- Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru învățare pe tot parcursul vieții (echipare unități de învățământ, centre comunitare și alte dotări în care să fie oferite aceste servicii)
- Digitalizarea sistemului de învățământ (formare cadre didactice, echipare cu infrastructură IT etc.)
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu (învățământ ante-preșcolar, preșcolar, primar, secundar) – inclusiv în zonele de expansiune urbană
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul terțiar – inclusiv sprijinirea dezvoltării centrelor secundare ale universităților în municipii sau orașe mici
- Accesibilizarea unităților de învățământ
- Dezvoltarea centrelor de excelență în educație
- Sprijinirea programelor de tip „afterschool”
- Sprijinirea parteneriatelor între mediul academic și angajatori în vederea dezvoltării de programe de formare continuă și ameliorarea inserției tinerilor pe piața forței de muncă
- Dezvoltarea și echiparea centrelor comunitare în care sunt oferite și servicii de educație
- Sprijinirea schimbului de experiență internațional la nivelul elevilor și studenților

2.3. Modernizarea, digitalizarea și dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de sănătate, promovarea prevenției și a unui mod de viață sănătos

Acțiuni orientative:

- Modernizarea / extinderea și dotarea unităților sanitare care furnizează servicii de medicale / de reabilitare/ recuperare, de paliative și îngrijiri medicale pe termen lung (inclusiv accesibilizare)
- Digitalizarea sistemului medical (partea de management)
- Dezvoltarea sistemelor de telemedicină
- Sprijinirea serviciilor medicale dedicate prevenției
- Dezvoltarea și ameliorarea calității serviciilor de medicină de familie
- Revitalizarea / modernizarea rețelei de medicină școlară
- Sprijinirea furnizorilor de asistență medicală primară și comunitară
- Formarea continuă a personalului medical
- Realizarea de campanii de promovare a unui stil de viață sănătos
- Construirea / amenajarea de locuințe pentru cadre medicale (mai ales în orașele mici)
- Dezvoltarea de programe de prevenire, screening, monitorizare de la distanță în mediul rural

2.4. Sprijinirea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Acțiuni orientative:

- Dezvoltarea integrată a zonelor urbane marginalizate
- Sprijin pentru educația adultului
- Sprijin pentru integrarea / reintegrarea persoanelor dezavantajate pe piața forței de muncă prin măsuri ce facilitează accesul la ocupare, inclusiv a șomerilor de lungă durată și sprijin specific pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și integrarea socio-economică a tinerilor
- Facilitarea accesului egal și în timp util al populației defavorizate la servicii publice de calitate, sustenabile și accesibile financiar
- Îmbunătățirea serviciilor sociale, de îngrijire familială și a serviciilor de îngrijire în cadrul comunității
- Promovarea egalității de șanse și a participării active în societate și a integrării sociale a persoanelor expuse riscului sărăciei sau de excluziune socială
- Îmbunătățirea accesului unor grupuri marginalizate, cum ar fi romii, la educație și locuri de muncă și promovarea incluziunii sociale a acestora
- Îmbunătățirea condițiilor de locuire și crearea de infrastructuri de locuit
- Alte infrastructuri sociale care contribuie la incluziunea socială în cadrul comunității
- Măsuri de sprijinire privind asistența socială a vârstnicilor în acord legile în vigoare

2.5. Cultivarea spiritului civic și a implicării comunității în procesele de dezvoltare locală

Acțiuni orientative:

- Susținerea mecanismelor de implicare a comunității în dezvoltarea locală
- Susținerea procesului de formare a comunităților și a inițiativelor civice
- Dezvoltarea sistemelor și platformelor de comunicare între comunitate și administrația publică locală

OBIECTIVUL SPECIFIC 3

Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv

Obiective politice europene corespunzătoare

- OP4. O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale
- OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale

Corelarea cu Programele Operaționale:

- PODD – P2. Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară; P3. Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și remediere a siturilor contaminate; P4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor;
- PNS PAC – P4. Contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, precum și la energia durabilă; P5. Promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul; P6. Contribuția la protejarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor.
- POR NORD-VEST – P3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul.

JUSTIFICAREA OBIECTIVULUI

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest dispune de o rețea de localități bine conturată, susținută de zone metropolitane sau sisteme urbane. Cu toate acestea, o parte din orașele mici sunt în declin în ceea ce privește populația care migrează spre marile centre urbane (mai ales Cluj-Napoca) iar zonele periurbane sunt afectate de expansiunea necontrolată. Populația în centrele urbane scade ușor, stagnează sau crește ușor însă populația în așezările din jurul reședințelor de județ se află în continuă creștere. Noile zone rezidențiale, aflate la periferia centrelor urbane sunt caracterizate de dezvoltări sporadice, necontrolate, lipsite de dotări, servicii și infrastructură de transport. Zonele de locuințe colective se află în declin. Deși au existat și continuă intervenții de eficientizarea energetică a fondului construit, spațiile publice (spații de tip condominiu) din jurul locuințelor colective sunt degradate iar suprafața dedicată activităților comunitare sau spațiilor verzi scade treptat în detrimentul parcurilor rezidențiale. O parte din zonele centrale (Oradea, Cluj-Napoca, Bistrița sau Baia Mare) au beneficiat de proiecte de regenerare urbană, mai ales prin dezvoltarea zonelor pietonale și restaurarea fondului construit. Acest demers nu a fost însă urmat de o parte considerabilă din orașele mai mici unde zonele centrale sunt încă degradate deși au un potențial arhitectural și turistic deosebit având capacitatea de a-și recăpăta inclusiv rolul de spațiu de întâlnire pentru comunitate.

În ultimii ani Cluj-Napoca s-a transformat într-un model la nivel național în ceea ce privește implicarea comunității în dezvoltarea urbană. Proiecte de succes precum bugetarea participativă au fost preluate și de alte municipii și orașe din regiune (Zalău, Turda, Negrești Oaș etc.). Cu toate acestea, relația între autoritățile publice și comunitate sunt îngreunate, mai ales în ceea ce privește furnizarea serviciilor publice. Doar 40 de localități (municipii, orașe și comune) sunt înrolate în platforma națională Ghișeul.ro și oferă servicii publice digitale (plată taxe și impozite locale). Foarte puține orașe din regiune (Oradea, Satu-Mare, Bistrița etc.) dispun de baze de date GIS sau de planuri cadastrale actualizate. Acest aspect îngreunează procesul de proiectare și planificare și face dificilă implementarea și monitorizarea strategiilor de dezvoltare.

Cu excepția comunelor periurbane, mediul rural se află preponderent în declin. Investițiile în comasarea și echiparea terenurilor agricole, dezvoltarea agriculturii ecologice (suprafața agriculturii

ecologice aproape s-a dublat între 2010 și 2018), promovarea și păstrarea meșteșugurilor și tradițiilor locale, echiparea zonelor rurale sprijinite de Grupurile de Acțiune Locală dar și de un cluster specializat în domeniul agriculturii (AgroTransilvania) au avut o contribuție semnificativă în reducerea declinului. Cu toate acestea transferul de cunoștințe în domeniul agriculturii este încă redus iar agricultura de subzistență, pe parcele mici reprezintă în continuare o pondere ridicată din producția totală. De asemenea, lipsesc în continuare lanțuri eficiente de furnizare iar structurile asociative se dezvoltă destul de încet. Mediul rural se confruntă în continuare cu probleme de echipare și dotări precum: calitatea precară a infrastructurii de transport (mai ales drumuri comunale), acces precar la servicii de sănătate, starea precară a unităților de învățământ alături de un nivel redus de echipare cu infrastructură tehnico edilitară (mai ales apă-cana și gaze).

Chiar dacă regiunea are un potențial ridicat, activitatea turistică este concentrată în câteva centre, restul obiectivelor fiind nevalorificate. Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest beneficiază de un complex de factori turistici morfologici, climatici, hidrografici și biogeografici ce conferă regiunii un potențial turistic atractiv. Un număr însemnat de resurse naturale din regiune au potențial ridicat în a fi (mai bine) valorificate, însă rămân în umbră din cauza dificultăților de acces (în lipsă sau nemodernizate) și a lipsei unor amenajări minime care să permită vizitarea lor în condiții optime. De asemenea, prezența unor obiective turistice de nișă, neconvenționale, face posibilă afirmarea unor tipuri și forme variate de turism, atractive pentru piețele internaționale (nișe de turism montan, turismul negru, turismul genealogic, etc). Lista de resurse (vestigii istorice, edificii religioase, obiective turistice culturale, patrimonial turistic etnografic, monumente, amenajări și activități cu funcție turistică) este completată de lista monumentelor istorice care totaliza 4.480 de imobile de patrimoniu în anul 2015, dintre care 998 au fost monumente recunoscute ca fiind de interes național sau universal. Există la nivelul regiunii orașe cu un patrimoniu arhitectural deosebit, concentrat în zone mai ample cum ar fi centrul istoric din Oradea (Art Noveau) sau Gherla (oraș Baroc). O bună parte din monumentele istorice și mai ales a zonelor protejate trebuie conservate sau necesită investiții pentru dezvoltarea și valorificarea lor prin includerea în circuite turistice.

Deși există o varietate amplă de obiective și zone turistice, nu există un plan coerent și integrat de promovare offline și online a Transilvaniei de Nord, iar calitatea slabă a infrastructurii de acces spre atracțiile turistice îngreunează valorificarea potențialului existent. Astfel, în lipsa unei infrastructuri adecvate și a unei promovări bazate pe mijloace moderne, se observă o scădere a duratei medii de ședere a turiștilor în perioada 2012-2018, și un interes mai redus din partea turiștilor străini.

DIRECȚII DE ACȚIUNE PROPUSE

3.1. Dezvoltarea integrată și sustenabilă a zonelor urbane funcționale, a municipiilor și orașelor

Acțiuni orientative:

- Sprijinirea regenerării urbane (inclusiv revitalizarea și dezvoltarea spațiilor publice verzi ex: parcuri, grădini urbane), mai ales în zonele de locuințe colective și în zonele centrale
- Echiparea zonelor de expansiune cu utilități și infrastructură de transport
- Dezvoltarea sistemului de spații public (mai ales prin design participativ și concursuri de arhitectură și urbanism)
- Amenajarea de spații de joacă pentru copii
- Dezvoltarea sistemelor de supraveghere a spațiilor publice
- Modernizarea și revitalizarea piețelor agro-alimentare
- Modernizarea și consolidarea fondului clădit
- Extinderea sistemelor de iluminat public (inclusiv iluminat arhitectural)

3.2. Dezvoltarea zonelor rurale și creșterea calității vieții în mediul rural, prin echiparea cu infrastructură și dotări

Acțiuni orientative:

- Dezvoltarea și revitalizarea dotărilor de interes public
- Ameliorarea calității infrastructurii de transport (inclusiv drumuri agricole, piste pentru biciclete și trotuare)
- Amenajarea și revitalizarea spațiilor publice (parcuri, scuaruri, grădini etc.)
- Dezvoltarea sistemelor de supraveghere a spațiilor publice
- Amenajarea de spații de joacă pentru copii
- Modernizarea / extinderea și echiparea unităților de învățământ
- Modernizarea și schimbarea funcțiunii clădirilor abandonate (foste școli, grădinițe etc.)
- Modernizarea și echiparea unităților medicale (mai ales cabinete medicale)
- Dezvoltarea / modernizarea sistemelor de utilități (apă, canal, gaz, energie electrică)
- Extinderea și refacerea sistemelor de irigație
- Ameliorarea accesului la servicii de transport public (județean sau regional)
- Sprijinirea agriculturii ecologice
- Tehnologizarea / eficientizarea producției agricole
- Optimizarea lanțurilor de distribuție a produselor agricole

3.3. Dezvoltarea infrastructurii și susținerea evenimentelor culturale, sportive și de agrement

Acțiuni orientative:

- Modernizarea, revitalizarea și extinderea dotărilor culturale
- Susținerea evenimentelor culturale
- Dezvoltarea și revitalizarea facilităților sportive
- Dezvoltarea și revitalizarea zonelor de agrement

3.4. Digitalizarea serviciilor publice dedicate comunității, vizitatorilor și actorilor economici

Acțiuni orientative:

- Dezvoltarea platformelor de servicii publice digitale
- Echiparea administrației publice cu infrastructură IT
- Instruirea personalului în furnizarea serviciilor publice
- Implicarea comunității și a mediului de afaceri în ameliorarea calității serviciilor publice
- Dezvoltarea platformelor de comunicare cu comunitatea, mediul de afaceri sau vizitatorii
- Dezvoltarea bazelor de date GIS
- Elaborarea planurilor cadastrale

3.5. Protejarea și valorificarea patrimoniului antropic

Acțiuni orientative:

- Restaurarea și valorificarea monumentelor istorice (inclusiv schimbarea funcțiunii dacă este oportun)
- Promovarea obiectivelor propuse pentru înscrierea în patrimoniul mondial UNESCO
- Promovarea și păstrarea tradițiilor și obiceiurilor locale
- Integrarea obiectivelor de patrimoniu antropic în circuite turistice
- Realizarea evenimentelor culturale care să pună în valoare specificul și identitatea regiunii

3.6. Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic

Acțiuni orientative:

- Dezvoltarea infrastructurii de turism (unități de cazare, dotări, facilități etc.)
- Reabilitarea / revitalizarea obiectivelor turistice
- Amenajarea de trasee turistice (inclusiv cicloturism)
- Dezvoltarea platformelor de promovare turistică și interacțiune cu turiștii
- Dezvoltarea unor circuite turistice transfrontaliere / transnaționale
- Promovarea integrată a regiunii ca destinație turistică (mai ales prin parteneriate între autorități locale, centrale, furnizori de servicii și comunitate)
- Sprijinirea turismului ecologic
- Valorificarea obiectivelor turistice de nișă și a formelor neconvenționale de turism (turismul paranormal, turismul negru, turismul genealogic, turismul de film etc.)

OBIECTIVUL SPECIFIC 4

Mediu natural valorificat responsabil

Obiective politice europene corespunzătoare

- OP2. O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor

- OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale

Corelarea cu Programele Operaționale:

- POR NORD-VEST – P3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul;
- PODD – P2. Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară;
- PNS PAC – P4. Contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, precum și la energia durabilă.

JUSTIFICAREA OBIECTIVULUI

Regiunea găzduiește cei mai mulți producători români de energie electrică din sursă solară (169, reprezentând 26,61% din totalul național), producând un total de 18,39% din energia electrică produsă din resursa solară la nivel național (257,15 MW PE). Această dinamică a pieței energiei electrice reprezintă o oportunitate pentru creșterea gradului de utilizare a energiei din surse regenerabile, una dintre principalele necesități ce ar putea reduce consumul de energie primară. De asemenea, în regiune se află inclusiv orașe care valorifică energia geotermală pentru încălzirea fondului construit precum Beiuș, Oradea sau Săcueni. Cu toate acestea, potențialul de energie verde este încă insuficient valorificat, mai ales resursele de energia geotermală disponibile în județele Bihor și Satu Mare, energie solară sau biomasă.

În ultimii ani, România a înregistrat una dintre cele mai mici valori ale consumului de energie primară/cap de locuitor, iar scăderea consumului de energie din sectorul casnic/ cap de locuitor,

amintită în analiza profilului socio-economic, reprezintă un rezultat al politicilor de eficiență energetică și al programelor naționale/ regionale derulate în perioada 2007-2020. Regiunea Nord-Vest deține un potențial ridicat pentru realizarea obiectivelor naționale și europene privind creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de carbon. Nevoia de eficientizarea energetică a fondului clădit rămâne însă valabilă, mai ales în municipiile reședință de județ care dețin o cantitate foarte mare de locuințe colective dar și în orașele mai mici unde din cauza lipsei interesului din partea asociațiilor de locatari încă există un număr considerabil de locuințe colective care necesită intervenții. Mai mult de atât, pentru a asigura un impact mai ridicat al acestor proiecte, ele ar trebui cuplate cu amenajarea teraselor locuințelor colective (terase verzi), echiparea cu sisteme de producție de energie (energie solară) dar și cu intervenții la nivelul cartierului cum ar fi cele de regenerare urbană.

În ceea ce privește sistemele de încălzire, în regiune se păstrează doar 5 localități care dețin încă sisteme centralizate de încălzire care necesită în continuare suport pentru modernizare și re tehnologizare. Alte municipii precum Baia Mare sau Zalău au renunțat treptat la încălzirea centralizată în lipsa resurselor pentru a menține sistemele funcționale. Mai mult de atât, există în continuare locuințe colective în orașe mici sau în mediul rural care nu dispun de sisteme moderne de încălzire fiind încălzite cu centrale pe lemne sau pe cărbune. Acest tip de încălzire are un impact profund negativ asupra factorilor de mediu, mai ales asupra calității aerului.

Deși municipiile și orașele din regiune dispun de sisteme de canalizare și lungimea totală a conductelor de canalizare s-a extins cu peste 60% între 2012 și 2018, majoritatea zonelor de expansiune dar și o parte semnificativă din așezărilor rurale sau satele aparținătoare a municipiilor și orașelor nu dispun de astfel de facilități. Doar 51% din populație regiunii este astfel deservită de sisteme de canalizare. În acest sens, se resimte nevoia de a continua procesul de echipare a localităților, mai ales cele din mediu rural cu infrastructură pentru canalizare.

O parte considerabilă din localitățile din regiune sunt expuse riscului de inundații, mai ales în urma topirii zăpezii și cazul ploilor torențiale (din ce în ce mai frecvente). Zonele cele mai expuse la inundații se regăsesc în municipiul Satu Mare și în așezările învecinate (Someșul), în apropierea municipiului Carei și a orașului Arduș (Crasna), în zona Săcueni – Marghita (Barcău) sau în partea de nord a județului Maramureș (Iza). Pentru a reduce vulnerabilitatea localităților la inundații se resimte nevoia dezvoltării unor sisteme de monitorizare și prevenția a inundațiilor împreună cu zone umede dedicate stocării apelor în cazul inundațiilor. De asemenea, pentru că în regiune există 192 de localități expuse riscului producerii unor alunecări de teren este nevoie de investiții în stabilizarea versanților dar și într-o cartare amănunțită a zonelor vulnerabile la acest risc.

Tradiția industrială și minieră face ca în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest să se regăsească în continuare suprafețe ample de situri contaminate, mai ales în zona Baia Mare dar și în județul Bihor. De asemenea, majoritatea orașelor dețin foste zone industriale intrate în declin care însă beneficiază de o accesibilitate bună fiind adesea echipate cu infrastructură tehnico-edilitare de mare capacitate. Aceste zone necesită intervenții de decontaminare pentru a putea fi ulterior valorificate fie prin proiecte ample de regenerare urbană sau prin transformarea lor în spații verzi care să deservească orașul.

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest dispune de 110 situri Natura 2000 a căror suprafață cumulată reprezintă peste 42.6% din suprafața totală a regiunii. În completarea acestora în regiune se regăsesc și 4 parcuri naturale și naționale. Deși există o cantitate și diversitate semnificativă de zone naturale protejate doar 125 din 281 de astfel de zone au planuri de management. Deși reprezintă elemente potențial turistic dar și de agrement deosebit, aceste zone sunt încă insuficient valorificate și promovate. Adesea zonele naturale protejate sunt fie expuse expansiunii necontrolate sau sunt exploatate turistic într-un mod ne sustenabil care pune în pericol flora și fauna.

La nivelul regiunii un număr de 11 localități urbane au mai puțin de 10 mp de spațiu verde pe cap de locuitor, mult sub suprafața cerută la nivel european (26 mp/locuitor). Din cele 43 de orașe ale regiunii Nord-Vest, doar 3 depășesc suprafața de 52 mp/locuitor recomandată de Organizația Mondială a

Sănătății. În acest context, este nevoie în continuare de extinderea suprafeței de spații verzi mizând în primul rând pe proiecte de regenerare urbană în zonele de locuințe colective și conversia fostelor situri industriale. În prea puține cazuri există o gândire sistemică asupra rețelei de spații verzi la nivel municipal și metropolitan. De aceea va fi nevoie de completarea rețelelor de spații verzi, mai ales prin dezvoltarea de coridoare verzi, implicit completarea vegetației de aliniament sau inserarea acesteia în lungul circulațiilor rutiere. De asemenea, pentru că majoritatea orașelor din regiune sunt traversate, adesea chiar legate de cursuri de apă. Așadar va fi importantă valorificarea și extinderea spațiilor verzi în jurul acestora pentru a putea crea nu doar coridoare verzi ci și culoare de transport nemotorizat care să permită o deplasare sigură și plăcută în orașe și în vecinătatea acestora. Posibile opțiuni în acest sens ar fi coridoare verzi-albastre în lungul Someșului (zona metropolitană Cluj-Napoca, Gherla-Dej-Beclean) în lungul Arieșului (Turda-Câmpia Turzii), în lungul Săsarului (Baia Mare – Baia Sprie) sau în lungul Bistriței (Bistrița – Livezile etc.).

Deși indicele de generare a deșeurilor este sub media națională, gradul de colectare selectivă este încă foarte redus (de regulă sub 15%), mai ales în comparație cu media UE care este de 47%. Mai mult de atât, în regiune se regăsesc încă 6 depozite de deșeuri neconforme. Investițiile în sisteme de colectare selectivă a deșeurilor sunt încă timide și trebuie suplimentate în viitoarea perioadă de programare. Mai mult de atât, este nevoie de programe și campanii de conștientizare și educare a populației în ceea ce privește colectarea selectivă.

DIRECȚII DE ACȚIUNE PROPUSE

4.1. Protejarea și valorificarea patrimoniului natural, a biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi

Acțiuni orientative:

- Realizare / actualizarea planurilor de management pentru siturile naturale protejate
- Dezvoltarea și revitalizarea sistemelor de spații verzi
- Împădurirea terenurilor degradate, versanților instabili și a zonelor care necesită vegetație înaltă
- Realizare de perdele de vegetație în lungul circulațiilor rutiere
- Valorificarea durabilă și conservarea zonelor naturale protejate
- Regenerarea și valorificarea terenurilor abandonate / degradate
- Decontaminarea siturilor contaminate și introducerea lor în rețeaua de spații verzi
- Revitalizarea și valorificarea cursurilor de apă, inclusiv dezvoltarea coridoarelor verzi-albastre
- Organizarea de campanii de informare privind protecția mediului / educație de mediu
- Dezvoltarea sistemelor de monitorizare a biodiversității

4.2. Creșterea rezilienței la hazarduri naturale și schimbări climatice

Acțiuni orientative:

- Dezvoltarea sistemelor de management și prevenire a inundațiilor (ex. zone intenționat inundabile)
- Dezvoltarea sistemelor de monitorizare și prevenție a fenomenelor meteorologice extreme
- Dezvoltarea mecanismelor de cooperare intraregională și transfrontalieră pentru prevenirea inundațiilor, poluării accidentale și a altor evenimente cu impact negativ major asupra localităților din regiune (inclusiv sistem de protecție antigrindină)
- Stabilizarea versanților cu risc ridicat în ceea ce privește alunecările de teren
- Reducerea și prevenirea geohazardelor, implicit a riscului seismic

- Elaborarea de strategii de reziliență urbană și cartarea factorilor de risc și a zonelor vulnerabile

4.3. Reducerea poluării, ameliorarea și monitorizarea calității factorilor de mediu

Acțiuni orientative:

- Dezvoltarea sistemelor de monitorizare în timp real a calității factorilor de mediu
- Identificarea și cartarea surselor de poluare și a zonelor de impact

4.4 Promovarea utilizării sustenabile a resurselor energetice și valorificarea surselor de energie regenerabilă

Acțiuni orientative:

- Modernizarea și extinderea sistemelor de încălzire centralizată
- Retehnologizarea sistemelor de încălzire a locuințelor colective⁶⁸
- Dezvoltarea sistemelor de producție de energie verde (mai ales energie geotermală, eoliană, solară sau din biomasă)
- Conștientizarea și educarea populației în ceea ce privește reducerea consumului de energie (mai ales prin sisteme de monitorizare în timp real al consumului)
- Dezvoltarea sistemelor de tip „smart grid”
- Reducerea consumului de energie la nivelul fondului construit (eficientizare energetică)
- Modernizarea (extinderea) sistemului de iluminat public pentru a reduce consumul de energie
- Promovarea sistemelor de producție de energie la nivel de gospodărie

4.5. Modernizarea și dezvoltarea sistemelor de management al apelor, apelor uzate și deșeurilor

Acțiuni orientative:

- Extinderea sistemelor de canalizare (mai ales în mediul rural și în zonele noi dezvoltate)
- Asigurarea rezervelor de apă necesare alimentării localităților
- Dezvoltarea sistemelor de colectare, purificare și stocare a apelor
- Extinderea și refacerea sistemelor de irigație
- Dezvoltarea sistemelor integrate de gestiune a deșeurilor
- Sprijinirea colectării selective a deșeurilor

4.6. Sprijinirea economiei circulare în vederea eliminării deșeurilor și (re)utilizării continue a resurselor

Acțiuni orientative:

- Susținerea întreprinderilor care funcționează pe principiul „zero deșuri”
- Sprijin pentru întreprinderile actuale în tranziția către un model de afaceri orientat către economia circulară
- Reducerea risipei alimentare

⁶⁸ Cele care nu sunt conectate la un sistem centralizat cum ar fi locuințele colective în anumite comune sau orașe mici.

- Valorificarea deșeurilor în scopul reducerii exploatării resurselor naturale epuizabile

OBIECTIVUL SPECIFIC 5

Conectivitate fizică și digitală ridicată

Obiective politice europene corespunzătoare

- OP3. O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale
- OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale

Corelarea cu Programele Operaționale:

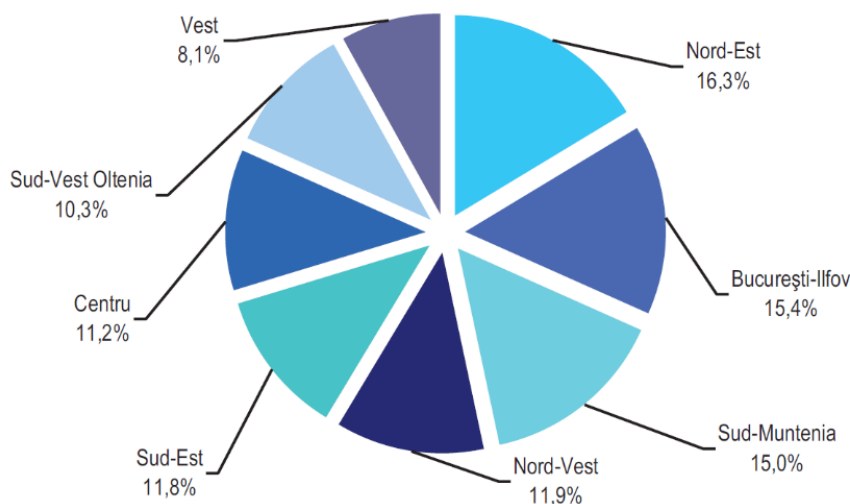
- POR NORD-VEST – P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice; P2. O regiune cu orașe Smart; P3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul; P4. O regiune accesibilă; P5. O regiune educată; P6. O regiune atractivă.
- POT – P1. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier; P3. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată; P6. Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabile și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată; P7. Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal.
- POCIDIF - P5. / P6./ P7. Digitalizarea în educație / cultură / administrația publică;
- POS – P6. Digitalizarea sistemului medical; P7. Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament.

JUSTIFICAREA OBIECTIVULUI

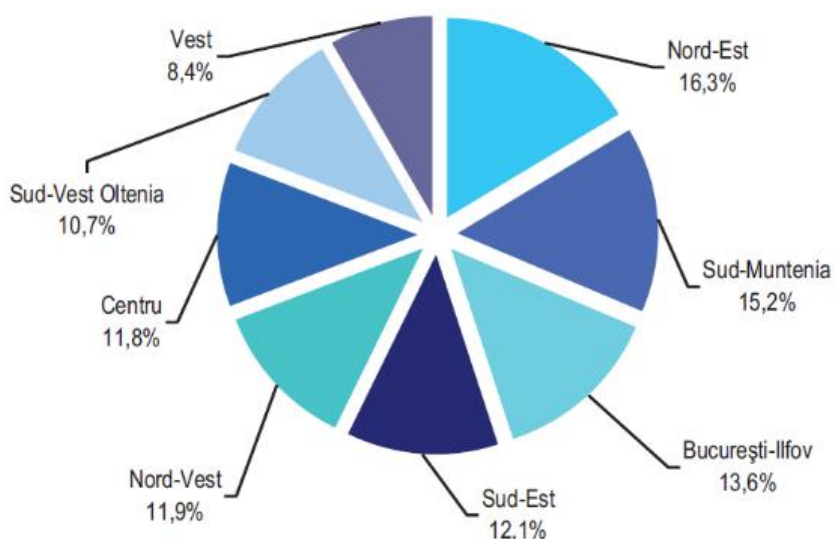
România se află sub media europeană la sectorul infrastructură și transport la toate criteriile de analiză privind investițiile și infrastructura, conform celui mai recent European Transport and Infrastructure ScoreBoard (2019). Regiunea este slab deservită de rețeaua TEN-T și se află în afara principalelor coridoare de transport, Rin-Dunăre și Orient – East Med. Rețeaua TEN-T Core traversează regiunea pe cale ferată doar între Câmpia Turzii - Cluj-Napoca și Dej (continuând spre Vatra Dornei) iar pe cale rutieră aceasta ajunge doar până la Turda (nod rutier). Acest aspect este vizibil mai ales în numărul redus de km de autostradă care deservește regiunea (52km) deși lucrările la autostrada A3 au început din anul 2004. Deși există lucrări importante de infrastructură rutieră planificate cum ar fi DX4 și A3 care ar asigura conexiuni optime între toate reședințele de județ, acestea nu sunt considerate o prioritate la nivel național, motiv pentru care lucrările avansează foarte greu.

În privința calității drumurilor, România se situa în 2018 pe ultimul loc, cu un scor de 2,96. Regiunea Nord-Vest are printre cele mai mici procente de drumuri publice modernizate. Astfel, din totalul de km de drumuri publice, 4256 de km, reprezentând 33,41%, sunt modernizate. Din acest total, doar 1427 de km de drumuri județene, adică 27,33% din totalul acestora, sunt modernizate. De asemenea, numărul de accidente de circulație rutieră a crescut cu 1033 în 2018 față de 2007, iar regiunea era în 2016 pe locul 39 din 278 în rândul regiunilor europene ca număr de accidente rutiere fatale, cu 91 de cazuri la un milion de locuitori. Majoritatea orașelor și municipiilor non reședință de județ nu dispun de centuri sau variante ocolitoare iar în cazul reședințelor de județ acestea sunt incomplete (ex. Cluj-Napoca, Bistrița sau Baia Mare).

Graficul nr.10 **Accidente de circulație rutieră cauzatoare de vătămări corporale, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2019**



Graficul nr.11 **Persoane accidentate în accidente de circulație rutieră cauzatoare de vătămări corporale, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2019**



În ceea ce privește numărul de accidente înregistrate în regiunea Nord-Vest în anul 2019, în județul Cluj au fost înregistrate cele mai multe accidente, 1.240, iar cele mai puține în Satu-Mare, 291.

Deservirea regiunii cu infrastructură feroviară este una precară. Majoritatea orașelor se află pe linii secundare iar doar o parte din magistralele 300 și 400 sunt electrificate. Legături esențiale pentru dezvoltarea regiunii, cum ar fi cea între Cluj-Napoca și Oradea sau între Cluj-Napoca și Baia Mare / Satu Mare sunt asigurate de linii de cale ferată neelectrificate pe când municipiul Zalău se află pe o linie secundară. Conectivitatea rutieră și feroviară precară reprezintă principalul factor care cauzează decalaje de dezvoltare față de celelalte regiuni din europene. De aceea investițiile în finalizarea A3 și a

DX4 alături de modernizarea și electrificarea magistralelor 300 și 400 reprezintă elemente fundamentale pentru progresul economic al regiunii.

La nivel local 28 din 43 de municipii și orașe au elaborat planuri de mobilitate urbană durabilă investind cu precădere în ameliorarea calității transportului public și dezvoltarea zonelor pietonale. Doar 3 din cele 6 reședințe de județ oferă servicii de transport public la nivel metropolitan. Același 3 municipii (Cluj-Napoca, Baia Mare și Oradea) dețin și un potențial ridicat în dezvoltarea transportului metropolitan pe cale ferată având posibilitatea de a deservi peste 60000 de locuitori din localitățile apropiate. Se află în curs de implementare servicii de transport public local pentru încă 9 orașe din regiune. În continuare se resimte nevoie de modernizare a flotei de transport public (mai ales Sighetu Marmației și Baia Mare), modernizarea și echiparea stațiilor de transport public dar și dezvoltarea sistemelor de management al transportului public (inclusiv prioritizarea la semafor). De asemenea, în orașele mari pentru a crește atractivitatea transportului public va fi necesară și dezvoltarea nodurilor și punctelor intermodale împreună cu tranziția către noțiunea de mobilitate ca un serviciu.

Deși s-a investit în extinderea zonelor pietonale, acest proces este vizibil mai mult în reședințele de județ și mai puțin în municipiile și orașele mai mici. Mai mult de atât, în majoritatea orașelor există în continuare trotuare subdimensionate (sub 1.5m) care îngreunează sau fac imposibilă deplasarea în siguranță a pietonilor. În ceea ce privește infrastructura pentru biciclete, în regiune nu există nici un oraș care să dispună de o rețea completă de piste și benzi pentru biciclete. Amenajările de piste pentru biciclete sau realizat mai degrabă punctual și prezintă adesea greșeli de proiectare, de aceea până și municipii precum Oradea (79 km), Satu Mare sau Cluj-Napoca nu dețin încă coridoare complete care să lege zonele importante din oraș cu infrastructură pentru biciclete. Lipsesc în continuare sisteme sigure pentru parcare bicicletelor. Politicile de parcare implementate sunt încă timide, doar în municipiul Cluj-Napoca se aplică o tarifare corectă a parcării în zona centrală și se construiesc treptat parcări rezidențiale multietajate. În celelalte municipii și orașe, tariful pentru parcare este încă redus, parcare rezidențială este adesea gratuită sau tarifată modic iar cuantumul amenzilor pentru parcare neregulamentară este încă unul foarte redus. Investițiile în parcări de transfer (park and ride) au fost foarte reduse, deși există o nevoie pentru acest tip de facilități mai ales în orașele mai mari.

DIRECȚII DE ACȚIUNE PROPUSE

5.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport în lungul rețelei TEN-T

Acțiuni orientative:

- Electrificarea și modernizarea căilor ferate (inclusiv modernizarea gărilor)
- Construirea de drumuri expres și autostrăzi
- Construirea de centuri și variante ocolitoare

5.2. Creșterea conectivității locale feroviare și rutiere la rețeaua TEN-T

Acțiuni orientative:

- Construirea și reabilitarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene, descărcări autostradă)
- Electrificarea și modernizarea căilor ferate (inclusiv modernizarea gărilor)
- Construirea de centuri și variante ocolitoare
- Construirea de noi drumuri menite să asigure creșterea conectivității în zonele metropolitane (noile drumuri vor include transport public, trotuare generoase și piste pentru biciclete)

5.3. Sprijinirea mobilității durabile intra-regionale, inclusiv cu scop turistic și de agrement

Acțiuni orientative:

- Dezvoltarea coridoarelor de mobilitate în lungul cursurilor de apă (infrastructură pentru biciclete și pietoni – inclusiv sisteme de închiriere biciclete)
- Dezvoltarea serviciilor de transport public la nivel micro-regional (inclusiv în scop turistic)
- Dezvoltarea traseelor de cicloturism

5.4. Sprijinirea mobilității durabile în cadrul zonelor urbane funcționale, municipiilor și orașelor

Acțiuni orientative:

- Modernizarea, optimizarea și dezvoltarea sistemelor de transportului public
- Dezvoltarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate (piste pentru biciclete și trotuare)
- Revitalizarea și extinderea zonelor pietonale
- Reconfigurarea circulațiilor în zonele rezidențiale (calmarea traficului, zone pietonale etc.)
- Amenajarea de parcări de transfer (park and ride / park and walk)
- Dezvoltarea sistemelor de management al traficului
- Echiparea administrațiilor publice cu modele de transport și instruirea personalului
- Realizarea de campanii și evenimente dedicate mobilității urbane durabile

5.5. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor digitale

Acțiuni orientative:

- Dezvoltarea rețelelor de Wi-Fi gratuit pentru cetățeni
- Dezvoltarea infrastructurii de tip 5G, mai ales în instituțiile publice
- Dezvoltarea și extinderea infrastructurii de tip broad band, mai ales în mediul rural
- Dezvoltarea serviciilor de telefonie și internet mobil în zonele mai puțin accesibile

V. ESTIMAREA SURSELOR DE FINANȚARE

Finanțarea implementării planului trebuie să se încadreze în alocațiile sau resursele posibil de accesat de comunitățile și actorii cheie din regiune, presupunând că principala sursă de finanțare vor fi Fondurile Europene Structurale și de Investiții (FESI). Astfel s-a realizat o estimare a surselor care pot fi accesate de la nivel național și regional din alocațiile FESI, precum și o radiografie a finanțărilor realizate în actuala perioadă de programare 2014-2020, până la data redactării prezentului document.

Programe Operaționale	Valoare totală (mil.euro)
Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)	€ 2.142,0
Program Operațional Educație și Ocupare (POEO)	€ 6.722,0
Program Operațional Transport (POT)	€ 7.800,0
Program Operațional Sănătate (POS)	€ 3.952,0
Program Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)	€ 5.782,0
<i>Programe Operaționale Regionale (total pe cele 8 regiuni)</i>	€ 12.700,0
Program Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)	€ 3.796,0
Program Operațional Tranziție Justă	€ 757,0

Tabelul 61. Finanțări disponibile la nivel național prin Programele Operaționale 2021-2027 (conform informațiilor disponibile la data redactării documentului)

Sursa: <http://www.data.gov.ro/>

Programe Operaționale	Valoare totală (mil.lei)
Program Operațional Infrastructură Mare (POIM)	3.085,5
Program Operațional Regional (POR)	8.420,0
Program Operațional Capital Uman (POCU)*	734,0
Program Operațional Competitivitate (POC)	537,8
Program Operațional Capacitate Administrativă (POCA)	44,1
TOTAL	12.821,6

* numai proiecte implementate integral în regiune

Tabelul 62. Finanțări derulate în Regiunea Nord-Vest prin Programele Operaționale 2014-2020 (până în decembrie 2019)

Sursa: <http://www.mfe.gov.ro/>

OBIECTIV DE POLITICĂ /PRIORITATE	Valoare totală solicitată (mil.euro)	Valoare totală solicitată (mil.lei)
OS1 – Economie competitivă, bazată pe inovare și digitalizare	1.527,6	7.350,9
OS2* - Capital uman și social dezvoltat	1.906,1	9.159,3
OS3* - Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv	1.152,1	5.541,7
OS4* - Mediu natural valorificat responsabil	362,9	1.749,4
OS5* - Conectivitate fizică și digitală ridicată	753,5	3.625,1
TOTAL	5.702,3	27.426,5

* valori estimate

Tabelul 63. Estimarea necesarului de finanțare pentru implementarea PDR Nord-Vest 2021-2027

Sursa: [analize in-house](#)

Obiectivul de Politică	Finanțarea prin POR 2021-2027 (mil. euro)	Finanțarea prin POR 2021-2027 (mil. lei)
OP1 – „O Europă mai inteligentă”	€ 859,8	4,127
OP2 – „O Europă mai verde”	€ 515,8	2,476
OP3 – „O Europă mai conectată”	€ 71,6	343
OP4 – „O Europă mai socială”	€ 93,1	447
OP5 – „O Europă mai apropiată de cetățenii săi”	€ 98,7	473

Tabelul 64. Estimarea surselor de finanțare PDR Nord-Vest 2021-2027 prin POR 2021-2027

Sursa: [analize in-house](#)

Informațiile de mai sus vor fi actualizate pentru a fi în concordanță cu programele operaționale, în versiune finală, respectiv cu tabelele financiare din documentele de implementare a programelor, din care va reieși inclusiv ponderea finanțării europene și naționale pe diferite categorii de intervenții.

VI. INDICATORI DE REALIZARE A OBIECTIVELOR STRATEGICE

Performanța regiunii se va monitoriza luând în considerare o serie de indicatori actualizați periodic de către Comisia Europeană, alături de un set de indicatori de rezultat și realizare conformi cu regulamentele europene pentru perioada de programare 2021-2027 sau definiți specific pentru măsurarea realizării obiectivelor propuse.

În ceea ce privește atingerea unor ținte europene, prezenta strategie propune:

- Regional Innovation Scoreboard : trecerea de la încadrarea de „Modest(-)” la „Moderate (-)”
- European Social Progress Index : trecerea de la creșterea de valoare de 48.67 la 55 (poate fi și 52 – valoarea din 2017 pentru București Ilfov)
- Regional Competitiveness Index : creșterea de la valoarea de (-1.14) la (-0.15) sau chiar (+0.1)
- Accesibilitate potențială (indicator de performanța a infrastructurii de transport în relație cu dezvoltarea urbană măsurat prin ESPON sau DG Regio) : creștere de la pragul de 20 – 40 % din media europeană la 60-80% pe cale feroviară și de la 20-40% la 60-80% pe cale rutieră (media Europeană = 100%, prag maxim de accesibilitate potențială – 180% - în țările Benelux).
- Conectivitate digitală : 100% acoperire cu internet de bandă largă (momentan 85-95%) și viteză la internet de minim 1 Gbps (țintă din politica de broadband a CE)

Indicatorii-țintă asumați la nivel regional vor juca un rol esențial în procesul de monitorizare al PDR Nord-Vest, urmând să fie evaluați cu prioritate în cadrul rapoartelor strategice elaborate de ADR (a se vedea Capitolul VII).

Obiectiv specific	Nume indicator	UM	Valoare actuală	Țintă 2029	Sursă date
O1. Economie competitivă, bazată pe inovare și digitalizare	PIB / capita raportat la media UE	%	51.22 (2016)	60	Eurostat
	Productivitatea / persoană ocupată (VAB/pers ocupată)	%	37% din media UE28 (2017)	60% din media UE28	OECD
	Număr companii cu capital străin	nr	688 de companii	900 de companii	ONRC
	Ponderea cheltuielilor CDI din PIB	%	0,24%	1,5%	INS
	Densitatea IMM-urilor (firme active la 1000 locuitori)	IMM / loc.	33,4 IMM/1000 loc.	65 IMM/1000 loc	INS
	Ponderea companiilor inovatoare	%	13,2%	25%	INS
	Ponderea companiilor active la un an de la înființare	%	69,3% (2018)	85%	INS
	Rata șomajului	%	2.3	1.5	INS

Obiectiv specific	Nume indicator	UM	Valoare actuală	Țintă 2029	Sursă date
O2. Capital uman și social dezvoltat	Populație 25-64 ani cu studii superioare	%	18.9% (în 2019)	30%	Eurostat edat_lfse_04
	Populație care participă la programe de învățare pe tot parcursul vieții (lifelong learning)	%	0,6% (în 2019)	25%	Eurostat trng_lfse_04
	Speranța de viață la naștere	Nr. ani	75.2 (în 2018)	77	Eurostat TGS00101
	Persoanele expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială	%	19.3 (2019)	10	Eurostat ilc_peps11
	Rata sărăciei relative	%	17.5 (2018)	12.5	INS
	Ponderea tinerilor care nu au loc de munca, nu sunt înscriși într-o unitate de învățământ sau nu urmează un curs de formare profesională (NEET's)	%	10.08 (2019)	5%	Eurostat edat_lfse_22
O3. Cadru de viață sustenabile, atractiv și autentic	Numărul municipiilor și orașelor care dețin strategii integrate de dezvoltare urbană	Nr.	43	43	Date colectate la nivel local
	Numărul orașelor care oferă portaluri de servicii publice digitale	Nr.	0 (multe sunt în implementare)	30	Date colectate la nivel local
	% persoanelor care folosesc internetul pentru a interacționa cu autorități publice	%	11	50	Eurostat
	Număr sosiri în unitățile de cazare din regiune	Nr.	1766289	2649433	INS
	Numărul mediu de înnoptări		2.14	2.5	INS
O4. Mediu natural valorificat responsabil	Rata de reciclare a deșeurilor menajere și similare	%	aprox 6-7%	Peste 35%	ADI-urile de gestiune a deșeurilor
	Numărul orașelor care au adoptat strategii de reziliență	Nr.	0 (Cluj-Napoca în lucru)	15	Date colectate la nivel local

Obiectiv specific	Nume indicator	UM	Valoare actuală	Țintă 2029	Sursă date
	Numărul orașelor care dețin aparate de măsurarea calității aerului	Nr.	9	40	Date colectate la nivel local / APM
	Numărul orașelor cu mai mult de 26 mp spații verzi / locuitor	Nr.	12	40	Date colectate la nivel local
	Populația conectată la sistemele de canalizare	Nr.	1365585	1700000	INS
	Gospodării care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea performanței energetice a locuinței	Nr.	0	8.400	Rapoarte de monitorizare PORMYSMIS
	Clădiri publice care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea performanței energetice	Mp	0	206.000	Rapoarte de monitorizare PORMYSMIS
	Consumul energetic primar	MWh	253.518	122.000	Rapoarte de monitorizare PORMYSMIS
	Emisii de gaze cu efect de seră	Tone Co2echiv /an	7.96k	7.93k	Urbandata platform
O5. Conectivitate fizică și digitală ridicată	Capacitatea flotei de transport public ecologic	Nr. pasageri	20.610	32.516	Colectare date la nivel local
	Număr pasageri transportați cu transportul public local	Nr. pasageri	286.420.000	315.062.000	INS
	Km. Autostrăzi / Drumuri expres	km	68	248 (dacă intră și porțiuni din DX4 – 300 km)	INS
	Km drumuri comunale pietruite / de pământ	Km	3360	1500	INS
	Km drumuri județene pietruite / de pământ	Km	851	150	INS
	Km. Linii de cale ferată electrificate	Km	311	463	INS
	Persoane decedate în accidente de circulație rutieră / 1 mil locuitori	Nr.	86 (2019)	50	INS

Obiectiv specific	Nume indicator	UM	Valoare actuală	Țintă 2029	Sursă date
	Km. Piste pentru biciclete	Nr.	160 (2019)	400	Colectare date la nivel local
	Nr. municipii / orașe cu zone pietonale	Nr.	8	20	Colectare date la nivel local

VII. SISTEMUL DE IMPLEMENTARE

În contextul elaborării unui plan de dezvoltare, când resursele pentru realizarea acestuia nu sunt la dispoziția celui care îl elaborează, procesul de implementare va cuprinde următoarele activități:

1. **Dezvoltarea unui plan de acțiune** ulterior aprobării Planului de Dezvoltare Regională, în scopul implementării acestuia,
2. **Urmărirea planului de acțiune.** Periodic vor avea loc întâlniri cu responsabilii, organizate sub egida Comitetului de Planificare Regională, pentru a examina progresul în realizarea planului, respectiv dificultățile întâmpinate, soluții și pașii următori.
3. În vederea **implementării strategiei**, ADR Nord-Vest va desfășura următoarele activități necesare:
 - a. asistență tehnică pentru dezvoltarea proiectelor strategice prioritare de la nivelul regiunii (identificarea proiectelor, analiza și corelarea acestora cu obiectivele strategice)
 - b. asigurarea dezvoltării teritoriale echilibrate și a impactului investițiilor la nivel regional
 - c. sprijinirea beneficiarilor locali cu insuficientă capacitate instituțională pentru a dezvolta proiecte de calitate, în vederea realizării obiectivelor planului.
4. **Asigurarea corelării asistenței tehnice** de la nivel național cu nevoile din regiune prin contact permanent cu autoritățile de management specifice diferitelor programe operaționale și respectiv Ministerul Fondurilor Europene, în calitatea sa de coordonator național, pe toată durata de implementare a acțiunilor cheie/proiectelor strategice.
5. **Dezvoltarea unor proiecte punctuale** pentru întărirea capacității instituționale la nivel regional și local.
6. **Promovarea unor proiecte de cercetare-dezvoltare** pentru elaborarea de politici/strategii care lipsesc sau trebuie actualizate la nivelul teritorial adecvat (regional, sub-regional) în domenii cum ar fi: specializarea inteligentă, ocuparea forței de muncă și formare profesională, transportul și mobilitatea, combaterea sărăciei și incluziunea socială a grupurilor defavorizate, dezvoltare urbană durabilă, etc.

În cadrul CRP va fi analizat stadiul progreselor înregistrate în soluționarea problemelor identificate în cadrul Planului, pe baza unor **rapoarte strategice de monitorizare**. Această analiză va avea în vedere și stadiul de implementare a planului de acțiune pentru aplicarea strategiei regionale.

Pentru o bună desfășurare a activităților de implementare, monitorizare și evaluare a PDR, ADR Nord-Vest va alocă resursele umane necesare pentru elaborarea și implementarea planului de acțiune, inclusiv pentru activitatea de monitorizare și evaluare.

VIII. MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Monitorizarea se va realiza prin intermediul unor rapoarte strategice, elaborate de către ADR Nord-Vest, privind progresele înregistrate în implementare (indicatori) și gradul de realizare a rezultatelor planificate. Monitorizarea are ca scop verificarea permanentă a modului de implementare a activităților planificate, a utilizării fondurilor disponibile, precum și a atingerii rezultatelor vizate, inclusiv prin urmărirea indicatorilor de realizare.

Aceste rapoarte strategice vor fi realizate pe parcursul perioadei 2021-2029, fiind înaintate spre avizare către Comitetul Regional pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională (CRP) Nord-Vest, prezentate în cadrul ședințelor Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR) Nord-Vest și transmise după caz autorităților de la nivelul național.

Fiecare Raport Strategic de Monitorizare va include următoarele elemente:

- situația socio-economică a regiunii din perspectiva evoluției indicatorilor macroeconomici;
- realizările, problemele și perspectivele în ceea ce privește implementarea PDR;
- exemplele de bună practică;
- orice propunere de modificare a PDR Nord-Vest 2021-2027.

Monitorizarea vizează cheltuielile, livrarea și obținerea unor realizări și schimbarea reflectată prin indicatorul de rezultat. Indicatorii-țintă asumați la nivel regional (a se vedea Cap. V) vor juca un rol important în procesul de monitorizare al PDR Nord-Vest

Evaluarea se referă la măsurarea efectelor acțiunilor întreprinse și ale atingerii indicatorilor de rezultat. Se are în vedere evaluarea impactului implementării, având în vedere inclusiv alte efecte ale acestuia, față de cele previzionate. Procesul de evaluare permite analizarea, în mod independent, a beneficiilor unei intervenții finanțate din fonduri publice, prin raportarea la anumite criterii specifice. După caz, dacă va fi necesar, se vor realiza diferite analize de impact regional cu privire la prioritățile de investiții din PDR (în limita capacității interne și a resurselor umane și financiare alocate).

Monitorizarea și evaluarea sunt două activități complementare, monitorizarea oferind baza empirică a activității de evaluare, în timp ce evaluarea poate dovedi necesitatea îmbunătățirii sistemului de indicatori. Ar fi de dorit să se găsească soluții financiare pentru elaborarea rapoartelor de monitorizare și a unui raport de evaluare a impactului PDR 2021-2027. Rapoartele de monitorizare sunt propuse a fi realizate în anii 2023 și 2025 (mid-term), iar cel de evaluare la finalul perioadei de programare.

În vederea obținerii informațiilor necesare pentru monitorizarea Planului și evaluarea critică a progreselor realizate în implementarea Strategiei regionale se vor folosi date statistice, utilizând ca surse publicații ale Institutului Național de Statistică, Baza de date TEMPO – online, baza de date EUROSTAT, rapoartele periodice legate de investițiile finanțate prin FESI, rapoarte de implementare pe programe, studii și anchete privind investițiile publice (din bugetul național sau local) și private (anchete în rândul investitorilor privați), alte publicații. La nivel regional, informațiile necesare urmează să fie obținute de la parteneri regionali relevanți: Direcția Regională de Statistică, FNGAL și GAL-uri, Pactul Regional de Ocupare a Forței de Muncă și Incluziune Socială – PROIS NV, Uniunea Universităților Clujene, Consilii Județene, ADI-uri, etc.

IX. PROCESUL PARTENERIAL

În cadrul activității de planificare unul dintre obiective a fost implicarea într-o mare măsură a nivelului supra-local, a mediului academic/universitar și a mediului privat, dar și creșterea implicării administrațiilor publice în acest proces. În situația creată prin criza medicală provocată de coronavirus în 2020, un accent important a fost pus pe comunicarea online, pe site-ul ADR Nord-Vest fiind creată o secțiune specială dedicată PDR 2021-2027 (<https://www.nord-vest.ro/planul-de-dezvoltare-regionala-2021-2027/>).

Structura partenerială

ADR Nord-Vest a reactivat pentru perioada 2021-2027 structura partenerială din perioada de programare 2014-2020, și anume: Comitetul Regional de Planificare (înființat conform HG 1115/2004 privind elaborarea în parteneriat a Planului Național de Dezvoltare), Grupurile tematice regionale și Grupurile de lucru sub-regionale (opționale).

Situația creată prin criza medicală provocată de coronavirus în 2020 a restrâns mult posibilitățile de consultare prevăzute conform „Regulamentului Cadru de organizare și funcționare a Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională 2021-2027”, transmis de către MDLPA în 2019. Astfel, în perioada dinainte de criza medicală, au fost purtate discuții preliminare cu reprezentanți ai partenerilor din mediul privat, asociativ, autorități locale, organizații din mediul academic și de cercetare și cu reprezentanți ai societății civile, în special din domeniul dezvoltării teritoriale și regionale. ADR Nord-Vest a organizat *întâlniri de lucru în toate județele regiunii*, atât cu reprezentanții autorităților publice, cât și cu cei ai mediului privat. În condițiile speciale ale crizei medicale, ADR Nord-Vest a coordonat organizarea unor consultări publice articulate mai ales pe o serie de *întâlniri în mediul online și consultări scrise*, care să faciliteze identificarea nevoilor, maparea ideilor de proiecte potențiale și înțelegerea stadiului lor de maturitate, schimbul de idei și atingerea unui consens în ceea ce privește prioritățile de finanțare pentru perioada de programare 2021-2027.

Comitetul Regional de Planificare (CRP) este organismul cu rol consultativ în elaborarea și avizarea PDR pentru perioada 2021-2027, fiind organizat și coordonat de ADR Nord-Vest, prin funcția de secretariat care îi revine acesteia.

Rolul CRP este să analizeze, să dezbată și să propună spre adoptare către Consiliul de Dezvoltare Regională Nord-Vest, următoarele:

- analizele economico-sociale și SWOT, elaborate în scopul fundamentării strategiei de dezvoltare a Regiunii Nord-Vest
- strategia pentru atingerea obiectivelor prioritare de dezvoltare din PDR Nord-Vest
- programarea financiară orientativă a obiectivelor prioritare de dezvoltare
- proiectul PDR Nord-Vest care va fi supus aprobării finale a CDR Nord-Vest
- rapoartele strategice de monitorizare a PDR Nord-Vest, care vor fi supuse aprobării CDR
- alte documente strategice propuse la nivel regional.

CRP are în componența sa reprezentanți la nivel decizional ai consiliilor județene, ai prefecturilor, ai serviciilor deconcentrate ale instituțiilor publice centrale, ai institutelor de cercetare și învățământ superior, precum și reprezentanți ai partenerilor economici și sociali și ai Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest. CRP reprezintă un organism partenerial cu caracter consultativ, deschis, de permanență.

Grupurile de lucru tematice (GTR) sunt formate din experți reprezentând partenerii sociali care acoperă o gamă largă de aspecte și oferă expertiză pe sectorul analizat, fiind astfel niște structuri multidisciplinare, care includ și reprezentanți ai Grupurilor de lucru sub-regionale. S-au stabilit șase GTR-uri, pe următoarele tematici:

- Specializare inteligentă, digitalizare și competitivitate economică,

- Mobilitate și infrastructură de transport,
- Dezvoltare teritorială integrată și agricultură,
- Forța de muncă, incluziune socială, educație și sănătate,
- Eficiență energetică și tranziția către o economie circulară,
- Dezvoltare urbană durabilă și orașe inteligente.

În condițiile crizei medicale provocate de coronavirus, organizarea unor întâlniri a GTR-urilor a avut loc prin consultări online, în toate etapele prevăzute de Regulamentul Cadru.

GTR-urile au în componența lor reprezentanți ai ADR Nord-Vest, ai GLSR-urilor, reprezentanți ai instituțiilor/ organizațiilor cu atribuții în domeniul respectiv din cadrul regiunii Nord-Vest, ai societății civile, etc.

Grupurile de lucru sub-regionale (GLSR) sunt formate la nivelul județelor și au o componentă indicativă care acoperă structuri multidisciplinare, formate din persoane competente, cu expertiză în sectorul lor de activitate. În condițiile crizei medicale provocate de coronavirus, organizarea unor întâlniri a GLSR-urilor a rămas la latitudinea fiecărui județ, dar reprezentanții acestora au participat la elaborarea actualului plan prin consultări online în toate etapele prevăzute de Regulamentul Cadru.

Calendarul consultărilor parteneriale

În data de **17 iulie 2019** a fost lansată o solicitare pentru nominalizarea unui membru titular și a unui membru supleant în cadrul Comitetului Regional de Planificare. În urma solicitării, s-au primit nominalizări din partea a 34 de organizații (instituții publice, universități, centre de cercetare, clustere, mediul de afaceri, societatea civilă, etc.).

În data de **28 august 2019** a avut loc prima reuniune a Comitetului Regional de Planificare. Reuniunea s-a desfășurat la Cluj-Napoca și a inclus pe agendă: prezentarea metodologiei de realizare a PDR 2021-2027, discutarea și aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare al CRP Nord-Vest, și prezentarea contextului european și național de programare 2021-2027.

În cadrul sesiunilor de întrebări și răspunsuri, cei 40 de participanți au putut să-și prezinte amendamentele asupra Regulamentului supus aprobării, s-au interesat de principalele surse de finanțare și au făcut propuneri pentru modul de derulare al dialogului regional și de promovare a nevoilor regionale la nivel central



După elaborarea analizelor interne și structurarea unui prim draft de profil socio-economic al regiunii,

la începutul lunii **februarie 2020**, ADR Nord-Vest a transmis o solicitare privind nominalizarea reprezentanților pentru Grupurile Tematice Regionale (GTR), în vederea consultării acestor structuri suport. Au fost contactate 300 organizații reprezentând instituții publice, universități, centre de cercetare, clustere, mediul de afaceri, societatea civilă, etc. Pentru cele 6 GTR-uri s-a primit nominalizarea a 153 reprezentanți.

În data de **18 februarie 2020** s-a lansat o consultare scrisă către membrii Comitetului Regional de Planificare (CRP) și membrii celor 6 Grupuri Tematice Regionale (GTR). Consultarea a vizat primul draft al "Profilului socio-economic al Regiunii Nord-Vest". Consultarea a fost trimisă către 153 membri ai GTR-urilor și 34 membri CRP. În urma solicitării, în perioada 19.02.2020 – 10.03.2020 s-au primit 96 răspunsuri din care 58 au conținut intervenții/comentarii legate de conținutul și modul de structurare a profilului socio-economic, restul agreând draftul inițial. Toate observațiile primite au fost analizate de experții ADR Nord-Vest și s-a realizat un al doilea draft al Profilului socio-economic.

În data de **19 februarie 2020**, Profilul socio-economic aferent PDR Nord-Vest 2021-2027 a fost pus și în consultare publică pe site-ul agenției (<https://www.nord-vest.ro/consultare-privind-profilul-socio-economic-draft-1-al-regiunii-nord-vest-aferent-planului-de-dezvoltare-regionala-pdr-pentru-perioada-2021-2027/>).

La aceste întâlniri, care au avut ca obiectiv consultarea publică asupra cadrului strategic regional (profil socio-economic, discuții privind posibilitățile de finanțare pe obiectivele de politică ce vizează zona urbană și analiza SWOT) au participat reprezentanți ai ADR-urilor și reprezentanți ai primăriilor și ai Consiliilor Județene.

În data de **17 iunie 2020** s-a lansat o nouă consultare scrisă către membrii Comitetului Regional de Planificare (CRP) și membrii celor 6 Grupuri Tematice Regionale (GTR). Consultarea a vizat un prim draft al analizei SWOT (puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări) a potențialului socio-economic și a nevoilor specifice regiunii, analiză aferentă PDR Nord-Vest 2021-2027. Consultarea a fost trimisă către 153 membri ai GTR-urilor și 34 membri CRP. În urma solicitării, în perioada 17.06.2020 – 23.06.2020 s-au primit 27 răspunsuri din care 19 au conținut intervenții/comentarii legate de conținutul și modul de structurare a analizei SWOT, restul agreând draftul inițial. Toate observațiile primite au fost analizate de experții ADR Nord-Vest și s-a realizat un al doilea draft al analizei SWOT. De asemenea, în data de **20 iunie 2020**, primul draft al analizei SWOT aferentă PDR Nord-Vest 2021-2027 a fost pus și în consultare publică pe site-ul agenției <http://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2020/06/SWOT-Draft-PDR-2021-2027.pdf>

În urma Apelului Național lansat de Ministerul Fondurilor Europene în perioada 20 mai – 05 iunie 2020 pentru exprimarea interesului privind participarea în cadrul **structurilor parteneriale pentru elaborarea Programelor Operaționale și a Acordului de Parteneriat 2021-2027**, au fost selectate organizațiile/entitățile pentru a fi incluse în cadrul structurilor parteneriale. Astfel, pentru procesul de planificare strategică și de programare a fondurilor europene au fost selectați reprezentanți ai 12 entități din Regiunea Nord-Vest care sunt membri în Comitetul Regional de Planificare sau în cele 6 Grupuri Tematice Regionale. Pentru fiecare program operațional, numărul partenerilor din regiune care au fost incluși în cadrul structurilor parteneriale la nivel național este:

- PO Regionale – 8 parteneri;
- PO Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare – 7 parteneri,
- PO Dezvoltare Durabilă – 3 parteneri;
- PO Transport – 1 partener;
- PO Educație și Ocupare – 4 parteneri;
- PO Incluziune și Demnitate Socială – 1 partener;
- PO Sănătate – 1 partener;
- PO Asistență tehnică – 1 partener;
- PO Tranziție Justă – 4 partener.

Procesul de consultare, dezbateră publică, comunicare și asistență tehnică pentru actorii regionali din structurile parteneriale sau promotorii viitoarelor proiecte finanțabile prin diverse programe europene sau naționale în perioada 2021-2027 va continua și după aprobarea finală a PDR în forurile mandatate.

Index Tabele

Tabelul 1. Numărul unităților administrativ-teritoriale, la nivelul anului 2018	20
Tabelul 2. Rețeaua de așezări din România și din Regiunea Nord-Vest, 2018 vs. 1999.....	22
Tabelul 3. Principalii indicatori ai urbanizării în 2018.....	23
Tabelul 4. Decedați pe cauze de deces în regiunea Nord-Vest (2018).....	36
Tabelul 5. Evoluția ratei abandonului în învățământul preuniversitar la nivel național și regional, 2012-2017 (%)	39
Tabelul 6. Evoluția ponderii populației aflate în risc de sărăcie și excluziune socială în populația totală (%)	50
Tabelul 7. Evoluția ponderii populației aflate în risc de sărăcie materială severă (%)	51
Tabelul 8. Rata persoanelor de sub 60 de ani care trăiesc în gospodării cu intensitate a muncii foarte scăzută (%).....	51
Tabelul 9. Copii cu părinții plecați la muncă în străinătate, 1.01.2018	52
Tabelul 10. Indicele dezvoltării umane locale.....	53
Tabelul 11. Localități după nivelul de dezvoltare	54
Tabelul 12. Numărul și proporția romilor conform anchetei cu experți locali și recensământului din 2011, pe regiuni.....	59
Tabelul 13. Evoluția drumurilor naționale modernizate (km), 2012-2018.....	64
Tabelul 14. Evoluția structurii rețelei de cale ferată pe tipuri de linii (km), 2012-2018	66
Tabelul 15. Consumul de energie termică distribuită centralizat (Gcal)	72
Tabelul 16. Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare în Regiune Nord-Vest în perioada 2012-2018.....	74
Tabelul 17. Situația numărului de paturi din spitale pe județe în anul 2018	80
Tabelul 18. Situația unităților medicale la nivel regional în anul 2018, comparativ cu anul 2012.....	81
Tabelul 19. Număr de UAT-uri unde lipsesc dotări medicale de bază, 2018	81
Tabelul 20. Numărul unităților școlare care au beneficiat de finanțări (din diferite surse, inclusiv de la bugetul de stat) pentru lucrări de reabilitare/extindere/modernizare, în ultimii 5 ani la nivel de județ, 2020	86
Tabelul 21. Situația unităților școlare pe niveluri de instruire, 2018	87
Tabelul 22. Numărul de elevi/PC, 2018.....	88
Tabelul 23. Dotarea unităților școlare la nivel de UAT, 2018	88
Tabelul 24. Numărul unităților școlare care necesită lucrări de reabilitare / modernizare / extindere la nivel de județ, 2020	89
Tabelul 25. Numărul unităților școlare care necesită dotare la nivel de județ, 2020	90
Tabelul 26. Numărul unităților școlare care necesită obținere autorizație ISU la nivel de județ, 2020	90
Tabelul 27. Numărul unităților școlare având risc seismic mediu și mare la nivel de județ, 2020	91
Tabelul 28. Numărul unităților școlare supra-aglomerate la nivel de județ, 2020	91
Tabelul 29. Numărul unităților școlare ne-accesibilizate la nivel de județ, 2020.....	92
Tabelul 30. Numărul unităților școlare fără dotări de bază (toalete / încălzire) la nivel de județ, 2020	92
Tabelul 31. Numărul unităților școlare din comunități marginalizate (inclusiv din cartiere urbane marginalizate) la nivel de județ, 2020	93
Tabelul 32. Numărul unităților școlare cu populație școlară majoritară de etnie romă la nivel de județ, 2020.....	93
Tabelul 33. Numărul unităților școlare care nu au autorizație sanitară la nivel de județ, 2020	94
Tabelul 34. Evoluția distribuției unităților locale active cu activitate principală de cercetare-dezvoltare (CAEN 72 rev 2), în județele Regiunii Nord-Vest, 2014-2018 Sursa: INS Tempo Online.....	95
Tabelul 35. Rezultatele analizei calității aerului în județele din Regiunea Nord-Vest (2012 și 2018).....	106
Tabelul 36. Corpuri de apă monitorizate totale și nepermanente, pe bazine hidrografice (2017)	108

Tabelul 37. Corpuri de apă – lacuri naturale, monitorizate pe baza stărilor ecologice și pe bazine hidrografice (2017)	108
Tabelul 38. Evaluarea potențialului ecologic al corpurilor de apă puternic modificate – lacuri de acumulare, pe bazine hidrografice.....	108
Tabelul 39. Starea chimică a corpurilor de apă subterană an anul 2017 la nivelul bazinelor / spațiilor hidrografice.....	109
Tabelul 40. DEEE colectate de către operatori economici autorizați (tone/an), 2013-2018.....	118
Tabelul 41. Principalii indicatori regionali	122
Tabelul 42. Principalii indicatori ai întreprinderilor din Regiunea Nord-Vest, pe clase de mărime, 2017.....	127
Tabelul 43. Corelarea principalilor indicatori ai întreprinderilor din Regiunea Nord-Vest, pe principalele sectoare de activitate, în anul 2017.....	128
Tabelul 44. Societăți comerciale cu participare străină la capital și valoarea capitalului social subscris, în perioada 1991-2018, sold existent la 31 decembrie 2018	131
Tabelul 45. Sectoare deservite de firme high-tech software/IT din Regiunea Nord-Vest.....	136
Tabelul 46. Sectoare deservite de firme high-tech software/IT din Regiunea Nord-Vest Numărul întreprinderilor nou create în Regiunea Nord-Vest și ponderea lor din totalul înregistrat la nivel național (2014-2019)	137
Tabelul 47. Sectoare deservite de firme high-tech software/IT din Regiunea Nord-Vest Distribuția start-up-urilor pe sectoare economice.....	137
Tabelul 48. Zone de concentrare a activității economice din Regiunea Nord-Vest (anul 2018).....	140
Tabelul 49. Monumente istorice în Regiunea Nord-Vest (date din cel mai recent inventar - 2015)	148
Tabelul 50. Evoluția sosirilor (număr persoane) în Regiunea de Nord-Vest, pe tipuri de turiști, județe și tendința anuală (2012-2018)	157
Tabelul 51. Evoluția sosirilor în regiunea Nord-Vest, pe tipuri de turiști și tipuri de unități de cazare (nr. persoane), 2012-2018	160
Tabelul 52. Evoluția înnoptărilor în Regiunea Nord-Vest, pe tipuri de turiști, județe (nr. nopți), 2012-2018	161
Tabelul 53. Evoluția înnoptărilor în Regiunea Nord-Vest, pe județe, după tipuri de turiști și ponderea lor în totalul înnoptărilor înregistrat la nivel de regiune (nr. nopți), 2012-2018	162
Tabelul 54. Evoluția înnoptărilor din regiunea Nord-Vest, pe tipuri de turiști și tipuri de unități de cazare (nr. nopți), 2012-2018	163
Tabelul 55. Evoluția duratei medii a șederii în regiune, pe tipuri de turiști și județe (nr. nopți), 2012-2018	164
Tabelul 56. Evoluția indicelui de utilizare netă a capacității de cazare turistică în regiune (%), 2012-2018	165
Tabelul 57. Situația Rețetelor Consacrate Românești și a Produselor Tradiționale Românești în Regiunea de Dezvoltare NV, anul 2019	173
Tabelul 58. Proiecte contractate în cadrul PNDR 2014-2020 în Regiunea Nord-Vest și județe.....	176
Tabelul 59. Performanța regiunii în raport cu 15 regiuni cu nivel similar a valorii pib/locuitor spc.....	219
Tabelul 60. Performanța regiunii în raport cu 15 regiuni peer (conform platformei S3 Benchmarking)	220
Tabelul 61. Finanțări disponibile la nivel național prin Programele Operaționale 2021-2027 (conform informațiilor disponibile la data redactării documentului)	245
Tabelul 62. Finanțări derulate în Regiunea Nord-Vest prin Programele Operaționale 2014-2020 (până în decembrie 2019).....	245
Tabelul 63. Estimarea necesarului de finanțare pentru implementarea PDR Nord-Vest 2021-2027	245
Tabelul 64. Estimarea surselor de finanțare PDR Nord-Vest 2021-2027 prin POR 2021-2027	246

Index Figuri

Figura 1. Localizarea geografică a Regiunii Nord-Vest în Europa	18
Figura 2. Accesibilitatea orașelor pe cale rutieră	22
Figura 3. Expansiunea spațiului construit din Regiunea Nord-Vest, între 1990-2018.....	24
Figura 4. Evoluția populației urbane din Regiunea Nord-Vest, între 1912-2018 (nr. loc.).....	24
Figura 5. Gradul de urbanizare în Regiunea Nord-Vest, între 1930-2019 (%)	25
Figura 6. Populația după domiciliu din mediul urban, pe municipii și orașe, în Regiunea Nord-Vest 2019 (nr.loc)	25
Figura 7. Dinamica populației urbane a Regiunii Nord-Vest, între 1992 și 2018, pe clase de mărime ale orașelor (%)	26
Figura 8. Reprezentarea zonelor urbane în Regiunea Nord-Vest.....	29
Figura 9. Populație rezidentă la nivel județean, în 2012 și 2018 (nr. persoane)	31
Figura 10. Populația după domiciliu, în 2020 (nr. persoane)	32
Figura 11. Evoluția populației după domiciliu, 2012-2020 (procent)	33
Figura 12. Evoluția soldului schimbărilor de domiciliu în Regiunea Nord-Vest în perioada 2012-2018 (nr. loc).....	35
Figura 13. Personalul medical pe județe, în anul 2018 (raportat la 1.000 de locuitori)	37
Figura 14. Evoluția personalului medical din Regiunea Nord-Vest, în perioada 2012-2018.....	38
Figura 15. Creșterea numărului mediu de salariați în 2021 față de 2016, în județele Regiunii Nord- Vest. (mii persoane)	49
Figura 16. Procentul populației care trăiește în zone urbane marginalizate	57
Figura 17. Lungimea rețelei de drumuri din Regiune, pe tipuri, 2018 (%)	64
Figura 18. Populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă în Regiunea Nord-Vest, 2012 și 2017	74
Figura 19. Harta “zonelor albe NGN”, 2018.....	76
Figura 20. Număr de UAT-uri unde lipsesc dotări medicale de bază, 2018.....	82
Figura 21. Personalul medical pe județe, în anul 2018 (raportat la 1.000 de locuitori)	82
Figura 22. Evoluția personalului medical din Regiunea Nord-Vest, în perioada 2012-2018.....	83
Figura 23. Scorurile infrastructurii culturale calculate pe regiuni de dezvoltare, 2014 și 2018.....	100
Figura 24. Dotările culturale.....	101
Figura 25. Evoluția suprafețelor pe care s-au aplicat îngrășăminte chimice și naturale (ha) în perioada 2012 – 2018.....	111
Figura 26. Evoluția suprafețelor pe care s-au aplicat pesticide în perioada 2012-2018.....	111
Figura 27. Arii naturale protejate	113
Figura 28. Totalul și evoluția spațiilor verzi	115
Figura 29. Gradul de acoperire cu servicii de salubritate pe județe (%), 2013-2017.....	117
Figura 30. Distribuția spațială anuală a temperaturii medii în Regiunea de Nord-Vest (1961-2013)	119
Figura 31. Cantitatea anuală de precipitații în Regiunea de Nord-Vest (1961-2016)	121
Figura 32. Contribuția medie a județelor la PIB-ul Regiunii Nord-Vest, în perioada 2012-2016 (%)	123
Figura 33. PIB/locuitor (nominal) în anul 2017	123
Figura 34. Structura sectorială a economiei (VAB), în 2016	124
Figura 35. Productivitatea muncii în Regiunea Nord-Vest și în județe, 2012-2016 [mii euro/persoană ocupată]	125
Figura 36. Evoluția productivității muncii în principalele sectoare ale economiei regionale și naționale în perioada anii 2012-2016 [mii lei/persoană ocupată/an]	126
Figura 37. Dinamica contribuției sectoarelor la cifra de afaceri a Regiunii Nord-Vest, 2012-2018 (mil. lei)	128
Figura 38. Formarea brută de capital fix în regiunea Nord-Vest, 2012-2017 (% din PIB)	130
Figura 39. Investițiile străine directe realizate în Regiunea Nord-Vest, 2012-2018, (mil. euro)	131
Figura 40. Evoluția tranzacțiilor externe în Regiunea Nord-Vest, 2012-2018 (mii euro)	132

Figura 41. Volumul cumulativ al exporturilor și al importurilor pe județe ale Regiunii Nord-Vest, în perioada 2012-2018 (mii euro).....	133
Figura 42. Evoluția numărului de unități locale active din Regiunea Nord-Vest pe activități ale economiei naționale, în intervalul 2014-2018	133
Figura 43. Structura unităților locale active din Regiunea Nord-Vest, pe principalele activități economice, 2018 (procente).....	134
Figura 44. Evoluția numărului firmelor inovatoare și non-inovatoare în Regiunea Nord-Vest în perioada 2010-2016.....	135
Figura 45. Întreprinderi inovatoare cu inovații de produs și proces din Regiunea Nord-Vest, intervalul 2006 – 2016.....	136
Figura 46. Numărul sosirilor în mediul urban/ UAT în anul 2018	158
Figura 47. Indice de utilizare a capacității de cazare în funcțiune în anul 2019	166
Figura 48. Modul de folosință a suprafeței agricole, anul 2014 (ha).....	167
Figura 49. Ponderea suprafețelor destinate principalelor producții vegetale în Regiunea Nord-Vest în anul 2018 (%)	169
Figura 50. Producția medie la principalele categorii de culturi vegetale în anul 2018 (100 kg/ha)	169
Figura 51. Producția de fructe în anul 2018 (tone)	170
Figura 52. Numărul pomilor fructiferi pe regiuni în 2018	170
Figura 53. Numărul de animale pe categorii, pe Regiuni, în 2018	171
Figura 54. Modul de formare a valorii producției ramurii agricole în Regiunea Nord Vest (%).....	172
Figura 55. Unități de prelucrare a principalelor produse de origine animală autorizate de către ANSVSA la data de 07.05.2020	172
Figura 56. Evoluția fondului forestier la nivelul regiunilor de dezvoltare (ha), 2015-2018.....	174
Figura 57. Evoluția volumului de masă lemnoasă recoltată în diverse Regiuni de Dezvoltare în perioada 2015-2018 (1.000 m3).....	175
Figura 58. Evoluția populației din mediul rural din Regiunea NV (populație)	178
Figura 59. Evoluția ponderii populației în funcție de mediul de reședință în regiunea Nord-Vest a României (%).....	178
Figura 60. Ponderea populației cu vârsta peste 65 de ani în funcție de mediul de reședință în regiunea Nord-Vest a României (%)	179
Figura 61. Valoarea nerambursabilă aprobată de către AM POR 2014 - septembrie 2019 (miliarde lei)	182
Figura 62. Evoluția ratei infraționalității la nivel național, regional și județean, în perioada 2012-2018 (infrațiuni la 100.000 de locuitori).....	184
Figura 63. Evoluția ratei criminalității la nivel național, regional și județean, în perioada 2012-2018 (numărul persoanelor condamnate definitiv la 100.000 de locuitori)	185